

FÜLÖPHÁZA
TELEPÜLÉSTERVE
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

Megbízó:
Fülöpháza Község Önkormányzata
6042 Fülöpháza, Kossuth u. 5.

Tervező:
Rédeiné Bondor Klára ev és munkatársai
Kecskemét, Mécses u. 40.
Tel./fax.: 76/499-440

Felelős településtervező:

Rédeiné Bondor Klára

TT, É1 03-0093

Rédeiné Bondor Klára

Régészet:

Somogyvári Ágnes

IMZQBY

Somogyvári Ágnes

Tájrendezés

Máté Zita Ágnes

TK 03-0353

Máté Zita Ágnes

Közlekedés:

Halász István

Tkö, 03-0785

Halász István

Környezetvédelem, közművek:

Csuvár Gábor

V-1.1., -1.2., -1.3., -1.4./03-0218

Elektronikus hírközlés

Csuvár Gábor

TV/03-0218, TE/03-0218

TH/03-0218

Csuvár Gábor *TK*

Fülöpháza, 2025. május

TARTALOMJEGYZÉK:

1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1 Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok	3
1.2 Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések	5
1.3. Területrendezési követelmények	18
1.4.Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése	32
1.5. A település demográfiai helyzete	46
1.6. A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások	56
1.7. A település gazdasága	59
1.8. Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés	61
1.9. Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat	67
1.10. Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata	73
1.11. Környezeti állapot-jellemzők	90
1.12. A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat	109
1.13. A zöldfelületi rendszer vizsgálata	118
1.14 Közlekedés	120
1.15. Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás	125
1.16. Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők	139

2. HELYZETELEMZŐ ÉS HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése, értékelése A vizsgálatok alapján a tényleges állapotok elemzése, egymásra hatásuk összevetése, folyamataik elemzése A tényleges állapot értékelése, továbbá a szélsőséges, a települési környezettel szemben támasztott általános követelményeknek ellentmondó, problematikus témakörök kiemelése. A település adottságainak, lehetőségeinek és a fejlesztés korlátainak összefoglalása	142
2.2 Az egyes általános használat szerinti területeket és településrészeket, infrastruktúra-elemeket ábrázoló térkép	143
2.3 A fejlesztést és rendezést befolyásoló értéket, problémát, védelmet, illetve korlátozást meghatározó elemeket ábrázoló probléma- és értéktérkép	146
2.4 Az intézkedést, beavatkozást igénylő területek lehatárolása (potenciális akcióterületek)	146

1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ

1.1. Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok

A település helye a településhálózatban

Fülöpháza a Dél-alföldi Régió, Bács-Kiskun Vármegye, ezen belül a Kecskeméti Járás tagja. A település a régió és a vármegye szempontjából excentrikus helyet foglal el, ezért térségi kapcsolatai ebből az excentrikus szemszögből vizsgálandók és értékelendők. A régió területfejlesztési koncepciója a települést külön nem nevesíti.

Fülöpháza elhelyezkedése a településhálózatban

Forrás: Térport

A település térségi szerepe, kapcsolatai

Bács-Kiskun vármegye átmeneti és összekapcsoló szerepet tölt be a Dunántúl és a Tiszántúl, a főváros, a fejlett nyugati és fejletlenebb (keleti hazai és balkáni) területek között. Ennek következtében a nagytérségi szerkezetben a legmeghatározóbbak a főbb közlekedési vonalak. Ezek közül legjelentősebb a Budapest-Kecskemét- Szeged vonal, amely mentén települtek a főbb logisztikai rendszerek. Fülöpházát ez a vonal áttételesen, közel félóra megközelítési távolságban érinti Kecskemét felé. Az ebből adódó előnyöket ezért kihasználni nem képes.

A vármegye másik fontos tengelye a Duna mente, amelyhez az úgynevezett „Helsinki folyosó” csatlakozik. Ennek hatása jelenleg nem érzékelhető.

A Dunaföldvár- Kecskemét- Békéscsaba tengelyt felváltja a Dunavecse- Kecskemét- Békéscsaba tervezett M8-as gyorsforgalmi út és az ehhez kapcsolódó M44-es gyorsforgalmi út, melyek megvalósulása, elsősorban a z M8-as út jelentős hatással lesz Fülöpháza fejlődésére is.

Az M8 gyorsforgalmi út megépülésével -melyre Fülöpházának Kerekegyházán keresztül lesz rácsatlakozása- erősíti Fülöpháza közlekedési kapcsolatait.

A felsorolt kapcsolati irányokat jelentőségükben követik a Kecskemét- Dunaföldvár irányú vonzások, illetve a kistérségi jelentőségű Kerekegyháza-Lajosmizse-Ladánybene-Kunbaracs vonzások.

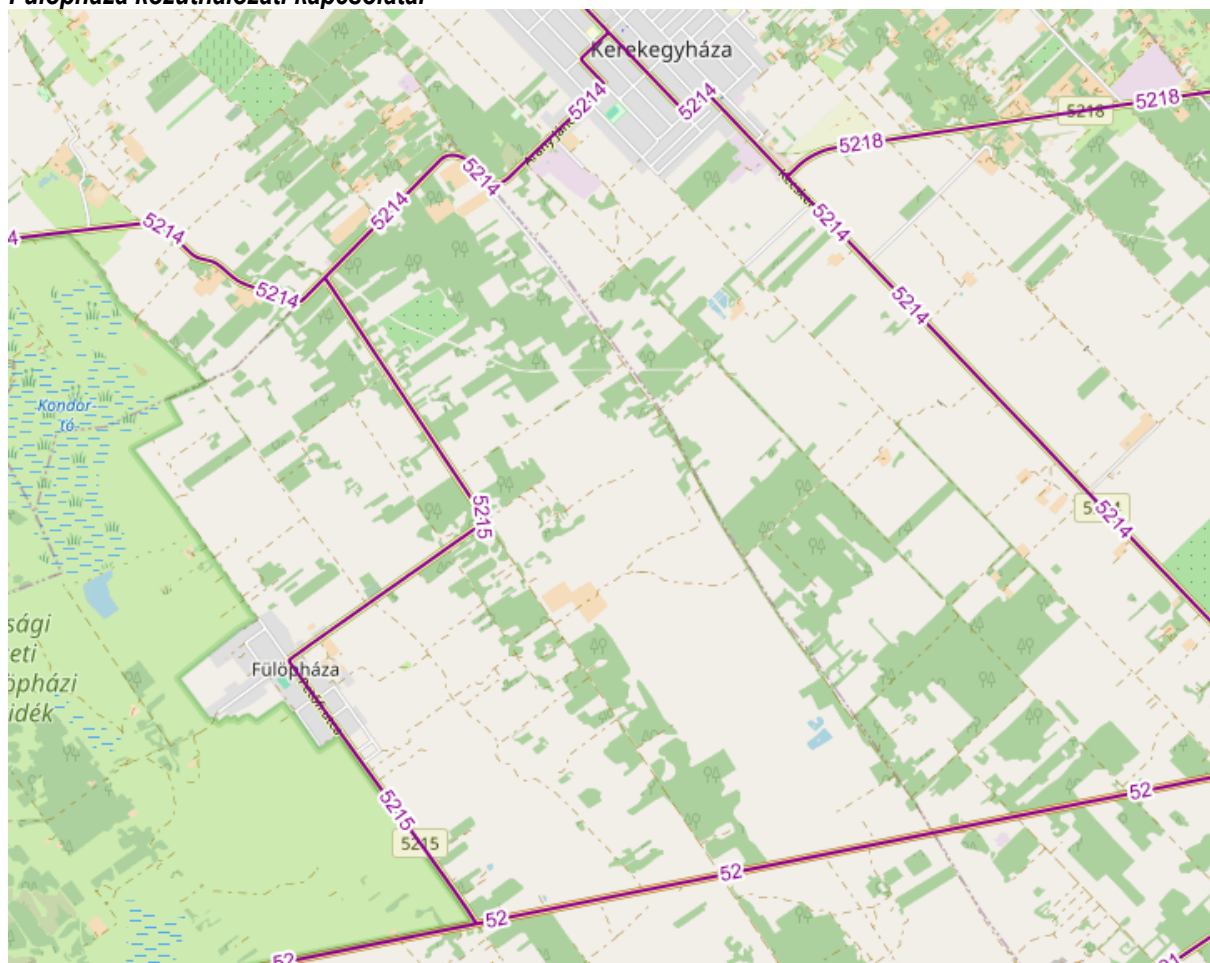
Fülöpháza a Kecskeméti járás tagja, melynek települései: Kecskemét (székhely), Ágasegyháza, Ballószög, Felsőlajos, Kerekegyháza, Fülöpjakab, Helvécia, Jakabszállás, Fülöpháza, Kunbaracs, Kunszállás, Ladánybene, Lajosmizse, Nyárlőrinc, Orgovány, Városföld. Területe 1212,21 km²

Fülöpháza regionális és mikrotérségi szerepköréről jelenleg nem beszélhetünk.

Fülöpháza intézményrendszere (oktatás, egészségügy, közigazgatás) helyi szintű, térségi szerepkört nem lát el.

A település belterületén 1 országos mellékút (5215 jelű) halad át. Vasút nincs a településen, a legközelebbi vasúti megálló Kecskemét területén van.

Fülöpháza közúthálózati kapcsolatai

Forrás: KIRA.kozut.hu 2025.

1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések

Országos Területfejlesztési Konceptióval (OFTK) való összefüggések

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió célja a régiókat dinamizáló fejlesztési pólusok megerősítése és a városhálózati kapcsolatrendszer fejlesztése. Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió nem nevesíti Fülöpháza települést, azonban Bács-Kiskun megye területfejlesztési igényei és feladatai megjelennek benne.

A vármegye településszerkezetére jellemzőek az óriásfalvak, a tanyasi lakosság száma jelentős. Országos viszonylatban az infrastrukturális elmaradottság, periférikus helyzet jellemzi. A gazdaságára a kis nyersanyag és energiaigényű, munkaigényes vállalkozások jelenléte a jellemző. Székhelye, Kecskemét és környéke országos jelentőségű kiemelt járműipari központ.

Mezőgazdaságát a tradicionális és piacképes ágazatok sikeres fejlesztése jellemzi. Demográfiájára vonatkozóan a fogyó népesség és az előregedés tendenciája mutatkozik, melyhez párosul a nagyarányú elvándorlás, növekvő munkanélküliség és a hátrányos helyzetűek számának növekedése. Ugyanakkor itt található az ország éghajlatváltozással leginkább érintett területe a Homokhátság.

A vármegyei fejlesztési irányelvek:

- A vármegye rendkívül *gyenge népességmegtartó képességének javítása* az életkörülmények és életkilátások javításával, komplex térségi programok révén.
- A klímaváltozás elleni komplex *homokhátsági program végrehajtása*.
- Komplex gazdaságfejlesztés alkalmazása, különös tekintettel a versenyképes korszerű vertikumú mező- és élelmiszergazdaságra, vállalkozói övezetekre, valamint tudásalapú termelő és szolgáltató ágazatok befogadására.
- *Minőségi környezet kialakítása*, fenntartható települési infrastruktúra fejlesztése, az energiafelhasználás racionalizálása.
- *A lovas-, gyógy-, rekreációs-, gasztronómiai-, vallási és történelmi hagyományőrzésen alapuló turizmus kiemelt fejlesztése*.
- A humán erőforrás és a közösségfejlesztés foglalkoztatási programok, hagyományőrzés, az oktatás fejlesztése által. A felsőoktatási és szakképzési bázisok kiemelt fejlesztése.
- A térségi kohézió megteremtése a megye európai gazdasági és társadalmi térbe való szorosabb integrációjával, valamint megyén belüli és a határon átnyúló közlekedési kapcsolatok fejlesztésével.
- A határon átnyúló gazdasági és társadalmi együttműködések erősítése déli szomszédok irányába.
- A Duna-stratégia megvalósításában való aktív közreműködés.
- Integrált terület- és vidékfejlesztési intézményrendszer felülvizsgálata.
- Kecskemét legyen környezetileg, társadalmilag és gazdaságilag kiegyensúlyozott, fenntartható város, olyan minőségi települési háttér kialakításával, amely egyszerre képes előrelépést mutatni a magas szintű vállalkozási-, szolgáltatási- és infrastrukturális környezet kialakítása, a helyi társadalom képzettsége, az épített- és természeti környezet védelme, valamint a kulturális miliő formálása terén."

Fülöpháza érintett gyenge népességmegtartó képességének javításában, a komplex homokhátsági program végrehajtásában, a minőségi környezet kialakításában, a rekreációs turizmus fejlesztésében.

Fülöpháza a Homokhátság része. A globális éghajlatváltozás hatására bekövetkező környezeti változások, főleg az aszály a Duna-Tisza-közi Homokhátság területét nagyban érinti. A várható hatások elsősorban az agráriumot érintik, de az energiaellátás, a műszaki infrastruktúra, az egészségügy és a szociális ellátórendszer számára is egyre több feladatot jelentenek.

A Homokhátság fejlesztéspolitikai feladatai:

A 2001-2008 között működő Homokhátsági Speciális Célprogram folytatása, kiemelten a szárazságtűrő és alternatív növények termesztésbe vonása, az erre vonatkozó termesztési és fajtakísérletek, modellértékű tájgazdálkodási projektek megvalósítása, a vízgazdálkodás, a tájhasználat és a gazdálkodás összhangját megerősítő gazdálkodási rendszerek, agrotechnikai módszerek terjesztése.

A megváltozott éghajlati feltételekhez alkalmazkodó gazdálkodási formák elterjesztése.

A Duna és a Tisza vízgazdálkodási jellegű programjaihoz, beavatkozásaihoz illeszkedve a Homokhátság vízgazdálkodási problémáinak átfogó rendezése, a táj és környezetgazdálkodási szempontokkal összhangban.

A belvízrendszerek felülvizsgálata, belvízelvezetés, a táji fenntarthatóságot veszélyeztető mértékben vízigényes kultúrák és ipari tevékenységek visszaszorítása.

A területhasználat, a gazdálkodás és a vízgazdálkodás összehangolása, szükséges esetekben a terület- és gazdálkodási forma váltásának elősegítése.

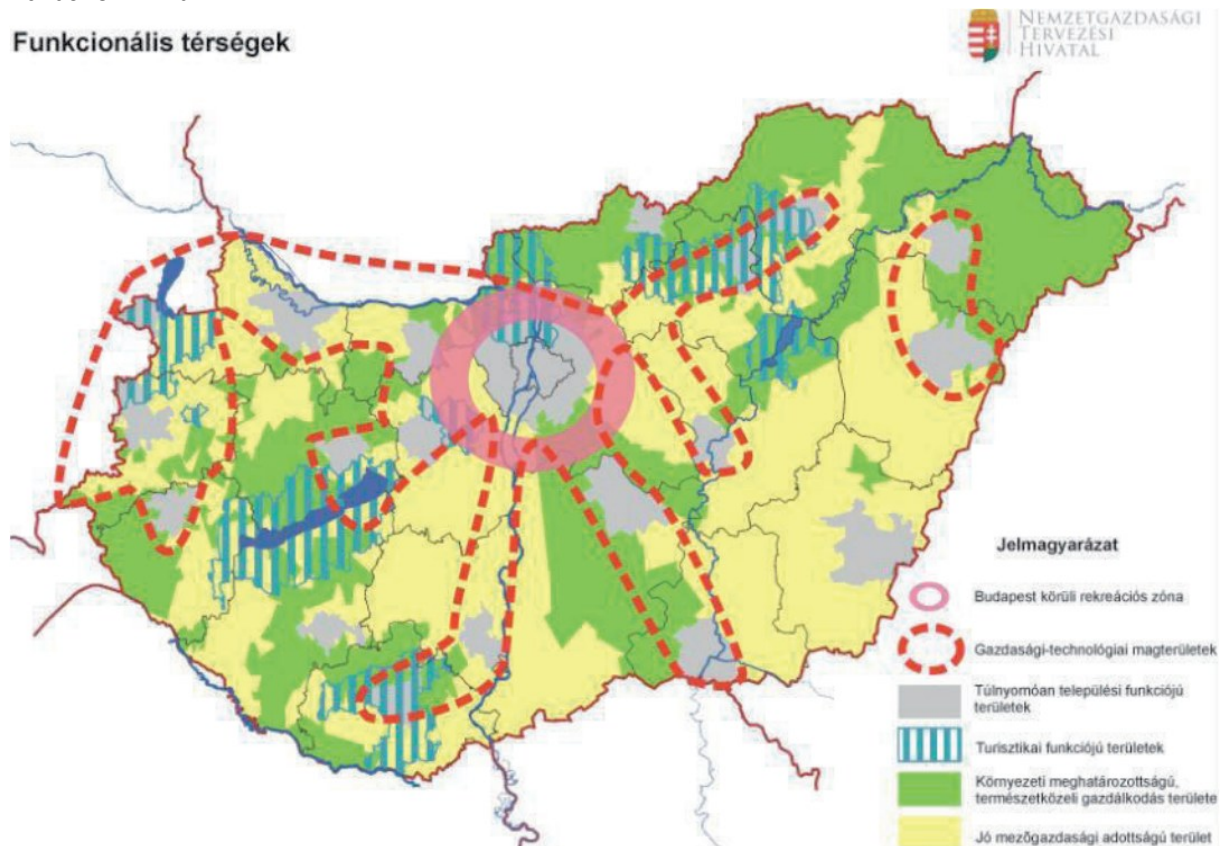
A népességmegtartást és a tájfenntartást biztosító agrár- és élelmiszergazdaság működésének biztosítása, bővítése, a speciális táji körülményeknek megfelelő korszerű technológiák használatának elősegítése.

A tanyai gazdaságok fennmaradásának, piacra jutásának segítése, annak érdekében, hogy tájfenntartó és megélhetést biztosító szerepüket betölthessék.

Fülöpháza elhelyezkedése a funkcionális térségekben

Forrás: OFTK 2014

Funkcionális térségek

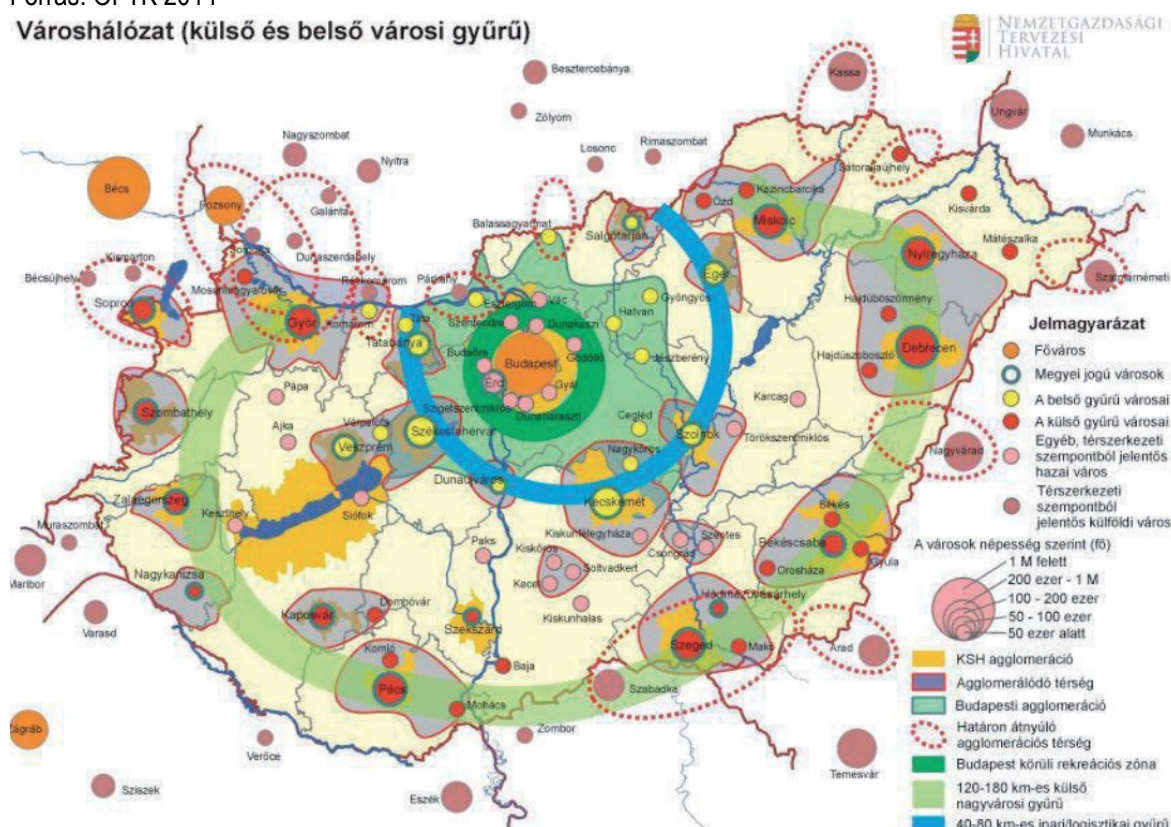

Fülöpháza környezeti meghatározottságú, természetközeli gazdálkodás területi érintettségű

Fülöpháza helyzete a városhálózatban

Forrás: OFTK 2014

Városhálózat (külső és belső városi gyűrű)

Fülöpháza a 120-180 km-es külső nagyvárosi gyűrűvel érintett, a kecskeméti agglomeráción belül van.

Bács-Kiskun vármegyei Területfejlesztési Konceptióval és programokkal való összefüggések

Bács-Kiskun vármegye Területfejlesztési Konceptiójának végleges „előkészítő fázis” és „javaslattevő fázis” változatát a Bács-Kiskun vármegyei Önkormányzat Közgyűlése 15/2021.(III.19) és 23/2021.(IV.13.) számú határozatával hagyta jóvá.

Szemelvények, idézetek:

1.1 A vármegye jövőképe

Bács-Kiskun vármegye víziója 2040-re: **Bács-Kiskun vármegye egy olyan hely, amely élő és élhető, ahol jó élni és ahová jó érkezni, amely értéket, egészséget és élményt nyújt az itt élőknek és az ide érkezőknek, valamint amely biztonságos otthon, kiszámítható gazdasági térség.**

ÉL - Bács-Kiskun vármegye egy élő és élhető hely, ahol jó élni és ahová jó érkezni.

Bács-Kiskun vármegye falvaiban élet van, lakosságszámuk csökkenése lelassult és a városok fejlődése is élhetőbb léptékű. A fiatalok, gyermekes családok helyben maradnak. A fiatalok gyermekvállalási hajlandósága növekszik.

A települések infrastruktúrája megfelelő minőségű a lakóinak kiszolgálására. A települések fejlődése kiegyenlített, a falvak funkcióval rendelkeznek a közeli város életében. A megye települései megfizethető és minőségi életfeltételeket biztosítanak.

Bács-Kiskun vármegye lakossága szeret itt élni, büszke otthonára. A jól-lét index növekszik. Az ide látogató turisták a szabadidő hasznos eltöltésére számos lehetőség közül választhatnak.

Nemcsak a társadalom, de a környezet és a gazdaság is jól reagál a változó folyamatokra, alkalmazkodási képességének köszönhetően pozitív folyamatok indulnak el térségünkben mind a lakosságszám megtartása, mind az értékteremtő gazdasági fejlődésben, mind természeti erőforrások és értékek megőrzésében.

ÉRTÉK-ÉLMÉNY-EGÉSZSÉG - Bács-Kiskun vármegye értéket, egészséget és élményt nyújtó térsége Magyarországnak.

Bács-Kiskun vármegye számos természeti, épített és kulturális örökséggel rendelkezik. Az itt élők őrzik a helyi tradíciókat és élik hagyományaikat.

A társadalmat az alulról jövő önszerveződés, együttműködések és az aktív társas kapcsolatok jellemzik. Bács-Kiskun vármegye híres vendégszeretetéről.

Az itt előállított termékek és nyújtott szolgáltatások egyediek, innovatívak és valódi hozzáadott értéket képviselnek, a belső- és külső piacon egyaránt jól értékesíthetők. A vármegye vállalkozásai között aktív együttműködések élnek.

Bács-Kiskun vármegye a szabadidő hasznos eltöltésére élményeket nyújtó látnivalókkal, eseményekkel és lehetőségekkel rendelkezik úgy az itt lakóknak, mint az ide érkező turistáknak.

Az emberek a környezettel harmonikusan élnek együtt, a testi és a lelki egészségük megővására tudatos figyelmet fordítanak. A települések fejlesztése során kiemelten fontos az egészséges életkörülmények biztosítása. Kiváló minőségű, egészséges mezőgazdasági termékeket állít elő a vidék, a feldolgozó élelmiszeripari üzemek, a vállalkozói szféra a termelés és a szolgáltatás terén is folytonosan képes megújulni. A vidéki gazdaság és infrastruktúra fejlődése fenntartható, nem jár környezetszennyezéssel, az építési beruházások a táj arculatához, a fejlesztések a táj eltartó képességéhez illeszkedően valósulnak meg.

BIZTONSÁG - Bács-Kiskun vármegye biztonságos otthon, turisztikai célpont és befektetési környezet.

Bács-Kiskun vármegye olyan hely, amely a családalapításra és a gyerekekre nevelésre biztonságos otthont képes biztosítani. Erős a közbiztonság és a szociális ellátások rendszere is kiépült a térségben.

A vármegye kiszámítható, dinamikus gazdasági környezetet nyújt a vállalkozásoknak és tisztességes megélhetést lehetővé tevő jövedelmet biztosít a munkavállalóknak.

A fogyasztókat, a gazdálkodó és az önkormányzati szektort a pénzügyi tudatosság jellemzi.

Az itt előállított termékek és szolgáltatások biztonságosak, felhasználói alapúak, azaz a fogyasztó elégedettségére válnak.

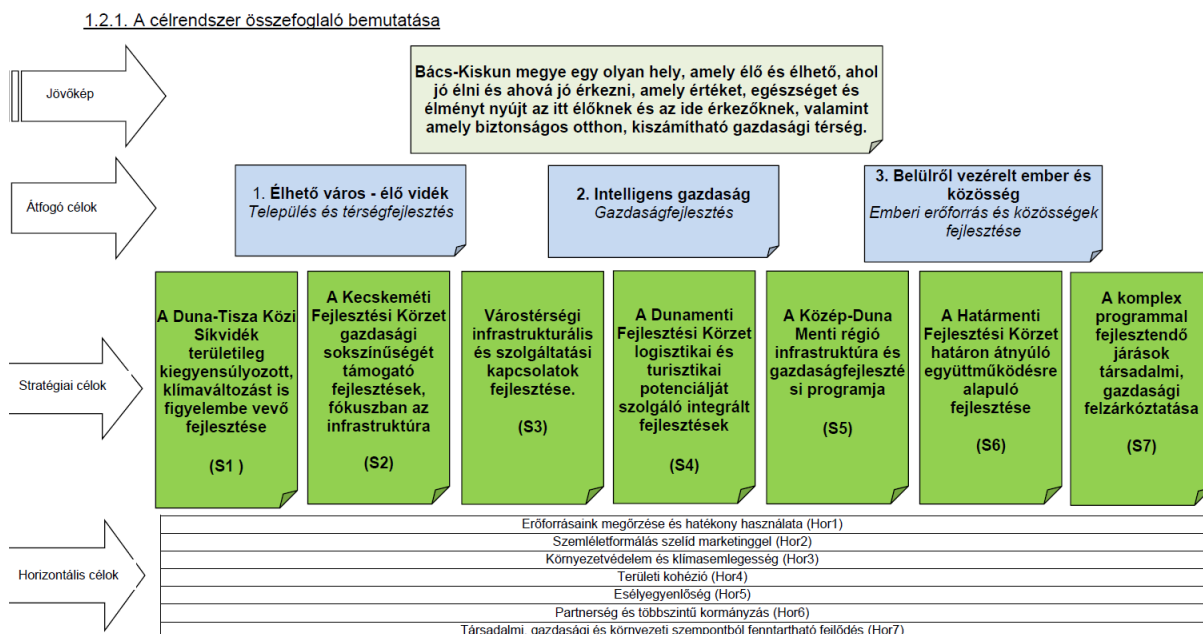
Bács-Kiskun a klímavédelmi innovációk és a térségi, települési alkalmazkodási programok megvalósításának élen járó vármegyéje. **Az elérhető legjobb (BAT)**, innovatív és tiszta technológiákat vezet be és **környezet-, illetve klímabarát** jó példákat terjeszt el. Bács-Kiskun vármegye a klímaváltozás káros hatásaitól megvédi a természeti erőforrásait, természeti és épített környezetét, valamint lakossága és szervezeti alkalmazkodnak a vármegyéet érintő klimatikus változásokhoz.

Bács-Kiskun az egyik legtöbb megújuló energiát termelő és az időjárásfüggő megújuló energiát rendszer-kiegyensúlyozó módon tároló vármegye Magyarországon.

Bács-Kiskun vármegye a közlekedés terén lezajló automatizálási és zöldítési forradalmi változások nyertese, Kelet-magyarország és Románia Partiumi területeinek egyik szállítási, kapuja, raktározási, elosztási központ.

Bács-Kiskun vármegye az ország egyik vezető építőipari alapanyag előállítója a digitális és hulladékfeldolgozási technológiák révén.

1.2 A vármegye fejlesztésének célrendszere

1.1 Átfogó célok

A. Élhető város - élő vidék Település és térségfejlesztés

A környezet és az emberi tevékenység kölcsönhatásainak fenntartható irányba történő fejlesztését kívánjuk elérni olyan módon, hogy az javulást eredményezzen a klímaváltozásra ható negatív tényezők ellenében. A célokhoz kapcsolódó eszközöket a tartósan leszakadó vidéki és városi perifériák, városközponti leszakadó területek és a tanyás térségek problémáira kívánjuk fókuszálni.

Tiszta, zöld, egységes arculatú, értékeket megőrző épített és természeti környezet, többfunkciós terekkel, parkokkal.

Az élhetőség egyik kulcsa a helyi igényekre épülő fenntartható városfejlesztés, a saját lakosság és a környező kistépülések számára jobb és elérhetőbb szolgáltatások nyújtása, okos megoldások alkalmazásával az önkormányzati, állami szolgáltatások könnyebben elérhetővé tétele, a versenyszféra szolgáltatói és a lakosság közötti szolgáltatási platformok és együttműködések kialakítása, a szolgáltatási területek kiterjesztése a vidéki településekre.

A várostérségekbe tartozó szolgáltatási központ városok és a falvak közötti feladatmegosztás, kialakítása, hatékony együttműködés a több települést lefedő szolgáltatások, közszolgáltatások közös fejlesztésében és nyújtásában.

A vidéki lakosság mobilitásának javítása infrastruktúra-fejlesztéssel, szolgáltatás-fejlesztéssel, fenntartható közlekedéssel, költséghatékony innovatív megoldásokkal.

Infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatási pontok, digitális készségfejlesztés közvetlen elérhetősége minden településen.

B. Intelligens gazdaság

A vármegye gazdasági szerkezetének átalakításával a vármegye termelékenységének növelése fenntartható módon, a digitalizáció erősítésével, az elérhető legjobb, tiszta technológiák terjedésének támogatásával.

Az átfogó cél a Kárpát-medence közepén való kedvező földrajzi és logisztikai elhelyezkedéséből fakadó erősségre és kedvező természeti, kulturális adottságaira építeni, mint kitörési pontra. Erre alapozottan a beruházások növekedését, az innováció két meglévő centrumból történő további terjedését, a KKV-szektor megerősödését, és a munkaerő utánpótlás biztosítását célozza meg 2030-ra úgy, hogy a fejlődés során a vármegyében élő különböző társadalmi csoportok a változás haszonélvezői lehessenek.

Kiemelt cél a kiépült iparterületi és ipari park infrastruktúra és a megépült 7 inkubátorház megtöltése innovatív vállalkozásokkal, a már működő kis- és középvállalkozások megerősítése, a turizmus gazdasági szerepének növelése.

A változás pozitív elemeinek esélyteremtő jellegét akkor lehet kihasználni, ha a munkaerő-piaci integrációból eddig mobilitásuk, vagy egyéb hátrányaik miatt kimaradt emberek felzárkóztatásával segítjük a helyi gazdaság, közszolgáltatások, szolgáltatások fejlődését.

A szektorok közötti partnerség megfelelő közeg a társadalmi tőke növekedéséhez és ennek pozitív hozadékainak (iskolázottság, egészségi állapot, bűnmegelőzés stb.) megjelenéséhez a fejlesztéspolitika által generált beavatkozások mellett.

C. Belülről vezérelt ember és közösség *Emberi erőforrás és közösségek fejlesztése*

A cél két területi szintet érint: egyrészt a vármegye Európai Közösség NUTS 3 térségeinek átlagához történő közeledését kívánja elérni, másrészt a vármegyén belüli leszakadó térségek, társadalmi csoportok integrációját a vármegye társadalmi-gazdasági kapcsolatrendszerébe.

A cél elérését szolgáló beavatkozások a vidéki térségek népességmegtartó-képességének javulását és az elvándorlás valamint az elöregedés csökkenését eredményezik a várostérségek könnyebben elérhető szolgáltatásaival megtámogatva.

A célkitűzés a társadalom mentális egészségének és fizikai állapotának javítására irányul annak érdekében, hogy az aktív korú népesség foglalkoztathatósága javuljon, a szociális és egészségügyi ellátórendszer képes legyen preventív és védőháló funkciót is betölteni a problémák következményeinek kezelése mellett.

A szociális, gyermekjóléti, oktatási, egészségügyi, kulturális és sport ellátórendszer fejlesztésével biztosítani kell a területileg kiegyenlített, minden társadalmi csoport számára egyenlő hozzáférést e szolgáltatásokhoz. A társadalmi befogadás, a készségfejlesztés és a nagy ellátórendszerekhez egyenlő hozzáférés révén meg kell akadályozni a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek leszakadását, segíteni kell a felzárkóztatásukat, biztosítva számukra a minőségi élet és az annak alapfeltételét képező minőségi foglalkoztatás és a szociális ellátórendszerek lehetőségét. A munkaerő-piaci helyzet javítását a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolását segítő intézmények férőhely-számának növelésével (bölcsődei és idősek nappali és bentlakásos otthonainak férőhelyei) is támogatni kell. A foglalkoztatás feltételeinek javítása érdekében a cél a rugalmas munkavégzési formák támogatása, amely hozzájárul a munka és a magánélet megfelelőbb egyensúlyához, növelve a munkáltatók és a munkavállalók alkalmazkodóképességét. Támogatandó az atipikus foglalkoztatást elősegítő intézkedések bevezetése a kisgyermekes szülők számára.

A megújuló társadalom a vármegye jól kiépült alap-és középfokú oktatási bázisán, és a bővülő és minőségi képzést nyújtó felsőoktatás kereteihez illeszkedően az élethosszig tartó tanulás formális, informális és non-formális alkalmi révén képes a társadalmi-gazdasági kihívásoknak megfelelni, a modernizálódó gazdaság foglalkoztatási igényeit teljesítve.

STRATÉGIAI CÉLOK

A Duna-Tisza Közi Síkvidék területileg kiegyensúlyozott, klímaváltozást is figyelembe vevő fejlesztése

Beavatkozási területek:

- 1. Energetikai beruházások, energiaszolgáltatás racionalizálása és az ezt szolgáló beruházások az intézményi, lakossági és vállalkozói szférában**
 - Energiahatékonysági beruházások és szén-dioxid kibocsátás csökkentése.
 - Megújuló energia hasznosítása a környezeti-gazdasági fenntarthatóság elvei mentén.
- 2. Vízügyi beruházások az intézményi, lakossági és vállalkozói szférában, vízmegtartást megvalósító vízgazdálkodás**
 - A vizeink mennyiségi védelmével kapcsolatos fejlesztések (vízmegtartó infrastruktúrafejlesztés, vízfelhasználást csökkentő fejlesztések, komplex vízvédelmi beruházások).
 - A vizeink minőségi védelmével kapcsolatos fejlesztések.
 - Öntözésfejlesztés.
 - Település szintű csapadékvíz gyűjtési, tárolási és hasznosítási rendszerek fejlesztése, szürkevíz-hasznosítás.
- 3. A Homokhátság problémáinak érintettjei közötti együttműködések ösztönzése**
 - A Homokhátság sajátos problémáinak kezelését célzó megyehatárokon átnyúló kiemelt komplex program és integrált területi beruházás(ok) megvalósítása.
 - A Duna-Tisza Közi Homokhátsági Térségi Fejlesztési Tanács fejlesztéspolitikai szerepéhez illeszkedő eszköztár és erőforrások biztosítása.
- 4. Szemléletformáló akciók támogatása**
 - A klímaváltozás okait, hatásait, a beavatkozási lehetőségeket szemléltető kiadványok készítése, ismeretterjesztő rendezvények lebonyolítása, tematikus bemutatóhelyek kialakítása.
 - Energaszolgáltatás csökkentésével és az alternatív energiaforrások felhasználásával kapcsolatos szemléletformáló akciók, oktatásba és készségfejlesztésbe való befektetés, tanácsadás.
 - A vizeink minőségi és mennyiségi védelmével kapcsolatos szemléletformáló akciók, oktatásba és készségfejlesztésbe való befektetés.
 - Hulladék-termelés csökkentését, szelektív hulladékgyűjtés módszerét, az újrahasznosítás lehetőségeit népszerűsítő akciók, oktatásba és készségfejlesztésbe való befektetés, tanácsadás.
- 5. Kutatás-fejlesztés- innováció támogatása a térségben**
 - Klímaváltozás komplex problémáinak elméleti vizsgálata és a megoldásokat tesztelő pilot beavatkozások.
 - Tradicionális gazdasági tevékenységet folytató K+F+I tevékenységének támogatása.
 - Új, innovatív iparágak megjelenésének támogatása.
- 6. Alternatív, fenntartható, környezettudatos gazdálkodási formák és termékportfóliók fejlesztése**
 - Energia- és víztakarékos berendezések gyártása.
 - Napenergia-hasznosítás.
 - Helyben termelt/elérhető biomasszára alapozott megújuló energia előállítás.
 - Hulladék mennyiség csökkentése, hulladékhasznosítás fejlesztése.
 - Körforgásos gazdálkodás kialakítása, amely a nem megújuló anyagok zárt körben történő

keringését, azaz a termék tartós, javítható, újrahasználatos és újrahasznosítható, anyagtakarékos tervezését, gyártását, ökológiailag minél kisebb káros hatású forgalmazását, a kapcsolódó javítási szolgáltatásokat, a fogyasztói szokások, tudatosság alakítását és a termék újrahasznosítható hulladék életszakaszát fogja át. (A cél, hogy az ökológiai rendszerekhez hasonlóan úgy épüljenek egymásra gazdasági tevékenységek, hogy az egyik gazdasági tevékenység által termelt hulladék, energia vagy melléktermék egy másik gazdasági tevékenység számára nyersanyagként, vagy energiaforrásként jelenjen meg minimális szállítási igény mellett. Például tipikus megoldás lehet a mezőgazdasági melléktermék hasznosítás helyi energiaközösségekben, vagy régi és új vállalkozásoknál ipari ökológiai rendszerek kiépítése.)

- Bio és ökológiai termelés ösztönzése.
- Tanyák lokális, egyedi ivóvíz- és szennyvíztisztítása, energiahatékonysága, elektromos hálózatba nem kapcsolt tanyák szigetüzemű energetikai fejlesztése, hálózatba kapcsolt tanyák megújuló energiatermelésének fejlesztése.
- Minőségi tanyasi tradicionális helyi élelmiszer előállítás, szálláshely szolgáltatás és turisztikai szolgáltatások támogatása.
- Hálózatos együttműködés, amelyben az összefogó tanyák szakosodnak, hogy egymást kiegészítve minőségi kínálatot tudjanak biztosítani hatékony munkamegosztással.

7. A szezonális és szezontól független zöldségtermesztés, gyümölcstermesztés és az élelmiszeripar versenyképes fejlesztése

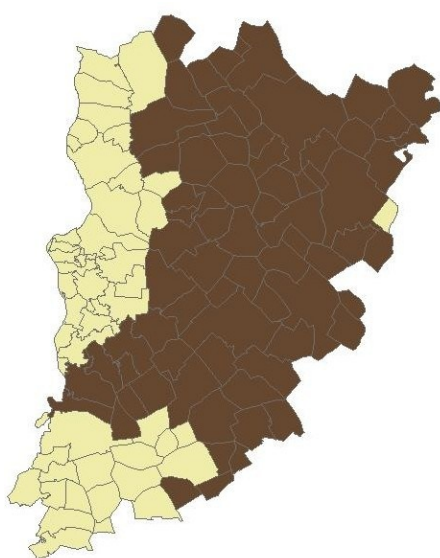
A Dél-Alföldi Gazdaságfejlesztési Zóna egyik célkitűzése, hogy növekedjen az ország zöldség önellátó képessége:

- Üvegház, fóliás és szabadföldi zöldségtermesztés területének növelése.
- A zöldségtermesztés versenyképességét biztosító öntözési, energetikai és logisztikai fejlesztések, amelyek a Dél-Európai szabadföldi és fóliás termesztéssel szembeni versenyhátrányt csökkenti.
- Hálózatos kapcsolódás a nagybani piacokhoz.

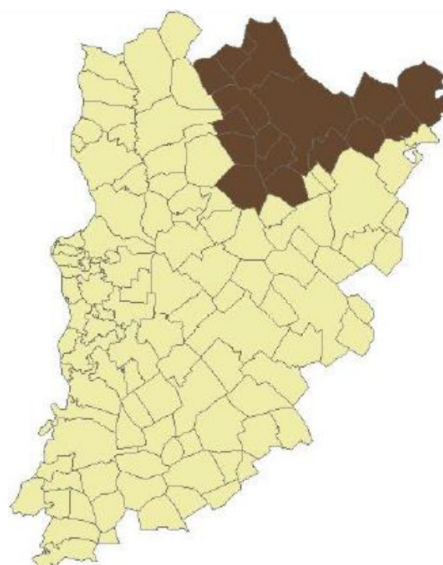
8. A falvakban élők megélhetésének javítása, az elvándorlás mérséklése

9. „Zöld-infrastruktúra” fejlesztései

- Vármegyei és települési erdősítési programok megvalósítása.
- Települési fásítási és zöldfelületfejlesztési programok megvalósítása.

A Duna-Tisza közí síkvidék (Homokhátság) lehatárolása

Kecskeméti fejlesztési körzet lehatárolása

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Koncepció (2021)

Kecskeméti fejlesztési körzet gazdasági sokszínűségét támogató fejlesztések, fókuszban a városi szolgáltatások minőségi emelését és a fenntartható fejlődést támogató infrastruktúra

Beavatkozási területek:

1. Fenntartható mobilitás, a várostérség megyehatáron túli településeinek integrálása, elővárosi közlekedés, parkolás

A térségi elérhetőséget szolgáló közút- és közlekedésfejlesztés, a város megközelíthetőségét, az elővárosi közlekedési kapcsolatokat javító beruházások, ideértve a vasúti közlekedés fejlesztését is, hiányzó térségi kerékpárutak megvalósítását továbbá a még hiányzó városszerkezeti jelentőségű közúti és kerékpárúti kapcsolatok kiépítése.

- Kecskemét belvárosban a gépkocsiforgalom visszaszorításával a gyalogos és kerékpáros közlekedés előtérbe helyezése.
- Kecskeméten a parkolási rendszer „zöldítése”, a Belváros felszíni parkolásának visszaszorítása, parkolási módok bevezetésével (jelentős álló parkolások csökkentése), mélyszíni parkolók, parkolóházak és automata parkolási rendszerek hálózatának ütemezett kialakítása.
- Községi közlekedés minőségének javítása (a községi közlekedés előnyben részesítése, az intermodalitás feltételeinek javítása, dinamikus buszsávok kialakítása, illetve feltételeinek biztosítása, városszerkezeti úthiányok megszüntetésével korszerűbb útvonal- és menetrendek tervezése, intelligens forgalomirányítás, P+R, B+R rendszerek telepítése, elektromobilitás).
- Kecskemét Megyei Jogú Város foglalkoztatási és ellátási szerepköréhez illeszkedő fenntartható járási közlekedésfejlesztés.

2. Klímavédelem, környezetvédelem, vízmegtartás

- Az éghajlatváltozás kihívásaihoz történő alkalmazkodás erősítése (klímabarát közterület fejlesztés, klímabarát építészeti megoldások, városökológiai alkalmazott kutatások, a kritikus infrastruktúrák modernizációja, intézményi intézkedési tervek készítése, stb).
- Környezet-, erőforrás- és energiatudatos gondolkodás terjesztése (lakossági szemléletformálás, vállalati, önkormányzati és intézményi innovatív kezdeményezések, valamint szerepvállalás a jó gyakorlatok terjesztésében).
- A környezetbarát eszközök, technológiák, s megújuló energiaforrások széleskörű alkalmazása, ezek támogatásának, ösztönző rendszereinek kidolgozása.
- A zöldfelület- és vízgazdálkodásban példamutató megoldások (pl. zöld térfalak, zöldtetők, zöldítési és erdősítési programok, esőkertek, egyéb szikkasztási megoldások, csapadékvíz gyűjtési technológiák) városi és térségi szintű terjesztése (városi mintaprogramok elindítása, városi csapadékvíz menedzsment rendszer kialakítása, a csapadékvíz gyűjtés, tárolás és hasznosítás rendszerének újragondolása) mind a közterületek, mind a magánterületek vonatkozásában.
- Zöldfelület-gazdálkodási infrastruktúra tudatos kialakítása, fejlesztése (konceptió/terv elkészítése, megvalósítási tervek és üzemeltetési tervek készítése).
- Erdősítési feladatok és közterületi növényállomány szerepének erősítése a városi klíma javítása érdekében.
- A szennyvíztisztítás során keletkező tiszta víz megtartása és öntözéses hasznosítására irányuló szemléletformálás a lakossági és gazdasági szereplők körében.
- Klímastratégia és SECAP-ban rögzített CO₂ egyenérték csökkentést célzó intézkedések megvalósítása
- Környezetvédelmi Programhoz kapcsolódó Cselekvési tervben szereplő fejlesztési elképzelések ütemezett megvalósítása.
- Lakossági szilárd tüzelés arányának csökkentése, modern tüzelőberendezések használatának ösztönzése (VTP), légtérhelési díj bevezetésének kidolgozása.
- Távhővel ellátott területek nagyságának növelése, távhő-használat ösztönzése.
- Energiafogyasztást dokumentáló monitoring rendszer kidolgozása, adatok feldolgozása, szűrése. Légszennyezés méréséhez mobil, illetve fix mérőállomások telepítése.
- Önkormányzati tulajdonban lévő közmű- és energiaszolgáltató cégek fejlesztési projekteinek támogatása.

3. Okos város, okos térség

Valamennyi közszolgáltatás és a városüzemeltetés minőségi és innovatív fejlesztése:

- A munkaerő-piaci igényekhez illeszkedő, gyakorlatorientált oktatás-képzési rendszer kialakítása, az infrastrukturális háttérfeltételek javítása, a kutatás- fejlesztési és innovációs kapacitások bővítése, az innováció háttérfeltételeinek városi szintű javítása (pl. innovációs és technológiai transzfer központ létrehozása) az egyetemi szintű oktatás további fejlesztése új karokkal, létszámbővítéssel, a képzési paletta szélesítése.
- A munkavállalást, a társadalmi befogadást, a szegénység elleni küzdelmet, az egészségmegőrzést, a családok támogatását, a helyi kötődést elősegítő, a gyermek- és fiatalkort, valamint az aktív idősödést támogató szolgáltatások és infrastruktúrák fejlesztése, a közszolgáltatások erősítése.
- A kulturális és társadalmi sokszínűsége nyitott, befogadó, értékeire és hagyományaira büszke, azt ápoló és folyamatosan fejlesztő, művészetileg pezsgő légkörű, élhető és kreatív, „tanuló” város kialakítása.
- Kecskemét térségi szerepvállalásának, központi szerepköreinek és funkcióinak erősítése, a város kapcsolatrendszerének és marketing tevékenységének bővítése, a város és térsége együttműködésének kiterjesztése, új gazdaság és térségfejlesztési szövetségek létrehozása.
- Az okos város szemlélet és ezt megvalósító eszköztár tudatos kialakításához városi adattár és monitoring rendszer kialakítása.
- Okos településfejlesztési alkalmazások a városüzemeltetésben és a városi szolgáltatásokban.

4. A környezetterhelés csökkentése, energiahatékonyság, energiabiztonság

- Az épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények energiahatékonyságának javítása a lakosság, vállalkozások, közintézmények, közszolgáltatások széles körénél.
- A járművek, gépek energiahatékonyabbra cserélésének ösztönzése.
- Környezeti alapú intelligens forgalomirányítási rendszer városi szintű kialakítása.
- A megújuló energiatermelés fejlesztése, energiaközösségek terjesztése.
- Innovatív energiátárolási megoldások és innovatív, hálózat alapú energia menedzsment fejlesztése és elterjesztése, amely képes a megújuló energiatermelés növelésére a meglévő elektromos hálózat adta keretek között is, kiegyenlítve az energiatermelés és fogyasztás időbeli elkülönüléséből eredő problémákat (városi „smartgrid” kialakítása, városi szintű professzionális energiamenedzsment rendszer kialakítása, önkormányzati tulajdonú intézmények épületüzemeltetési rendszerének kialakítása).
- Megújuló energia arányának növelése a városi energiatermelésben és felhasználásban.
- Tiszta technológiák terjedésének támogatása.
- A szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése.
- Zöldfelületek fejlesztése, fenntartása, kialakítása a CO₂ egyenérték szerinti ragsorolás figyelembevételével.

5. Körforgásos gazdaság

- A helyi adottságokat figyelembe vevő gazdaságfejlesztés ösztönzése, a beszállítói láncok lerövidítése.
- A helyi élelmiszeripar alapanyagbázisának a városban, illetve annak környezetében történő biztosítása.
- A települési hulladék szelektív gyűjtésének fokozása, az újrafeldolgozás és újrahasználat arányának növelése.
A termékek életciklusának növelése érdekében a termékek javítását szolgáló kisipar erősítése, feltételrendszerének javítása (pl. kisiparos szolgáltatóház létesítése).
- A helyi turizmus területén, a térségre jellemző élelmiszerek használata, a helyi termelők bevonása, a helyi szolgáltatások és szolgáltatók kijánlása, az ezt szolgáló szervező rendszer kialakítása.
- A termelői piacok rendszerének fejlesztése.
- A város helyi energiatermelésének és felhasználási arányának növelése, feltételrendszerének kialakítása.
- Energhatékony, illetve növekvő számban zero emissziós önkormányzati intézmény és bérlakásállomány.

6. Egészséges, magas hozzáadott értékű helyi élelmiszer előállítás

A megyeszékhely és környezete előzményeken alapuló munkamegosztás révén erősítheti meg élelmiszergazdasági pozícióit a beavatkozások eredményeképpen:

- Várostérségi termelői integráció támogatása.
- Feldolgozó-kapacitás fejlesztése.
- Fogyasztói tudatosság növelése.

7. Design, alkotótevékenység, épített örökség országos és nemzetközi vonzerőinek fejlesztése (animáció, kerámia, zománc, népi iparművészet, szecesszió)

A várostérség gazdag egyedi értékekben, ezek bemutatása a helyben lakók és az ide látogató közönség számára jelentős vonzerőt jelent.

- Kiállítóhelyek, alkotóműhelyek fejlesztése, interaktív kiállítások.
- Műemlékek, közgyűjtemények fejlesztése, felújítása.

8. Igények és kapacitások összehangolása az oktatási, gyermekjóléti, egészségügyi és szociális ellátórendszereiben, továbbá a sport, a szabadidő és rekreáció, illetve a kultúra területén.

A letelepedett gazdasági szereplők révén, a térségbe vonzott munkaerő megtartása és a helyi lakosok ellátása az igények és a kapacitások közötti eltérések további összehangolását kívánja meg a beavatkozások révén:

- Minőségi intézmény- és szolgáltatásfejlesztés.
- Lakhatás feltételeinek javítása, a lakókörnyezet közösségi funkcióinak fejlesztése.
- Barnamezős és a rozsdaovezeti akcióterületek hasznosításának előnyben részesítésével a fenti igények kiszolgálása.

9. A Dél-Alföldi Gazdaságfejlesztési Zóna céljainak érintettjei közötti együttműködések ösztönzése

Megyehatárokon átnyúló komplex programok és integrált területi beruházás(ok) megvalósítása.

JAVASOLT PRIORITÁSOK

Bács-Kiskun vármegye területfejlesztési programjának prioritásai és indokoltságuk a helyzetértékelés alapján:

P1 Gazdaság- és foglalkoztatás-élénkítés

Az autógyártás 2019-ben kezdődő válsága rávilágított arra, hogy a vármegye gazdasága erősen kiszolgáltatott a Mercedes-Benz cégcsoport nemzetközi működésének. Az autóiipari beszállító cégek külső hatása magas, amely jelentős kockázatot hordoz a megye gazdaságára, elsősorban a Kecskeméti fejlesztési körzetben.

Törekedni kell a minőségi munkahelyek számának növelésére.

A területi kohézió erősítésénél megfigyelhető probléma, hogy a komplex programmal fejlesztendő járáásokban a KKV-k fejlesztési forrásokhoz nehezebben jutnak hozzá.

A technológiai, társadalmi fejlődés hatására szakmák tűnnek el, és ma még ismeretlen szakmák fognak megjelenni, amely jelentős kihívás elé állítja a szakképzési rendszert és egyben az alapfokú oktatási rendszert is, mert egy munkavállaló élete során a folyamatos képzés mellett többször teljes átképzésre is szükség lehet.

Minden gazdasági ágazat fejlődésének és sikerességének kulcsa a széles körű együttműködés, amely szinergikusan erősíti a résztvevőket. Az együttműködés köre korlátlan, egyes formái a klaszterek, hálózatok, szövetkezetek, de a legtöbb esetben szerződéses kapcsolatokban ölt testet. A megye stabil, hosszú távú fejlődése érdekében támogatni kell a széleskörű együttműködések.

P2 A vidék fejlesztése és a népességmegtartó-képesség erősítése

Kiemelt fontosságú a helyi értékek és erőforrások fenntartható hasznosítása, a tanyás térségek revitalizálása, a halmozottan hátrányos helyzet enyhítése; valamint a Homokhátság teljes

területén a kedvezőtlen demográfiai és a természet degradációs folyamatainak megállítása, a helyi adottságokhoz illeszkedő mezőgazdasági termelés biztonságának megőrzésével, a ritkán lakott agrártérségek, gazdaságok fejlesztésével, a szükséges agrárszerkezet-váltással, a kedvezőtlen vízgazdálkodás helyreállításával.

A vármegye mezőgazdasági melléktermékből származó biomassa potenciálja az országos átlagot 50 %-kal haladja meg, amely jobb kihasználása segítheti a megújuló energiatermelést.

A vármegye minden településén fejleszteni kell a szolgáltatási környezetet a népességmegtartás érdekében. A járásszékhelyek és mikrotérségi központok szolgáltatási szerepének erősítésével ez területileg kiegyenlített formában történhet, csökkentve a területi különbségeket.

A vidéki munkahelyek hiányának komplex kezelésére irányuló térségi programok folytatása, fókuszban a térségen belüli funkciómegosztással és együttműködéssel.

A fejlesztési elképzelések célja Bács-Kiskun vármegye esetében a járásszékhelyek és várostérségi központok és a járási kistérségek közötti társadalmi, gazdasági különbségek csökkentése, a megyeszékhely és a megye városai közötti különbségek csökkentése, továbbá Bács-Kiskun vármegye és Pest vármegye, Bács-Kiskun vármegye és az európai uniós fejlettebb régiók közötti területi különbségek csökkentése.

P3 Térségi elérhetőség és mobilitás

A kelet-nyugat irányú kapcsolat felerősödik, amikor Románia és Bulgária csatlakozik a Schengeni övezethez. Erre infrastrukturálisan még nincs felkészülve a vármegye a hiányzó fejlesztések miatt. A településeket összekötő és a településeken belüli úthálózat is jelentős fejlesztésre szorul, jelenlegi állapota miatt nem képes kellő mértékű gazdaságfejlesztő és népességmegtartó hatást kifejteni.

A vármegye belső közlekedési infrastruktúra fejlesztése a gazdaságfejlesztés hatékony kiszolgálásával elősegíti a vármegye vidéki térségei, különösen a leszakadó déli részek versenyképességének növekedését, továbbá biztosítja a társadalom jóléti mobilitási feltételeit. A közlekedés-fejlesztésben (beleértve az elővárosi közlekedést) a kötöttpályás közlekedési mód szerepét bővíteni kell a fenntartható mobilitás érdekében.

P4 Erőforrásaink megőrzése, fejlesztése és hatékony használata

A vármegyei fejlesztéseknél előtérbe kell kerülnie a zöldebb, széndioxid-mentes Európa koncepciójának, és támogatnia kell a megújuló energiafelhasználás nagyarányú növekedését.

A Vármegyei Önkormányzat által vezérelt településfejlesztési pályázatoknál szempont lesz a klímaváltozás hatásaira reagáló műszaki és szemléletformáló megoldások alkalmazása, ahol ez releváns lehet, főként a Duna-Tisza közti síkvidék homokhátsági területein.

Jelentős probléma a több évtizede épült ivóvíz, szennyvízrendszerek állapota. A vízkészletet az ipar, mezőgazdaság tevékenysége is befolyásolja. A belvízelvezetés és vízmegtartás problémái ugyanazon területen egyszerre jelentkeznek, amely hat a régi épületekre és a természeti területekre, mezőgazdaságra. A víz mára az egyik legfontosabb természeti erőforrássá vált. A víz szerepe az energetikában is növekedik, sok új fejlesztés irányul a vízből kinyerhető hidrogénre.

A műemlékek, régészeti lelőhelyek, építészeti örökség turisztikai lehetőséget jelentenek a jövő generációi számára, a megőrzésük a szélsőséges környezeti hatások mellett egyben felelősség is. A klímaváltozás hatásai miatt egyre sürgetőbb a konzerváló beruházások gyorsítása.

Minden infrastrukturális fejlesztés (például úthálózat, kikötők, komplex turisztikai fejlesztések, ökoturisztikai fejlesztések stb.) esetében figyelembe kell venni a természetvédelmi közérdeket és szempontokat, ezért a fejlesztések csak a védett természeti területek, Natura 2000 területek és védett természetvédelmi értékek megőrzése, valamint a természetes és természetközeli élőhelyek

közötti ökológiai kapcsolatok és ezen területek ökoszisztéma-szolgáltatásainak fenntartása mellett valósíthatók meg.

P5 Ember, család, közösség

A szociális, oktatási és egészségügyi ellátórendszer fejlesztésével biztosítani kell a területileg kiegyenlített, minden társadalmi csoport számára egyenlő hozzáférést a szolgáltatásokhoz. A társadalmi befogadás, a készségfejlesztés és a nagy ellátórendszerekhez egyenlő hozzáférés révén meg kell akadályozni a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek leszakadását, segíteni kell a felzárkóztatásukat, biztosítva számukra a minőségi élet és az annak alapfeltételét képező minőségi foglalkoztatás lehetőségét.

P6 Digitális és kreatív vármegye

Az innovációnak, digitalizációnak minden területet és ágazatot el kell érnie. A vármegye jóléte érdekében a kis- és középvállalkozások körében kell ennek a legnagyobb mértékben bekövetkeznie, hogy minél több vállalkozás részesüljön a zöld és digitális átállás előnyeiből. Ezen vállalkozások fejlődésével csökkenhet a kitettségük, képessé válhatnak a rugalmas piaci alkalmazkodáshoz, növelhetik a termelékenységüket, az egy munkavállalóra eső hozzáadott értéküket. Ezen területek fejlesztésénél kiemelten kell támogatni a komplex programmal fejlesztendő járásokat továbbá a Kecskeméti Fejlesztési Körzetre és az azon kívüli területekre vonatkozóan differenciált megközelítésre van szükség.

A településfejlesztési beavatkozásoknál előnyben kell részesíteni az okos megoldásokat tartalmazó fejlesztéseket.

P7 Térségmarketing

A korábban kedvelt észak-afrikai és közel-keleti turisztikai célpontok fokozatosan kiestek az eltelt évtizedben, miközben Kelet-Közép- és Kelet-Európában folyamatosan nő a turizmus iránti fizetőképes kereslet. A tengerparti, hegyvidéki és dombsági nyugat-európai, dél-európai és kelet-közép-európai turisták számára Bács-Kiskun vármegye adottságai különlegesek, ahol kis területen egyszerre érhető el és kapcsolható össze a vízi, pusztai, erdős élőhelyek, természetvédelmi területek látogatható részei jelentette látnivalók a fejlődő szolgáltatásokkal, turisztikai attrakciókkal, az aktív, a gyógy- és a fesztiválturizmussal. A dunai, mind a tiszai folyami turizmus is gyorsan fejlődik. A lehetőségeket csak nagyon kis mértékben tudta a vármegye kihasználni az elmúlt évtizedben.

A koronavírus hatására 2020 nyarán a lakosság többsége a belföldi nyaralást választotta, amely megmutatta, hogy az ország vidéki turisztikai kapacitása nem képes hasonló esetben az igények kiszolgálására. A turisztikai export és import ez alapján a vidéki Magyarországon nincs egyensúlyban, a turisztikai exportképesség, azaz a belföldi és külföldi vendégek fogadási kapacitása fejletlen, amely fokozottan igaz Bács-Kiskun vármegyére.

A kulturális adottságok turisztikai hasznosításának szerepe a megye gazdaságában növelhető a termékfejlesztés és a marketing erősítésével, és a turisztikai infrastruktúra kapacitások (pl. szálláshelyek, kerékpárutak) hozzárendelésével.

A térségmarketingnek kiemelt szerepe van nem csak a turizmusfejlesztés, hanem a befektetés-ösztönzés esetében is.

A térségmarketing szerepe Bács-Kiskun vármegyében nem csak a külső érintettek, hanem a vármegyén belül érdekeltekre is irányul. Az elvándorlás csökkentése, a lakosok számára megfelelő életkörülmények, minőségi oktatás és munkahelyek meglétének, elérhetőségének megismertetése legalább azonos súlyú tényező megyén belül, mint a kifelé irányuló kommunikáció.

Kecskemét és térsége önkormányzatai az elmúlt években is komoly erőfeszítéseket tettek az idegenforgalmi,

turisztikai fejlesztések megvalósítása érdekében (úgy mint termál-, falusi, horgász- és kulturális turizmus stb.), és kiemelkedően fontosnak tartják, hogy ezek továbbfejlesztése kerüljön be a koncepcióba.

A készülő új koncepció és stratégia a korábbi elveket fejleszti tovább és korszerűsíti, az elvek nem változtak.

1.3. Területrendezési követelmények

A területrendezési tervek hierarchiája:

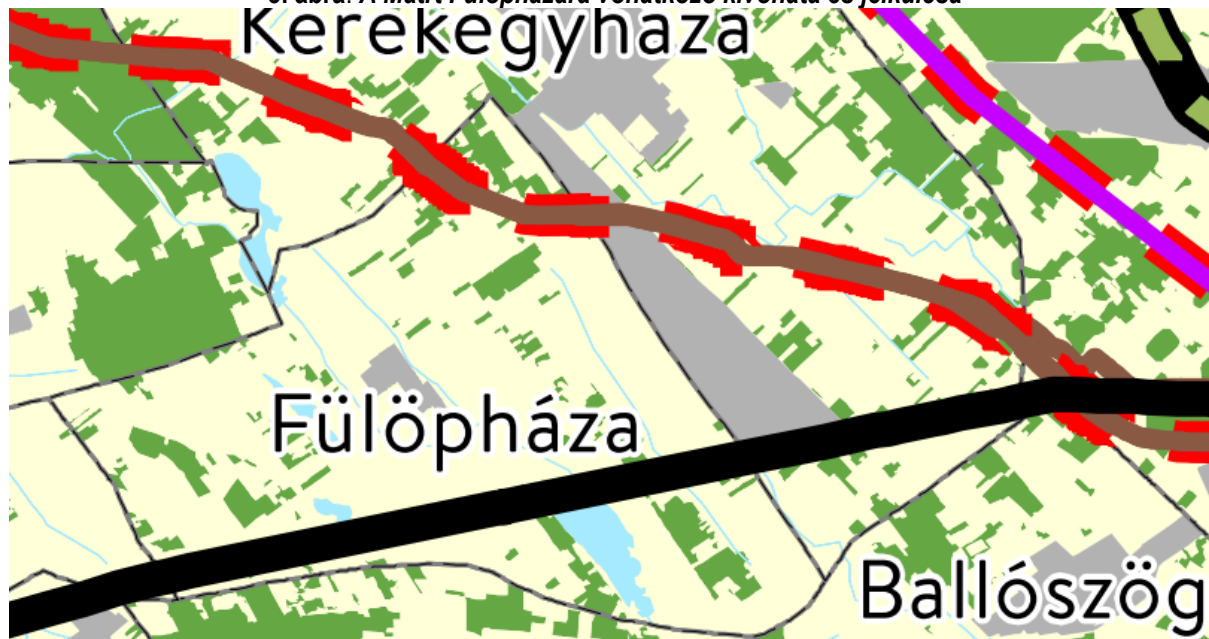
Területi szint	Terv megnevezése	Jogsabályi háttér
országos	Magyarország Területrendezési Terve (Matrt)	Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény
országos	Az országos övezeti terv részét képező országos övezetek	a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet
megyei	Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Terve (BKVMTrT)	a Bács- Kiskun Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének 2/2024. (II. 26.) önkormányzati rendelete

1.3.1. Országos Területrendezési Terv

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény rendelkezik az Országos Területrendezési Tervről (továbbiakban: Matrt). A Matrt meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. A hatékony és korszerű területrendezés ennek érdekében folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert alkot az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal.

A Matrt rendelkezéseit alkalmazni kell a településtervek és a településképi rendelet készítése és elfogadása során is. Ha a településrendezési terv adott tárgykörben nem szabályoz, akkor a Matrt és a vármegyei területrendezési terv rendelkezéseit kell alkalmazni.

3. ábra: A Matrt Fülöpházára vonatkozó kivonata és jelkulcsa

Országos területfelhasználási kategóriák

	Erdőgazdálkodási térség
	Mezőgazdasági térség
	Vízgazdálkodási térség
	Települési térség

Közlekedési hálózatok és egyedi építmények

	Gyorsforgalmi út (meglévő)
	Gyorsforgalmi út (tervezett)
	Főút (meglévő)
	Főút (tervezett)
	Nagysebességű vasútvonal (tervezett)
	Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (meglévő)
	Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (tervezett)
	Nemzetközi kereskedelmi repülőtér (meglévő)
	Közös felhasználású katonai és polgári repülőtérre fejleszthető repülőtér (meglévő)
	Országos kerékpárút
	Országos kikötő (meglévő)
	Határkikötő (meglévő)

Energetikai hálózatok és egyedi építmények

	Atomerőmű (meglévő)
	Atomerőmű (tervezett)
	Egyéb 50 MW vagy annál nagyobb névleges teljesítőképességű erőmű (meglévő)
	Egyéb 50 MW vagy annál nagyobb névleges teljesítőképességű erőmű (tervezett)

	50 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
	750 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
	400 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
	400 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
	220 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
	220 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
	Földgázszállító vezeték (meglévő)
	Földgázszállító vezeték (tervezett)
	Kőolajszállító vezeték (meglévő)
	Termékvezeték (meglévő)

Vízi létesítmények

	VTT-tározó (meglévő)
	VTT-tározó (tervezett)
	Országos vízkár-elhárítási célú tározó (meglévő)
	Országos vízkár-elhárítási célú tározó (tervezett)
	Kiemelt jelentőségű vízi építmény (meglévő)
	Országos jelentőségű csatorna (meglévő)
	Országos jelentőségű csatorna (tervezett)
	Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal (meglévő)
	Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal (tervezett)

Hulladékgazdálkodási létesítmények

	Veszélyeshulladék-lerakó (meglévő)
	Veszélyeshulladék-égető-mű (meglévő)
	Radioaktív hulladék tároló (meglévő)

Alaptérképi elemek

	Országhatár
	Megyehatár
	Település közigazgatási határa

Fülöpházát a Matr térségi szerkezeti tervlapja: települési térségként, mezőgazdasági térségként, vízgazdálkodási térségként, erdőgazdálkodási térségként határozza meg.

Vonalas infrastruktúra vonatkozásában a Matr jelöli a települést érintő meglévő és tervezett országos fő és mellékúthálózatot, kerékpárút hálózatot.

A Matr 11.§-át kell figyelembe venni a területfelhasználási kategóriák kijelölése során:

„11. §¹⁹ A kiemelt térségi, illetve megyei területfelhasználási kategóriák területén belül a településrendezési tervben, a 90. § (2) bekezdése figyelembevételével

a)²⁰ az erdőgazdálkodási térségben az erdőterület övezetét a térséget lefedő erdők övezetére vonatkozó szabályok szerint, valamint az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok figyelembevételével kell, meglévő és tervezett erdőövezetként differenciáltan lehatárolni;

b)²¹ a mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át a mezőgazdasági terület övezetébe kell sorolni, a fennmaradó részen nagyvárosias lakóterület és vegyes terület építési övezet nem jelölhető ki;

c)²² a vízgazdálkodási térség területét – e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével – vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, zöldterület, továbbá különleges beépítésre nem szánt honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület övezetbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani;

d)²³ a települési térség területén bármely építési övezet, övezet kijelölhető;

e)²⁴ a sajátos területfelhasználású térség területét a terület tervezett felhasználásának megfelelően különleges – ideértve a beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt honvédelmi, katonai, nemzetbiztonsági célú területet –, közúti közlekedési, egyéb közlekedési, védelmi célú erdőterület, rekreációs célú erdőterület, egyéb erdőterület,

kertes mezőgazdasági terület, általános mezőgazdasági terület, tájgazdálkodási mezőgazdasági terület, kereskedelmi szolgáltató gazdasági, ipari gazdasági, egyéb ipari gazdasági, általános gazdasági, intézményi vegyes területbe kell sorolni.”

A Matrt 12. §-a a korábbinál szigorúbban szabályozza új beépítésre szánt területek kijelölését:

Idézet a törvényből:

„12. §⁶² (1) Új beépítésre szánt terület a település közigazgatási határához 250 méternél közelebb nem jelölhető ki.

(2) Ha az új beépítésre szánt terület kijelölése zöldterület vagy erdőterület átsorolásával jár, csereterületként a megszűnő zöldterület vagy erdőterület kiterjedésével megegyező kiterjedésű zöldterületet vagy erdőterületet kell kijelölni, továbbá az új beépítésre szánt területnövekmény legkevesebb 25%-ának megfelelő kiterjedésű további új zöldterületet vagy erdőterületet is ki kell jelölni. Csereterületként nem vonhatók be védett természeti területek, Natura 2000 területek és természetközeli területek.

(3) A zöldterületen és az erdőterületen kívüli egyéb beépítésre nem szánt – jellemzően mezőgazdasági – területet csak abban az esetben lehet újonnan beépítésre szánt területbe sorolni, ha

a) az új beépítésre szánt terület kijelölésével egyidejűleg a korábban beépítésre szánt területként kijelölt, de még be nem épített területet csereterületként a településrendezési terv zöldterület, erdőterület, mezőgazdasági terület, vízgazdálkodási terület vagy természetközeli terület övezetbe sorolja vissza azzal, hogy a visszasorolt terület nagysága eléri vagy meghaladja az újonnan kijelölt terület kiterjedését, vagy

b) az a) pont szerinti csereterület nem áll rendelkezésre, de a településrendezési tervben az új beépítésre szánt terület kijelölésével egyidejűleg a területnövekmény legkevesebb 25%-ának megfelelő kiterjedésű, új zöldterületet vagy erdőterületet is egyidejűleg kijelölnek azzal, hogy gazdasági terület övezet kijelölése esetén ez a szabály nem alkalmazható.

(4) A (2) és (3) bekezdés szerinti, az új beépítésre szánt területtel egyidejűleg kijelölésre kerülő zöldterületnek a települési önkormányzat tulajdonában kell állnia, vagy a települési önkormányzati tulajdonba adásról az önkormányzat képviselő-testületének településrendezési szerződést kell kötnie azzal, hogy a településrendezési szerződésnek a településrendezési terv elfogadásával egy időben kell hatályba lépnie.

13. § (1) *Borvidéki település borszőlő termőhelyi katasztere I–II. osztályú területeihez tartozó földrészlet – a különleges mezőgazdasági üzemi terület kivételével – nem minősíthető beépítésre szánt területté.*

(2) Az Országos Gyümölcs Termőhely Kataszter I. és II. osztályú területeihez tartozó földrészlet – a különleges mezőgazdasági üzemi terület kivételével – nem minősíthető beépítésre szánt területté.”

Fontos megjegyezni, hogy a TÉKA fogalomkörében a zöldterület közterület, tehát az önkormányzatnak azt közterületként át kell vennie vagy ki kell sajátítania. Az erdőterület az erdő védelméről szóló törvény értelmében legalább 5000 m² és legalább átlagosan 20 m szélességű, tehát ennél kisebb terület erdőövezetbe sorolása nem javasolt a településrendezési tervben, kivéve a településrendezési célból tervezett véderdőket. Amennyiben egy beépítésre szánt területbe sorolni kívánt terület országos borszőlő termőhelyi vagy gyümölcs termőhelyi kataszter I-II. osztályú területébe tartozik, de ténylegesen már nem szőlő és nem gyümölcsös, a beépítésre szánt területbe sorolás feltétele, hogy előzetesen a terület kikerüljön a kataszteri nyilvántartásból.

A 15.§(2) értelmében:

„(2)⁶⁴ A településrendezési tervben

a)⁶⁵ az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok és a műszaki infrastruktúra egyedi építményeinek helyét a kiemelt térségi, illetve vármegyei területrendezési tervekben meghatározott térbeli rend figyelembevételével kell meghatározni,

b)⁶⁶ az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonala a településrendezési terv egyeztetési eljárásában részt vevő, az egyeztetés tárgyát képező infrastruktúra elem vonatkozásában az adott egyeztetési szakterületet képviselő államigazgatási szerv hozzájárulása, és az egyéb érintett szakterületet képviselő államigazgatási szerv egyetértése esetén térhet el a kiemelt térségi, illetve vármegyei területrendezési tervek szerkezeti tervében megállapított nyomvonalváltozattól, azok térbeli rendjétől és a térbeli rend szempontjából meghatározó települések felsorolásától.

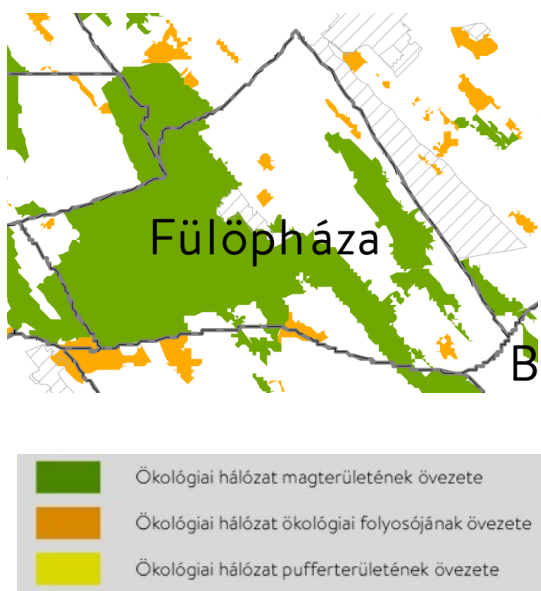
(3)⁶⁷ Az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonalának meghatározásánál biztosítani kell a szomszédos vármegyék és települések határán a folyamatos kapcsolódás lehetőségét.”

A Matrt Fülöpháza közigazgatási területét érintően tervezett, a térszerkezetet meghatározó elemeket nem tartalmaz.

A meglévő nyomvonalas elemeket már a jelenlegi TRT is tartalmazza, ezeket a tervfelülvizsgálat során át kell venni.

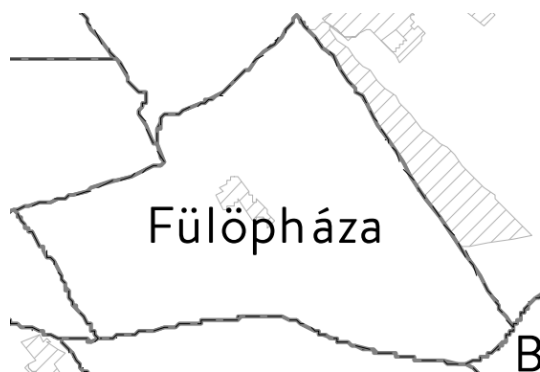
A fentiekén túl a Matrt az alábbi országos övezeteket definiálja:

a) **ökológiai hálózat magterületének övezete, ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat puffer területének övezete 3.1. melléklet**

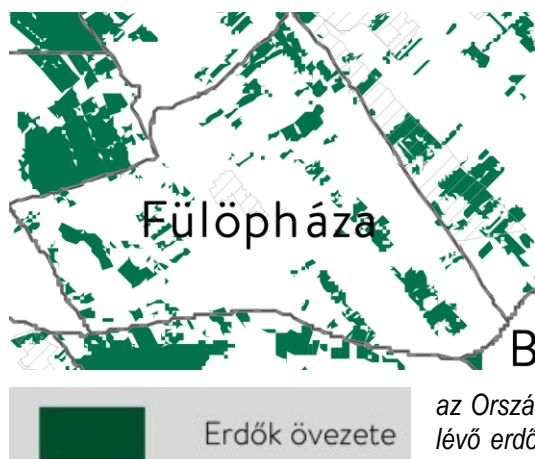
Fülöpháza közigazgatási területét a magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezete érinti. A Matrt előírásai alapján a településtervekben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete, ökológiai folyosója és puffer területe övezetek természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti. Az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá a kijelölést más jogszabály nem tiltja. A kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

b) **Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete 3.2. melléklet**

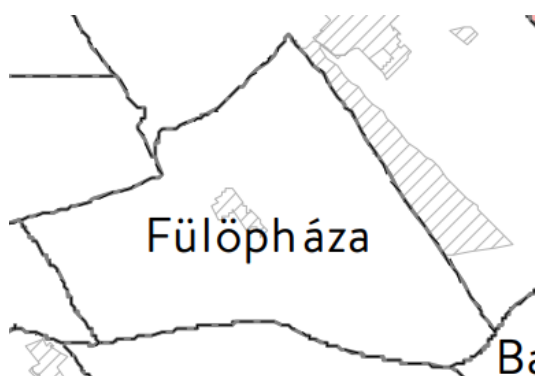
Fülöpháza közigazgatási területét nem érinti a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

c) **Erdők övezete 3.3. melléklet**

A törvény vonatkozó előírásai szerint az övezetbe az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdők és az erdőgazdálkodási célokat közvetlenül szolgáló földterületek tartoznak. az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési eszközében legalább 95%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolnia. A törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

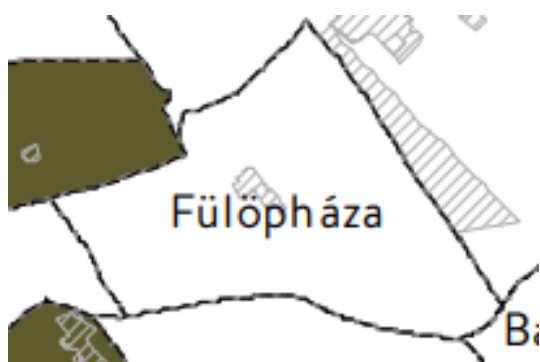
d) **Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete 3.4. melléklet**

Fülöpháza közigazgatási területét nem érinti a világörökségi és világörökség várományos területek övezete

- Világörökségi területek által érintett települések
- Világörökségi várományos területek által érintett települések
- Világörökségi és világörökségi várományos területek által érintett települések

e) **Honvédelmi és katonai célú terület övezete 3.5. melléklet**

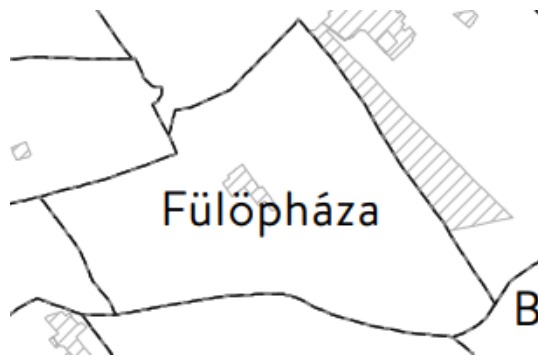
Fülöpháza közigazgatási területét nem érinti a honvédelmi és katonai célú övezet területe, szomszédjai közül Szabadszállás érintett.

1.3.2. Az országos övezeti terv részét képező, rendeleti szintű országos övezetek

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 19. § (4) bekezdésével összhangban, az Országos Övezeti Terv részét képező országos övezeteket a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet (továbbiakban: MvM rendelet) állapította meg.

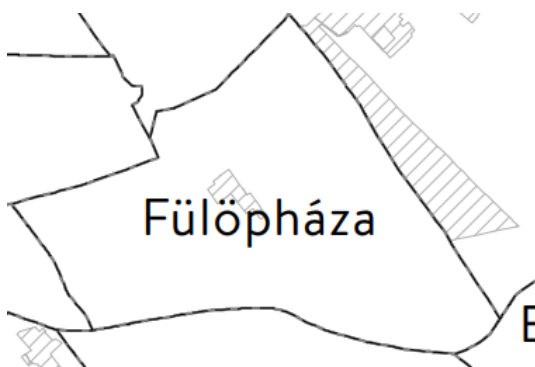
Jó termőhelyi adottságú szántók övezete 1- melléklet

Fülöpháza nem érintett a jó termőhelyi adottságú szántók övezetével.

Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

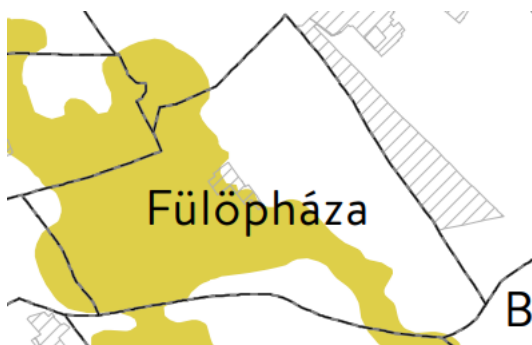
a) Erdőtelepítésre javasolt területek 2. melléklet

Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

Fülöpháza közigazgatási területén nincsenek erdőtelepítésre javasolt területek. A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban - a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül - az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni. Az erdőtelepítés megvalósulásáig csak az erdőtelepítés lehetőségét megőrző területhasználat folytatható, valamint erdőtelepítést elsődlegesen az élőhelynek megfelelő, természetesen kialakult őshonos fafajokból álló erdőfoltok megőrzésével kell végezni.

b) Tájképvédelmi terület övezete 3. melléklet

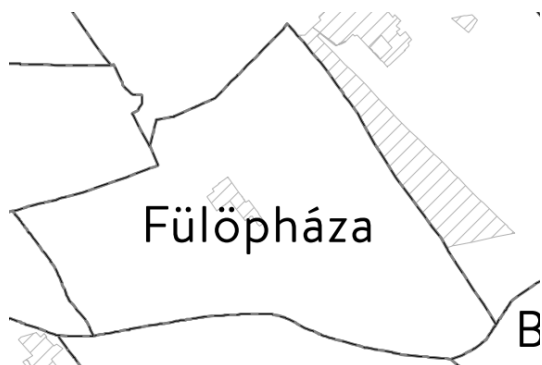
Tájképvédelmi terület övezete

Fülöpháza közigazgatási területét egy nagyobb összefüggő foltban érinti a tájképvédelmi terület övezete, az északnyugati településhatártól délkeleti irányban az ágasegyházi településhatárig, nagyrészt a Kiskunsági Nemzeti Park területén. Ezen területeken a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elem együtteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit. A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében meg kell határozni:

- a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,
- a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben a településképi követelményeket.

c) Vízminőség-védelmi terület övezete 4. melléklet

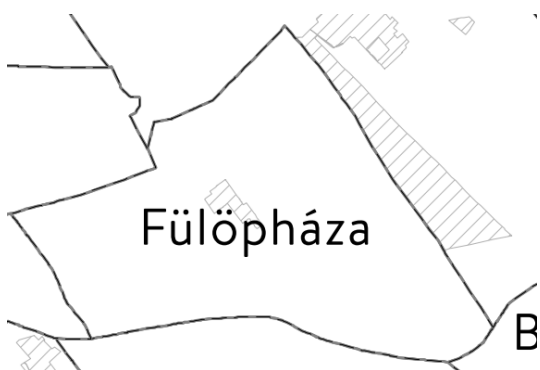
Fülöpháza területét nem érinti a vízminőség-védelmi terület övezete.

Vízminőség-védelmi terület övezete

d) Nagyvízi meder övezete 5. melléklet

Fülöpháza területét nem érinti a nagyvízi meder övezete.

Nagyvízi meder övezete

e) VTT-tározók övezete 6. melléklet: Fülöpháza közigazgatási területét nem érinti a VTT-tározók övezete

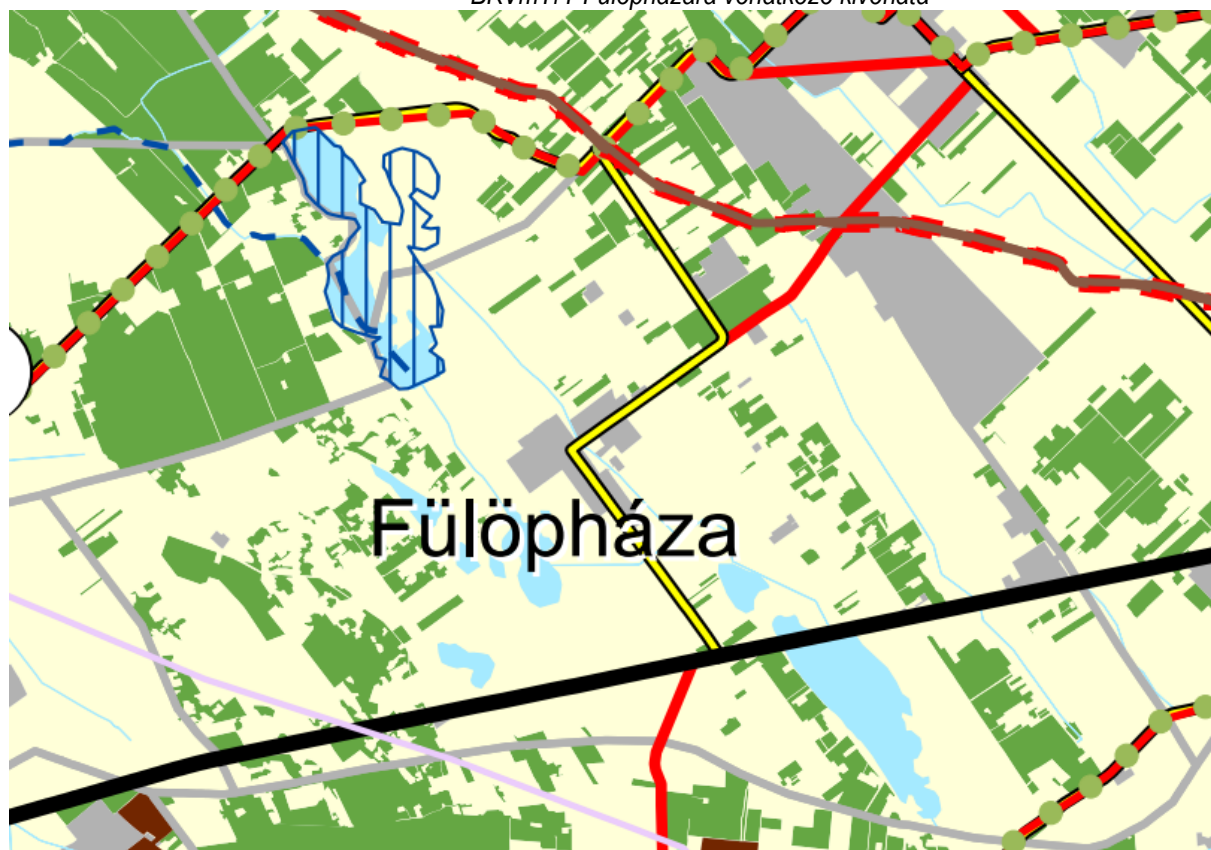

VTT-tározók övezete

1.3.2. Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Terve

Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Tervének (továbbiakban: BKVmTrT) célja az, hogy a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény második részében foglalt Országos Területrendezési Terv (a továbbiakban: Matrt), a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet és más hatályos jogszabályok alapján meghatározza Bács-Kiskun vármegye egyes térségei terület-felhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok és egyedi építmények összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve az erőforrások védelmére. A vármegyei területrendezési terv a térségi szerkezeti tervet, a vármegye térségi övezeteit és az ezekre vonatkozó szabályokat tartalmazó területrendezési szabályzatot foglalja magában.

BKVMTrT Fülöpházára vonatkozó kivonata

JELMAGYARÁZAT

Településrendszer elemei

- Regionális térszervező központ
- Térségi térszervező központ

TÉRSÉGI JELENTŐSÉGŰ MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA-HÁLÓZAT ÉS EGYEDI ÉPÍTMÉNYEK

Közlekedési hálózatok és egyedi építmények

Gyorsforgalmi út

- Meglévő
- Tervezett

Főút

- Meglévő
- Tervezett

Térségi szerepű összekötő út

- Meglévő
- Tervezett

Mellékút

- Meglévő egyéb mellékút
- Tervezett egyéb mellékút

Nagysebességű vasútvonal

- Meglévő
- Tervezett

Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya

- Meglévő
- Tervezett

Országos vasúti mellékvonal

- Meglévő
- Tervezett

Közös felhasználású katonai és polgári repülőtérre fejleszthető repülőtér

- Meglévő

Térségi repülőtér

- ✕ Meglévő térségi repülőtér

Országos kerékpárútvonal

- Meglévő
- Tervezett

Térségi kerékpárútvonal

- Tervezett térségi kerékpárútvonal

Országos kikötő

- Meglévő

Térségi kikötő

- ⊕ Meglévő térségi kikötő
- ⊕ Tervezett térségi kikötő

Kompátkelőhely

- ⊕ Meglévő

Térségi logisztikai központ

- ⊕ Meglévő térségi logisztikai központ
- ⊕ Tervezett térségi logisztikai központ

Energetikai hálózatok és egyéb építmények

5-50 MW névleges teljesítő-képességű erőmű

- ⊕ Meglévő
- ⊕ Tervezett

400 kV-os átviteli hálózati távvezeték

- Meglévő
- Tervezett

220 kV-os átviteli hálózati távvezeték

- Meglévő
- Tervezett

Közlétszállító vezeték

- Meglévő

Földgázelosztó vezeték

- Meglévő

Földgázszállító vezeték

- Meglévő
- Tervezett

Termékvezeték

- Meglévő

Vízi létesítmények

Kiemelt jelentőségű vízi építmény

- ⊕ Meglévő

Országos jelentőségű csatorna

- Meglévő

Elsőrendű árvíz-védelmi fővédvonal

- Meglévő

Másodrendű árvíz-védelmi fővédvonal

- Meglévő

1 millió m³-t meghaladó térfogatú vízkár-elhárítási célú tározó

- Meglévő

Hulladékgazdálkodás

Térségi hulladékkezelő

- ⊕ Meglévő térségi hulladékkezelő

ALAPTÉRKÉPI ELEMÉK

Országghatár

- Megyei határ

Település közigazgatási határa

Térségi területfelhasználási kategóriák

- Vízgazdálkodási térség
- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Települési térség
- Sajátos területfelhasználási térség

A BKVMTrT 2024. február 27-én lépett hatályba. Öt vármegyei területfelhasználási kategóriát határoz meg: erdőgazdálkodási térség, mezőgazdasági térség, vízgazdálkodási térség, települési térség, valamint sajátos területfelhasználási térség - napelempark.

A BKVMTrT Fülöpháza közigazgatási területét érintően az alábbi tervezett, a térszerkezetet meghatározó elemeket nevesíti:

Egyéb mellékút: Kerekegyháza – Fülöpháza összekötő út

52-es út-Ágasegyháza

Tervezett térségi kerékpárútvonalak

Izsák - Ágasegyháza - Fülöpháza - Kerekegyháza - Ballószög - Kecskemét

A fentiekben túl BKVMTrT térségi övezeteket is meghatároz. Ezek két fő csoportra oszthatók: országos, jogszabályban meghatározott

vármegyei övezetek, Matrt 24.§-a alapján egyedileg meghatározott övezetek.

A BKMTrT 3/1-3/8. mellékleten feltüntetett országos övezetek lehatárolását és az azokra **vonatkozó szabályokat a Matrt, illetve a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet határozza meg,**

a) ökológiai hálózat övezetei 3.1.m

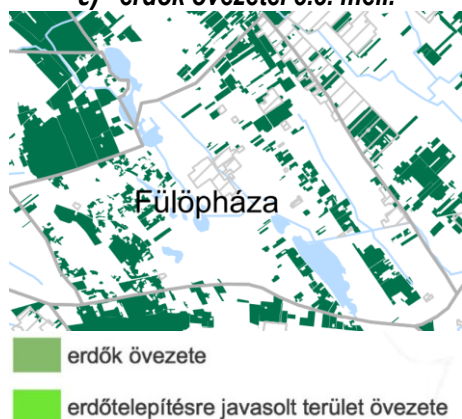
b) szántóterületek övezetei 3.2.m–

Fülöpháza nem érintett

Fülöpháza nagy területtel érintett

c) erdők övezetei 3.3. mell.

d) tájképvédelmi terület övezete 3.4.mell.

Fülöpháza az erdők övezetével és a tájképvédelmi övezettel érintett

e) világörökség és világörökségi várományos területek övezete 3.4.m.

Fülöpháza nem érintett

h) Honvédelmi és katonai célú terület övezete 3.8.m

Fülöpháza nem érintett

f) vízminőség-védelmi terület övezete 3.6.m

Vízminőség-védelmi terület övezete

Fülöpháza nem érintett

f) Nagyvízi meder övezete

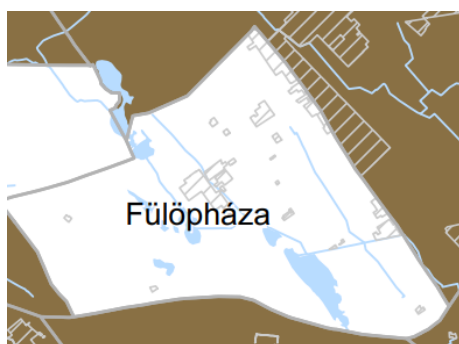

Nagyvízi meder övezete

Fülöpháza nem érintett

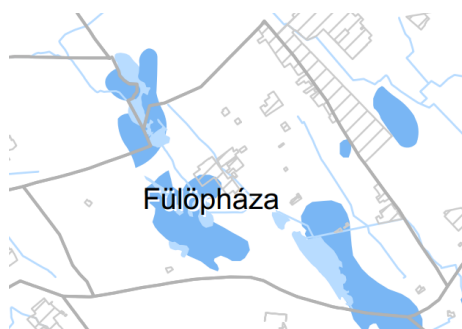
g) Ásványi nyersanyagvagyron övezete (3/9. melléklet)

Fülöpháza nem érintett

Ásványi nyersanyagvagyron

h) Rendszeresen belvízjárta terület övezete (3/10. melléklet)

Rendszeresen belvízjárta területek Fülöpháza közigazgatási területének északnyugati, középső és délkeleti részén elszórtan, összességében nagy területen helyezkednek el. Az övezetben új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a működési területével érintett vízügyi igazgatási szerv a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul.

Rendszeresen belvízjárta terület övezete

i) Tanyás területek övezete (3/11. melléklet)

Tanyás területek övezetével érintett települések

helyi rendjének egyedi szabályait,

A tanyás területek övezete a vármegyei tervben azon járásokban került kijelölésre, ahol a kijelölést megelőző legutóbbi népszámlálás alapján a mezőgazdasági jellegű külterületen élő népesség aránya az összes lakónépességhez viszonyítva az országos átlag fölött van. Ennek következtében Fülöpháza teljes közigazgatási területe ebbe az övezetbe került besorolásra.

A tanyás területek övezetével érintett területre a tájfenntartó tanyai gazdálkodás és életmód fennmaradásának elősegítése, valamint a tanyás településszerkezet és tájkarakter megőrzése érdekében meg kell határozni:

- a településtervben a területfelhasználás és az építés

- az egyedi szabályokkal érintett területre a településképi rendeletben a településképi követelményeket.

k) Földtani veszélyforrás terület övezete (3/12. melléklet)

Földtani veszélyforrás terület övezetével érintett település

Fülöpháza közigazgatási területét a földtani veszélyforrás terület övezete nem érinti.

Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek

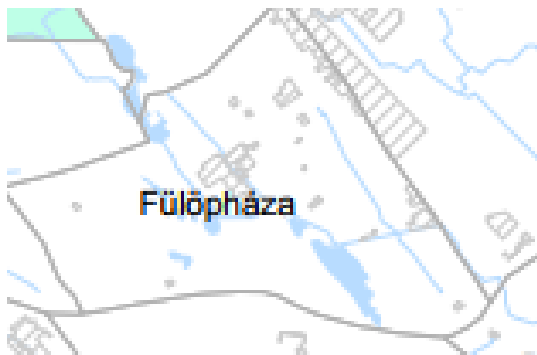
l) Városkörnyéki település együttesek övezete (3/13. melléklet)

Fülöpháza Kecskemét településeggyüttesébe tartozik.

A BKVMTrT-ben feltüntetett városkörnyéki településeggyüttesek övezetéhez tartozó települések településterve készítése során – a hatályos jogszabályban előírt fejezeteken túl – olyan fejezetet is készíteni kell, amely a terv típusának megfelelően, az érintett településekkel való egyeztetések alapján azt tartalmazza, hogy a város és a vonzáskörzetéhez tartozó települések milyen módon tervezik fejleszteni a vonzáskörzet számára nyújtott szolgáltatásokat, legalább a középfokú oktatási és egészségügyi létesítmények, a munkahelyek, és a rekreációs és szabadidő eltöltési lehetőségek, továbbá a várostérség belső közlekedési infrastruktúrája tekintetében.

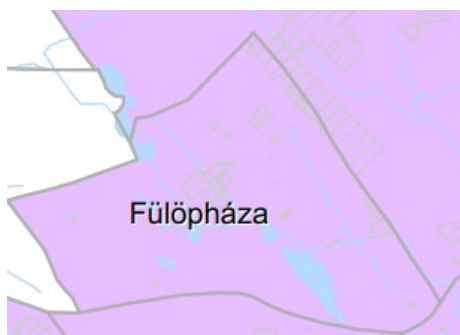
m) Különleges eszközökkel fejlesztendő területek övezete (3/14. melléklet)

Különleges eszközökkel fejlesztendő területek

Az övezet nem érinti Fülöpháza közigazgatási területét.

n) Gépjárműgyártási beszállítói terület övezete (3/15. melléklet)

Gépjárműgyártási beszállítói terület övezete

Az övezeteihez sorolt települések településrendezési terveiben a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület egységeken, olyan építési övezetek alkalmazhatók, amelyekben a környezet lakosságának, intézményeinek zavarása nélkül az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 2. mellékletében meghatározottnál az építési telek legnagyobb beépítettsége legfeljebb 10%-kal nagyobb, az építési telek legkisebb zöldfelülete pedig legfeljebb 5%-kal kisebb lehet. Az érintett önkormányzatnak a

településtervek készítése és módosítása során kell megjelölniük azokat a helyi sajátosságoknak megfelelő feltételeket és beavatkozásokat, amelyek nyomán biztosítható az így kijelölt területek gazdasági szempontból megfelelő hasznosítása. A gépjárműgyártási beszállítást szolgáló létesítmények kialakítása olyan, lehetőség szerint barnamezős területeken valósítható meg, amelyek nem terhelik a település lakókörnyezetét, és a környék településeiről közösségi közlekedéssel is jól elérhetők.

o) **Híd gazdaságfejlesztési körzet** (3/16. melléklet)

Az övezet nem érinti Fülöpháza közigazgatási területét.

■ Híd gazdaságfejlesztési körzet

p) **Az együtt élő négy város térségének övezete** (3/17. melléklet)

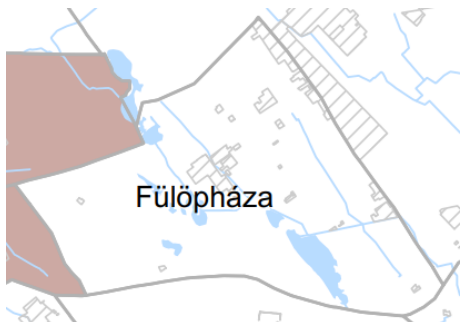
Az övezet nem érinti Fülöpháza közigazgatási területét.

■ Együtt élő négy város térségének övezete

q) **Kötött pályás gazdasági terület övezete** (3/18. melléklet)

Az övezet nem érinti Fülöpháza közigazgatási területét.

■ Kötőtpályás gazdasági terület övezete

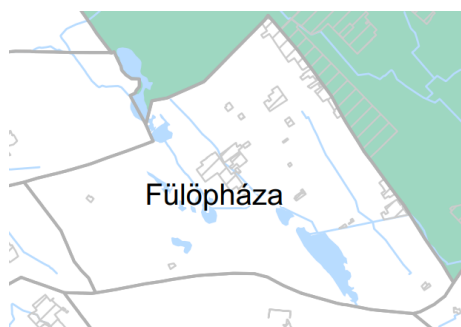
r) **Általános turisztikai fejlesztés övezete** (3/19. melléklet)

■ Általános turisztikai fejlesztés övezete

A település nem érintett az övezettel.

s) **Pusztai turisztikai fejlesztés övezete** (3/20. melléklet)

Pusztai turizmusfejlesztés

A település nem érintett az övezettel

t) **Pincefalvak övezete** (3/21. melléklet)

Az övezet nem érinti Fülöpháza közigazgatási területét.

Pincefalvak övezete

u) **Gyógyhelyek és gyógyfürdők övezete** (3/22. melléklet)

Az övezet nem érinti Fülöpháza közigazgatási területét.

Gyógyhelyek és gyógyfürdők övezete

v) **Duna menti térség övezete** (3/23. melléklet)

Az övezet nem érinti Fülöpháza közigazgatási területét.

Duna menti térség övezete

w) **Natúrpark terület övezete** (3/24. melléklet)

Natúrpark terület övezete

Az övezet nem érinti Fülöpháza közigazgatási területét.

x) **Napelempark elhelyezésére vizsgálat alá vonható övezet** (3/25. melléklet)

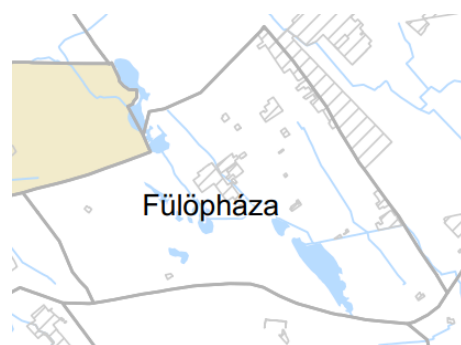

Napelempark elhelyezésére szolgáló különleges övezet

A 3. melléklet 25. pontjában feltüntetett Napelempark elhelyezésére vizsgálat alá vonható települések övezetéhez tartozó települések településrendezési eszközeiben, településtervében akkor jelölhető ki napenergia hasznosítása érdekében különleges beépítésre szánt, vagy különleges beépítésre nem szánt megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület, ha az alábbi feltételeket együttesen teljesíti:

- a) a kijelölés legfeljebb 10 AK/ha értékű mezőgazdasági, ide nem értve a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 9. § (2) bekezdésében szereplő esetet, vagy felhagyott külterületi korábban beépített területen történik,
- b) védett természeti területet, valamint Natura 2000 területet nem érint,
- c) a kijelölést más jogszabály nem tiltja és
- d) a térségi tervekkel való összhang fennáll.

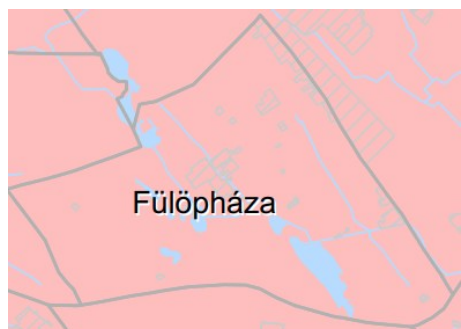
y) **A geotermikus energia hasznosítását szolgáló övezet** (3/26. melléklet)

A geotermikus energia hasznosítását szolgáló övezet

Az övezet nem érinti Fülöpháza közigazgatási területét.

k) **A klímaváltozással fokozottan érintett térség övezete** (3/27. melléklet)

Klimaváltozással fokozottan érintett térség övezete

A 3. melléklet 27. pontjában feltüntetett Klímaváltozással fokozottan érintett térség övezetébe tartozó településeken – e rendelet 2. § 8. pontja szerinti indokok alapján – a vízmegtartó vízgazdálkodás és a víztakarékos mezőgazdálkodás elterjesztése olyan kimagaslóan fontos cél, amit az érintett települések településfejlesztési

kon koncepciójában, integrált településfejlesztési stratégiájában, településfejlesztési tervében is szerepeltetni kell.

1.3.3. Területrendezési tervek és a településrendezési eszközök közötti összhang megteremtése

A területrendezési tervek közötti összhangot, illetve a településrendezési tervek ezekhez való illeszkedését egyrészt az egyes lehatárolt térségek százalékban kifejezett területi átfedésével, másrészt a vonalas létesítmények azonos helyen való megjelenítésével (azaz területbiztosításával), harmadrészt bizonyos övezetek adott – védett – területen való kijelölésének tilalmával kell biztosítani.

A településrendezési tervek készítésekor ezeket az illeszkedési követelményeket kell bizonyítani, területi mérlegek számításával és alátámasztó térképekkel.

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (Matrt) alapvetően átrendezte a hazai területrendezés elveit, tervezési és egyeztetési folyamatait. Ennek a megújításnak célja az ország és a kiemelt térségek tervei összhangjának erősítése, a vármegyék területrendezési terveinek egyidőben történő készítése a törvényben meghatározott és felülvizsgált keretek szerint. Ennek a folyamatnak a részeként készült el Bács-Kiskun vármegye Területrendezési Terve is.

Fülöpháza településtervének elkészítése során kiemelt feladat a magasabb szintű tervekkel való összhang biztosítása.

A megfeleltetés érdekében a jelenleg még nem erdőövezetbe sorolt területeket lehetőleg át kell sorolni erdőövezetbe. A hatályos tervben erdőövezetbe sorolt területeket, amelyek már nem erdő művelési ágban nyilvántartottak és nem részei az erdők övezetének, vissza lehet sorolni mezőgazdasági övezetbe.

1.3.4. Településrendezési módosítási igények alakulása

Fülöpháza településrendezési eszközei 2011-ben lettek jóváhagyva, teljes körű felülvizsgálat nem volt. Részterületi módosítások történtek, legutóbb 2017-ben.

1.4 Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése

Fülöpháza településfejlesztési koncepcióval és településrendezési tervvel (településszerkezeti terv, szabályozási terv, helyi építési szabályzat) rendelkezik. A településfejlesztési koncepciót és a településrendezési tervet 2011. év júniusában hagyta jóvá Fülöpháza Község Képviselő-testülete. A terv a jóváhagyása óta többször módosult. Integrált településfejlesztési stratégia nem készült, a települési arculati kézikönyvet és településképvédelmi rendeletet az önkormányzat 2017. év végén elfogadta.

1.4.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai

(dőlő betűvel szedve a koncepcióban megfogalmazott célok, [kékkel az értékelés](#))

Fülöpháza településfejlesztésének legfőbb céljai

A fenntartható helyi gazdaságfejlesztés feltételeinek megteremtése.

Cél: Munkahelyteremtés, az egyre inkább tért hódító vidéki turizmus és az ehhez kapcsolódó tevékenységekre építő helyi gazdaságfejlesztés.

A cél jelenleg is aktuális

A fenntartható településfejlesztés feltételeinek megteremtése.

Cél: A településen a gazdaságfejlesztést szolgáló területfelhasználások és a védett területek következetes kijelölése szükséges a takarékos termőföldhasználat maradéktalan figyelembevételével.

A cél jelenleg is aktuális

Korszerű vertikumú mező-és élelmiszergazdaság létrehozása.

Cél: A mezőgazdaság fejlesztése

A cél jelenleg is aktuális

A helyi identitás megerősítése.

Cél: Erős helyi közösség létrehozása

A cél jelenleg is aktuális

Gazdasági és egyéb területi fejlesztési programok alkalmazása és a részvétel további erősítése.

Cél: A fejlesztési források maradéktalan felhasználása.

A cél jelenleg is aktuális

A helyben maradás támogatása, munkahelyteremtés.

Cél: Települési munkahelyteremtés és az alapintézményi ellátás teljeskörűvé tétele.

A cél jelenleg is aktuális

Szektor: GAZDASÁGI (kereskedelem, szolgáltatás, egyéb ipar)

Cél: A helyi gazdaság a vállalkozások, mikro – vállalkozások fejlesztése.

Feladat:

- A helyi vállalkozásokra, vállalkozókra építve elő kell segíteni az intenzív gazdasági struktúraváltást (gyümölcs- és növénytermesztés, állattartás, termékfeldolgozás, stb)
- A helyi vállalkozásokat segíteni kell, hogy kapcsolódhassanak a térségi vállalkozásfejlesztési programokhoz.
- Meg kell teremteni a gazdasági szereplők és a vállalkozások fejlődésének területi kereteit a helyi sajátosságok és adottságok figyelembevételével.
- Elő kell segíteni a vállalkozások infrastrukturális és technológiai fejlesztését.
- Támogatni kell a mikrovállalkozások megalakulását és a már meglévők fejlesztési elképzeléseit.
- Elő kell segíteni a helyi, közösségi marketingtevékenységek megvalósulását, meg kell valósítani a helyi adottságokat rögzítő és monitorozó információs adatbázist, és kapcsolódni kell a térségi marketing tevékenységeket magába foglaló intézményhálózatba.

Településrendezési vonatkozások:

A hatályos településszerkezeti tervben jelölt gazdasági területfelhasználású területek és a vonatkozó helyi előírások felülvizsgálata a helyi fejlesztési elképzelések és a térségi tervekben meghatározott lehetőségek függvényében.

Az önkormányzat és a helyi vállalkozások fejlesztési elképzeléseivel összhangban lévő területfelhasználási elemek meghatározása, egyedi szabályozók megállapítása a természetvédelmi követelmények és a fenntartható fejlődés irányelveinek figyelembevételével.

Új gazdasági és különleges felhasználásra alkalmas területek kijelölésének és megtelepedésének lehetőségeinek vizsgálata, figyelembe véve a közlekedési és természetvédelmi adottságokat.

A cél jelenleg is aktuális, de a magasabb szintű jogszabályokhoz kell igazítani

Szektor: MEZŐ, ERDŐ- ÉS VADGAZDÁLODÁS

Cél: A mezőgazdaság és a kapcsolódó tevékenységek, vállalkozások fejlesztése.

Feladat:

- A gyümölcs és növénytermesztés mindazon ágazatainak a felfrissítése melyek beilleszthetők a természeti és gazdasági környezetbe egyaránt.
- A mezőgazdasági vállalkozásokat alkalmassá kell tenni a hagyományostól eltérő tevékenységi formák bevezetésére is.
- A hagyományos háztáji növénytermesztés és állattenyésztés mellett támogatni kell, és előtérbe kell helyezni az új termesztési irányok, így a biotermelés, gyógy- és fűszernövények, kézimunka-igényes kertészeti kultúrák elterjedését.
- Elő kell segíteni az új termelési módszerek bevezetését, a termékfeldolgozást.
- A megtermelt és helyben előállított termékek számára lehetőségeket kell teremteni a térségben belüli értékesítésre.
- Preferálni kell az őshonos állatfajták tenyésztését.
- Az agráriumban dolgozók számára meg kell teremteni és elő kell segíteni a piacra jutás feltételeit.
- Meg kell vizsgálni, hogy van-e lehetőség a településen térségi agrárlogisztikai központ létrehozására.

- A térségi minőség tanúsítási rendszer kialakítását követően a helyi vállalkozókat segíteni kell, hogy a minőségtanúsítási rendszerhez kapcsolódhassanak.
- A vállalkozások technológiai és infrastrukturális fejlesztésének elősegítése.
- A 4 EUME üzemméret alatti mezőgazdasági kistermelők, családi gazdaságok fejlesztésének elősegítése.
- Gazdák, termelők, vállalkozók közül elsősorban a versenyképes helyi mezőgazdasági terméket előállítók támogatása.
- Elő kell segíteni az integrált termelési rendszer létrehozását, ami a helyi vállalkozók termelési kapacitásának növelését szolgálja.
- Segíteni kell önálló brand (védjegy)-ek kialakítását, amely illeszkedik a kistérség és térség arculatához, de tükrözi egyediségét és a turizmushoz kapcsolódva maradandó értéket teremt, ugyanakkor képes garantálni a folyamatos minőségét.
- Ki kell alakítani, majd fejleszteni kell a piac igényeit figyelő ún. piac előrejelző információs szolgáltatást, a kistérség vállalkozásainak közös, egységes hazai-külföldi értékesítési csatornák növelése, és az ehhez megfelelő szakember(ek) tréningje, felkészítése érdekében.

A cél jelenleg is aktuális, de a magasabb szintű jogszabályokhoz kell igazítani

Cél: Az innovatív, környezetkímélő és energiahatékony helyi fejlesztési lehetőségek felkutatása, kezdeményezése és támogatása.

Cél: A tartósan aszályos időjárás és a csökkenő talajvízszint ellensúlyozása a mezőgazdasági termelés során.

Feladat:

- A helyi ökológiai igényeknek megfelelő szárazságtűrő fajták és kultúrák termesztését javasolt támogatni.
- A mezőgazdasági területeken a táj ökológiai adottságait messzemenően figyelembe kell venni, azokon olyan változatos növényi kultúrákat kell termesztetni, amelyek képesek rugalmasan alkalmazkodni a változó makro- és mikroklimához.
- A víztakarékos technológiák bevezetése, és a csepegtető öntözés preferálása.
- A természeti adottságok leginkább az extenzív állattartásnak kedveznek, ez jelentheti az ökológiai gazdálkodás alapját is. Az őshonos és veszélyeztetett állatfajták tartása és tenyésztésének előtérbe helyezése, mely szorosan összefügg az extenzív gyepgazdálkodással.

Településrendezési vonatkozások:

A települési területfelhasználás jogi állapotának, és a **valós területfelhasználás pontos rögzítése**, a (települt felhasználásban és a helyi jogi szabályozásban) felmerülő anomáliák feloldása.

A településszerkezeti terven a céloknak megfelelő területfelhasználási javaslat kimunkálása. **Rugalmas szabályozás megállapítása**, ami lehetővé teszi a települt mezőgazdasághoz szorosan kapcsolódó vállalkozások fejlődését, az új növénykultúrák telepítését.

Meliorációs terv kidolgozása, és az elszivatagosodás elkerülése javaslatok kidolgozása településrendezési és szabályozástechnikai eszközökkel egyaránt.

A cél jelenleg is aktuális, de a településrendezési vonatkozású célokat a magasabb szintű jogszabályokhoz kell igazítani

Cél: Agrárgazdaságban új természeti irányok kijelölése, biogazdálkodás népszerűsítése és fejlesztése a településen.

Feladat:

- A biogazdálkodásnak leginkább a **tanyás gazdálkodási forma** felel meg, hiszen itt együtt van a növénytermesztés, állattartás, gyepgazdálkodás, kertészet. A tanyákon és a kapcsolódó mezőgazdasági területeken egy gazdasági egységen belül megvalósítható a természetes anyagkörforgalom (szerves anyagokon alapuló tápanyag-utánpótlás). Ehhez és a tanyás gazdálkodási forma fenntartásához, fejlesztőségéhez szükséges a helyi lakosság szakmai tudása a helyi népszerűsítő szakmai rendezvények szervezése.
- A rég- és közelmúlt hagyományaira alapozva a gyümölcsstermesztésben **a tájra jellemző csonthéjasok termesztése indokolt**. A felhasználható fajták a régi tájfafták, illetve az újonnan nemesített rezisztens, vagy toleráns fajták.

- A Kiskunsági Nemzeti Park peremterületein, több helyen szőlő ültetvények találhatók. Ezért a Nemzeti Park és a Kertészeti Főiskola együttműködik az ökoszóló programban, amit a Környezetvédelmi Minisztérium támogat, ehhez való csatlakozás lehetőségeinek vizsgálata javasolt.
- Gyógy-, fűszernövények, kézimunka-igényes termények széleskörű propagálása és elterjesztése, a termesztés támogatása.
- A térségi gazdaságok, gazdálkodók együttműködésében bevezethető védjegy, mely a természetkimélő módon, szigorú ellenőrzési feltételek mellett végez jó minőségű, garantáltan természetbarát eredetű és biominőségű alapanyagokat, termékeket eredményez, melyek hazai és a nemzetközi piacon egyaránt versenyképesek lehetnek.

A cél jelenleg is aktuális, de felülvizsgálandó és aktualizálandó, a magasabb szintű jogszabályokhoz kell igazítani

Szektor: ERDŐGAZDÁLKODÁS

Cél: A természetvédelem szempontrendszere szerint, a művelési ág és tulajdonviszonyok szerint összehangolt erdőgazdálkodás.

Feladat:

- Az erdők természeti állapotának javítása.
- A nem őshonos, illetve tájidegen fajok őshonos fajokra cserélése.
- A fokozatos szerkezetátalakítás, ahol a természetközeli vegetáció és tájszerkezet helyreállítása érdekében új erdőültetések és erdőfelújítások esetében is csak hazai fajok telepíthetők.
- Az olyan területek esetében, ahol az alacsony talajvízszint és a talaj gyenge termőképessége miatt csak tájidegen fajú erdőfelújítás lenne lehetséges, az erdőrészeket ki kell vonni az erdőművelési ágból, csereerdősítésekkel kiváltani, cél a termőhelyre jellemző gyepterület rehabilitációja.

Településrendezési vonatkozások:

Az erdő területfelhasználású meglévő és tervezett területeket megalapozó vizsgálatok és elemzések készítése. A településrendezés során az erdőterületek felülvizsgálata, és a meglévő és a tervezett erdő területfelhasználások természetvédelmi és erdészeti szempontoknak megfelelő kijelölése és következetes szabályozása.

A cél jelenleg is aktuális, de felülvizsgálandó és aktualizálandó, a magasabb szintű jogszabályokhoz kell igazítani. Az erdő területfelhasználást nem kell a tervben vizsgálni és elemezni, mert azt a magasabb szintű területrendezési tervek kertében már megtették

Szektor: TURIZMUS

Cél: A természeti és kultúrtörténeti adottságokat és az épített környezetet kihasználó agrár, öko- és falusi turizmus fejlesztése, a potenciális ökoturisztikai helyszínek fejlesztése.

Feladat:

- A település potenciális turisztikai helyszíneinek felülvizsgálata. A helyi turisztikai értékek számbavétele.

Településrendezési vonatkozások:

Részletes vizsgálatok szintézise alapján, az agrár- öko- és tanyasi turizmussal kapcsolatos fejlesztéseket támogató rendezés és szabályozás szükséges, a természet- és környezetvédelmi előírások figyelembevételével.

A cél jelenleg is aktuális, de felülvizsgálandó és aktualizálandó, a magasabb szintű jogszabályokhoz kell igazítani

Cél: A turizmus helyi ágazatainak fejlesztése

Feladat:

- Egységes turisztikai és helyi termékeket bemutató kínálati portfólió összeállítása, amely a település turisztikai és gazdasági adottságait összehangolt kínálatban mutatja be.
- Az egyéni marketingtevékenységek támogatása, amelyek összhangban vannak, és előnyt jelentenek a közösség számára is.
- Javítani kell a turizmus technikai és infrastrukturális feltételeit.
- Meg kell teremteni az érdekelt vállalkozások közötti együttműködést.

- Egyre nagyobb az igény a természeti értékek megismerését célzó terepi programokra, elő kell segíteni kialakításukat.

A cél jelenleg is aktuális, de felülvizsgálandó és aktualizálandó

Szektor: INFRASTRUKTÚRA

Közlekedés

Cél: A közlekedéshálózat fejlesztése.

Feladat:

- Külterületi földutak és mezőgazdasági összekötő utak karbantartása, javítása. Megoldás lenne egy kistérségi szinten működő földmunkagép beszerzése, amely rendszeresen elvégezné a fontosabb külterületi földutak karbantartását.
- Az 52-es úttal párhuzamosan térségi szinten javasolt kerékpárúthálózat kiépítésének elősegítése.
- A belterületi utak minőségjavítása.
- A külterületi mezőgazdasági utak felmérése, fejlesztésük lehetőségeinek feltárása. A mezőgazdasági utak és az 52-es út közlekedési kapcsolatrendszerének szabályozása, a biztonságos közlekedés előteremtésének figyelembevételével.
- A településen lévő jelentősebb közlekedési csomópontok felülvizsgálata, és fejlesztésekre javaslatok kidolgozása.

Energiaellátás és közmű

Cél: A szennyvízelvezeték kiépítése, és a szennyvízkezelés helyben történő megoldása.

Feladat:

- Lehetőséget kell teremteni a vezetékes szennyvízelvezetés megvalósítására.
- Javaslatokat kell kidolgozni a helyi szennyvízkezelés megoldási lehetőségeire.

Cél: Megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése.

Feladat:

- A napenergia hasznosítása: A sugárzási erősségből és az évi napsütéses órák számából határozzák meg a globális sugárzási energia évi összegét, mely Bács-Kiskun megyében kedvező, 1230 és 1275 kWh/m² év értéket tesz ki. A passzív napenergia-hasznosításnál az építmények szerkezeti kialakításával, tájolásával, illetve a megfelelő anyagok felhasználásával hasznosítható az energia.
- A biomassza hasznosítása: A kistérségben a biomassza hasznosítására (komposztálás, biobrikettkészítés), a közelmúltban kísérleti programokat valósítottak meg, a programok alapján javaslatot kell megfogalmazni a megvalósításra.

Településrendezési vonatkozások:

A célokban foglaltaknak megfelelő **közlekedési és közmű hálózati elemek kijelölése**, és a javaslatokban foglaltak megvalósítását elősegítő szabályozás kialakítása.

A területi igényű közlekedési és közműellátási területek településszerkezeti tervben történő kijelölése.

A célok felülvizsgálandók és aktualizálandók

Szektor: TÁRSADALOM, HELYI KÖZÖSSÉGI ERŐSÍTÉS

Cél: A község népességmegtartó képességének erősítése, a fiatalok helyben maradásának és a település szempontjából kedvező bevándorlásának az elősegítése.

Feladat:

- A település lakónépessége az elmúlt években csökkent. Ennek a folyamatnak a megállítása, megfordítása az önkormányzat hangsúlyos törekvése kell legyen.
- A helyi életminőség javításával (intézményi és infrastrukturális ellátás), helyi munkalehetőség teremtésének támogatásával, gyermekes családok betelepítésének segítségével a demográfiai adatok kedvező irányú befolyásolása.

A célok jelenleg is aktuálisak, de felülvizsgálandók a népességi adatok alapján

Cél: *A településen élők életminőségének fejlesztése.*

Feladat:

- Közbiztonság fejlesztése civil szervezetek bevonásával.
- Szolgáltatások fejlesztése.
- Kulturális, sport és szabadidős szolgáltatások fejlesztése.
- Fenntartható együttműködési formák támogatása.

A cél jelenleg is aktuális, de felülvizsgálandó és aktualizálandó

Cél: *A társadalmi tőke erősítése.*

Feladat:

- Erősíteni kell a helyi emberi és közösségi erőforrásokat, és az emberek azon képességét, hogy céltudatosan és hatékonyan tudjanak együttműködni.
- A település közösségi helyeinek fejlesztése.
- Helyi igényeken alapuló integrált kulturális-, közösségi- és szórakoztató programok létrehozásának, illetve a meglévő kapacitások átalakításának, fejlesztésének támogatása, amelynek tervezésébe a fiatalok is aktívan bekapcsolódhatnak.
- Olyan szabadidős, sport és kulturális események támogatása, amelyek hatása jelentős a helyi turizmus és vendéglátás szempontjából is.
- A sport létesítményeinek technikai színvonalának javítása, fenntartásukhoz, karbantartásukhoz szükséges eszközök, berendezések (pl. fűnyíró) beszerzése, fejlesztési terület biztosítása.
- A fejlesztések egyik lehetséges iránya a különböző igények komplex kielégítésére alkalmas multifunkciós terek, épületek létrehozása a meglévők folyamatos fenntartásával és szükséges szerinti átalakításával.

A cél jelenleg is aktuális, de felülvizsgálandó és aktualizálandó

Szektor: ÉPÍTETT ÉRTÉKEK VÉDELME

Cél: *Helyi épített örökség – a népi építészeti jegyeinek – megőrzése, fejlesztése.*

Feladat:

- Kiemelt feladatként kezelni az építészeti értékek felmérését, az építészeti értékekről kataszter készítését, a kataszter időközönkénti ellenőrzését aktualizálását.
- A helyi értékek védelme, megtartása fenntartható hasznosítása.

A cél jelenleg is aktuális

Szektor: KÖRNYEZET ÉS TÁJVÉDELEM A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS FÜGGVÉNYÉBEN

Cél: *Az éghajlati változások és a nem környezetbarát mezőgazdasági hasznosítási törekvések során bekövetkezett lecsapolások, meliorációk, ill. a túlzott talajvízhasználat következtében intenzív kiszáradás megszüntetése. A vízpótlás megoldása, ezáltal a táji szempontból igen értékes területek ökológiai és ökonomiai alapú fejlesztése.*

Feladat:

- Komplex térségi feladat a Homokhátság vízpótlásának megoldása, melynek a település önkormányzatának részvételével kell folynia.
- A településrendezési eszközökben a vízviSSzatartás lehetőségeinek vizsgálata és megoldások rögzítése.
- Településrendezési eszközök kidolgozása során a vízrendezés körének részletes kidolgozása. Fülöpházi szikes tavak mederrekonstrukciójának vizsgálata.

A cél és a feladat jelenleg is aktuális

Cél: *A környezetszennyezésekből eredő állapotromlások megszüntetése, eredeti állapot visszaállítása.*

Feladat:

- Településrendezési eszközök során ezek felmérése és orvosolása. Helyi szabályozási- és környezetvédelmi rendeletek megalkotásával és az abban rögzítettek, valamint a felsőbbrendű környezetvédelmi előírások szigorú betartásával.

A cél és a feladat jelenleg is aktuális

Cél: *Az élőhely megsemmisülésének megakadályozása, infrastrukturális területfoglalások koordinálása a védendő értékek érdekében.*

Feladat:

- A településrendezés eszközeivel, a szerkezeti és szabályozási tervben rögzített területhasználatok, övezetek és építési övezetek táj- és természetvédelmi szempontú meghatározása.

A cél és a feladat jelenleg is aktuális, ezt már a magasabb szintű jogszabályok is előírják

Cél: *A defláció megakadályozása.*

Feladat:

- A mezőgazdasági termelés során a folyamatos növényborítás biztosítása, mezővédő sávok, erdők telepítése.

Cél: *A szennyvíztárolás és majdani szennyvízkezelést követően keletkezett mellék- és végtermékek ártalmatlanításakor és felhasználásakor környezetvédelmi szempontok maradéktalan figyelembevétele.*

Feladat:

- A szennyvízkezelés kérdésének vizsgálata, lehetőségként az öntözővízként visszaforgatható anyag, mint tápanyag-utánpótlásra alkalmas iszap, és mint másodlagos energianyeresre alkalmas biogáz.

A cél jelenleg is aktuális, de a feladatok a megváltozott körülményekhez igazítandók

Szektor: TERMÉSZET- ÉS HAGYOMÁNYOS TÁJHASZNÁLAT VÉDELME

Cél: *Az értékes hazai és európai uniós természetvédelmi területek, természeti területek és ökológiai hálózat fennmaradásának és fejlesztésének biztosítása.*

Feladat:

- A természetvédelem szempontrendszerének alárendelt területhasználatok és szabályozási mutatók megalkotása a településrendezés során.

Cél: *A térség kulturális értékei szintén egyedülálló, a hagyományos gazdálkodás, a jellemző tanyai életforma jelentős szerepet játszott a kiskunsági táj mai képének kialakulásában. Fenntartásuk a természeti értékek megőrzésében nélkülözhetetlen.*

Cél: *Az ősi magyar háziállatok géntartalékának eredeti pusztai környezetben való fennmaradása, a hagyományos külterjes körülmények közötti fenntartásának a hagyományos táji tevékenységként végzett, kiskunsági pásztorélet emlékeinek támogatása. A természeti és néprajzi értékek megőrzése, és bemutatása.*

Cél: *A környékére jellemző sajátos tájkép, a felszíni formák, kiterjedt tanyás külterületek, különleges flóra és fauna együttesének megőrzése.*

Feladat:

- Településrendezés eszközeivel a települések megváltozott gazdasági körülményei között a külterületek fokozott védelmének, az alföldi tájrészletek hagyományos arculatának megőrzése, és fejlődési lehetőségeinek vizsgálata és szabályozása.
- Az Európai Unióban már régen külön is támogatják azokat, akik a tájak ökológiai értékeit megvédve, őrizve gazdálkodnak. E kiemelt gondok kezelését hatásosan segíti elő az EU direktívákkal harmonizáló természetvédelmi jogszabályi háttér kialakulása és a természetvédelmi szervezet növekvő tulajdoni részaránya. Ilyen irányú támogatási rendszerekhez való kapcsolódási lehetőségek felhasználásával a védett területek környezetében is elősegíthető a racionális és környezetkímélő földhasználat.
- A helyi táj-, és természeti kulturális értékek védelme, megőrzése.

A célok jelenleg is aktuálisak, de a feladatok a megváltozott körülményekhez igazítandók

Szektor: TELEPÜLÉSSZERKEZET

Cél: A településszerkezetnek a helyi sajátosságokkal és a fejlesztési igényekkel összehangolt, tudatos alakítása, illetve megőrzése, az épített, táji- és természeti értékek maradéktalan védelmével.

Feladat:

- A település jövője szempontjából fontos, hogy továbbra is nyugalmas és rendezett, belterületen falusias, külterületen egyedi tanyasi karaktert nyújtó, páratlan építészeti értékekkel rendelkező, az itt élők és az ide látogatók számára egyaránt vonzó település maradjon.
- Ennek érdekében szükséges a hagyományos településszerkezet, a telekstruktúra, a beépítési jelleg megőrzése, az új beépítéseknél az illeszkedés érvényesítése.
- Településközpont kialakítása, tervezése, a zöldterületekkel való rendezett összhang megteremtése, közösségi terek kialakítása, fenntartása és fejlesztése.
- Tanyás terület egységek kiemelt vizsgálata szükséges, és speciális szabályozók kialakítása a kialakult és tervezett funkciók differenciáltságának függvényében. Szükség esetén az országos normáktól eltérő szabályozás is indokolt lehet.
- Az épített értékek védelme érdekében szükséges egyedi építészeti értékeket rögzítő kataszter létrehozása, amely alapján a helyi értékvédelem elrendelése, speciális helyi szabályozás megállapítása történik.

Prioritások és intézkedések viszonya várható hatások

A településen az integrált fejlesztéseknek kell az alapjait megteremteni olyan szolgáltatási háttér kialakításával, amely erősíti a helyi emberi és közösségi erőforrásokat, a helyi vezetést, a vállalkozói kultúrát, az innovációt, és az emberek azon képességét, hogy céltudatosan és hatékonyan tudjanak együttműködni.

Ezen területek egyike sem kezelhető önálló fejlesztési célként, hanem ezeket egymással összhangban, az egyes területek eszköz és forrásigényeit rendszerezve kell a célok eléréséhez szükséges feladatokat meghatározni.

A legnagyobb hangsúlyt a versenyképességre, a jövedelemtermelő képességre és a foglalkoztatás javítására kell helyezni.

Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a település legfontosabb megélhetési forrása a mezőgazdaság. Ezért ezt a területet kiemelten kell kezelni, a fő hangsúlyokat a minőségi termékekre, a vállalkozások fejlesztésére, a marketingre és a piacra jutás feltételeinek megteremtésére kell helyezni.

Különösen fontos a mezőgazdaság és tanyavilág megőrzése, és a fenntartható vidékfejlesztés kialakítása, a szerkezeti alkalmazkodás elősegítése, az ökológiai és gazdasági stabilitás biztosítása.

Másik fontos terület a turizmus, amely a településen meghatározó jövedelemforrást jelenthet az itt élők számára. **A turizmus fejlesztését is elsősorban a helyi termékek, természeti látványosságok, a szabadidős szolgáltatások és a lovas hagyományok köré kell megvalósítani.**

Fontos, hogy a vidéki életforma értékei megőrződjenek, és a Fülöpházán élők életminősége javuljon.

A cél jelenleg is aktuális, de a településszerkezet, terület-felhasználás a megváltozott jogszabályi környezethez illesztendő.

1.4.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Településfejlesztési és településrendezési szerződések nincsenek. A hatályos településrendezési eszközök teljes körű felülvizsgálata Fülöpháza Község Önkormányzat Képviselő-testületének határozata alapján elkezdődött.

1.4.3. A hatályban lévő településrendezési eszközök

Településszerkezeti terv (T): Fülöpháza Község Önkormányzata Képviselő-testülete 2011. június 24-én a 63/2011(VI.24.) Kt. számú határozattal hagyta jóvá. A dokumentum jóváhagyása óta eltelt 13 évben többször módosult

Helyi építési szabályzat (HÉSZ) és a mellékletét képező szabályozási terv (SZT): Jóváhagyva Fülöpháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2011.(VI.24.) számú rendeletével. A HÉSZ és szabályozási terv többször módosult.

1.4.4. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

A 2011-ben jóváhagyott szerkezeti terv alapján (kékkel az értékelés vagy megjegyzés)

„A szerkezeti tervben meghatározott új hálózati elemek

Településeket összekötő utak:

- Az 5214. sz. összekötő út. **nem valósult meg**
- Az 5215. sz. összekötő út. **nem valósult meg**
- Az 5301. sz. összekötő út. **nem valósult meg**
- Kerekegyházi határút: A Kerekegyházi határút fejlesztése, 52-es útra történő rávezetése, kiépítésének javaslata a településszerkezeti tervben tervezett elem. A kerekegyházi határút egy része ingatlanjogiilag Kerekegyházból tartozik, ezért a tervezett szabályozása a két településre vonatkozó együttes rendeléssel valósulhat meg. **nem valósult meg**
- A tervezett Agasegyházi összekötő út a településszerkezeti tervben tervezett elem. **nem valósult meg**

A településtervbe integrálásuk indokolt

A terület-felhasználás

Beépítésre szánt területek:

Lakóterületek: Valamennyi kijelölt beépített és beépítetlen lakóterület falusias lakóterületbe sorolt, melynek **megváltoztatása nem indokolt.**

Vegyes területek: Fülöpháza központi, a helyi alapintézményeket tartalmazó területegysége településközponti vegyes területfelhasználási egységbe sorolt.

Ezt javasolt felülvizsgálni és az intézményeket Vi intézményterületbe javasolt átsorolni a hatályos jogszabályok szerint. Vt településközpont vegyes területben az maradjon, amely még beépítetlen vagy van rajta lakófunkció is, illetve az önkormányzat távlatban értékesítését tervezi és többcélú területfelhasználást kíván rajta biztosítani.

Gazdasági területek:

„Kereskedelmi - szolgáltató terület (Gksz)

A kereskedelmi, szolgáltató terület elsősorban **nem jelentős zavaró hatású gazdasági tevékenységi** célú épületek elhelyezésére szolgál. A gazdasági célú tevékenységen belül telepíthetők a mezőgazdasági termeléssel, növénytermesztéssel, állattartással, állattenyésztéssel, és az ezekkel kapcsolatos termékfeldolgozással és tárolással kapcsolatos funkcióval bíró építmények.

A település első összefüggő jelentős (mintegy 20 ha) kiterjedésű kereskedelmi gazdasági célú fejlesztési területe került kijelölésre az 5215 számú összekötő út és a kerekegyházi határúttal tervezett átkötő út északi oldalán, és (mintegy 10,0 ha) kiterjedésű összefüggő egyéb kereskedelmi - szolgáltató gazdasági célú fejlesztési terület az 5215 számú összekötő út déli oldalán. A terület hasznosítása, a termőföld takarékos felhasználásának figyelembevételével ütemezetten is megvalósítható, de a beépítésre szánt terület szabályozása egy egységként kezelendő.”

Ezt javasolt felülvizsgálni a hatályos TÉKA fogalomkörében. Az állattartó telepeket javasolt átsorolni K-Mű különleges beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi területbe, a többi területet a rajta folytatott tevékenység alapján kell átsorolni vagy ipari-gazdasági, vagy általános gazdasági területbe, vagy marad Gksz területben. A beépítetlen területeket javasolt általános gazdasági területbe átsorolni a takarékosabb területgazdálkodás és változatosabb funkció elhelyezhetősége érdekében, illetve amennyiben szükséges, ezeket kell visszasorolni beépítésre nem szánt területbe.

„Egyéb ipari gazdasági területek (Gipe)

Az egyéb ipari gazdasági terület a nem jelentős zavaró hatású gazdasági tevékenységi célú épületek mellett, olyan épületek elhelyezésére is szolgál melyek más beépítésre szánt területen nem helyezhetők el. Telepíthetők továbbá a mezőgazdasági termelés, növénytermesztés, állattartás,

állattenyésztés, és az ezekkel kapcsolatos termékfeldolgozás és tárolás építményei, illetve az energiaszolgáltatás és településgazdálkodás építményei.

Újonnan kijelölt egyéb ipari gazdasági terület a kerekegyházi határ út mentén a templomsori bányaterület mellett lévő 10 ha – os terület.

A területek hasznosítása, a termőföld takarékos felhasználásának figyelembevételével ütemezetten is megvalósítható, de a tervezett beépítésre szánt területek szabályozása szerkezeti egységenként együtt kezelendő.”

Ezt javasolt felülvizsgálni a hatályos TÉKA fogalomkörében. Az állattartó telepeket javasolt átsorolni K-Mű különleges beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi területbe, a többi területet a rajta folytatott tevékenység alapján kell átsorolni vagy ipari-gazdasági, vagy általános gazdasági területbe, vagy marad Gksz területben. A beépítetlen területeket javasolt általános gazdasági területbe átsorolni a takarékosabb területgazdálkodás és változatosabb funkció elhelyezhetősége érdekében. A Bánya melletti terület nem épült be, beépítésre nem szánt területbe visszatorolása megfontolandó, mert a hatályos jogszabályok alapján ezeket már nem lehetne beépítésre szánt területbe kijelölni a településhatár melletti elhelyezkedésük okán. A Határ út kerekegyházi oldalán szintén mezőgazdasági üzemi és általános gazdasági területek vannak. Területe aránytalanul nagy a többi beépítésre szánt terület mértékéhez viszonyítva.

Különleges beépítésre szánt területek

„Különleges temetői területei (K-T)

A település különleges temető és bővítési területe megtartandó. A temető és bővítési területe a 060/34, és 060/32 hrsz-ú ingatlanokat érinti. A temető területén lévő épített értékek megtartandók (helyi védettségű épület). A védett épületben egyedi, az építészeti értékekhez és a hagyományokhoz kapcsolódó egyedi funkció telepíthető (pl. bábaház, múzeum).”

Javasolt átsorolni különleges beépítésre nem szánt területbe a temetőt és a korábban már kijelölt bővítési területét is.

„Különleges vegyes tanyasi terület (K-vt)

A különleges vegyes tanyasi területfelhasználásba beépítésre szánt területek tartoznak. A különleges tanyasi területfelhasználási egységbe olyan nagy kiterjedésű összefüggő tanyasi gazdálkodási területek tartoznak, ahol **egységesen és markánsan jelenik meg a mezőgazdasági felhasználás tanyasi szerkezeti és gazdálkodási formákkal a tanyasi életmód vegyes funkcióival**. Ezen a területeken a kialakult tanyasi gazdaságok jelentős gazdasági erővel bírnak, és összefüggő településszerkezeti egységet képeznek. A beépítésre szánt terület kijelölésének az oka, hogy amennyiben egyes területrészek gazdasági fejlődése azt indokolja, a területek, területrészek ütemezetten beépítésre szánt területként szabályozhatók. A területek beépítésre szánt területként történő hasznosítása, a termőföld takarékos felhasználásának figyelembevételével ütemezetten valósítható meg, a tanyasi szerkezet maradéktalan figyelembevételével. Ezen a területen el kell kerülni a telkek további elaprózódását, a cél az összefüggő és európai normáknak megfelelő tanyasi gazdálkodási formák létrehozása, a kialakult tanyaszerkezethez kapcsolódva. A tanyasi területek felhasználásnak, funkcióinak differenciálódása okán, ezen a területen a szabályozással lehetőséget lehet teremteni a vegyes felhasználásra, a funkciók egy egységen belüli „keveredésére”, ami azt jelenti hogy ezen terület egységeken együttesen is megjelenhetnek a lakó, vendéglátás szolgáltatás, rekreáció, állattartás növénytermesztés, és az ezen funkciókhoz kapcsolódó nem jelentős zavaró gazdasági tevékenységek, az oktatás nevelés intézményei és kulturális létesítmények egyaránt.

A szóban forgó területek beépítését minden esetben a már kialakult tanya művelésű ingatlanokra, ingatlanrészekre kell koncentrálni, a tervezett beépítések kiindulópontja a már meglévő beépült terület egységek kell, hogy legyenek. A területek kezelhetők településszerkezeti szempontból tanyasi alközpontokként is, mely alközpontok szerkezeti egységekként történő szabályozásakor kell meghatározni a terület tervezett funkcióiból adódó különlegességek súlypontjait. Ezen súlypontok mentén határozandók meg a telepíthető funkciók, és a terület egyedi szabályozási elemei. Ezen tervezett nagy kiterjedésű területfelhasználási egység két terület egységet érint a településen, ezek: -a település belterületének K-i kapujában lévő mintegy 16,0 ha - nyi, illetve a település

külterületének D-i oldalán, az 5301. sz. út mentén lévő mintegy 2,5 ha terület.”

Javasolt átsorolni különleges beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi területbe, vagy különleges beépítésre nem szánt vegyes tanyasi területbe a tevékenységek alapján élővezetek állapíthatók meg. (pl. állattartó, biogazdaság, kertészet, stb.)

„Különleges tanyasi turizmus terület (K-ttur)

A különleges tanyasi turizmus területfelhasználásba olyan újonnan kijelölt beépítésre szánt területek tartoznak, ahol **a terület felhasználásának egyik kiemelkedő és kialakult célja a tanyasi turizmus** fenntartása és fejlesztése.

A különleges tanyasi turizmus terület területfelhasználási egységbe olyan tanyasi területek tartoznak, ahol markánsan jelenik meg vendéglátás, szálláshely szolgáltatás a mezőgazdasági felhasználás tanyasi szerkezeti és gazdálkodási formákkal a tanyasi életmód vegyes funkcióival, úgy mint pl. az állattartás, mezőgazdálkodás építményeivel együtt.

A szóban forgó vegyes funkciókkal bíró területeken kialakult, folyamatosan fejlődő vagy fejlesztés alatt álló a vendéglátás, szálláshely szolgáltató funkciók települtek, mely funkciók távlati fenntartása kívánatos.

A beépítésre szánt terület kijelölésének az oka, hogy amennyiben egyes területrészek gazdasági fejlődése azt indokolja, a területek, területrészek ütemezetten beépítésre szánt területként szabályozhatók. A szóban forgó területek központja, súlypontja minden esetben tanya művelés alatt álló telek vagy alrészlet.

A különleges tanyasi turizmus területek az alábbi területegységeket érintik a településen: - Magony tanya,

- Kulman tanya

- Somodi tanya, és

- Szamosvári Öko tanya.”

Az övezetet javasolt megtartani jelenleg hatályos szabályozásával együtt a hatályos TÉKA-val összhangban, de esetleges beépítésre nem szánt területbe átsorolásuk megfontolandó.

„Különleges egyházi intézményi területek (K-eint)

A település egyházi intézményi területfelhasználású területeihez tartozik a Római Katolikus templom és telke a Petőfi Sándor úton, és a fülöpházi Református templom, amely szintén a település központjában található.”

Az övezet megszüntetése javasolt, a terület átsorolható Vi intézményi övezetbe.

„Különleges oktatási intézményi terület (K-oint)

A település oktatási intézményi területfelhasználású területeihez tartoznak a meglévő oktatás, nevelés intézményeinek területe, ezek:

- A településen lévő 50 férőhelyes óvoda, mely megfelelően biztosítja a gyermekek napközbeni ellátását,
- az általános iskola, Lestár Péter Egységes Iskola Fülöpházi Tagintézménye melynek működése – a gyermekszám csökkenése miatt - 2007-től szünetel, és
- a Naprózsa Természetvédelmi Oktatóközpont, Erdei Iskola Fülöpháza külterületén.

A különleges oktatási intézményi területeken az oktatás neveléshez kapcsolódó funkciók mellett elhelyezhetők egyéb egészségügyi, kulturális, szálláshely, és sportolási célú és az ezen funkciókhoz kapcsolódó építmények. Tervezett újonnan kijelölt különleges oktatási intézményi beépítésre szánt terület a Naprózsa oktatóközpont szomszédságában lévő, mintegy 1, ha nagyságú terület, az oktatóközpont fejlesztési területének, vagy kapcsolódó funkciók telepítési lehetőségének okán.”

A belterületen lévő intézmények az iskola kivételével átsorolhatók Vi intézményi övezetbe, a Naprózsa Természetvédelmi Oktatóközpont, Erdei Iskola övezeti besorolása megtartandó. A használaton kívüli általános iskola Vt övezetbe sorolandó át az épület többcélú átalakíthatósága, használat érdekében. (Pl. idősek otthona)

„Különleges sport terület (K-sp)

A település különleges sportterületéhez tartozik a település egyetlen sportpályának meglévő és

fejlesztésre kijelölt területe.

A különleges - nagy zöldfelülettel bíró - sportterület a sportolási célú és a sportoláshoz szorosan kapcsolódó egyéb kiegészítő építmények elhelyezésére szolgáló terület.

A sportterület zöldfelületi rendszerének kapcsolódnia kell a település közparkjának zöldfelületi rendszeréhez.” [Az övezet megtartása javasolt](#)

Különleges agrárlogisztika területe (K-agl)

A különleges agrárlogisztika terület területfelhasználásba olyan újonnan kijelölt beépítésre szánt terület tartozik, ahol megtelepülhet egy a térséget kiszolgáló olyan, a mezőgazdasági termeléshez, állattenyésztéshez, termékfeldolgozáshoz szorosan kapcsolódó különleges gazdasági terület, ahol a megtermelt termékek begyűjtése, tárolása csomagolása, üzemi feldolgozása megvalósítható. Ahol a kereskedelem – szolgáltatás, raktározás, kisüzemi tevékenység együttesen megjelenik, pl. nagybani piacként. A szóban forgó új beépítésre szánt terület az 52- út és a kerekgyházi határ út csomópontjában került kijelölésre. A mintegy 25 ha – os terület hasznosítása, a termőföld takarékos felhasználásának figyelembevételével ütemezetten is megvalósítható, de a tervezett beépítésre szánt terület szabályozása szerkezeti egységenként együtt kezelendő.”

[Az övezet megtartása javasolt, de beépítésre nem szánt területbe átsorolása megfontolandó területi elhelyezkedése és beépíthetősége okán.](#)

„Különleges településüzemeltetés területe (K-tüz)

A településen a különleges településüzemeltetés terület településüzemeltetéshez szorosan kapcsolódó tevékenységek víztornyok, és tervezett szennyvíztisztító területei.

A különleges településüzemeltetés területei a településüzemeltetéshez és a kapcsolódó funkciókat ellátó építmények elhelyezésére szolgáló területek.

A 090/74 hrsz.-ú rekultiválendő hulladéklerakó területén kijelölésre került a település szennyvizeinek kezelésére szolgáló szennyvíz tisztító telepítésére alkalmas terület.”

[Az övezet megszüntetése javasolt. A víztorony, a vízműutak területe beépítésre nem szánt közműterületbe, vagy közpark, közkert területbe sorolása, a rekultivált hulladéklerakó beépítésre szánt különleges energiahasznosító területbe átsorolása javasolt.](#)

Beépítésre nem szánt területek:

Közlekedési területek: [A közúti közlekedési területek meglévők, amelyet a TÉKA szerinti övezetbe kell átsorolni.](#)

„Zöldterületek

A zöldterület településszerkezeti terven jelölt rajzi jele Z. A település belterületén meglévő, állandó növényzettel fedett közterület, mely a 110/5 hrsz-ú ingatlan területének egy részén található. A közpark kategóriába sorolt zöldterületen a dísz- és pihenőkert funkcióhoz kapcsolódó és testedzést szolgáló építmények (emlékmű, sétaút, pihenőhely, tornapálya, gyermekjátszóter stb.) helyezhetők el.”

[A TÉKA alapján Zkp közpark, vagy Zkk közkert övezetbe sorolandók át.](#)

„Erdőterületek

Az erdőterületek a településszerkezeti terv szerint, védelmi rendeltetésű és gazdasági rendeltetésű erdőterület kategóriába kerültek besorolásra. A település erdőterületei megőrzendők.”

[Az övezeti besorolások megtartandók, a MaTrt és a BKVmTrt-ben erők övezetébe sorolt területek a magasabb szintű jogszabályok alapján és mértékében erdőterületbe átsorolandók.](#)

„Mezőgazdasági területek

A szerkezeti tervben a természetvédelmi érdekeket is szem előtt tartva megkülönböztettük a szigorúbb szabályozást is kívánó korlátozott használatú mezőgazdasági területeket, a területfelhasználást és beépítést tekintve is megengedőbb általános mezőgazdasági területektől.

Fülöpháza területén a mezőgazdálkodás régóta meghatározó tevékenység, hagyományos tájhasználati forma. A településrendezés eszközeivel a megváltozott gazdasági körülmények között ennek a *hagyományos tájhasználatnak a megőrzése a cél, a külterületek fokozott védelmével, az alföldi tájrészletek hagyományos arculatának megőrzésével, és a fejlődési lehetőségek megteremtésével.* Kiemelt jelentőségű a Nemzeti parki, természetvédelmi területek lehatárolása és szigorú védelme.

Fülöpháza megőrzendő, sajátos kulcsfontosságú tájeleme a tanya, mely a mezőgazdasági területeken belül sajátos szabályozást kíván. A specifikus, magyar településforma támogatása fontos. Ahhoz, hogy a tanya, mint a mezőgazdasági táj természeti-táji rendszerének organikus része maradjon fenn, a mezőgazdasági területekkel együtt kerülhet szabályozásra. Mezőgazdasági területen lakóépületek az OTÉK-ban meghatározottak szerint 6000 m² telekterület felett helyezhető el, ugyanakkor Fülöpháza tanyás térségében a kialakult hagyományoknak megfelelően az egyholdas birtokméreteket követve 5500-5900 m² közötti ingatlanokon jellemző.

A településrendezés elsődleges célja a kialakult tájhasználat és külterületi telekstruktúra fenntartása, a telekméretek elaprózódásának és újraosztásának elkerülése, egyedi a helyi adottságoknak és sajátosságoknak megfelelő szabályozás szükséges, még akkor is ha az, az országos normáktól való eltérést indukálja.

Korlátozott mezőgazdasági területek

Korlátozott mezőgazdasági területek terület a településszerkezeti terven jelölt rajzi jele Mko.

A korlátozott használatú mezőgazdasági területek közé a természetvédelmi oltalom alatt álló lápterületek, Natura 2000 területek jelentős része, a Nemzeti park területei, természeti területek és a hozzájuk szervesen kapcsolódó épületmentes rétek, legelők egyes területei sorolandók. A korlátozott mezőgazdasági terület kijelölése nagyban lefedi az Országos Ökológiai Hálózat fülöpházi, természetes állapotokhoz közeli, nagyrészt rét, legelő művelési ágú területeit. Kivételt képeznek a település bekötőútjának keleti oldalát kísérő mezőgazdasági területek.

A korlátozott mezőgazdasági területeken a művi létesítmények, épületek elhelyezése csak indokolt esetben engedhető meg, a kialakult tanyák kivételével jellemzően beépítés nélkül kell megtartani ezeket a területegységeket, a természetvédelmi érdekekkel összhangban.

A Nemzeti Park területén a pusztuló, elnéptelenedő tanyás térség esetén különösen fontos a jól testre-térre szabott tanya-megújítás, mely ezeken a részeken a térség építészeti hagyományihoz igazodóan, a szabályozás során meghatározott, szigorúbb paraméterekkel érhető el. Tanyai turizmushoz kapcsolódó kereskedelmi- vendéglátó-, szállás- és sportlétesítmények a meglévő, már gazdálkodó tanyák esetén telepíthetők. Ezenkívül az övezetben a hagyományos tájhasználat formái támogatottak, melyek a génmegőrzést, bemutatást ismeretterjesztést is szolgálhatják egyben. Építmények elhelyezése is ehhez köthető. Megengedett az övezetben a méhészetek fenntartásához szükséges építmények, továbbá az övezet gyep művelési ágú területein, az extenzív legeltetési állattartást, gyepgazdálkodást szolgáló, épületnek nem minősülő építmények elhelyezése.

A természetvédelem szempontrendszerének is alárendelt területhasználatok és szabályozási mutatók megalkotása az értékes területek védelmét, ökológiai és ökonómiai alapú fejlesztését, a sajátos helyi adottságok megőrzését teszi lehetővé.

Az Országos Ökológiai Hálózat részét képező védett természeti területek, és természeti területek értékes növényállományának, élőhelyeinek megőrzése érdekében a korlátozott mezőgazdasági területeken művelési ág megváltoztatása csak extenzívebb irányban javasolt. Meg kell akadályozni az ökológiai értékes rétek és legelők csökkenését.

A területek felaprózódását megakadályozandó, javasolt a kialakítható minimális telekméret meghatározása. A táj kialakult tanyahelyeken kívüli épület és építménymentességének megőrzése érdekében övezetben, a beépíthető telek területe javasoltan el kell érje az 1 ha területnagyságot.

Beépítettség maximális mértéke a tanyaingatlanokon kívül legfeljebb 3%.

Az övezetben az OTÉK 29. § (5)-(8) bekezdések szerinti birtokközpont illetve kiegészítő központ szintén csak a kialakult tanyaingatlanokon létesíthető.

Általános mezőgazdasági területek

Az általános mezőgazdasági terület a településszerkezeti terven jelölt rajzi jele Má.

Az általános mezőgazdasági terület a intenzívebb mezőgazdasági termesztésre alkalmas területeket foglalja magába, a település nyugati, déli és keleti részein. Az övezet a mezőgazdasági termelő tevékenység – növénytermesztés (szántó, szőlő-gyümölcsös), és kisebb arányban az állattartás (rét, legelő) céljára szolgál. Ezek a területek a település természetvédelmi szempontból korlátozatlan külterületi részein fekszenek.

A település szántóterületei nem a legjobb adottságúak, a szántóterületek átlagos aranykorona értéke 8,83 AK, a gyümölcsösöké 18,77 AK, a település jobb talajadottságú nyugati szélén található szőlők 30,01 AK értékűek. Fülöpháza a Homokgyöngye Hegyközség tagja, így a megmaradt szőlőterületek megtartása fontos. Elsődleges szempont ezeknek a területeknek beépítésre nem szánt területként való biztosítása. Az általános mezőgazdasági területfelhasználás biztosítja a nagyüzemi méretű szőlőtermesztés lehetőségének fenntartását is.

A mezőgazdasági területeken elsődlegesen a területhasználathoz köthető, növénytermesztés, állattartás és tenyésztés, halászat, és ezekhez kapcsolódó termékfeldolgozás építményei helyezhetők el.”

A TÉKA a mezőgazdasági területekre vonatkozó szabályozást alapvetően megváltoztatta. A tanyák fogalmát definiálta és speciális építési jogokkal ruházta fel, ugyanakkor megszigorította a mezőgazdasági területeken való építkezést. A korlátozott használatú mezőgazdasági övezetek Mt tájgazdálkodási övezetbe sorolandók át, az Má általános mezőgazdasági övezetek megtartandók, a tanyákat a terven jelölni javasolt.

„Vízgazdálkodási területek

Vízgazdálkodási területek kijelölése Fülöpháza esetén a táji- természeti adottságoknak megfelelően speciális formában történt. Megkülönböztettük a vízgazdálkodási területeken belül a természetközeli - mocsaras, nádas és vízjárta területeket és a vízmedrek területeit.

Vízmedrek területe

Vízgazdálkodási területek - vízmedrek terület a településszerkezeti terven jelölt rajzi jele V-vme. Vízgazdálkodási területek - vízmedrek területébe a Kondor csatorna meglévő ágai és a hiányzó szakaszokon a tervezett összeköttetései tartoznak. A település mélyvonalain vízfolyások-árkok-csatornák gyűjtik össze a csapadékvizeket, amelyek szikkasztóként üzemelnek, illetve szállítják tovább az összefolyó vizeket. Szükséges a mellékágak rendezése és a vízelvezető árkok kiépítése.

Természetközeli, vízjárta területek

Vízgazdálkodási területek - természetközeli, vízjárta terület a településszerkezeti terven jelölt rajzi jele V-tk. Az övezetbe a mezőgazdasági terület ökológiai-természetvédelmi, illetve vízvédelmi (környezetvédelmi) okokból sajátos helyzetű és használatú részei tartoznak. Vízgazdálkodási - természetközeli, vízjárta területfelhasználási egységbe kerültek besorolásra a település nádas, mocsaras és vízjárta területei. A területrendezési tervek Fülöpháza közigazgatási területén nagy kiterjedésű (~140 ha) vízgazdálkodási térségeket jelölnek ki. Ezek a Szappan-szék, Szívós-szék, Hattyús-szék, Kondor-tó térségét ölelik fel. Ennek megfelelően a település szerkezeti terven az említett területeken kívül, az egységes rendezési elvek és szabályozás kialakítása érdekében a település további részein a védett lápos területek és ökológiai hálózati elemek mélyebb fekvésű mocsaras nádas területei is vízgazdálkodási -természetközeli területfelhasználási kategóriába kerültek besorolásra.

A vízgazdálkodási - természetközeli területek kijelölése biztosítékot jelent, mind a Nemzeti Park, mind az országos ökológiai hálózat védett és nem védett természeti területeinek mélyebb fekvésű, mocsaras, lápos területeinek fennmaradására. A *Hosszú-dűlői* és a kisebb kiterjedésű *Templomsor-dűlői lápterület* jelentős része ebbe a területfelhasználási kategóriába tartozik. A sajátos élővilágú mélyfekvésű nádas, vizes mocsaras területek védelmét a vízgazdálkodási terület épületmentessége biztosítja. Az övezetben a vízgazdálkodás érdekei mellett a természetvédelem is hangsúlyos, de a táji adottságainak köszönhetően természetkimélő ökoturisztikai szerepet is kap. Az övezetben épület nem építhető, építmények az egyéb, vízügyi, környezetvédelmi, vagy természetvédelmi jogszabályokban foglaltak betartása mellett helyezhetők el.

Az egykori, hajdan akár méteres vízmélységű szikes tavak – a térség legnagyobb ökológiai problémáját jelentő állandósult vízhiány, vízrendezések, csatornázások, és az utóbbi évtizedek aszályai miatt – kiszáradtak, medrüket jelenleg nádas és mocsár művelési ágban nyilvántartott,

néhol gyepes vegetáció borítja. A Homokhátság vízháztartási problémáinak orvoslását a környezeti adottságokhoz alkalmazkodó területhasználat támogatása, az erre tekintettel lévő földhasználat, a természetes vízraktározó helyek megtartása, helyreállítása, és vízmegőrzési célokkal harmonizáló hasznosítása, a vízmegőrző és vízpótló rendszerek fejlesztése; víztakarékos mezőgazdasági gyakorlat elterjesztése jelentheti. A Szappan-szék, Szívós-szék, Hattyús-szék, Kondor-tó területeinek vízgazdálkodási területben tartása az esetleges Fülöpházi szikes tavak mederrekonstrukciójának lehetőségét is fenntartják.”

A vízgazdálkodási és természetközeli területek a TÉKA fogalomköre és előírásai alapján a megfelelő vízgazdálkodási, természetközeli vagy tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe sorolandók át.

„Különleges beépítésre nem szánt bánya terület (K-b)

Különleges bánya terület területfelhasználásba sorolt a település külterületén a 0101/99 hrsz. -ú, ingatlan 6.106 m² nagyságú Fülöpháza I. festékföld, homokbánya védnevű ásványi nyersanyag bányaterület, földtani kitermelhető ipari pillér vagyon.”

Javasolt átsorolni mezőgazdasági területbe, mivel itt nincs bánya és az adatszolgáltatás sem tartalmazott bányatelket.

1.5. A település demográfiai helyzete

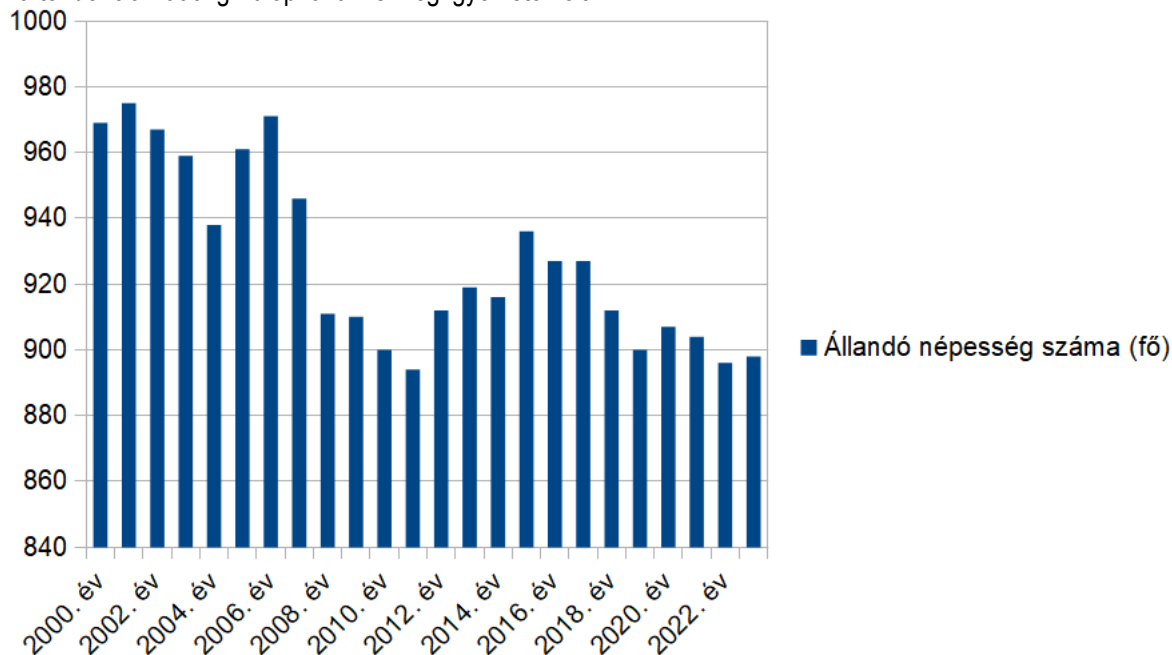
1.5.1. Demográfia, népesesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

Fülöpháza állandó népessége 2024. január 1-én 898 fő volt.

Demográfia, népesesség

„Az 1980-as évek eleje óta Magyarország lakóinak száma egyre kevesebb. 1981 és 2012 között közel 750 ezer fővel csökkent a népesség.” (KSH Népeségtudományi Kutató Intézet: Demográfiai Portré 2012)

Ez a tendencia 2000-ig Fülöpházán is megfigyelhető volt.

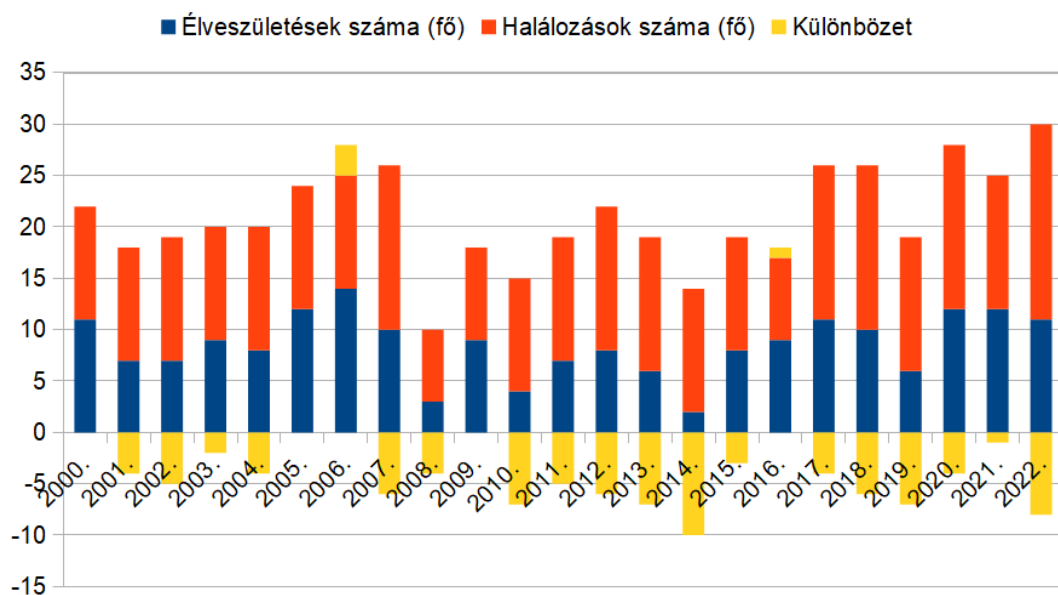
Mutatók	2000. év	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év
A település területe (km ²)	47,06	47,1	47,1	47,06	47,1	47,1	47,1	47,1	47,1	47,1	47,06	47,1	47,1	47,1	47	47,1	47,06	47,1	47,06	47,06	47,06	47,1	47,1	47,1
Állandó népesség száma (fő)	969	975	967	959	938	961	971	946	911	910	900	894	912	919	916	936	927	927	912	900	907	904	896	898

2000. évben 969 fő, 2001-ben ez 975 főre emelkedett, azóta kisebb növekedésekkel, de tendenciájában folyamatosan csökken. 2010-ben 900 fő alá csökkent, ami 2016-ig emelkedett majd folyamatosan csökkent. 2023. január elsején 898 fő volt.

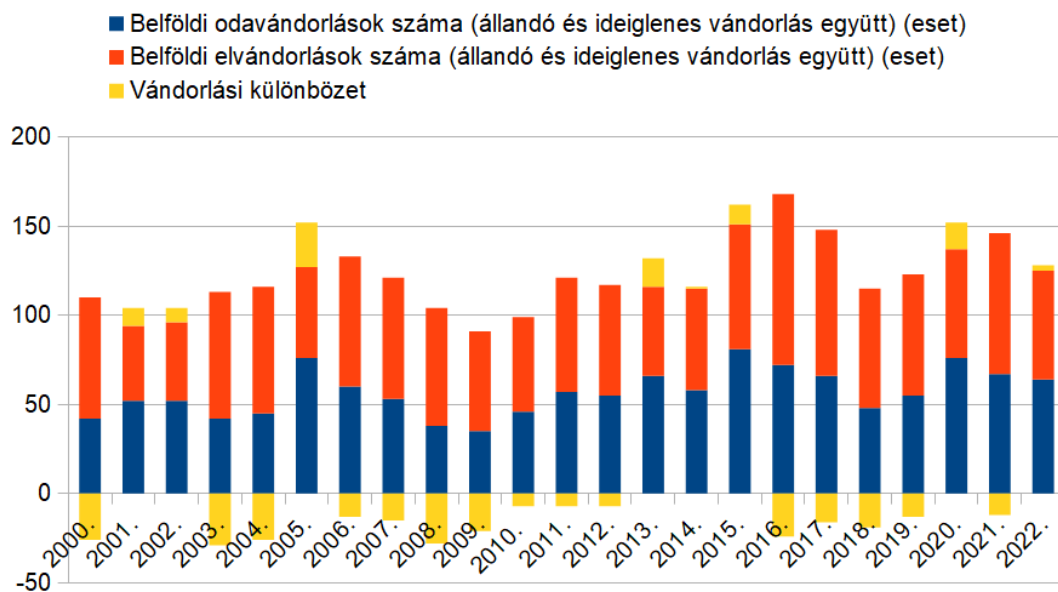
Természetes népmozgalom:

A népesség számának alakulását meghatározó mutatószámok egyike a természetes szaporodás, mely az élve születések és halálozások különbségéből adódik, másik része a vándorlási egyenleg, mely a be- és elvándorlások közötti eltérést mutatja.

Mutatók	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	
Élveszületések száma (fő)	11	7	7	9	8	12	14	10	3	9	4	7	8	6	2	8	9	11	10	6	12	12	11	
Halálozások száma (fő)	11	11	12	11	12	12	11	16	7	9	11	12	14	13	12	11	8	15	16	13	16	13	19	
Különbözet	0	-4	-5	-2	-4	0	3	-6	-4	0	-7	-5	-6	-7	-10	-3	1	-4	-6	-7	-4	-1	-8	-89

Mutatók	Időszak																							
Belföldi odavándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlás együtt) (eset)	42	52	52	42	45	76	60	53	38	35	46	57	55	66	58	81	72	66	48	55	76	67	64	1306
Belföldi elvándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlás együtt) (eset)	68	42	44	71	71	51	73	68	66	56	53	64	62	50	57	70	96	82	67	68	61	79	61	1480
Vándorlási különbözet	-26	10	8	-29	-26	25	-13	-15	-28	-21	-7	-7	-7	16	1	11	-24	-16	-19	-13	15	-12	3	-174

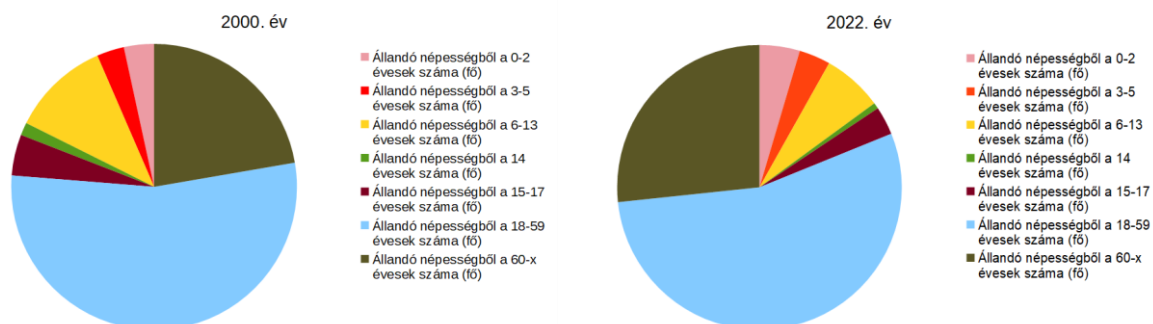

aktív korúak száma (18-59 év) viszonylag magas, a teljes lakosság 54,46 %-a, így az adott korcsoport egyszerre, nagy tömegben fog ráterhelődni nyugdíjazáskor az ellátó rendszerre. Az előregedési folyamat folytatódásával jelentős problémák jelentkezhetnek a munkaerőpiacon és a szociális ellátó rendszerben, ami generációs problémákat is okozhat. A nyugdíjas kort, az öregkort, mint szegénységi kockázatot kell figyelembe venni.

A születésszám alacsony szinten állandósulása összefügg a késői önállósulással, az élettársi kapcsolatok és egyedül élés elterjedésével, a tanulási idő meghosszabbodásával és ennek okán a szülések időbeli kitolódásával.

A társadalom előregedése folyamatos, ezért települési szinten is fel kell készülni az idős- és szociális ellátás feltételrendszerének erősítésére.

Időszak	Mutatók							Állandó népesség száma (fő)
	Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 3-5 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 6-13 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 14 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 15-17 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő)	
2000. év	33	30	108	14	45	523	216	969
2001. év	32	31	106	15	41	538	212	975
2002. év	29	31	101	14	40	543	209	967
2003. év	24	28	101	13	41	539	213	959
2004. év	26	25	101	8	40	525	213	938
2005. év	34	24	102	13	36	538	214	961
2006. év	37	26	92	19	35	550	212	971
2007. év	34	26	80	12	42	542	210	946
2008. év	27	28	67	13	45	518	213	911
2009. év	25	30	66	11	42	521	215	910
2010. év	20	31	62	10	35	522	220	900
2011. év	23	28	56	11	33	523	220	894
2012. év	24	28	62	10	31	541	216	912
2013. év	26	22	68	6	32	544	221	919
2014. év	22	23	70	6	29	539	227	916
2015. év	26	22	76	5	23	543	241	936
2016. év	23	27	69	5	18	539	246	927
2017. év	29	20	71	8	16	540	243	927
2018. év	33	22	64	10	17	518	248	912
2019. év	29	22	66	10	22	504	247	900
2020. év	29	32	57	12	27	503	247	907
2021. év	35	33	60	7	29	496	244	904
2022. év	41	32	61	6	29	488	239	896

Állandó népesség kor szerinti megoszlása 2000-2022. Közt (forrás: KSH)

Nemzetiségi összetétel:

A következő táblázat a vármegye népességének nemzetiség szerinti megoszlását mutatja. Ezt elemezve elmondható, hogy az ország népességének 5,2 %-a, a vármegye népességének 4,83%-a, a Kecskeméti járás népességének 2,65 %, és Fülöpháza népességének 1,62 %-a tartozik valamelyik hazai nemzetiséghez. Összességében a 2022-es népszámlálás alapján valamely nemzetiséghez tartozónak vallotta magát Fülöpházán

(14+17 hazai és más nemzetiséghez tartozó) 31 fő, a lakosság 3,58 %-a. Fülöpháza népességének 90,85 %-a magyar nemzetiségű, a népszámláláskor 785 fő volt. 1,62 %-a vallotta magát a hazai nemzetiségek egyikének, mely mind német nemzetiségű. A népszámláláskor nem derült ki, hogy a 17 fő melyik más nemzetiséghez tartozik.

A népesség adatai nemzetiség szerint (A 2022-es és 2011-es népszámlálási adatok szerint)

Terület	Összes népesség	A nemzetiség, az anyanyelv, a családi, baráti közösségben használt nyelv válaszok legalább egyike szerint											
		Magyar	Német	Cigány (roma)	Görög	Örmény	Román	Szerb	Ukrán	Egyéb hazai nemzetiségű	Hazai nemzetiségek együtt	Más nemzetiséghez tartozó	Nem válaszolt
2022-es népszámlálás													
Magyarország	9 603 634	8 438 129	142 551	209 909	6 178	4 199	27 554	11 622	24 615	76288	502916	377 884	1 086 239
-Dél-Alföld régió	1 201 724	1 067 982	12 442	18 001	387	382	7 805	3 725	1 169	10638	54549	33 019	128 394
-Bács-Kiskun vármegye	495 318	436 908	8 327	8 249	121	158	1 312	1 073	627	4078	23945	11 157	56 428
-Kecskeméti járás	154 664	134 170	1 265	1 328	44	56	384	267	278	484	4106	4 533	19 884
-Fülöpháza	864	785	14	0	0	0	0	0	0	0	14	17	70
2011-es népszámlálás													
Magyarország	9 937 628	8 504 492	185 696	315 583	4 642	3 571	35 641	10 038	7 396	81957	644524	121 539	1 399 713
-Dél-Alföld régió	1 297 735	1 121 137	18 241	25 874	246	321	10 059	3 473	496	16682	75392	9 865	173 363
-Bács-Kiskun vármegye	520 331	453 789	12 341	11 327	63	137	1 797	943	216	5979	32803	3 404	64 927
-Kecskeméti járás	155 481	134 683	1 748	1 734	38	57	701	198	85	427	4988	1 505	20 089
-Fülöpháza	834	746	13	0	0	0	0	0	0	0	13	15	81

(forrás: KSH 2022-es népszámlálás településsoros adatok)

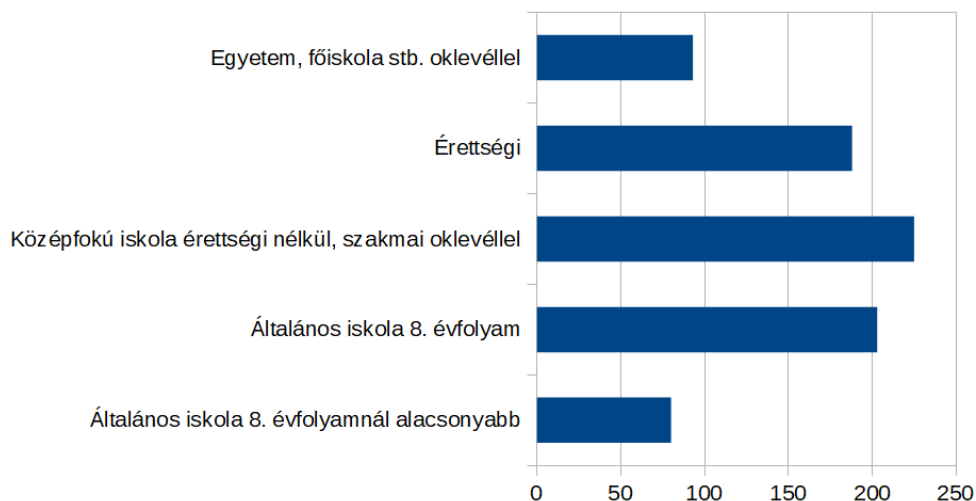
Képzettség:

A 7 éves és idősebb népesség a legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint

Terület	Általános iskola		Középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel	Érettségi	Egyetem, főiskola stb. oklevéllel	Összesen
	8. évfolyamnál alacsonyabb	8. évfolyam				
2022-es népszámlálás						
Magyarország	881 853	1 785 610	1 733 767	2 716 187	1 833 716	8 951 133
-Dél-Alföld régió	109 159	247 229	251 869	331 623	183 524	1 123 404
-Bács-Kiskun vármegye	48 475	109 164	107 868	127 237	68 217	460 961
-Kecskeméti járás	14 966	28 623	28 085	42 427	29 163	143 264
-Fülöpháza	80	203	225	188	93	789
2011-es népszámlálás						
Magyarország	1 149 200	2 319 319	1 805 051	2 551 276	1 439 616	9 264 462
-Dél-Alföld régió	159 574	336 500	261 600	308 021	150 116	1 215 811
-Bács-Kiskun vármegye	68 148	142 735	109 701	110 920	54 294	485 798
-Kecskeméti járás	17 960	36 878	28 541	37 681	22 783	143 843
-Fülöpháza	115	304	160	146	49	774

(forrás: KSH 2022-es népszámlálás településsoros adatok)

■ Fülöpháza (2022)

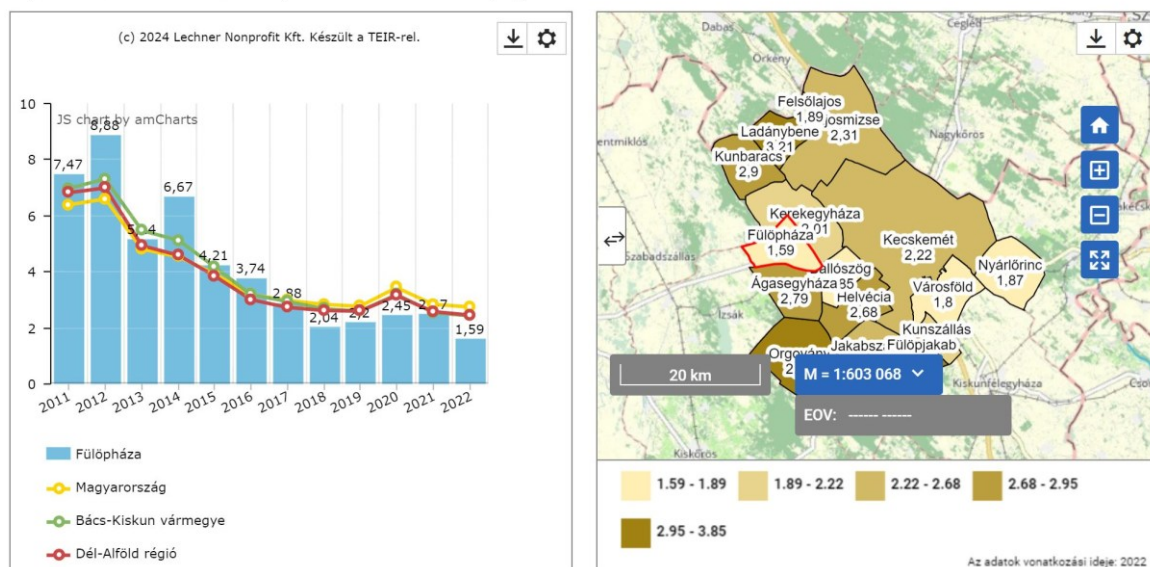

Fülöpháza lakosságának iskolai végzettség szerinti összetétele kedvezőnek mondható. A felsőfokú végzettségűek aránya 11,78 %, ami elmarad a vármegyei 14,8 %-os átlagtól, még jobban a járási 20,35 %-os mutatótól. A középfokú végzettségűek száma 225 fő, a lakosság 28,52 %-a. Ez jócskán elmarad mind a vármegyei átlagtól, (51%), mind a járási átlagnál (49,21%). 2011 és 2022 között a felsőfokú végzettségűek száma közel duplájára, 6,33 %-ról 11,79%-ra nőtt, valamivel kevésbé, 65 fővel, 20,67 %-ról 28,51%-ra nőtt a középfokú végzettségűek aránya, ami kedvező. Az általános iskolai végzettségűek aránya 39,27 %-ról 25,72 %-ra csökkent, ami az elhalálásokkal hozható összefüggésbe, mivel az idős, szép korú népességben nagyobb az alacsony iskolai végzettségűek aránya.

Foglalkoztatottság:

A munkaerő-piaci sajátosságok alapvetően meghatározzák egy település lakosságának szociális, egészségi és mentális állapotát, mivel az állandó foglalkoztatási problémák az itt élő emberek szinte mindegyikét érintő feszültségek forrásai.

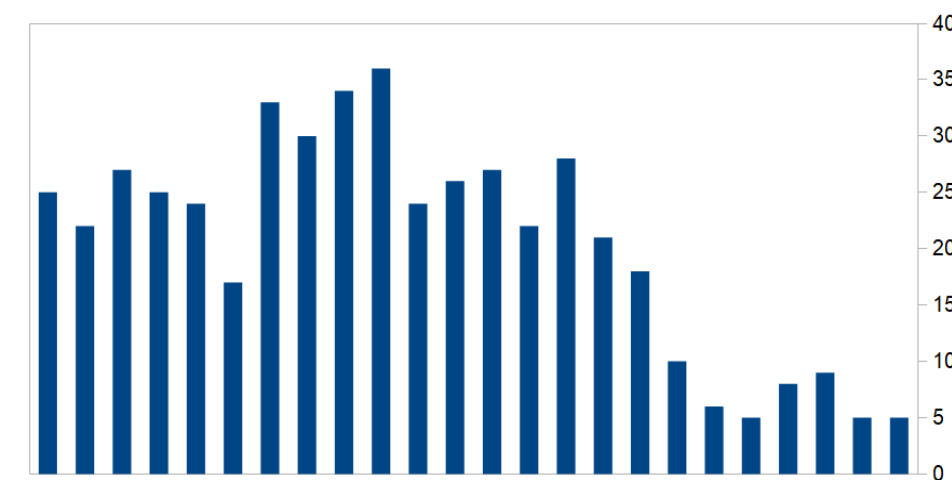
Nyilvántartott álláskereső, 100 15-64 évesre (fő) - TEIR mutatók

Nyilvántartott álláskereső számának alakulása a munkaképes korú lakosság körében 2011-2022 között (forrás: TEIR)

Az álláskeresők száma 2011 óta exponenciálisan csökken, eltekintve a covid járvány idején megfigyelhető kismértékű növekedéstől. A jelenlegi foglalkoztatottságra vonatkozó adataink nincsenek, de a Kecskeméten felépült Mercedes gyár és azok beszállítói, a folyamatban lévő fejlesztéseik biztosan megemelik a foglalkoztatottak arányát Fülöpházán is.

■ 180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)

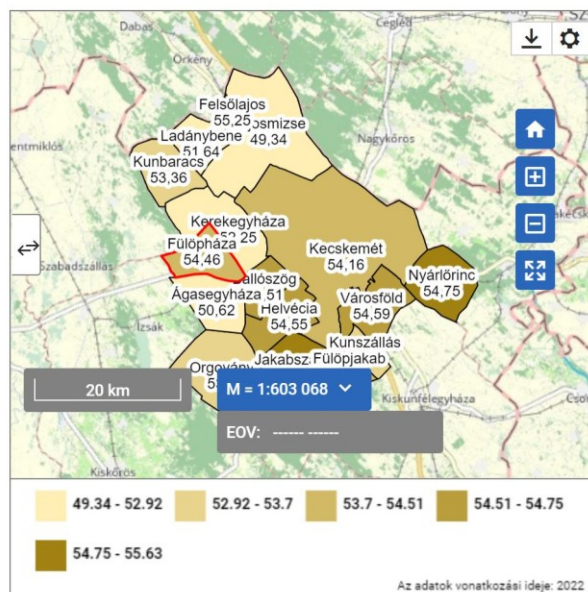
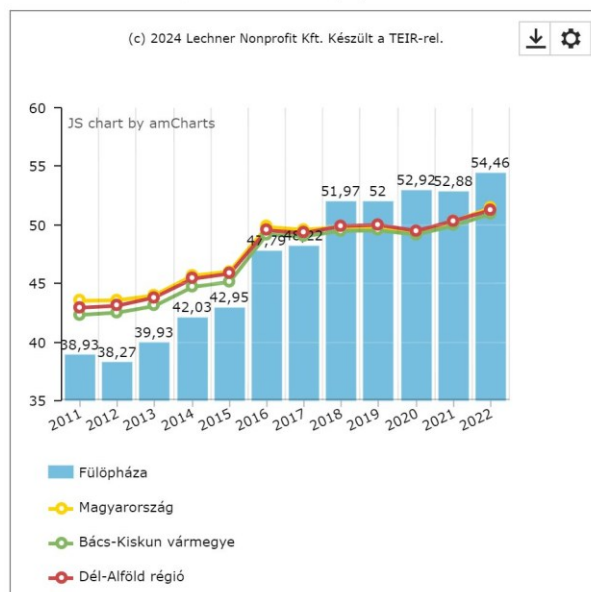
Tartós munkanélküliek arányának alakulása 2000-2022. (forrás: TEIR)

A munkanélküliek, ezen belül a tartós munkanélküliek aránya minden korcsoportban a 2011. és 2022. között többé-kevésbé folyamatosan csökken.

Jövedelmi viszonyok:

A jövedelmi helyzet szorosan összefügg a foglalkoztatottsággal, ezért nem meglepő, hogy az adófizetők száma arányosan emelkedik a foglalkoztatottság növekedésével és fordítottan arányos a munkanélküliség csökkenésével.

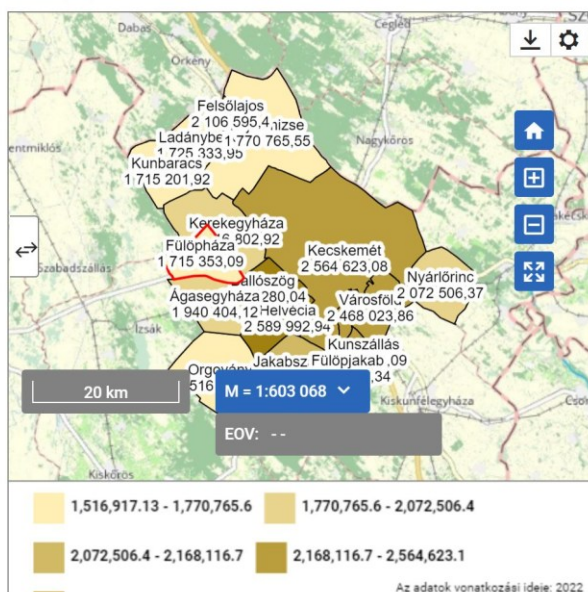
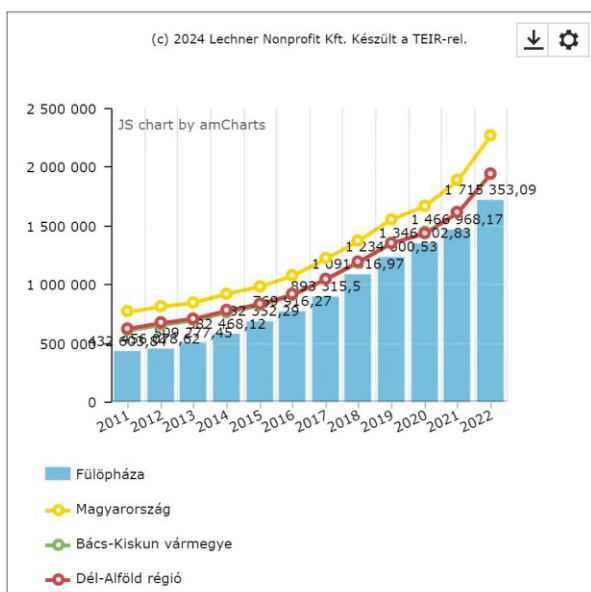
SZJA adófizető, 100 lakosra (fő) - TEIR mutatók

Adófizetők aránya 2011-2022 között (forrás: TEIR)

Az adófizetők aránya 2018 óta meghaladja mind a vármegyei, mind a régió, mind az országos átlagot, ami figyelemre méltó.

Egy lakosra jutó SZJA adóalapot képező belföldi jövedelem (Ft) - TEIR mutatók

Egy lakosra jutó nettó jövedelem alakulása 2011-2022 között (forrás: TEIR)

A jövedelmek Fülöpházán alatta vannak mind az országos, mind a régió, mind a vármegyei átlagnak.

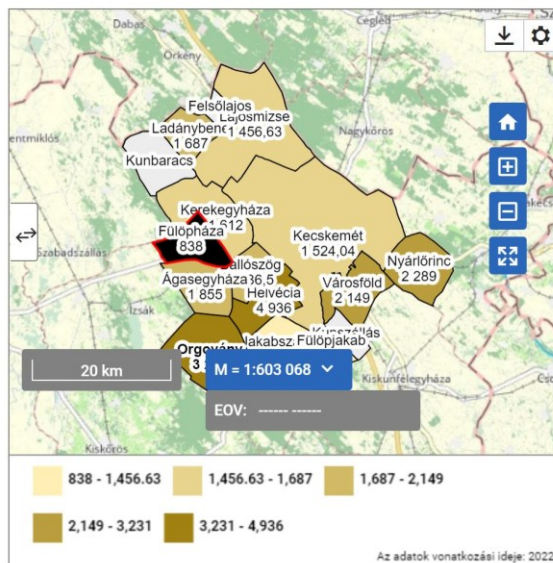
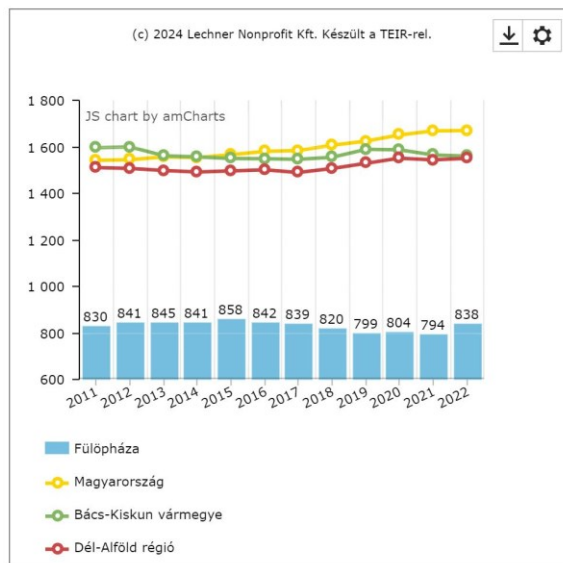
Életminőség:

Az életminőség-javítás a modern társadalmakban igen fontos célkitűzéssé vált. Egy település életében az a legfőbb célkitűzés, hogy lakói jól érezzék magukat és ehhez biztosítottak legyenek a megfelelő körülmények.

Ezt leginkább jellemzi a lakosság egészségi állapota, házassági hajlandóság, a gyermekvállalási kedv, a rászorultsági alapon működő szociális ellátás, a gyermekjóléti ellátás, az infrastruktúra kiépítettsége és az ehhez kapcsolódó szolgáltatások minősége.

Az egészségi állapotot nagyban befolyásolja a munkanélküliségi helyzet és a jövedelmi viszonyok. Ezt tükrözi a háziorvosok betegforgalma, hiszen minden betegség diagnosztizálása, kezelése, gyógyítása a háziorvosi rendelőkben kezdődik.

Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakos (fő) - TEIR mutatók

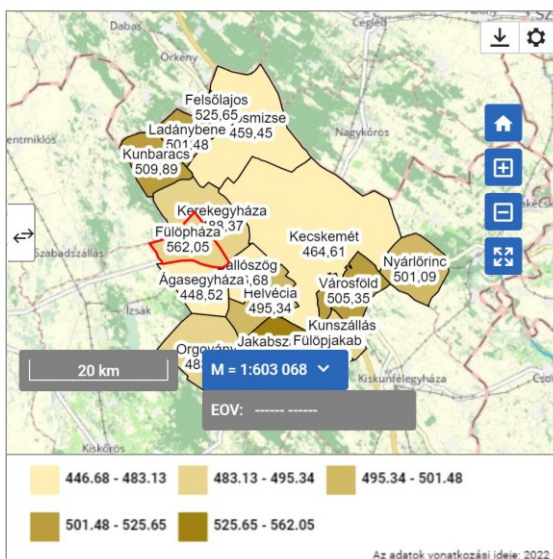
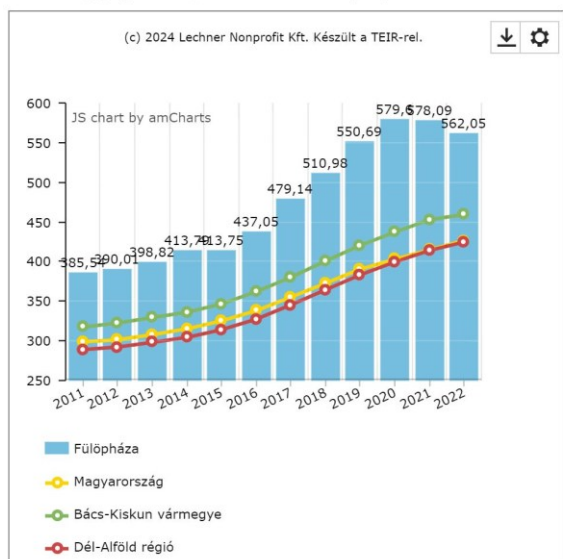

Háziorvosi ellátottság alakulása 2011-2022 között (forrás: TEIR)

A háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátottság nagyon elmarad az ország, a régió és a vármegye ellátottságához képest, ami nyilván kis lélekszámából adódik, a kisebb településeken 1-1 orvos lát el háziorvosi szolgálatot.

Az életminőséget jellemzi a személygépkocsik számának alakulása is, mely Fülöpházán 2022-ben 1000 lakosra vetítve 562 volt, ami meghaladja az ország, a régió, a vármegye 1000 lakosra jutó gépkocsijainak számát. A kis településeken megfigyelhető magasabb szám valószínű a közösségi közlekedés alacsonyabb színvonalának következménye.

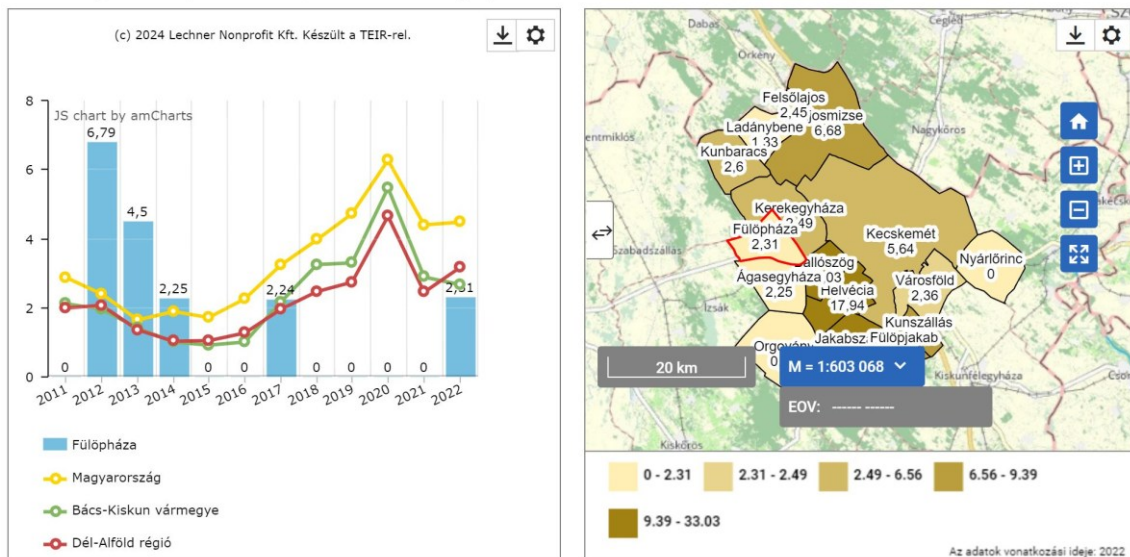
Személygépkocsi, 1000 lakosra (db) - TEIR mutatók

személygépkocsik számának alakulása 2011-2022 között (forrás: TEIR)

Életminőség-romlást tükröz a lakásállomány alakulása, ezen belül az új építésű lakások aránya, mely 2012 és 2014 között drasztikusan csökkent, azóta az országos, a vármegyei és a régió átlaga alatt stagnál.

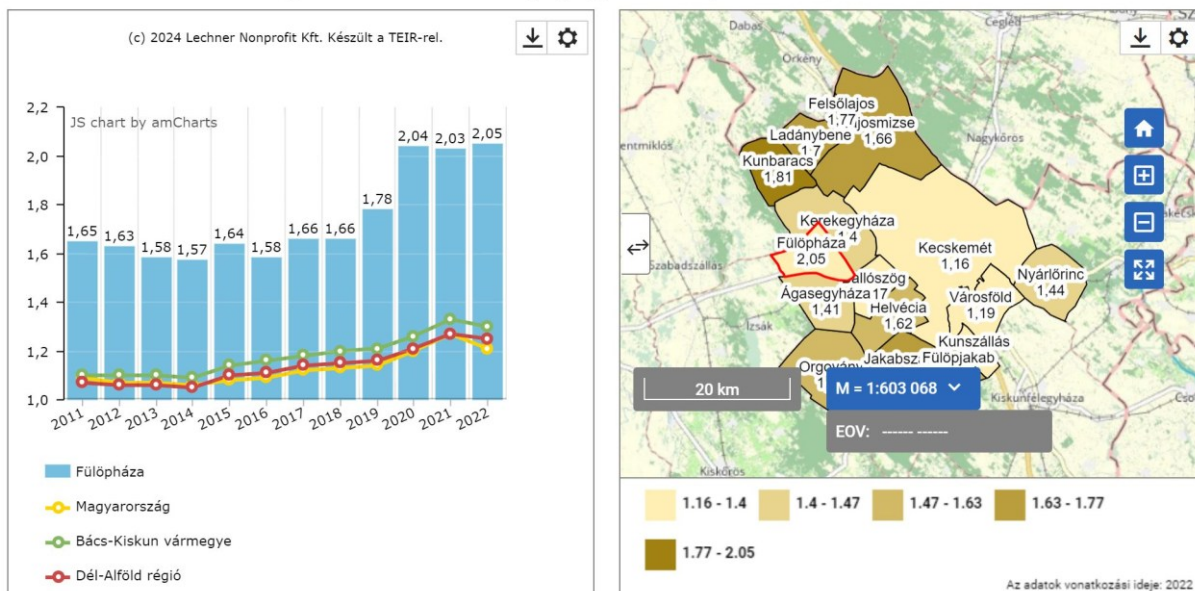
Az év folyamán épített lakás, 1000 lakásra (db) - TEIR mutatók

Új építésű lakások aránya 2011-2022 között (forrás: TEIR)

Háztartási villamosenergia-fogyasztás alakulása 2011-2022 között (forrás: TEIR)

Háztartások részére szolgáltatott villamosenergia, egy lakosra (1000 kWh) - TEIR mutatók

A villamosenergia-fogyasztás az országos, a régiós és a vármegyei tendenciákat követve, azok mértékét jóval meghaladva nő annak ellenére, hogy a világítási fogyasztás a korszerű fényforrások alkalmazásával egyre csökken és a háztartási méretű napelem-rendszerek egyre terjednek. A fogyasztás növekedését a háztartási gépek, klímaberendezések, személyi számítógépek stb. egyre növekvő száma is okozza.

A háztartási gázfogyasztás az országos, a vármegyei és a régió csökkenésével szemben újra kissé emelkedő tendenciát mutat, amit valószínűleg a korszerűtlen lakásállomány nagyobb gázfogyasztása, és a nagyüzemi állattartók gázfogyasztásának emelkedése okoz. Az új építésű lakások korszerű, energia-hatékony épületek, a

Területi tagolódás, rétegződés megfigyelhető. A lakosság jelentős része él külterületen, szóróványban tanyákon. A külterületen élők sok tekintetben, elsősorban infrastrukturálisan hátrányos helyzetűnek tekinthetők, de mert lélekszámuk kicsi, ez települési szintű társadalmi konfliktusokat nem generál.

1.6. A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások

A humán infrastruktúra és a közszolgáltatások színvonala alapvetően meghatározza a lakosság életminőségét.

1.6.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, kultúra, sport, idegenforgalom)

Fülöpházán egy óvoda működik egy vegyes, 25 fős létszámú csoporttal a Kerekegyházi Bóbita Óvoda Fülöpházai Telephelyeként. (6042 Fülöpháza, József Attila utca 1.)

Fülöpházán általános iskola nem működik 2007 óta. Az általános iskolai oktatást körzetileg a Kerekegyházi Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola biztosítja, de járnak gyermekek Kecskemétre és Ágasegyházára is.

Fülöpházán az egészségügyi ellátás egy vegyes háziorvosi körzet által biztosított. A fogorvosi ellátás Kerekegyházán elérhető a fülöpházi lakosok számára. Mind a háziorvos, mind a fogorvos a tevékenységet vállalkozás formájában látja el. Az anya- és csecsemővédelemről egy védőnő gondoskodik a településen.

Gyógyszertár a településen a háziorvos által működtetett kézi gyógyszertár által biztosított.

A kecskeméti rendelőintézet biztosít orvosi ügyeletet és szakorvosi ellátást. A legközelebbi kórház Kecskeméten van.

Az idősekről az önkormányzat a Kerekegyháza és Térsége Feladatellátó Társulás által fenntartott Humán Szolgáltató Központ kereti között gondoskodik. Az intézmény Kunbaracs, Fülöpháza, Ladánybene, Ágasegyháza, Kerekegyháza ellátási területtel működik. Alapellátási feladatai: gyermekjóléti szolgálat, családgondozás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás.

A település kulturális életét nagyban meghatározza az Ady Endre Művelődési Ház és Könyvtár a település központjában (Kossuth utca 2.) Legfőbb feladata a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, megteremtése és ápolása. Szervezője, koordinátora az önkormányzati rendezvényeknek.

A könyvtár a művelődési házzal egy épületben található (Kossuth utca 2.) de szervezetileg a Kecskeméti Katona József Könyvtár fiókkönyvtáraként működik. A könyvtár közel 6330 kötetrel várja olvasóit.

A Fülöpházán élőknek lehetőségük van a szabad vallásgyakorlásra is. A település központban egymáshoz közel megtalálható a református és a római katolikus templom is.

A Református Társegyház Kerekegyházán, Fülöpházán, Kunbaracson, és a kunpusztai református templomban tart istentiszteleteket. A református templomot 1989. szeptember 24-én szentelték fel. A mai katolikus templomot 1992. június 6-án szentelték fel.

A szabadidős tevékenységek összefüggenek a település idegenforgalmi jellegével. Fülöpháza természeti adottságai kiváló lehetőséget nyújtanak a túrázni vágyók számára. A fülöpházi homokbuckák vagy fülöpházi nagybuckák Magyarország kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területei. Fülöpháza közigazgatási területének csaknem a fele – a belterületétől nyugatra eső terület részének majdnem az egésze – a Kiskunsági Nemzeti Park Fülöpházi homokbuckák (vagy Fülöpházi buckavidék) nevű részegységéhez tartozó, szigorúan védett terület.

Fülöpháza térségének fő természeti látnivalója a szél felhalmozó munkája nyomán kialakult, nyílt homoki gyepek, valamint a néhány szabadon mozgó bucka felszín. Az itteni növénytársulásokat a száraz homokpusztai gyepek uralják borókás-nyáras erdőtársulásokkal.

A területet legegyszerűbben a Kiskunsági Nemzeti Park fenntartásában lévő *Naprózsa Ház*tól elindulva lehet látogatni. A bemutatóház parkolójától indul egy erdei tornapálya. Részben a tornapálya nyomvonalát követi a Báránypirosító tanösvény. Ennél hosszabb túrát a Naprózsa Házról indulva, a védett terület északi részén vezető Garmada tanösvény kínál.

A Naprózsa Házban kitömött állatokkal benépesített dioráma, jól felszerelt szakkönyvtár, eszközökben gazdag laboratórium és két tanösvény várja a környék élvilágát megismerni vágyókat.

Az önkormányzat nem tart fent intézményt. Az önkormányzat látja el a közművelődési, a tanyagondnoki és az étkeztetési feladatokat.

1.6.2. Esélyegyenlőség biztosítása

Fülöpháza rendelkezik Esélyegyenlőségi programmal a 2023-2028 évek közötti időtartamra, melyet az önkormányzat 51/2023. (VI. 29.) sz. számú határozatával elfogadta sz. számú határozatával elfogadott. Az alábbiakban ebből mutatunk be szemelvényeket:

Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Fülöpháza Község Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT) által:

- diszkriminációmentességet,
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok, HEP-ek célja különösen az önkormányzati képesség terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tétele, s ehhez kapcsolódóan a partnerség erősítése, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének finomhangolása, a társadalmi kohézió erősítése, a fejlesztési forrásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, valamint a tervezési eszköztár bővítése. A kialakult gyakorlattal ellentétben – mely gyakran öt célcsoportot említ – a cél elsősorban hat célcsoport, a mélyszegénységben élők, romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyeinek javítását célozza minden településen. Összességében elmondható, hogy a védelemnek és az esélyek biztosításának a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek helyzetének javítását nagyobb intenzitással kell szolgálnia, mint másokét.

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás tovább folytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
	A lakossági adósságállomány újratemmelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.

	<i>A lakosság egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó.</i>	<i>Egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.</i>
	<i>digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.</i>	<i>Képzések bővítése a munkanélküliek körére.</i>
Gyermekek	<i>Információ áramlás hatékonyságát fejleszteni kell.</i>	<i>Rendszeres szakmai találkozók szervezése.</i>
	<i>A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.</i>	<i>Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.</i>
Idősek	<i>Magas az egyedül élők aránya.</i>	<i>Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.</i>
	<i>A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, izületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.</i>	<i>Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése</i>
	<i>Gyakran válnak áldozattá.</i>	<i>Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.</i>
	<i>Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.</i>	<i>Generációs programok szervezése.</i>
	<i>Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák.</i>	<i>Nyilvánosság eszközeinek bővítése.</i>
Nők	<i>A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.</i>	<i>Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.</i>
	<i>A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.</i>	<i>Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.</i>
	<i>A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékeli a szegénység kialakulásának kockázatát.</i>	<i>Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátás költségeinek átvállalása.</i>

	<i>A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.</i>	<i>Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.</i>
Fogyatékkal élők	<i>Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszorgató csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.</i>	<i>A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget.</i>
	<i>Közfoglaltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.</i>	<i>Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése.</i>
	<i>A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.</i>	<i>Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.</i>
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	<i>Egészséges életmód, prevenció elérésének nehézségei.</i>	<i>Helyes életmód előadások szervezése, szűrővizsgálatok helybe hozása.</i>
	<i>A nagyobb forgalmú utaktól távol eső, elsősorban külterületi földutakon kialakuló illegális hulladékok. Fülöpháza község területén az illegális hulladék elhelyezése sajnálatos módon folyton visszatérő probléma. Az illegálisan elhelyezett hulladékok rontják a településképet, az életminőséget, és a környezetet</i>	<i>A TeSzedd szemétygyűjtő akcióba a lakosság bevonása.</i>
	<i>A megnövekedett autós forgalom következtében szükségessé vált kerékpárutak kialakítása, csökkentve az autós forgalmat és a környezetet ért hatásokat.</i>	<i>Kerékpárutak építése, ezáltal összeköttetés biztosítása a környező településekkel.</i>

2. Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nincsenek hátrányosan megkülönböztetve.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők támogatáshoz jussanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek támogatását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, a nem alapuló esélyek előmozdítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésére.

1.7. A település gazdasága

Fülöpháza gazdasága alapvetően a mezőgazdasági termelésen alapul, jelentős az állattenyésztés, elsősorban a szarvasmarha és baromfi tenyésztés. Ipari tevékenységet egy vállalkozás folytat, de jelen vannak kereskedelmi és idegenforgalmi vállalkozások is.

1.7.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

Fülöpháza közlekedési kapcsolatai, mely jelentősen befolyásolja gazdasági szerepét és súlyát, gyengének mondhatók. Az M8 (távlati M200) gyorsforgalmi út Kerekegyházán keresztül javítja majd a település közlekedési kapcsolatait, de ez jelen településtervezési szempontjából még nem releváns. A település az 52-es úton keresztül közelíthető meg legkönnyebben, de a bekötőút viszonylag hosszú. Kerekegyházán nincs vasúti közlekedés és vasúti pálya sincs.

1.7.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Fülöpházán jelenleg 6 vállalkozást tartanak jelentősnek:

Sor-szám	Cégnév	Cím, hrsz	Tevékenység	Létszám
1.	GEREND Ipari, Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	074/14 Kunpuszta tanya 126	Mezőgazdasági gép, berendezés, tartozék nagykereskedelme	5-9 fő
2.	Berill Box Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	0101/62 Kukulyrszi dűlő	Papír csomagolóeszköz gyártása	5-9 fő
3.	Orosz Zoltán	082/35 Kukulyrszi dűlő	Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése	1 fő
4.	Pusztafarmlife Kft. (dr Pogány Károly)	048/34	falusi vendéglátás, állategészségügy	1 fő
5.	KISS KERTÉSZ DUÓ" Kertészeti Termelő, Szolgáltató Kft.	041/37/A	kertészet	5-9 fő
6.	Kulman Bt.	060/17	vendéglátás	3-4 fő

A vállalkozások mind kisvállalkozások.

Mezőgazdaság: Fülöpháza mezőgazdasági művelésű területe összesen 3506,0691 ha, melyből szántóterület 3092,949 ha, kert művelési ágú 10,5164 ha, gyümölcsös 198,7368 ha, szőlő 203,8669 ha. Öntözésre alig van lehetőség, felszíni vízből történő öntözővíz nem áll rendelkezésre, ezért a növénytermesztés visszaszorulóban van.

A rét és legelőterületek 1368, 3147 ha-t tesznek ki, de ezek jó része természetvédelmi oltalom alatt áll. Kerekegyházán nagyon jelentős és jellemző az állattartás, elsősorban a nagyüzemi állattartás, azon belül is a baromfitenyésztés. Legeltető állattenyésztés a nagy területű legelők ellenére nem jellemző. Az önkormányzat az alábbi állattartó telepeket tartja nyilván:

sorszám	állattartó telep	tevékenység	helyszín	jelenlegi övezeti besorolás
1-2	Kalmár Ferenc	szarvasmarha tenyésztés	051/107 hrsz I. körzet tanya 111/a	K-Vt különleges tanyasi terület
3	Molnár Sándor	szarvasmarha tenyésztés	051/14 hrsz I. körzet tanya 95.	Mko korlátozott mezőgazdasági
4	Viszus Szabolcs	szarvasmarha tenyésztés	064/40 hrsz II. körzet tanya 76.	Má általános mezőgazdasági
5	Pesti Csaba	szarvasmarha tenyésztés	064/207 hrsz	Gipe egyéb ipari
6	Oláh János	szarvasmarha tenyésztés	065/42 hrsz II. körzet tanya 62.	Má általános mezőgazdasági
7	Balogh Ferenc	juh tenyésztés	043/20 hrsz I. körzet tanya 128.	Má általános mezőgazdasági
8	Molnár Vince	szarvasmarha tenyésztés	039/39 hrsz I. körzet tanya 75.	Má általános mezőgazdasági
9	Baracska Attila ev.	baromfitenyésztés, brojlercsirke	080/13 hrsz	Gipe egyéb ipari

10	Gerber Zsuzsanna ev.	nyúltenyésztés	074/14 hrsz	Gipe egyéb ipari és erdő
11	Mészáros Imre ev.	baromfitenyésztés, tojótyúk	064/133 hrsz	Különleges beépítésre szánt vegyes tanyasi
12	Pesti Adrián ev.	baromfitenyésztés, brojlercsirke	060/7 hrsz	Má általános mezőgazdasági
13	Kereki Farm Kft. (Salga Ottó)	baromfitenyésztés, jérce	087/26 hrsz	Gipe egyéb ipari
14	Kulman Tojás Kft. (Kulman Ferenc)	baromfitenyésztés, tojótyúk	058/18 hrsz II. körzet tanya 105.	Gksz kereskedelmi szolgáltató
15	Szabó Nikolett ev.	baromfitenyésztés, tojótyúk	082/44 hrsz II. körzet tanya 241/A.	Gipe egyéb ipari
16	Kaldenek Bt. (Kaldenekker Ferenc)	baromfitenyésztés, tojótyúk, jérce	084/33 hrsz II. körzet tanya 293/3.	Gipe egyéb ipari
17	Botos és Társa Kft. (Botos Benedek)	baromfitenyésztés, tojótyúk	080/9 hrsz	Gipe egyéb ipari
18	Porvan Kft. (Porvan Zoltán)	baromfitenyésztés, brojlercsirke	087/35 hrsz	Gipe egyéb ipari

A lakóterületek közvetlen közelében lévő állattartó telepek konfliktust jelentenek elsősorban a szaghatás miatt.

Ipar:

Kerekegyházán iparról gyakorlatilag nem beszélhetünk. 1 cég foglalkozik gyártással, a Berill Bokszt Kft., amely papír csomagolóeszközöket gyárt, kisvállalkozás.

Szolgáltatás: Fülöpházán a szolgáltatások színvonala közepes. A szomszédos településen lévő kereskedelmi létesítményeket tudja a helyi lakosság igénybe venni.

A külterületen élő lakosság intézményhiány és közlekedési infrastruktúra hiánya miatt egyes lakossági közszolgáltatásokhoz jelenleg nem jut hozzá, vagy csak igen nagy hátránnyal hozzáférhető számukra.

A tanyagondnoki szolgálat biztosítja számukra az igényelt köz- és lakossági szolgáltatások hozzáférhetőségét.

1.8. Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés

Fülöpháza Város Önkormányzata 2025-2030 időtartamra szóló gazdasági programmal rendelkezik, melyet a Képviselő-testület 30/2025. (III.27.) sz. határozatával fogadott el. A fejezet ebből a dokumentumból kiemelt szemelvényeket, idézeteket tartalmaz.

1.8.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Célja: az önkormányzat képviselő-testülete egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön.

A gazdasági program tartalmazza: a fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési politika, az adópolitika célkitűzéseit, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat (kötelező és önként vállalt egyaránt), a befektetés-támogatási politika, településüzemeltetési politika célkitűzéseit.

/Táblázatos formában a program 1. sz. mellékletében. /

Jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe kell venni minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél.

E programban foglaltak megvalósításához szükség van:

- pályázati lehetőségek felkutatására,
- a meglévő anyagi források minél hatékonyabb kihasználására, új lehetőségek keresésére
- következetes döntésekre.

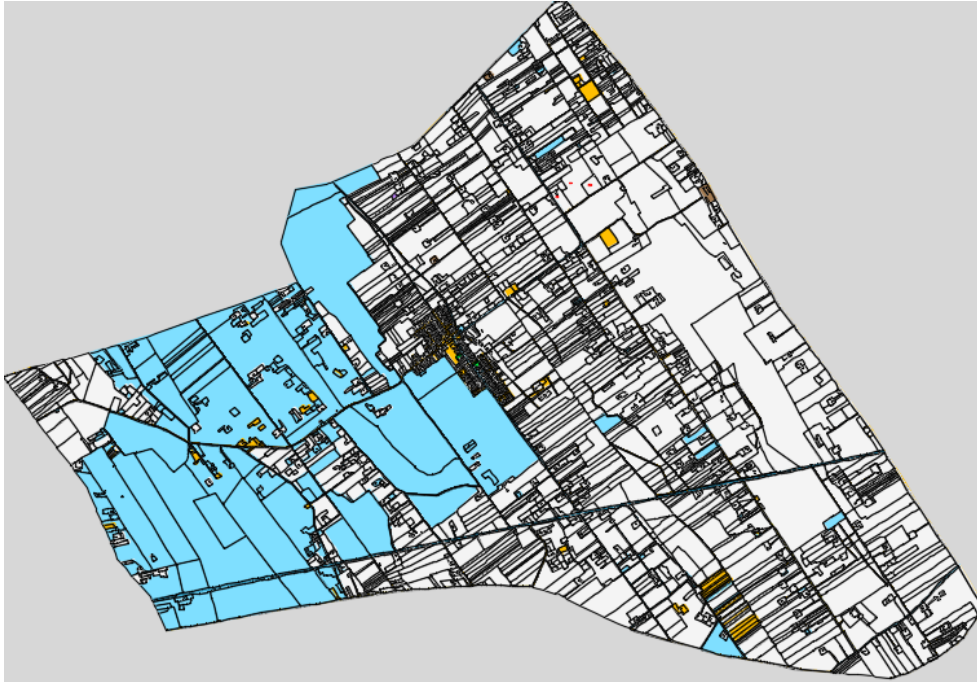
Településünk tagja a Kolon-menti LEADER Egyesületnek, amely szervezet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott LEADER pályázatokat, és Közös Agrárpolitika (KAP) pályázati forrásokat kezeli.

Új pályázati elemként jelentkezik a Versenyképes Járások Program végrehajtási rendszeréről szóló 2/2025. (II. 28.) KTM rendelet alapján évente meghirdetésre kerülő támogatási forma, melynek lényege, fő célja a vidéki Magyarország élhetőségének és népességmegtartásának támogatása, a városok és községek kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása, valamint a települések közötti térségi együttműködések ösztönzése, a járások

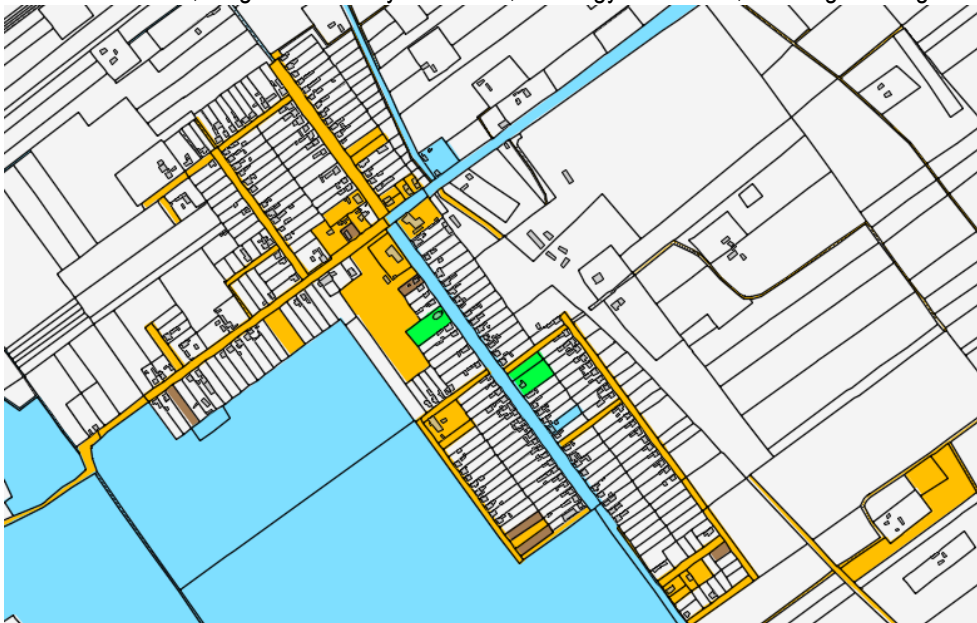
szempontjából jelentős, több település helyzetét javító, illetve az adott járás lakosságának minél nagyobb hányadát érintő fejlesztések támogatásával ösztönözze a térségi és települési együttműködéseket. Az évente kiírásra kerülő támogatási rendszer keretében – a kecskeméti járás esetében 500 millió forint támogatási összeg – az adott járások települései egy közös fejlesztési cél érdekében pályáznak, konszenzusos javaslatuk alapján. A pályázatot a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium bírálja el.

A fentiekben ismertetett programok határozzák meg elsődlegesen a település gazdasági programjában szereplő célok megvalósítását. Ezen kívül kizárólag kormányzati forrásokat tartalmazó alapok segítségével, illetőleg speciális EU-s, és egyéb nemzetközi támogatási lehetőségek kihasználásával tervezzük a jövőben is fejlesztéseink finanszírozását.”

A vagyongazdálkodás egyik alappillére az önkormányzati vagyon, melyet az alábbi ábra szemléltet:

kék: állami terület, sárga: önkormányzati terület, zöld: egyházi terület, barna: gazdasági társaságok területe

A forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó főbb ingatlanok: a közterületek (parkok), utak, temető. Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó főbb vagyonelemek: intézmények, középületek, sportpálya, stb. Egyéb vagyon körébe tartoznak a következő ingatlanok: önkormányzati lakások, egyéb épületek, illetve a beépítetlen földterületek és mezőgazdasági területek. Forgalomképes vagyonelemek: meglévő még beépítetlen telkek. Az önkormányzat több forrásból juthat bevételekhez:

1. Költségvetési normatív támogatások: az önkormányzat a központi költségvetéstől a kötelező feladatok ellátására kap támogatást.
 2. Átengedett központi adók: a településen beszedett személyi jövedelemadó alapvetően a központi kormányzat bevétele.
 3. Helyi adók: ide tartozik a kommunális adó, helyi iparüzési adó, idegenforgalmi adó, építményadó, telekadó, gépjárműadó (jelenleg teljes egészében a központi költségvetés bevétele).
- A Fülöpházi Önkormányzat költségvetési főösszegeinek alakulása (Ft) (forrás: önkormányzati rendeletek)

A bevételek összege és aránya			
Megnevezés	2 023	2 024	2 025
	ezer Ft	ezer Ft	ezer Ft
I. Működési költségvetés	123 096	119 665	112 351
1. Közhatalmi bevételek	35 624	47 528	42 330
1.1. Vagyoni t. adó és termékek és szolgáltatások adói	35 045	46 959	41 830
1.2. Egyéb közhatalmi bevételek	579	569	500
2. Működési bevételek	13 738	15 341	13 333
3. Működési célú támogatások államháztartáson belülről	73 734	56 696	56 688
3.1. Önkormányzatok működési támogatásai	60 240	56 242	53 875
3.2. Elvonások és befizetések bevételei	0	0	0
3.3. Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről	13 494	454	2 813
ebből OEP-től átvett pénzeszköz	0	0	0
4. Működési célú átvett pénzeszközök	0	100	0
4.1. Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése államháztartáson kívülről	0	0	0
4.2. Egyéb működési célú átvett pénzeszközök	0	100	0
II. Felhalmozási költségvetés	75 905	13 618	691
1. Felhalmozási bevételek	2 318	1 209	691
1.1. Immateriális javak értékesítése	0	0	0
1.2. Ingatlanok értékesítése	2 318	1 208	691
1.3. Egyéb tárgyi eszközök értékesítése	0	1	0
1.4. Részesedések értékesítése	0	0	0
1.5. Részesedések megszűnéséhez kapcsolódó bevételek	0	0	0
2. Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	73 587	11 909	0
2.1. Felhalmozási célú önkormányzati támogatások	0	0	0
2.2. Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése államháztartáson belülről	0	0	0
2.2. Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei államháztartáson belülről	73 587	11 909	
3. Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0	500	0
3.1. Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése államháztartáson kívülről	0	0	0
3.2. Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0	500	0
KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK	199 001	133 283	113 042

A Gazdasági Programban meghatározott célkitűzések megvalósításához az Önkormányzat a következő feladatokat rögzíti:

- Az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni. Törekedni kell olyan helyi **adórendszer** megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak és hatékony eszköze az Önkormányzat saját forrás növelésének, gazdaságélénkítő hatás kifejtése mellett.
- Az Önkormányzat a fejlesztési elképzeléseinek megvalósítását a jövőben is **elsősorban az uniós és hazai, valamint egyéb pályázati források igénybevétele**vel kívánja megvalósítani.
- A Képviselő-testület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert és elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket, a feladatfinanszírozásból származó szigorú elszámolási rendszer teljesítése mellett.

Az ipar, a vállalkozások közvetve-közvetlenül a település fejlődését segítik. Javítják a termékekkel, szolgáltatásokkal való ellátottságot, munkahelyet teremtenek, adóbevételhez juttatják a települést. Mindezek elősegítése érdekében lehetőséget kell biztosítani minél több szolgáltató és kereskedelmi egység be-, illetve megtelepülésére.

A Település otthont ad az egyedülálló homokbuckás, ősbukás területén a *Kiskunsági Nemzeti Park* egy részének is, különleges növény és állatvilágával. Egyedülálló ökológiai adottságokkal és gazdálkodási hagyományokkal rendelkezik.

Turisztikai utak, tanösvények fejlesztése kiépítése (Naprózsa, Báránypirosító, Garmada, homokbuckák).

Az idegenforgalmat színvonalas programok szervezésével és régiós rendezvényeken történő megjelenéssel népszerűsíti és segíti az önkormányzat.

Fejlesztési célok:

- turisztikai információs rendszer bővítése, közterületi információs térképek felújítása, roll-up-ok, települést bemutató kiadványok készítése, ezáltal a helyi rendezvények népszerűsítése

Művelődési Ház fejlesztése, eszközfejlesztése

Az utak fejlesztése érdekében útépitési és felújítási koncepciót dolgozunk ki, mely az utak jelenlegi állapota és a forgalmi terhelés alapján került összeállításra a melléklet II.1.. táblázatában részletezettek szerint.

Fülöpháza és Kerekegyháza összekötése kerékpárral, amely turisztikai, és közlekedésbiztonsági cél.

A munkahelyteremtés és megőrzés feltételeinek javítása a településen fontos feladat. A munkanélküliség csökkentése elősegíti a segélyezési kiadások (települési támogatás) csökkentését, melynek elsődleges forrása a költségvetési támogatáson túl az iparüzési adóbevétel. Mindezek alapján fontos szempont, hogy a segélyezési rendszer további bővítése helyett a munkahelyteremtés kerüljön előtérbe a foglalkoztatás javítása érdekében.”

1.8.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Településfejlesztés

Az Önkormányzat településfejlesztési céljai olyan célok, melyek a település általános fejlesztését segítik elő, valamint a közszolgáltatások minél magasabb szintű fenntartásához kapcsolódnak.

Közműhálózat fejlesztése

Az infrastruktúra-fejlesztések pozitív irányba befolyásolják minden település fejlődését. A megvalósult infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbblépés lehetőségét.

Fülöpháza jelenleg ivóvíz közműhálózattal rendelkezik. A felszíni csapadékvíz elvezetés a TOP-2.1.3-16-BK1-2020-00033 azonosítószámú pályázat keretében mintegy 2000 folyóméteren a meglévő nyíltszelvényű tározó-szikkasztó árkok rekonstrukciója, és új nyíltszelvényű tározó-szikkasztó árkok kiépítése, létesítése valósult meg. A szennyvízcsatorna hálózat helyi szennyvíztisztító rendszerrel történő kiépítése szintén céljaink között szerepel a BÁCSVÍZ ZRT-vel együttműködve.

Faluközpont és közterület fejlesztés

A települési identitás erősítése, az otthonérzés erősítése érdekében elengedhetetlen a közösségi terek fejlesztése. A LEADER Településkép fejlesztése pályázatunk eredményeként a művelődési ház mellett egy száletli is megvalósításra kerül, mint közösségi színtér. A művelődési ház előtt közterületi, térköves burkolattal ellátott parkoló került kialakításra. Hosszú távon kiemelt cél fejlesztési a művelődési ház eszközfejlesztése, mobil színpad beszerzésével. A TOP_PLUSZ pályázatunk eredményeként Kossuth utca burkolatfelújítása is megvalósult, LED-es közvilágítás kiépítésével.

Lakásgazdálkodás

A lakástulajdon viszonyok átrendeződésének már látható és várhatóan erősödő tendenciája érdekében szükséges az önkormányzati tulajdonú lakások fenntartása, karbantartása. A Településrendezési Tervben meghatározásra kerülnek olyan területek, melyek alkalmasak különböző lakásépítési módzatokra.

Településmarketing

Fülöpháza településképe, megismerésének erősítése, fejlesztése, a településen élő, dolgozó, vagy ügyintéző emberek, vállalkozások, turisták informáltságának elősegítése egyik kiemelt feladatunk.

Mezőgazdasági fejlesztés

A helyi termelés piaci pozícióinak erősítése mindannyiunk érdeke, melyben településünkön kiemelt szerepe van az állattenyésztésnek, a helyi őstermelőknek, a tanyai életminőség feltételei javításának, a helyben termelt áruk feldolgozásának és értékesítésének.

Önkormányzati vagyonkezelés

Az önkormányzat ingatlanvagyon-kezelése és fejlesztése kiemelt feladat. Jó gazdálkodással a település lakó, gazdasági, funkciói is erősödnek. Az önkormányzati vagyongazdálkodás költségvetéskony ellátása mindenképpen elsődleges feladat, így különösen a rezsiköltségek csökkentése, az épületek folyamatos karbantartása.

Tervezések

A fejlesztési elképzelések megvalósításának elősegítése érdekében megfelelő tervdokumentációval kell az önkormányzatnak rendelkeznie.

Közzszolgáltatások

A hulladékgazdálkodás színvonalának növelése érdekében a szelektív hulladékgyűjtési rendszer további bővítését, fejlesztését kell elérni, az általános háztartási hulladék mennyiségének csökkentésével párhuzamosan. A szelektív gyűjtés jelenleg 120 literes hulladékgyűjtő edénnyel működik a településen. Településünkön a Duna-Tisza közti Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. végzi a közzszolgáltatást. Önkormányzat tagja a Duna-Tisza közti Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Önkormányzati Társulásnak, amely már csak vagyonkezelési, üzemeltetési feladatokat lát el, mivel a hulladékgazdálkodás már nem önkormányzati feladat 2023.07.01-től.

A köztemető fenntartására a Jóindulat Kft.-vel megkötött közzszolgáltatási szerződés 2025. december 31. napjával lejár, a közzszolgáltatóval lefolytatásra kerülő tárgyalások eredményeként lehetőség nyílik a szerződés meghosszabbítására, amelynek keretében a helyi igényeknek megfelelő fejlesztések biztosíthatók lesznek a temetőben, így többek között további urnafal létesítése, közvilágítás fejlesztése. A 2024-es sikeres Magyar Falu pályázatunk keretében a ravatalozó előtt betonfelület felújításra került, továbbá egy esőbeállót is létesítettünk.

A Torad Market Kft. biztosítja Fülöpháza település közigazgatási területén a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtését 2025. december 31. napjáig. A szolgáltatás biztonsága érdekében cél pályázat útján kiválasztani a közzszolgáltatót a településen. Az utóbbi évek sajnálatos jellemző tapasztalata, hogy a közzszolgáltatás ellátására kiírt pályázatok eredménytelenül zárultak, így a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Tűzvédelmi, Iparbiztonsági és Vízügyi Hatósági Főosztály Vízügyi és Vízvédelmi Osztálya jelölte ki a Szolgáltatót. A távlati cél mindenképpen a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése.

Főzőkonyha fejlesztése is a terveink között szerepel.

Külterületi buszmegálló karbantartása, közvilágításuk fejlesztése.

Közzvilágításfejlesztés fokozatos fejlesztése a hagyományos lámpatestek LED-es lámpatestekre történő cseréje.

Tűzvédelem

Településünkön a Kerekegyházi Önkormányzati Tűzoltó-parancsnokság - elsődleges működési körzete: Ágasegyháza, Fülöpháza, Kunbaracs, Kerekegyháza települések - látja el tűz- és műszaki mentési feladatokat önkormányzati tűzoltóságként. Törvényi kötelezés alapján a települési önkormányzatok kötelesek hozzájárulni a területükön működő önkormányzati tűzoltóság fenntartásához, működtetéséhez és fejlesztéséhez.

Az Önkormányzat a helyi tűzvédelmi feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében:

- anyagilag támogatja a tűzoltó köztisztületet,
- közreműködik a tűzoltóság eszközeinek korszerűsítését, bővítését célzó pályázati tevékenységben.

A Versenyképes Járások Program keretében a tűzoltó-parancsnokság részére használt tűzoltó szerkocsi beszerzését tervezzük, a zavartalan feladatellátás érdekében.

Közigazgatás

2013. március 1. napjától Kerekegyháza Város Önkormányzatával közösen fenntartott Kerekegyházi Közös Önkormányzati Hivatal látja el a hivatali feladatokat. A székhely település Kerekegyháza. A Közös Önkormányzati Hivatal a hivatalfenntartási megállapodás alapján a köztisztviselők engedélyezett létszáma 26 fő. A projektszemléletnek a továbbiakban is meghatározó szerepe lesz a Hivatal működésén belül mivel a fejlesztések, beruházások megvalósítását ma már szinte teljes mértékben csak EU-s támogatások igénybevételevel lehet finanszírozni. Mindezek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a humánerőforrás gazdálkodás, a megfelelő szakembergárda biztosítása a jövőben is meghatározó feladatként fog jelentkezni.

A kialakított, új járási kormányhivatalokhoz telepített államigazgatási hatósági feladatok csökkentették a polgármesteri hivatalok államigazgatási feladatainak a számát. Az önkormányzati, a településüzemeltetési, településfejlesztési feladatok, adóügyi feladatok, gazdaságszervezés, a települési szociális ügyek, közfoglalkoztatás jelentkeznek mindennapos feladatként a polgármesteri hivatalokban.

A településfejlesztési politikai célkitűzések

Az önkormányzat településfejlesztési politikájának egyik legfontosabb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon ne csökkenjen. A meglévő szolgáltatásokat megtartsa, lehetőség szerint színvonalát emelje. Csak olyan fejlesztéseket vállaljon, melyeket megvalósulása után problémamentesen, fenntarthatóan tud működtetni, finanszírozni. A lakásállomány, és intézményállomány fokozatos, tervszerű felújítása, karbantartása.

Az adópolitika célkitűzései

Az önkormányzat gazdálkodásában meghatározó szerepe van a helyi adóbevételeknek. Helyi adórendeleteink a következő adónemekben határoz meg adófizetési kötelezettséget:

1. magánszemélyek kommunális adója,
2. helyi iparűzési adó,
3. Idegenforgalmi adó,
- 4.

Önként vállalt, és továbbra is fenntartani kívánt feladatok

- tanyagondoki szolgálatok fenntartása,
- önkormányzati rendezvények szervezése,
- az államháztartáson kívülre adott pénzeszköz átadások: civil szervezetek támogatása.

1.8.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

Fülöpháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2025-2030-as évekre – a következő általános fejlesztési elképzeléseket határozza meg: (konkrét elképzelések az adott témakörhöz kapcsolódó táblázatban található, a gazdasági program 1. sz. mellékleteként)

Vállalkozói infrastruktúra fejlesztés, befektetés-ösztönzés

Az ipar, a vállalkozások közvetve-közvetlenül a település fejlődését segítik. Javítják a termékekkel, szolgáltatásokkal való ellátottságot, munkahelyet teremtenek, adóbevételhez juttatják a települést. Mindezek elősegítése érdekében lehetőséget kell biztosítani minél több szolgáltató és kereskedelmi egység be-, illetve megtelepülésére. Az önkormányzat feladata:

- Az adópolitika segítse elő a vállalkozói adóterhek csökkentését, ugyanakkor az adóbevételek is növekedjenek.

- Az Önkormányzat honlapján bemutatkozási lehetőséget kell biztosítani a helyi vállalkozásoknak.
- Segíteni kell a helyi vállalkozások érdekérvényesítésének szervezeteit, fórumait.
- Önkormányzati fejlesztések megvalósítása, helyi termékek piacra juttatásának elősegítése.

1.8.4. Foglalkoztatáspolitikai

Az önkormányzat részt vesz a közfoglalkoztatási programokon, elsődlegesen az önkormányzati, és települési feladatellátás segítése érdekében.

A munkahelyteremtés és megőrzés feltételeinek javítása a településen fontos feladat. A munkanélküliség csökkentése elősegíti a segélyezési kiadások (települési támogatás) csökkentését, melynek elsődleges forrása a költségvetési támogatáson túl az iparüzési adóbevételek. Mindezek alapján fontos szempont, hogy a segélyezési rendszer további bővítése helyett a munkahelyteremtés kerüljön előtérbe a foglalkoztatás javítása érdekében.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében a képviselő-testület az alábbi feladatokat és célokat határozza meg:

- a fejlesztési elképzeléseknél a kormányzati és szomszédos települési adópolitikára és gazdaságpolitikára is figyelemmel meghatározott feltételek szerint segíti a helyi ipart, a helyi vállalkozásokat,
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében, a munkaügyi szervezetekkel együtt azok kielégítésében, valamint honlapján hirdetési lehetőséget biztosít.

1.8.7. Energiagazdálkodás

A magas energiaárak és a korlátozott elérhetőség miatt előtérbe kerül a megújuló energiaforrások felhasználásának bővítése, és az energiatakarékosság. Az EU-s támogatásból megvalósult energetikahatékonysági beavatkozás eredményeként az óvoda, az orvosi rendelő és a polgármesteri hivatal működési költségei racionalizálásra kerültek. A VP6-19.2.1.-52-10-21 pályázat azonosítószámú LEADER Helyi fejlesztések támogatása „Napelemes rendszer kialakítása az Ady Endre Művelődési Ház épületén” pályázat is sikeresen megvalósult.

Terveink között szerepel továbbá a Művelődési ház épületében a már kiépített 2 db hűtő-fűtő klímaberendezéshez további klímák beszerzése is.

1.9. Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat

A jelenlegi településrendezési eszközök 2011-ben kerültek jóváhagyásra. Az akkor hatályos OTÉK fogalom-meghatározásai és jelmagyarázata alapján készültek. A 314/2012.(X.8) Kormányrendelet előírásai és jelmagyarázata szerinti településrendezési eszközök (településfejlesztési koncepció (TFK), integrált településfejlesztési stratégia (ITS), településszerkezeti terv (TSZT), szabályozási terv (SZT) és helyi építési szabályzat (HÉSZ) nem készült.

Az Országgyűlés a 2018. évi CXXXIX. törvénnyel jóváhagyta Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervét, majd ennek alapján Bács-Kiskun Megye Önkormányzata elkészítette és 7/2020.(VII.8.) számú önkormányzati rendeletével jóváhagyta Bács-Kiskun Megye Területrendezési Tervét, amelyet a Bács-Kiskun Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése 2/2024. (II. 26.) rendeletével módosított.

Többször módosult az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK). 2021. július 15-ével hatályba lépett a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet, valamint a „településtervezési szabályzat”.

2023. év végén Magyarország Országgyűlése elfogadta a Magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvényt (MaÉptv), amely 2024. október 1-ével felváltotta és hatályon kívül helyezte az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényt. (Étv).

Magyarország Kormánya 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendeletével elfogadta a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatát (TÉKA), mely 2025. január 1-ével lépett hatályba és hatályon kívül helyezte az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendeletet (OTÉK).

Mindezeknek a jelenleg hatályos településrendezési eszközök nem felelnek meg, ezért el kell készíteni a 419/2021. (VII. 15.) Kormányrendelet szerinti tartalmú településtervet, amely összhangban van a magasabb szintű területrendezési tervekkel és jogszabályokkal, valamint a településtervezési szabállyal.

A jelenlegi településszerkezet alapvetően megfelelő, és annak lehető legtöbb elemét- különösen a már kialakult, beépült területek vonatkozásában – meg kell tartani, de a jogszabályokból következő módosításokat el kell végezni.

Beépítésre szánt területeken:

Lakóterületek: a jelenlegi lakóövezetek (falusias) megtartása javasolt. Új lakóterületek kialakítására hosszú távon szükség van, remélve a népesség kívánatos növekedését, ezért a korábban még kijelölt, de jelenleg beépítetlen lakóterületek fejlesztési területként megtartandók. Lakossági igény jelentkezett az Ady Endre utca északkeleti oldalán a Kondor III. csatornáig terjedő terület lakóövezetbe besorolására tekintettel arra, hogy az Ady E. utca közművesített, és itt több lakóépület is felépült. Erre csak akkor van lehetőség, ha a már beépítésre szánt területből legalább ekkora és legalább ezzel megegyező biológiai aktivitásértékű beépítésre szánt terület (célszerűen lakóterület) visszasorolásra kerül csereterületként mezőgazdasági vagy erdőövezetbe.

(Forrás: Google Maps) Csereterületet célszerűen a Kiskunsági Nemzeti Park területével határos területeken javasolt biztosítani.

Vegyes területek: A jelenlegi tervben csak Vt településközpont vegyes terület van kijelölve. A TÉKA fogalomkörében a Vt terület a lakórendeltetést nem zavaró, jellemzően vegyes rendeltetésű épületek

elhelyezésére szolgál, míg újra bevezette a Vi intézményterület építési övezetet, amely elsősorban igazgatási, nevelési, oktatási, egészségügyi, szociális rendeltetést szolgáló épületek elhelyezésére szolgál. Alapvető különbség, hogy a Vt területeken a lakások általában jellemzőek és intézmények a lakóépületeken belül vagy ahhoz kapcsolódóan helyezkednek el, a Vi intézményterületeken viszont lakó rendeltetés már csak az összes hasznos alapterület 50 %-át meg nem haladó mértékben helyezhető el.

Fentiekre tekintettel azokat a meglévő intézményeket, amelyek kizárólag intézményi funkciót látnak el (polgármesteri hivatal, templomok, stb) javasolt átsorolni Vi intézményi vegyes területbe. Új vegyes területek kijelölése nem indokolt, erre igény nem jelentkezett.

Gazdasági területek: A jelenlegi terv az állattartó telepek egy részét Gipe ipari terület övezetbe sorolta, egy része mezőgazdasági övezetben helyezkedik el, egy pedig lakóövezetben. Ezeket a volt majorokat, állattartó telepeket felül kell vizsgálni és a működő állattartó telepeket különleges beépítésre szánt üzemi területbe javasolt átsorolni. A jelenlegi terv készítésekor és jóváhagyásakor az akkor hatályos OTÉK szerint gazdasági területeken kereskedelmi szolgáltató (Gkszt), jelentős mértékű zavaró hatású ipari (Gip) és egyéb ipari (Gipe) övezetek kijelölésére volt lehetőség. A tervben Gkszt és Gipe övezetek lettek kijelölve.

A TÉKA ennél árnyaltabb, kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület (Gkszt), ipari gazdasági terület (Gip), egyéb ipari gazdasági terület (Gipe), és általános gazdasági terület (Gá) övezet kijelölésére ad lehetőséget, amely a gazdasági területek meglévő vagy tervezett rendeltetésének megfelelő, differenciált szabályozásra ad lehetőséget.

A kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület (Gkszt) a környezetre jelentős kedvezőtlen hatást nem gyakorló kereskedelmi, szolgáltató és raktár rendeltetésű építmények elhelyezésére szolgál. (ipari, gyártási tevékenység a korábbiakhoz képest nem megengedett). Lakó rendeltetés csak a gazdasági célú épületben szolgálati lakásként helyezhető el, kizárólag egy.

Az általános gazdasági terület (Gá) a környezetre jelentős kedvezőtlen hatást nem gyakorló gazdasági rendeltetésű építmények – köztük kereskedelmi, szolgáltató és raktár rendeltetésű építmények – elhelyezésére szolgál. (Ez nagyjából megfelel a korábbi Gkszt területen elhelyezhető rendeltetéseknek. Gyártás, szolgáltatás és raktározás is megengedett környezetkímélő módon. Egy telken csak a gazdasági tevékenységi célú épületen belül, és kizárólag egy szolgálati és egy tulajdonosi lakás alakítható ki.

Az ipari gazdasági terület (Gip) Az ipari gazdasági terület a környezetre jelentős kedvezőtlen hatást gyakorló, veszélyes, bűzös vagy nagy zajjal járó gazdasági tevékenységhez szükséges építmények elhelyezésére szolgál, egyben tartalmazhat a környezetre jelentős kedvezőtlen hatást nem gyakorló gazdasági rendeltetésű ipari építményeket is. (Ez nagyjából megfelel a korábbi Gip övezetnek, lakó rendeltetés nem helyezhető el)

Az egyéb ipari gazdasági terület (Gipe) olyan, környezetre jelentős kedvezőtlen hatást nem gyakorló gazdasági rendeltetésű ipari, energiaszolgáltatási, megújuló energiaforrás műtárgyai, valamint településüzemeltetési építmények és raktárak elhelyezésére szolgál, amelyek más beépítésre szánt területen nem helyezhetők el. (Egy telken csak a gazdasági tevékenységi célú épületen belül, és kizárólag egy szolgálati lakás alakítható ki)

Új gazdasági területek kijelölésére csak megfelelő mértékű és biológiai aktivitásértékű csereterület biztosításával van lehetőség.

Különleges beépítésre szánt területek: A különleges beépítésre szánt területbe azok a területek tartoznak, amelyeken

- a) az elhelyezhető építmények rendeltetésük miatt jelentős hatást gyakorolnak a környezetre,
- b) a környezetük megengedett külső hatásaitól védelmet igényelnek, vagy
- c) településrendezési adottságuk egyedi és e fejezetben szereplő területek egyikébe sem sorolhatóak, azzal, hogy a beépítésre szánt különleges terület célját és fajtáját a településtervezésben, a sajátos használat szerinti építési övezetet és a kapcsolódó beépítési határértékeket a helyi építési szabályzatban minden esetben meg kell határozni.

Különleges beépítésre szánt területként határozható meg:

- 1. a nagy bevásárlóközpont és nagyterjedésű kereskedelmi célú terület,
- 2. a nagy terjedésű szállítmányozási, raktározási és logisztikai terület,
- 3. a vásár, kiállítás és kongresszus területe,
- 4. az oktatási központok területe,

5. az egészségügyi épület elhelyezésére szolgáló terület,
 6. a nagyterjedésű sportolási célú terület,
 7. az üdültábor, a táborhely és a kemping területe,
 8. a kutatás-fejlesztés, a megújuló energiaforrás hasznosításának céljára szolgáló terület,
 9. az állat- és növénykert területe,
 10. a nyersanyag-kitermelés (bánya), nyersanyag-feldolgozás céljára szolgáló terület,
 11. a honvédelmi és katonai, valamint nemzetbiztonsági célra szolgáló terület,
 12. a hulladékkezelő, hulladéklerakó, szennyvízkezelő-telep területe,
 13. a közlekedéshez kapcsolódó épület elhelyezésére szolgáló terület, ha az nem a közlekedési területen belül kerül elhelyezésre, valamint a kikötő és a repülőtér területe,
 14. a temető területe,
 15. a mezőgazdasági üzemi terület,
 16. az egyéb, e fejezetben foglaltak egyikébe sem sorolható, helyi sajátosságot hordozó terület.
- (3) A különleges beépítésre szánt területen csak a terület rendeltetésszerű használatát szolgáló építmény helyezhető el.

A hatályos tervben alkalmazott sport, szabadidő terület: „K-SP”, temető: „K-T”, bánya „K-B”, tanyasi turizmus területe „K-ttur”, Különleges egyházi intézményi területek építési övezete „**K-eint**”, Különleges oktatási intézményi területek építési övezete „**K-oint**” Különleges vegyes tanyasi terület övezete „**K-vt**”, Különleges vegyes tanyasi terület természeti védettséggel építési övezete „**K-vt***”, Különleges településüzemeltetés területe(pl. a vízmű-kutak, víztornyok, és tervezett szennyvíztisztító) „**K-tüz**”

Ezeket az övezeteket felül kell vizsgálni és a megfelelő TÉKA szerinti övezetbe át kell sorolni (Vi intézményi, Közműközműelhelyezési). Az állattartó telepeket, amennyiben a területhasználat nem felel meg az övezeti előírásoknak (pl. iparterületen vagy lakóterületen helyezkedik el) vagy a meglévő beépítettség meghaladja a mezőgazdasági övezetre előírt beépítettséget, lehetőség szerint át kell sorolni K-Mű vagy Kb-Mű különleges beépítésre szánt vagy különleges beépítésre nem szánt mezőgazdasági üzemi területbe.

Beépítésre nem szánt területeken:

Közlekedési és közműterület: A TÉKA az alábbi övezeteket tartalmazza:

A **közüti közlekedési terület** az országos és a helyi közút, a kerékpárút, a gépjármű-várakozóhely (parkoló) – a közterületnek nem minősülő telken megvalósuló kivételével –, a járda és gyalogút (sétány), a köztér, mindezek csomópontja, a csapadékvíz-elvezetési rendszer, az átereszt, a környezetvédelmi építmények, valamint a közüti közlekedés, a közmű és a hírközlés építményei elhelyezésére szolgál.

Az **egyéb közlekedési terület** a kötöttpályás, a vízi és a légi közlekedés, a kötélpálya, továbbá a közmű és a hírközlés építményei elhelyezésére szolgál. A helyi építési szabályzat a közforgalom elől el nem zárt magánutat egyéb közlekedési területbe sorolhatja.

A **közműelhelyezési terület** a közműellátás építményei elhelyezésére szolgál. A területen csak a közműellátás céljára szolgáló épület helyezhető el, azzal, hogy az ágazati jogszabályok közműelhelyezési követelményeit és a védőterületekre, védősávokra vonatkozó előírásokat alkalmazni kell.

A **hírközlési terület** a hírközlés építményeinek elhelyezésére szolgál. A területen csak a hírközlés céljára szolgáló épület helyezhető el, azzal, hogy az ágazati jogszabályok követelményeit és a védőterületekre, védősávokra vonatkozó előírásokat be kell tartani.

A hatályos terv a következő övezeteket tartalmazza:

- a) Köu-I jelű, a másodrendű főutak területének övezete,
- b) Köu-II jelű, a települési összekötő utak területének övezete,
- c) Köu-III jelű, kiszolgáló és lakó utak, külterületi földutak övezete,
- d) övezetbe nem sorolt közlekedési területek.

Ezek részleges felülvizsgálata szükséges.

Zöldterületek: A hatályos terv a közpark övezetet „Z” zöldterület övezetbe sorolja. A TÉKA fogalomkörében:

„A közpark zöldterület és a közkert zöldterület

A zöldterület állandóan növényzettel fedett közterület, amely a település zöldinfrastruktúrával való ellátottságát, klimatikus viszonyainak megőrzését, javítását, ökológiai rendszerének védelmét, valamint a pihenést és testedzést szolgálja. A zöldterület általános használata szerint közpark vagy közkert.

A zöldterület övezeteinek

- a) közterületről akadálymentesen megközelíthetőnek és
- b) az általuk szolgált fő funkció vagy funkciók tekintetében akadálymentesen használhatónak kell lenniük.”

A hatályos tervben lévő „Z” területeket Zkp közpark, vagy Zkk közkert övezetbe kell átsorolni.

Erdőterületek: A hatályos terv a meglévő erdőterületeket védelmi erdő: „Ev”, vagy gazdasági erdő: „Eg” övezetbe sorolja.

A TÉKA előírása szerint:

„33. § (1) Az erdőterület az erdőgazdálkodás hosszú távú célját, a település ökológiai rendszerének megőrzését, javítását és védelmét, a vadgazdálkodást, valamint a pihenést és a szabadidős tevékenységet egymással összehangoltan szolgáló területek összessége.

(2) Az erdőterület általános használata szerint lehet

- a) védelmi célú erdőterület,
- b) rekreációs erdőterület vagy
- c) egyéb erdőterület.

(3) Védelmi célú erdőterület

- a) az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény szerinti védelmi rendeltetésű erdő,
- b) a környezet védelmének általános szabályairól szóló törvény szerinti, a környezeti elemek védelmét, a környezeti terhelés megelőzését vagy csökkentését szolgáló védőerdő,
- c) a természet védelméről szóló törvény szerinti védett erdő, továbbá
- d) a településrendezési követelmények teljesítését szolgáló védőerdő.

(4) A védelmi célú erdőterületen csak erdő- és vadgazdálkodási, természetvédelmi, valamint hitéleti rendeltetésű épületet lehet elhelyezni olyan módon, hogy a megengedett legnagyobb beépítettség legfeljebb 0,2 százalék lehet.

(5) Rekreációs erdőterületbe a közjóléti célt szolgáló, pihenést és szabadidős tevékenységet biztosító erdőterületet kell sorolni.

(6) Rekreációs erdőterületen erdő- és vadgazdálkodási, rekreációs, vendéglátást, pihenést, testedzést szolgáló sport-, továbbá kulturális, hitéleti rendeltetésű épületet lehet elhelyezni, olyan módon, hogy a megengedett legnagyobb beépítettség legfeljebb 5 százalék lehet.

(7) Egyéb erdőterületbe jellemzően az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény szerinti gazdasági és honvédelmi rendeltetésű erdőket, a védelmi rendeltetésű erdőnek nem minősülő erdőket és a vízgazdálkodási célú erdőket kell sorolni.

(8) Az egyéb erdőterületen a megengedett legnagyobb beépítettség legfeljebb 0,5 százalék.

(9) A helyi építési szabályzatban az önkormányzat által tervezett erdőket a tervezett általános használatuknak megfelelően kell a (2) bekezdés szerinti erdőterület övezetek valamelyikébe besorolni.”

Ennek megfelelően az erdőövezeteket át kell sorolni a megfelelő területhasználati kategóriába. Az Ev védelmi erdők átsorolása nem szükséges, az Eg gazdasági erdők egyéb erdőterületbe, vagy rekreációs erdőterületbe sorolandók át. Az erdőterületek átsorolásakor a vármegyei területrendezési tervben erdők övezetébe sorolt területeket valamelyik erdőövezetbe át kell sorolni.

Mezőgazdasági területek: A hatályos szabályozási terv a település külterületének mezőgazdasági területeit beépítésre nem szánt Má jelű nagyüzemi és Mko jelű korlátozott mezőgazdasági rendeltetésű övezetekbe sorolja.

A TÉKA szerint a mezőgazdasági területek a termőföld mennyiségi és minőségi védelmét, a mezőgazdasági termelés, a növénytermesztés, az állattenyésztés, továbbá az ezekkel kapcsolatos termékfeldolgozás és terménytárolás igényeit egységesen szolgáló területek.

A mezőgazdasági terület a földhasználat módja és természetbeni állapota figyelembevételével lehet kertes, általános vagy tájgazdálkodási mezőgazdasági terület.

A *kertes mezőgazdasági terület* alapvetően kisüzemi vagy családi használatú telkekből áll, amely jellemzően kert, szőlő vagy gyümölcsös művelési ágban szerepel az ingatlan-nyilvántartásban.

Az *általános mezőgazdasági terület* alapvetően az árutermelő célt szolgáló telkekből áll, amely jellemzően szántó, valamint szántó, kert, szőlő és gyümölcsös művelési ágban vegyesen szerepel az ingatlan-nyilvántartásban.

A *tájgazdálkodási mezőgazdasági terület* alapvetően természetközeli használatú telkekből áll, amely jellemzően nádas, gyepek (rét, legelő), I. és II. osztályú borszőlő termőhelyi kataszterhez vagy ökológiai hálózat magterületéhez tartozó kert, szőlő, gyümölcsös művelési ágban nyilvántartott területekből, a védett és Natura 2000 területbe sorolt szántóterületekből, a vízgazdálkodási célú mezőgazdasági területekből, valamint a vízbázis külső védőterületébe sorolt területekből áll.”

Fentiek alapján a mezőgazdasági területek teljesen újra szabályozandók. A TÉKA szabályozza a tanyák létesítését és különleges jogokat biztosít a meglévő tanyáknak. Fülöpháza külterülete erősen tanyásodott, a lakosság jelentős része külterületen él.

A vármegyei területrendezési terv szerint a település egésze tanyás terület térségi övezetbe tartozik, ahol „A tanyás területek övezetével érintett területre a tájfenntartó tanyai gazdálkodás és életmód fennmaradásának elősegítése, valamint a tanyás településszerkezet és tájkarakter megőrzése érdekében meg kell határozni: a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait, valamint az egyedi szabályokkal érintett területre a településképi rendeletben a településképi követelményeket.”

A település jövője szempontjából fontos, hogy továbbra is nyugalmas és rendezett, belterületen falusias, külterületen egyedi tanyasi karaktert nyújtó, páratlan építészeti értékekkel rendelkező, az itt élők és az ide látogatók számára egyaránt vonzó település maradjon.

Ennek érdekében szükséges a hagyományos településszerkezet, a telekstruktúra, a beépítési jelleg megőrzése, az új beépítéseknel az illeszkedés érvényesítése.

Vízgazdálkodási területek: A hatályos tervben a vízgazdálkodási területek **V-vme** vízmedrek területének övezetébe és **V-tk** természetközeli, vízjárta terület övezetébe soroltak. Ennek módosítása a TÉKA alapján indokolt.

„A vízgazdálkodási terület a vizek hasznosítását, megőrzését, ökológiai rendszerének védelmét, a vizek kártételei elleni védelmét, továbbá a lakossági rekreációt egymással összehangoltan szolgáló terület.

Vízgazdálkodási terület

- a) a folyóvizek medre,
- b) az állóvizek medre,
- c) az állandó víztartású árvízcsúcs-csökkentő tározók,
- d) a folyóvizekben keletkezett, nyilvántartásba még nem vett szigetek, és
- e) a közcélú nyílt csatornák medre.”

Természetközeli területek: A hatályos terv nem alkalmazza ezt az övezetet, illetve a V-tk övezetet alkalmazza.

A természetközeli terület:

- a) a forrás,
- b) a láp, mocsár, nádas,
- c) a barlang,
- d) a víznyelő,
- e) a szikes tó,
- f) a kunhalom,
- g) a földvár és
- h) nyílt karsztterület és sziklagyepterület.

A fenti természeti értékek és területek – területi kiterjedésük alapján – zöldterületbe, erdőterületbe, mezőgazdasági területbe vagy vízgazdálkodási területbe is sorolhatóak. A természetközeli területek övezetében épületet elhelyezni nem lehet.”

A településen nádas művelési ágú terület és ex lege védett láp van, amelyek területét Tk természetközeli területbe vagy Mt tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe kell sorolni.

Különleges beépítésre nem szánt területek: A hatályos tervben ilyen nem szerepel.

A TÉKA fogalomkörében:

„38. Különleges beépítésre nem szánt terület

39. § (1) A különleges beépítésre nem szánt területbe azok a területek tartoznak, amelyeken

a) az elhelyezhető építmények rendeltetésük miatt jelentős hatást gyakorolnak a környezetükre,
b) a környezetük megengedett külső hatásaitól védelmet igényelnek, vagy
c) településrendezési adottságuk egyedi és e fejezetben szereplő területek egyikébe sem sorolhatóak, azzal, hogy a beépítésre nem szánt különleges terület célját és fajtáját a településtervben, a sajátos használat szerinti övezetet és a kapcsolódó beépítési határértékeket a helyi építési szabályzatban minden esetben meg kell határozni.

(2) Különleges beépítésre nem szánt területként határozható meg

- a) az egészségügyi épület elhelyezésére szolgáló terület,
- b) a nagy kiterjedésű sportolási célú terület,
- c) a kutatás-fejlesztés, a megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület,
- d) a vadspark, arborétum területe,
- e) a temető területe,
- f) a nyersanyag-kitermelés (bánya), nyersanyag-feldolgozás céljára szolgáló terület,
- g) a honvédelmi és katonai, valamint nemzetbiztonsági terület,
- h) a burkolt köztér vagy fásított köztér, sétány,
- i) a hulladékkezelő, -lerakó, szennyvízkezelő-telep területe,
- j) az üdülőtábor, a táborhely, kemping területe,
- k) a mezőgazdasági üzemi terület,
- l) az egyéb, e fejezetben foglaltak egyikébe sem sorolható, helyi sajátosságot hordozó terület.

(3) A (2) bekezdésben felsorolt különleges beépítésre nem szánt területen a terület rendeltetésszerű használatát szolgáló építmény helyezhető el.

(4) A különleges beépítésre nem szánt területen

- a) épület a helyi építési szabályzatban megengedett beépítettséggel helyezhető el, amely az 1. melléklet 2. pontjában szereplő táblázatban foglaltaknál akkor lehet megengedőbb, ha az állami főépítész az eltérési igénnyel megegyező záró szakmai véleményt állít ki és
- b) a legkisebb zöldfelület a helyi építési szabályzatban megállapított érték, ennek hiányában 50 százalék, azzal, hogy az 1. melléklet 2. pontjában szereplő táblázatban foglaltaknál a helyi adottságokra tekintettel a helyi építési szabályzat akkor lehet megengedőbb, ha az állami főépítész az eltérési igénnyel megegyező záró szakmai véleményt állít ki.”

Ennek értelmében különleges beépítésre nem szánt területbe javasolt átsorolni a temetőt, az esetlegesen tervezett napelemparkot, valamint az igazgatási határtól számított 250 m-en belül lévő nagyüzemi mezőgazdasági területet, majort, nagyüzemi állattartó telepet.

1.10. Az épített környezet és építészeti örökség vizsgálata

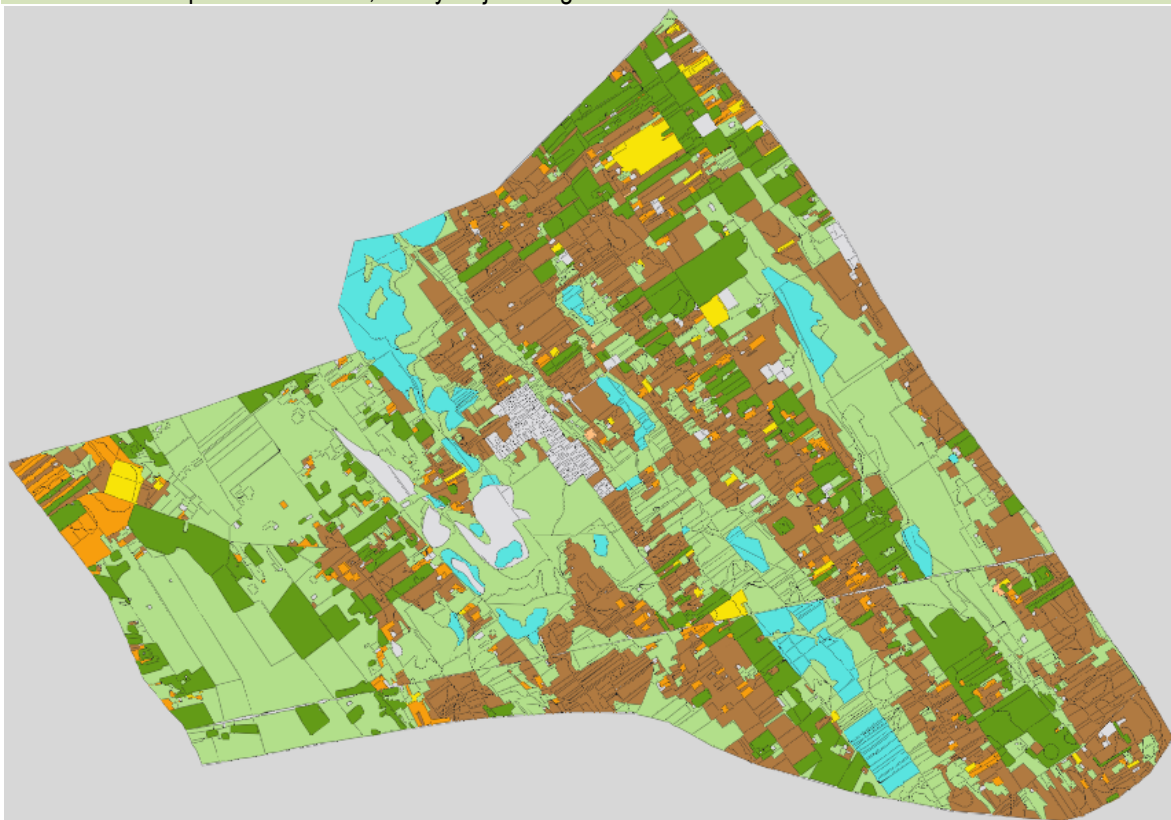
Fülöpháza igazgatási területének összes területe (47064296 m²), 4706,4296 ha. Ebből belterület (552993 m²), 55,2993 ha, külterület (46511303 m²) 4651,1303 ha. (forrás: Földhivatal online, statisztikai adatok)

Az igazgatási terület 98,83 %-a külterület.

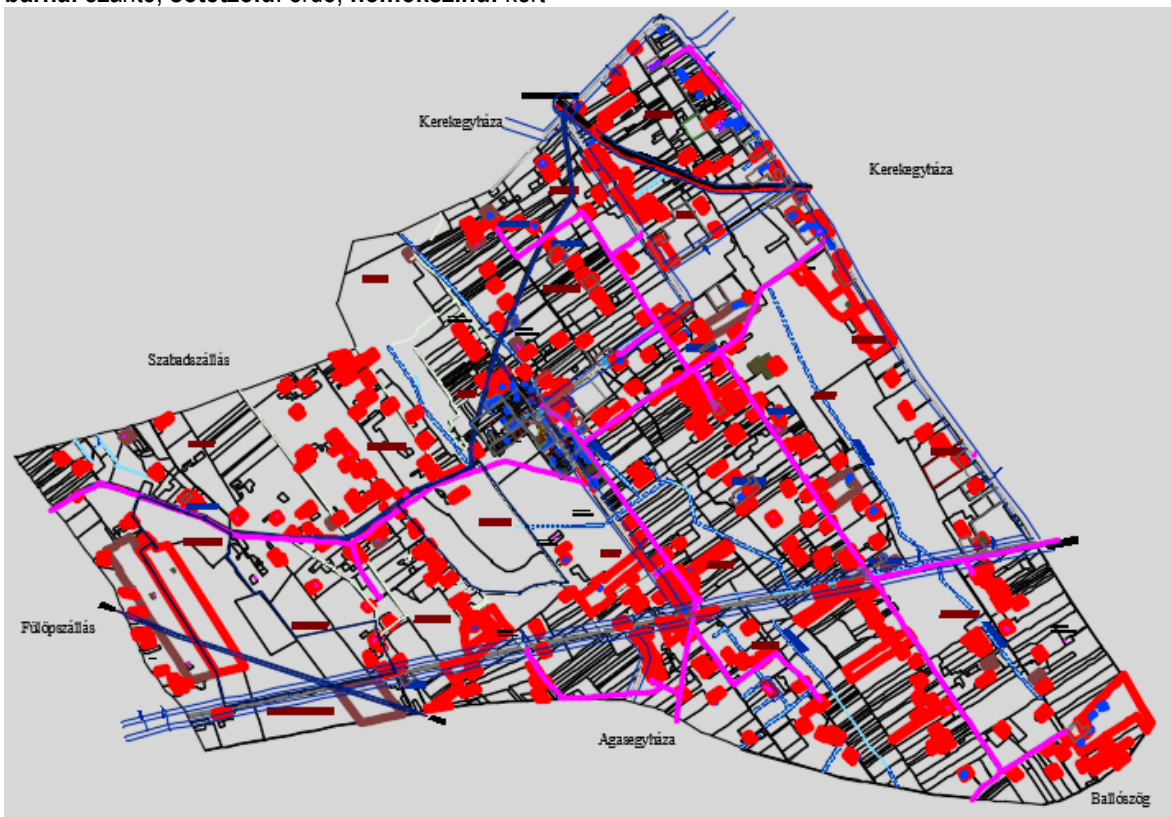
1.10.1. Területfelhasználás vizsgálata

Ehhez felhasználtuk az ingatlan-nyilvántartási statisztikai adatokat és a kapott térképi adatszolgáltatást.

1.10.1.1. a település szerkezete, a helyi sajátosságok

szürke: kivett terület, **sárga:** gyümölcsös, **világoszöld:** gyepek, rét, **okkersárga:** szőlő, **világoskék:** nádas, **barna:** szántó, **sötétzöld:** erdő, **homokszínű:** kert

Tanya: fenti ábrán pirossal határolt

A település beépített területe szabályos osztású, zömmel lakóterület, az igazgatási terület nagy része gyepes, nádas, szántóterület, kevés gyümölcsösrel szórványban nagyon kevés kertséggel. A külterület jellemzően tanyásodott, itt-ott sortanyás, de inkább szórvány tanyás.

1.10.1.2. az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján a termőföld művelési ágak, területhasználat

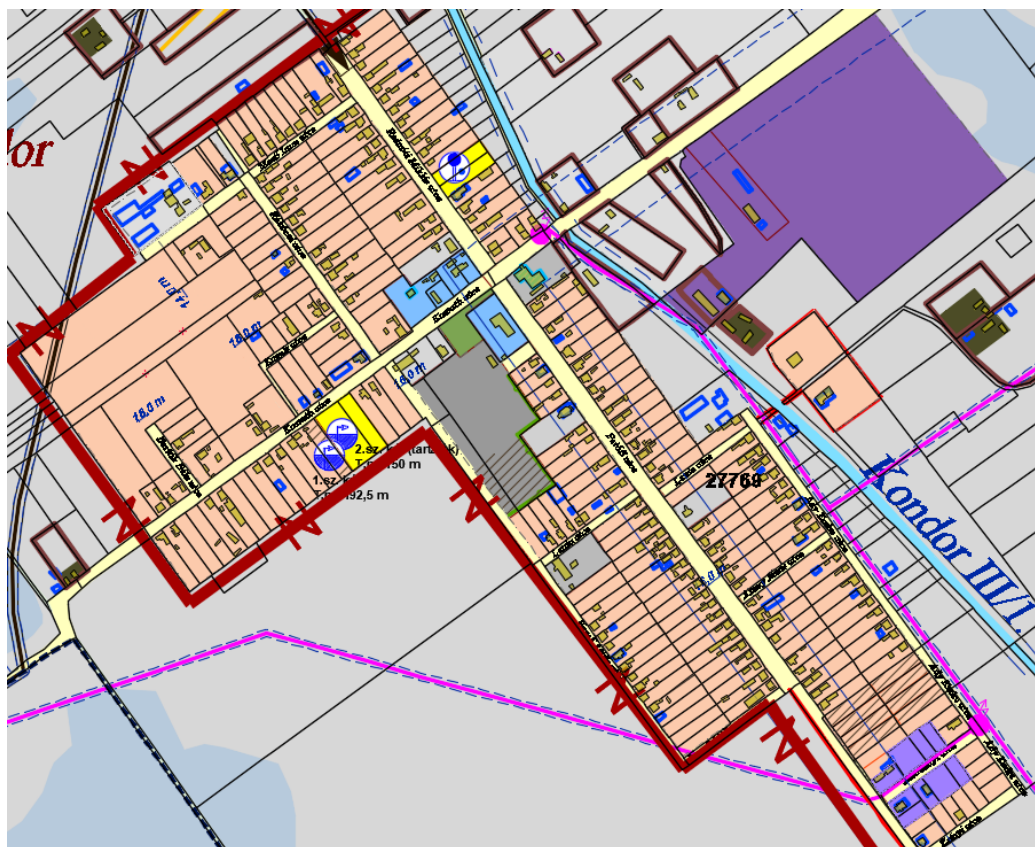
Forrás: Földhivatal-online statisztikai adatok

művelési ág	terület (ha)	aránya az igazgatási terület %-ában	mezőgazdasági művelésű	természetközeli állapotú	erdő, fásított	kivett
erdő	599,0571	12,7285			599,0571	
fásított terület	21,6412	0,4598			21,6412	
gyümölcsös	55,7985	1,1856	55,7985			
kert	2,1429	0,0455	2,1429			
szántó	1500,6471	31,8850	1500,6471			
szőlő	126,5135	2,6881	126,5135			
legelő	1122,6555	23,8537		1122,6555		
rét	675,583	14,3545		675,583		
nádas	221,3575	4,7033		221,3575		
kivett	381,0333	8,0960				381,0333
összes terület	4706,4296	100,0000	1685,102	2019,596	620,6983	381,0333

1.10.1.3. beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

igazgatási terület (hatályos terv) fekete nyomvonalas létesítmények: meglévő úthálózat, zöld foltok: erdő övezetek, lila foltok: Gipe, Gksz gazdasági területek

belterület (hatályos terv) sárga, szürke: utak hálózata, kék felület: településközpont vegyes területek, szürke: különleges beépítésre szánt területek, rózsaszín: falusias lakóterület, világos lila: Gksz területek, sötétlila: ipari területek

Beépítésre szánt területek:

A beépítésre szánt területek elhelyezkedése az igazgatási területen belül változatos. A központi településmag viszonylag kompakt.

A Petőfi és Kossuth utca mentén alakult ki először a település magja, a templomok környéke, az intézmények is itt helyezkednek el. Ez a Vt településközpont vegyes terület és az oktatási, egyházi intézmények különleges területe. Szabályos, derékszögű úthálózatra szerveződött az ezt övező falusias lakóterület.

A lakóterületbe ékelődnek kisebb-nagyobb foltokban sportterület, „különleges vegyes tanyasi terület”, amelyek beépítésre szánt különleges területek, illetve az oktatási és intézményi, egyházi intézményi különleges területek.

A zöldterületek térmértéke kicsi, de lehetőség van a jelenleg különleges övezetbe sorolt vízműutak és víztorony területeinek egy részét közparkká, közkertté átsorolni, mivel azok önkormányzati tulajdonú területek.

A gazdasági területek több helyre koncentrálnak. A lakóterületekhez közvetlenül csatlakoznak gazdasági területek, amelyek kis része Gksz kereskedelmi szolgáltató, nagyobb részük Gipe ipari gazdasági terület. Tényleges használatuk vegyes, megtalálható az ipari gyártási, és a nagyüzemi állattartó funkció is. A Kerekegyházával határos Kukulyshi dűlő mindkét (kerekegyházi és fülöpházi) oldalán jelentős területű gazdasági területek vannak, melyek egy része mindkét településen állattartó telep. Ennek felülvizsgálata indokolt, a tényleges használatnak megfelelő övezeti besorolás javasolt.

A még beépítetlen Gipe területek Gá általános gazdasági területbe átsorolása indokolt, mert ezzel meg lehet előzni, hogy zavaró hatású ipari tevékenységi célú épületekkel épüljenek be.

Beépítésre nem szánt területek:

Az igazgatási terület jelentős része erdőövezetbe sorolt, többnyire szórványban helyezkednek el, de jelentős részük a nemzeti parki, illetve a Kerekegyházával határos északi területeken fekszik. Az erdőket a tényleges művelési ágak, a magasabb szintű területrendezési tervek és az országos erdőállomány adattár alapján felül kell vizsgálni és övezeti besorolásukat módosítani kell. A meglévő erdőterületek jelentős része állami tulajdonú.

A mezőgazdasági övezetek területe 3338 ha, az igazgatási terület egészéhez viszonyítva a 70 %.

A mezőgazdasági területen belül korábban kijelölt korlátozott használatú mezőgazdasági övezetek felülvizsgálata indokolt, jelentős részük tájgazdálkodási mezőgazdasági övezetbe átsorolása javasolt. A szórványban elhelyezkedő állattartó telepek részben Gipe övezetből K-Mű övezetbe átsorolandók, a mezőgazdasági övezetbe tartozó állattartó telepek-amennyiben törvényi akadálya nincs- K-Mű vagy Kb-Mű övezetbe sorolandók.

Az igazgatási területen szórványban, tanyasorokban, kisebb bokrokban, tanyák találhatók nagy számban. A tanyákra jelenleg is külön szabályok vonatkoznak, amelyet a TÉKA tovább pontosít. Ettől eltérő szabályt alkalmazni nem lehet és nem is lenne érdemes, mert kivételesen kedvező előírások.

1.10.1.6. alulhasznosított barnamezős területek

Fülöpháza igazgatási területén nincs alulhasznosított barnamezős terület.

1.10.2. A telekstruktúra vizsgálata

1.10.2.1. telekmorfológia és telekméret vizsgálat

700 m² alatti területű telek alig van (fent sötétlila), 700-900 m² telekméret közötti területű ingatlan is kevés van (Kossuth u. mentén és délen, a Zrínyi, Ady E. utca mentén, fent sötétsárga), a központi belterületi telkek nagy része 900-1500 m² közötti területű (fent rózsaszín) és 1500-3000 m² közötti területű (okkersárga) telkek. Az igazgatási területen szórványban vannak 3000-6000 m² közötti területű telkek és 6000-10000 m² között területű (világoskék) telkek.

A külterületi telkek nagy többsége 1 ha feletti területű. (világossárga)

1.10.2.2. tulajdonjogi vizsgálat

kék: állami tulajdon, sárga: önkormányzati tulajdon, lila: gazdasági társaság tulajdona, zöld:egyházi tulajdon, szürke:természetes személyek tulajdona

Fülöpházán viszonylag nagy kiterjedésű állami területek vannak, amelyek részben erdő, részben természetvédelmi, részben nemzeti parki területek. Az önkormányzati tulajdon részaránya kicsi, melynek többsége forgalomképtelen törzsvagyon. Viszonylag kis részarányt képviselnek a gazdasági társaságok tulajdonát képező területek, és csekély az egyéb, egyházi, alapítványi tulajdonú terület. A telkek nagy többsége természetes (magán) személyek tulajdonában van.

1.10.3. Önkormányzati tulajdon kataszter

Fülöpháza Község Önkormányzat Képviselő-testületének 16/2013. (IX.30.) önkormányzati rendelete szól az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodásáról. Az önkormányzati tulajdon forgalomképtelen törzsvagyonból (intézmények.), korlátozottan forgalomképes törzsvagyonból áll.

A rendelet **1. melléklete tartalmazza a „Kizárólagos önkormányzati tulajdonú, forgalomképtelen nemzeti vagyontárgyak”** listáját, amelyek (a teljesség igénye nélkül): utcák, utak, közterületek, csatornák, stb.

A rendelet **2. melléklete tartalmazza a „Korlátozottan forgalomképes vagyontárgyak”** listáját

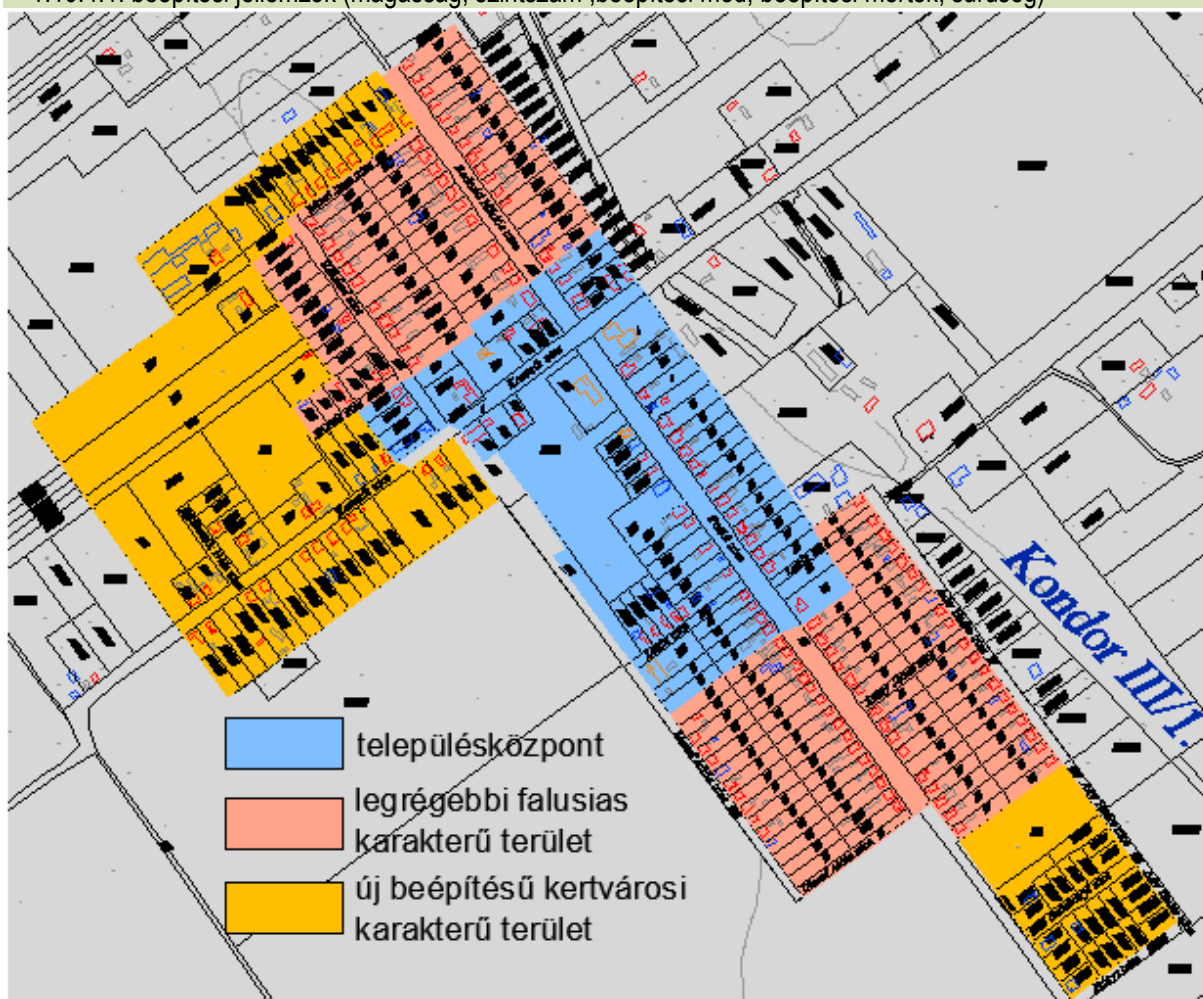
Sorszám	Megnevezés	Helyrajzi-szám
1	Rendőri-iroda-lakás	1/-19/-
2	Általános-iskola	6/-/-
3	Művelődési-Otthon	117/-/-
4	Tűzoltószertár	162/-/-
5	Napköziotthonos-Óvoda	100/-/-
6	Polgármesteri-Hivatal	161/-/-
7	Közzet-Orvosi-Rendelő	164/-/-
8	Sportpálya-és-játszóter	110/-5/-
9	Kivett-személtelép-és-út	090/-74/-
10	Baromfi-vágópon	204/-1/-
11	Tészaüzem	204/-6/-
12	Ültetvény	01/-/-

A rendelet 4. melléklete tartalmazza a „Forgalomképes vagyontárgyak” listáját, amelyek közé tartoznak lakótelkek, külterületi földrészletek, stb.

Az önkormányzati tulajdon nagy része forgalomképtelen törzsvagyon, amelyet nem lehet elidegeníteni és megterhelni. A korlátozottan forgalomképes vagyontárgyakat meghatározott feltételek szerint lehet értékesíteni vagy gazdasági társaságba apportálni, a forgalomképes vagyontárgyakat pedig a rendeletben meghatározottak szerint lehet értékesíteni.

1.10.4. Az építmények vizsgálata

1.10.4.1. beépítési jellemzők (magasság, szintszám, beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

A belterület épületállománya a második világháború utáni, az 1950-es 1960-as évektől épült fel. Kivételt képeznek az intézmények, az iskola, a polgármesteri hivatal épülete és a temetői lakás, amelyek a XIX. század végén épültek, azóta felújították őket.

Az egész falu területe az új beépítésű lakóterületektől eltekintve falusias karakterű, földszintes beépítésű. A település egészére jellemző az oldalhatáron álló beépítés. Fülöpháza építészeti karaktere követi az építések szokásos beépítéseket és az építéskori divatot.

Némi eltérés fedezhető fel a településközpont esetében, ahol az intézményi jelleg erősebb. Egyéb eltérés csak az építészeti karakterben figyelhető meg az 1960-as évektől az 1970-es évek végéig terjedő sátoztetős, illetve az 1970-es évek végétől nagyjából 2000-ig terjedő tetőtér beépítéses építések tekintetében.

Napjaink lakóterületi építkezései inkább kertvárosias karaktert mutatnak, lényegében olyanok, mint bármelyik település új beépítésű családi házas területe.

A központi belterületen a két templom magasodik csak ki, viszonylag magasabb épület a művelődési ház. Az intézmények szabadon állóan állnak a telkükön.

A tetőidom vegyes, annak megfelelően, hogy az egyes településrészek mikor épültek be. A legrégebbi településrészekben az utcára merőleges 35-45 fokos hajlású nyeregtető jellemző, az 1970-es évek „kádárkockái” sátoztetők, az 1980-as, 1990-es évek tetőtér beépítéses épületei jellemzően 45 fokos vagy azt meghaladó hajlású utcára merőleges gerincű, olykor kontyolt fedélidomú épületek, míg a legutóbb épült „modern” házak összetett fedélidomú, kis hajlásszögű tetővel fedettek. A beépítettség mértéke 30 % alatti.

A gazdasági épületek és a nagyüzemi állattartó épületek általában nyeregtetők vagy csarnok jellegűek, szabadon álló vagy oldalhatáron álló beépítésben.

1.10.4.2. településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

A település központja jellegzetesen falusias karaktert képvisel. A főbb utcahálózat széles, jól közlekedhető, jól átszellőzött. Jellegzetes épülettípusokról a településképi arculati kézikönyv tartalmaz információkat.

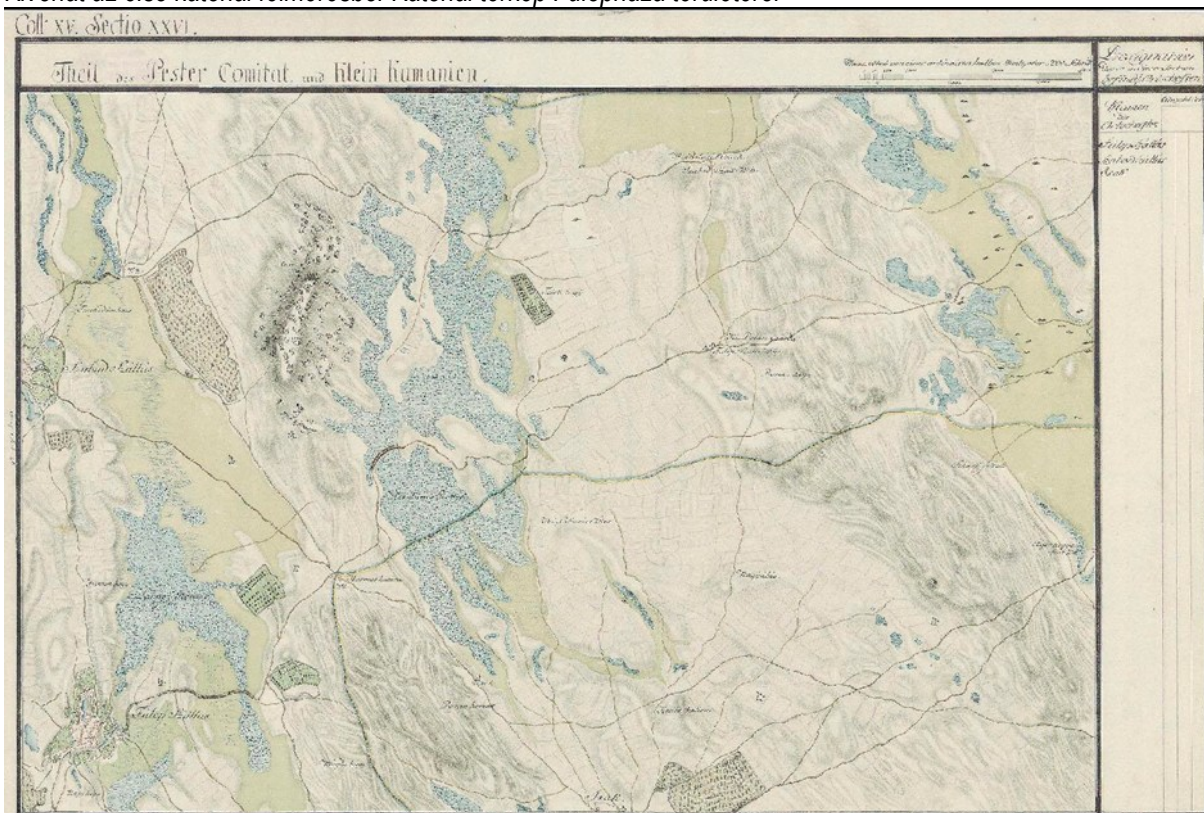
1.10.5. Az épített környezet értékei

1.10.5.1. településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

Fülöpháza helyén már az Árpád korban épült település állt, lakott hely volt, amelynek neve nem maradt fenn. A tatárok elől menekülő nomád kunok a XIII. sz. elején királyi engedéllyel telepedtek le az Alföldön, az ország középső vidékén, A kunokat Fülöp püspök térítette a keresztény hitre. Emlékére a vidék központját Buzogányszállás helyett Fülöpszállásnak kezdték nevezni. A kun szálláshelyet a tatárjárás, majd a török hódítás teljesen elpusztították. Az 1745-ös redempció során a lakatlan legelőként használt területet Fülöpszállás váltotta meg. Az óriási határú Fülöpszállás lakott része volt a szintén nagy kiterjedésű Fülöpháza pusztja, melynek fejlődése nagyon elmaradt az anyaközségétől. A terület gazdái nem sok gondot fordítottak az 1751 lelket számláló településrész fejlesztésére.

Fülöpháza község Fülöpszállás pusztája, majd külterületi lakott helye volt önállóságának 1948 évi kivívásáig. Fülöpszállás község a népvándorlás korában már lakott hely volt. Az avarok az i.sz. V-VIII. században hazánk területén élt altáji nyelvet beszélő, közép-ázsiai eredetű, a hunokhoz hasonló félelmetes lovas nép volt. Szállásaikat gyűrű alakú sáncokkal övezték és azok mögött helyezték el az összeszedett kincseket. A magyarok honfoglalása előtt az avar nép volt az utolsó, mely államot próbált alapítani a területen. Fülöpháza határában végzett ásatások során talált régi avar sírok is igazolták lovas-nomád létüket.

Kivonat az első katonai felmérésből-Katonai térkép Fülöpháza területéről

A honfoglalás időszakában Fülöpházának egyes területeit nagy kiterjedésű legelők borították. A nomád pásztorkodó magyarság éppen ezeket a területeket kereste, de az állatok itatásához szükséges vizet is megtalálta a Kondornál. *Fülöpháza lakossága a kunoktól származik*, a község mai területén letelepedett kun törzs 1123-ban jött Magyarországra, vezérei: Tatár, Kötöny és Guthen voltak. A tatárjárás idején és azt követően a lakosság igen gyér, főfoglalkozása az állattenyésztés. A feltöretlen területeket nagy kiterjedésű legelők és erdők borították. A legelőkre a pásztorok kora tavasszal, a hó eltűnése után a karámokból kihajtották állataikat, és a tél beálltáig, amíg a hó le nem esett, éjjel-nappal kint őrizték azokat. A beláthatatlan pusztaságon itt-ott lehetett csak látni egy-egy pásztorkunyhót. *A kizárólag pásztorkodással foglalkozó nép, nagyobb részt nádóból, vagy sárból készült pásztorkunyhókban élt.* A tatárjárás után a kun törzseket IV. Béla újra letelepítette, s magyar nemesi jogokkal egyenlő kiváltságokat adott nekik.

Keresztény hitre való térítésüket Fülöp fermói püspök 1279-ben végezte, tiszteletére *templomot is építettek, mely 1574-ben elpusztult.* A török hódoltság idején Fülöpszállás már népes, nagyhatárú helység. Az itt található 18 kiskun birtok közül 4 volt falu köztük Fülöpszállás, a többi pedig pusztá.

A török hódoltság korában terjedt el Magyarországon a reformáció, Fülöpszállás református egyháza már 1622-ben fennállott. I. Lipót 1702-ben az egész Kunságot eladta a Német Lovagrendnek, a szabad jászkunok földesúri hatalom alá kerültek. *1717-ben a református lakosság fatemplomot épített, s a következő évben már iskolát és paplakot is emeltek.* 1739-ben nagy pestisjárvány ütött ki országszerte, ekkor még jobbágysorban élt a nép. 1745-ben Mária Terézia megengedte, hogy a kiváltságos jogokat megváltsák.

Az 1857. évi népszámláláskor 3782 főt írtak össze, ebből 957 főt a mai Fülöpháza területén. A teljes 23350 hold területen 197 ház volt 229 lakással. Területének még mindig 83 %-a legelő és 10 %-a szántó volt. *A teljes pusztá birtokosainak száma 104.* Tagosításokkal megindult a lakosság tanyákra költözése. A tanyák létesítése eleinte lassan haladt, még az 1900-as évek elején is csak négy tanya volt Szappan-szék körül. Ekkor alakultak ki: a Balázsi, a Kurjantói, a Fülöpkerekegyházi és a Teleki tanyák. 1900-ban már 1718 fő élt a mai Fülöpházán.

Katonai térkép 1870-ből. jelölve a régi temető.

A tanyaépületek nagy része alacsony, vályogból vagy sárból készült, a tetőzetet ritkábban zsúpfedéllel, gyakrabban náddal burkolták, mert sok nádas volt Fülöpháza puszta területén. Az épületek sötétek voltak, mert kicsi ablakokat építettek be. A szobák belsejét döngölt agyaggal a jobb módúak padlóval burkolták. A házak előtt nyitott folyosó, ún. gang volt, melynek a tetejét a ház tetejével építették egybe, alul pedig fa- vagy téglaszlopok tartották. A nyitott folyosóról a konyhába jutottunk, innen nyílt a szoba, másik oldalon a kamra. Egyes tanyákon az épülethez hozzáépítették az istállót is, a jobb módúaknál azonban mindig külön épült. A lakás berendezésére nem fordítottak nagy gondot. A szobák bútora: ágy, székek, sublót, kanapé. A konyhában rendszerint egy asztal és néhány lóca állt. Eleinte a házakban több helyen volt szabad kémény, akadt olyan hely is, ahol a konyha közepén katlan állt, beépített bográccsal. Ez helyettesítette a tűzhelyet. Régen a kisebb épületek elkészítésénél gyephantot is használtak. Az udvar legtöbbször nem volt körülkerítve, legfeljebb egy szál drótot, vagy hasított akáckerítést alkalmaztak.

A legelők feltörésével megkezdődött a földművelés, így a vagyoni különbségek növekedése miatt a parasztság egyre jobban rétegződött. A nagybirtokosok, például a B. Horváth család annyi földdel rendelkezett, hogy minden gyermekét 140 holddal elégíthette ki. F. Kiss Lajos 70 hold, Bekéné 70 hold, Szórád László 260 hold, az André család 100 hold, Csaplár Gábor 120 hold földdel rendelkezett az 1900-as évek elején. A szegény parasztok elszegődtek a jobb módú gazdákhöz béresnek. A földet főleg gabonával és kukoricával vetették be. Szőlőből és gyümölcsből mindenki csak a saját szükségletének megfelelően telepített. A gépesítés előtt a gabona csépelését, cséphadaróval vagy lóval végezték. A terméstöbbletet úttalan utakon, ökrös fogattal vitték Kecskemétre eladni. Vásárolni Kerekegyházára jártak, itt négy bolt működött. A gazdagabb szülőknél általában a birtok egy kézben maradása miatt divat volt az egy gyermek. A szegényebb szülők rendszerint 7-8 gyereket is neveltek. Fő oka a nagymértékű csecsemő- és gyermekhalandóság volt. Az 1930-as statisztikai adatok szerint Fülöpháza népessége: 1437 fő, férfi: 742, nő: 695 nemzetiség magyar: 1430 fő, német: 3 fő, tót: 3 fő, egyéb: 1 fő vallás: római katolikus: 1004 fő, görög-katolikus: 1 fő, református: 405 fő, evangélikus: 27 fő.

nevét a területén levő török kori templom romjairól kapta. Fülöpháza történelmi múltját igazolja a törökdúlás idejéből Fülöpszállás nem sok gondot fordított a hozzá tartozó, nagy kiterjedésű (8178 kat. Hold) puszta területén élő lakosságra. Úgy kezelte, mint egy tanyavilágot, melynek az a kötelessége, hogy az adót pontosan befizesse és ellássa a község lakosságát élelemmel. A szétszórt tanyarendszer is akadályozta azt, hogy Fülöpháza önálló településsé váljon.

Fülöpháza puszta észak-déli irányban elhelyezkedő hosszan elnyúló terület volt, határos Kerekegyháza, Szabadszállás, Fülöpszállás, Ágasegyháza és Kecskemét területeivel. A pusztában 10 dűlőnév alapján tájékozódhattak: Sashegy, Hattyúszerk-, Szívós-, Kondor-, Danihát-, Hosszúrét-, Göböljárás-, Bogárczó-, Templom- és Csárda-dűlő. Fülöpháza területéhez tartozott a Kerekegyházával határos Sójajtó is.

Sashegy-dűlő túlnyomó részt dombos, kopár terület, a népsűrűsége ritka, szegényes földje terméketlen homok. Hattyúszerk-dűlő már sűrűbben lakott. Szívós-dűlőben egy hosszan végighúzó vízterület adott kitűnő tanyázó helyet a vízi szárnyasoknak. A Kondor területe főleg a halászat és a vadászat szempontjából volt jelentős. A Templomsori-dűlő való, az F. Kiss Balázs-féle tanyánál feltárt templomrom. A Csárda-dűlő arról a

csárdáról kapta a nevét, amelyben még Bogár Imrének is mérte a bort a kocsmáros.

Fülöpháza pusztán hatalmas területeken foglalkoztak szőlőműveléssel. Az északkeleti részen voltak egybefüggő szőlőkultúrák. A verejtékes, nehéz, kizárólag kézzel végzett munkára emlékeztet az egyik terület elnevezése, a *Sóhajtó*.

Fülöpházának csak talajvize volt, amit a Kondor nevű nagykiterjedésű tó szabályozott. A *Szappan-szék* elnevezés a szappanfőző mesterséggel hozható kapcsolatba. A tó medrében kivirágzó szikszót ugyanis a szappanfőző iparosok használták. A környéken működő mesterek termékeit még Felső-Magyarországon is ismerték, így igen jelentős iparágként tartották számon. A foglalkozásuk utáni ragadványnévként sok ember kapta a Szappanos nevet, ami később vezetéknévvé alakult.

Ugyancsak a Kondor nyúlványa a gyógyhatású Szappanszék-Gyógyfürdő, ami 50 kat. hold tófenéken terült el. Vízét a Kondorból kapta. A vízállást az időjárás nagymértékben befolyásolta, mert aszályos esztendőben a tófenék rövid időre ki is száradt. 1926-27-es években több fürdőkabint építettek és két épületet emeltek, amely a vendégek kényelmét, szórakozását szolgálta. 1935 és 1943 között a Szappanszék-fürdőt az ország minden részéből, de különösen a környékből sokan látogatták. Szappan-szék nyugati partján több mint 100m hosszan sorakoztak az öltözőkabinok. A mai meteorológiai mérőállomás helyén hrsz:035/74 hatalmas bálterem, étterem és tekepálya várta a vendégeket. Pezsgő társasági élet folyt ezekben az években a pusztta közepén. 1953-ban kultúrházzá alakították az épületet, de nem működött sokáig, túl messze volt a faluközponttól, lebontották.

Az első iskolát egy magántanyában, a Tuba-tanyaként ismert épületben alakították ki az 1880-as évek végén Az „őreg iskola” egy tanteremmel létesült. A 4 osztályos vegyes iskola 110 növendékkel és egy tanítóval működött.

1902-ben megépült a II. számú központi iskola. Először egy tanteremmel és egy tanerővel kezdte meg működését, később mindkét iskolában két tanerő dolgozott. A jobb módú szülők gyerekei jártak csak iskolába, a gazdák a cselédgyerekeket rendszerint kiváltották az iskolából. A tanítás nem szeptembertől kezdődött, hanem, amikor a jószágot ősszel behajtották a legelőről. Az 1908. évi XLVI. tc. ingyenessé tette az elemi népiskolai oktatást és a tanítók gyermekvédelmi feladatait is meghatározták. Ezzel komolyabbá váltak az elvárások a rendszeres iskolába járás terén. (1948-ban a központi iskola még egy tanteremmel és előszobával bővült, valamint tanítói lakás is épült hozzá.)

1928-ban a település területe 7178 kat. hold, házainak száma 491, lélekszáma 2193. Postaügynökség és távbeszélő hivatal működött. Ekkor már voltak mezőőrök is, akik a pusztabírótól vették át a postát, és a nagy kiterjedésű területeken kihordták a lakosságnak. 1931-ben a jegyzői kirendeltség épülete megnyílt, már működött Kecskemét és Fülöpszállás között a vasút.

1948-ban egy majorsági épületben (Csorba major) megnyílt a III. számú iskola, mely kezdetben alsó tagozattal működött. A Csorba család engedte át egyik szobáját, mely padlós volt, de csak a konyhán keresztül közlekedhettek a tanulók ki-be. 1954-ben a felső tagozatot is beindították, 2 nevelővel. 1961-ben a régi, dűledező épületek helyett egy új modern iskola épült a telken (Fülöpháza Külterület-Templomsor 2 Hrsz:095/9).

1949 őszén a Szappan-szék fürdő mellett vezető úton, a központi iskolától 5 km-re egy magánépületben megnyílt a IV. számú iskola. Itt csak alsó tagozatos gyermekek tanultak, 30 fővel. (Ez a Somodi tanya szomszédságában volt, mostanra lebontották.)

1949-ben 1763 lakosa volt Fülöpházának, mindannyian külterületen laktak. Ebben az időben a település belterületét az 1902-ben emelt iskolaépület, a jegyzői kirendeltség épülete és három tanya jelentette. A házak közvetlen szomszédságában nádasokkal, nedves rétekkel tarkított víztükör csillogott. Ezen a vizenyős, lápos területen született meg a mai falu. 1952-ben a földmérő szakemberek megkezdték az utcák kimérését. Az emberek saját erőből kezdtek hozzá a falusi házak építéséhez. A falu építése a külterületi lakosok fogyását és a belterületen élők számának növekedését idézte elő. 1945-ben Fülöpházán is megindult a földosztás, eredményeként Fülöpházán mintegy 50-60 család jutott földhöz. Az 1960-as években a község egyéni parasztjai 3 termelőszövetkezeti csoportot alakítottak, kialakult a mezőgazdasági nagyüzemi forma.

1957-ben egy magánépületben az V. számú iskola is megnyílt. Kezdetben ez is csak alsó tagozattal indult, később felső tagozat is működött. (Az épület az 52-es út mellett van, 1979 óta a Kiskunsági Nemzeti Park Oktatási Központja működik benne.) Ebben az időszakban az 5 iskolának összesen több mint 300 tanulója volt. Az iskolák rendesek, tiszták, otthonosak voltak, s a tanulók szerettek iskolába járni. Megváltozott a szülők felfogása is az iskolakötelezettség teljesítéséről, a legtöbb szülő tudatában volt, hogy gyermeke jövője érdekében el kell végeznie az általános iskola 8. osztályát. Az iskolák az oktatási feladatok ellátása mellett kulturális központjai is voltak az adott külterületi részen lakó embereknek.

1980-ra csak egy működő iskolája maradt Fülöpházának, a II. számú központi iskola (56.-57. kép). 1984-ben 4 termes bővítést határozott el a tanács, felismerve, hogy „aki az oktatásra költ, az a jövőnek ad kölcsön”. 1999-ben teljes felújítást végeztek az épületen, hozzáépítéssel 2 kis tantermet is kialakítottak. 2000-ben az iskola

felvette a Deák Ferenc nevet, a névadó tiszteletére emlékoszlopot is avattak az iskola parkjában. A 2007 évi felújítás óta, a gyermekszám csökkenése miatt az intézmény működése ideiglenesen szünetel.

1928-tól Fülöpháza pusztá néven jegyzői kirendeltség kezdett működni, megindult az önállósodás. 1945-ben az önállósodási mozgalmat a lakosság 96 százaléka támogatta. Az előjáróság rövid idő alatt a felsőbb szervek támogatásával és a lakosság áldozatkész összefogásával igen szép eredményeket értek el. 1948-ban Fülöpháza pusztát önálló községgé szervezték.

Katona felmérés 1941. A település belterülete még nem szerepel rajta

1948-ban került megvalósításra a távbeszélő állomás, a községháza átalakítása, az 1. sz. iskolához a második tanterem megépítése, orvosi rendelő és tiszti szoba létesítése, postai ügynökség megnyitása, ravatalozó létesítése, a földutak járhatóvá tétele. Megépült a Fülöpházát Ágasegyházával összekötő földút, melyen a vasútállomást meg lehetett közelíteni. 1950-től megkezdtek az első kövesutak: a bekötő út és a Kerekegyházával összekötő utak létesítését. A beruházások a lakosság támogatásával, összefogásával valósultak meg.

A településen megváltozott a gazdálkodás struktúrája, a szántóföldi növénytermesztés és állattartás mellett a szőlőkultúrát telepítettek.

1961-ben bevezették a villanyt. Megépült a művelődési ház és a 3. sz. iskola szolgálati lakással. Ezzel akkor öt iskola működött a községben. 1971-ben új orvosi rendelő, tanácsadó épült, hozzá tartozó szolgálati lakással. Ettől kezdve lett önálló körzeti orvosa a falunak. Javult a közlekedés is, megkezdődött a külterületi tanyák villamosítása. 1976-ban megépítésre került a két csoportos napközi otthonos óvoda.

1981-től kiépült telefonvonal, a belterületi utak szilárd burkolatot kaptak, szolgálati lakások épültek, vezetékes ivóvíz, földgázhálózat létesült. 1989-ben postahivatal épült, felszentelték a református templomot, majd 1990-ben a katolikus templomot. Az elmúlt években pályázati lehetőségekkel élve sor került néhány beruházásra, felújításra, korszerűsítésre kerültek intézmények, középületek.

100

ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED

[illegible]

--	--	--	--	--	--

		0101/107, 0101/135, 095/64			
28027	Balázspusztá*	0117/7, 0126, 0128/2	3	honfoglalás kori sír	leletmentés során honfoglalás kor sír került elő, a szakirodalomban Izsák-Balázspusztá néven tartják számon.
58442	Szennyvíztisztító telep	056/2, 056/88, 056/89, 056/3, 056/85	4	római kori, népvándorlás kori és középkori telep	Helyszíni szemle során szarmata, avar és Árpád- kori telep nyomát rögzítették.
77137	Csatár-tanya	015, 039/59, 039/60	5	őskori és római kori telepnyom	Helyszíni szemle során újkőkori és szarmata település nyomát találták meg.
77139	Szívós-szék 1.	053/4, 053/5, 053/6, 053/55	6	római kori telepnyom	Helyszíni szemle során szarmata település nyoma került elő.
77141	Szívós-szék 2.	053/55	7	római kori település	Helyszíni szemle során szarmata település nyoma került elő.
77143	Ballószegi-dűlő	099, 0100/56, 0100/58, 0100/59	8	római kori és népvándorlás kori település	Helyszíni szemle során szarmata és avar település nyoma került elő.
77145	Kondor-dűlő 1.	052/1, 051/46, 051/47, 051/55, 051/54, 051/50, 051/53, 051/49, 051/48	9	római kori település	Terepbejárás során szarmata település nyoma került elő.
77147	Kondor-dűlő 2.	058/109, 058/107, 058/108	10	őskori település	Helyszíni szemle során bronzkori település nyoma került elő.
82039	Kossuth Lajos u. vége	051/85, 051/79, 051/37, 051/94, 051/93, 051/80, 051/81, 051/84, 051/83, 051/88, 051/87, 051/86, 051/29, 051/89, 051/92, 051/82,	11	római kori település	Terepbejárás során szarmata település nyoma került elő.

		051/91, 051/90			
82421	Szabó Szappanos József-tny	029/12, 029/21, 029/10, 029/11	12	középkori telep	Adatgyűjtés során Árpád-kori telepnyomot azonosítottak.
86865	Temető Kelet	064/305, 064/9, 064/311	13	római kori telep	Terepbejárás során szarmata település nyomait találták meg.
86867	Temető Nyugat	058/37, 058/124, 058/35, 058/125, 058/38	14	római kori telep	Terepbejárás során szarmata telep előkerülését rögzítették.
92409	Hosszú rét, Bico-tanya ÉNy	058/83, 058/80, 058/79, 058/164, 058/163, 058/129, 058/74, 058/71, 058/4, 058/70, 058/75	15	római kori és középkori telep	Terepbejárás során szarmata és Árpád-kori telep nyomait rögzítették.
99307	Ágasegyházi bekötőút	017/3, 065/111, 065/112, 065/115, 065/116, 065/3, 065/57, 094, 0116/16, 0116/17, 0116/18, 0116/2, 075	16	Középkori emléket, őskori, népvándorlás kori telepnyom, ismeretlen korú temető és halom.	Árpád-kori emléket vittek be a múzeumba. A terepbejárás során őskori, népvándorlás kori település, valamint ismeretlen korú temető és halom meglétét rögzítették.

* A közhiteles nyilvántartásban a balázspusztai lelőhelyet Fülöpházánál tartják nyilván.

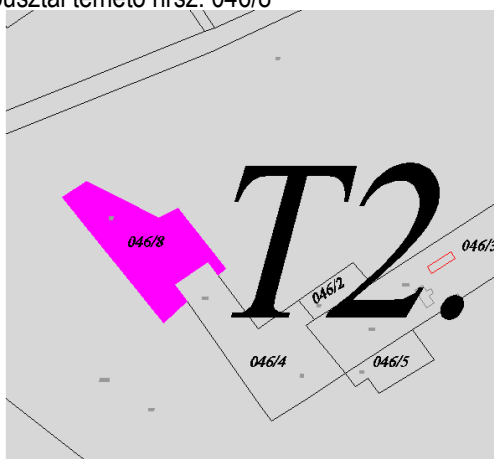
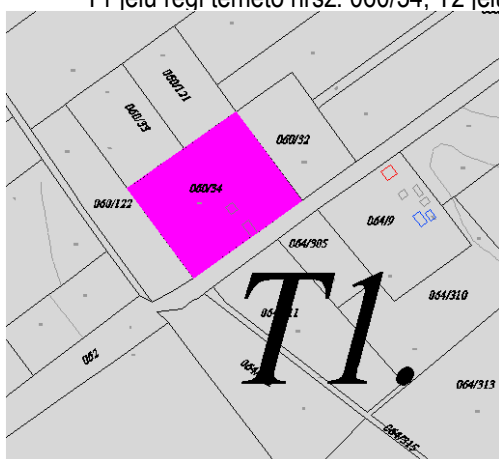
1.10.5.3. helyi védelem

A helyi védelemről a Fülöpháza településképeinek védelméről szóló 18/2017. (XII. 22.) önkormányzati rendelet rendelkezik

Megállapít területi védelmet és egyedi védelmet.

A helyi területi védelem alatt álló területek elnevezése és lehatárolása

T1 jelű régi temető hrsz: 060/34, T2 jelű régi pusztai temető hrsz: 046/8

A helyi egyedi védelem alatt álló elemek

1) Általános iskola,	hrsz: 6.
2) Polgármesteri hivatal	hrsz: 161.
3) Temetőlakás volt bábaház	hrsz: 060/34
4) Katolikus templom	hrsz: 27
5) Református templom	hrsz: 109
6) Tanya	hrsz: 064/38
7) Majorsági épület	hrsz: 0100/14
8) Református imaház	hrsz: 068/43
9) Tanya	hrsz: 0101/56
10) Tanya	hrsz: 064/73

A helyi építési szabályzatba a településképi előírásokat felülvizsgálat után be kell építeni.

1.11. Környezeti állapot jellemzők

1.11.1. talaj

Környezetvédelmi szempontból a termőföld- és talajvédelem kiterjed a földfelszín – különös tekintettel – a talaj, a felszín alatti rétegek, a kőzetek és az ásványok, ezek természetes és átmeneti formái és folyamatai védelmére.

A **talajvédelem** célja a talaj funkcióinak tartós biztosítása, vagy helyreállítása, ennek érdekében a veszélyeztetés, károsítás mérséklése és megszüntetése.

A **termőföld védelméről** a módosított 2007. évi CXXIX. tv. és a hozzá kapcsolódó jogszabályok rendelkeznek, a védett természeti területeken azonban a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. előírásait is figyelembe kell venni a területek beépítése, illetve hasznosítása során. A talaj védelmét szolgáló javaslatok jelentős része egybeesik a felszín alatti vizek védelmében tett javaslatokkal.

Fülöpháza területe a Duna-Tisza közi síkvidék középső részén, ezen belül a Kiskunsági-homokvidék középső, É – i részén, a Kiskunsági-homokhát **tájegység** középső, É – i részén helyezkedik el a 100-116 mBf.-i tengerszint feletti magasságon.

A terület enyhe lejtésű a Duna, illetve a belvízcsatornák felé mutató, fő lejtésviszonya DK-K – ről ÉNy-Ny – i irányú. A magasabb területek a közigazgatási terület Ny – i részén találhatóak, a belterület a középmagas részen (103-105 mBf.) települt. A legalacsonyabb területek a közigazgatási terület É-ÉNy – i szélén a Kondor-tó térségében találhatóak (100-101 mBf. magasságon).

A térség talajainak általános jellemzése:

Földtani jellemzők:

Földtani szempontból a talajképző kőzet a közigazgatási terület középső részén ÉNy-DK – i sávokban a holocén korú folyóvízi homok, kavics, ártéri iszap, agyag, mésziszap, tőzeg és futóhomok, míg a közigazgatási terület egyéb területein a pleisztocén korú futóhomok, illetve kis foltokban a lösz és löszös üledék.

Mérnökgeológiai szempontból a közigazgatási terület középső részén ÉNy-DK – i sávokban a mésziszap, édesvízi mészkő, kis foltokban a lösz, lejtőlösz, míg a közigazgatási terület egyéb területein a futóhomok a jellemző talajtípus.

Genetikai talajtérképek alapján a közigazgatási terület középső részén ÉNy-DK – i irányú sávokban a Kondor-tó, szikes tavak, lápok, belvízcsatornák térségében a lápos réti talajok, Ny – on és ÉK – en futóhomok, humuszos homoktalajok, míg az egyéb mélyebb területeken a szolonyeces réti talajok, szolonyeces réti csernozjomok fordulnak elő.

Fao talajtérképek szerint a közigazgatási terület mélyebb részein csernozjom jellegű homoktalajok, míg egyéb területein általában futóhomokok és mészlepedékes csernozjom jellegű homoktalajok fordulnak elő.

A fentiek alapján az alábbi tájtipusok különíthetők el a település közigazgatási területén:

- A teljes közigazgatási terület a „futóhomokos hordalékkúp-síkság, szőlő-gyümölcsös és erdőmozaikos kultúrsztyep közepes és mély talajvízállással” tájtypusba sorolható.

Ezen belül:

- A közigazgatási terület Ny – i részének tájtípusa: „Félig kötött buckás homokvidék, telepített erdőkkel és homokpusztarét-maradványokkal.”
- A közigazgatási terület ÉK – i részének tájtípusa: „Csernozjomos homoksíkság, kertészeti és szántóföldi hasznosítással.”
- A közigazgatási terület középső részén ÉNy-DK – i irányú sávokban a Kondor-tó, szikes tavak, lápok, belvízcsatornák térségének tájtípusa: „A buckaközi medencék magas talajvízállással, lápos réti, illetve szikes réti talajokkal.”

Környezetföldtani jellemzők:

Környezetföldtani szempontból a térség taljai egyöntetűen felszíni szennyeződésre erősen érzékeny porózus képződmények.

Ezt fokozzák – a következő fejezetben részletezendő – a talaj **vízföldtani, vízgazdálkodási** tulajdonságai.

Ezek mellett a fülöpházi talajok szerves anyag tartalma közepes, illetve alacsony, mely kedvezőtlenül befolyásolja a talaj káros környezeti hatásokkal szembeni puffer kapacitását.

Talajlepusztulás szempontjából a közigazgatási terület Ny – i része szélróziónak (deflációnak) kitett terület.

A jellemző Ny-ÉNy – i széliránynak és a nagyrészt kedvezőtlen talajszerkezeteknek, valamint egyes helyeken a parlagon hagyott termőföldeknek köszönhetően, továbbá az út menti védőfásítások eltűnése miatt az igazgatási terület egyes részein előfordulnak időszakosan **deflációra érzékeny** területek.

Ezen területeken **mezővédő erdősávok** és út menti fasorok telepítése javasolt a megfelelő területhasznosítás mellett. Az erdősávok telepítése különös figyelemmel – a növénytermesztési, táj- és természetvédelmi szempontokat is szem előtt tartva – végzendő.

Vízföldtani jellemzők:

A Fülöpháza térségi **talajok vízgazdálkodási szempontból** a közigazgatási terület középső részén ÉNy-DK – i irányú sávokban a Kondor-tó, szikes tavak, lápok, belvízcsatornák térségében a gyenge víznyelésű, igen gyenge vízvezető képességű, erősen víztartó, kedvezőtlen vízgazdálkodási tulajdonságú, lápos réti talajok, a közigazgatási terület K – i szélén foltokban a gyenge víznyelésű, igen gyenge vízvezető képességű, erősen víztartó, kedvezőtlen vízgazdálkodású, a mélyben sós és/vagy szolonyeces talajok, míg a közigazgatási terület egyéb részein az igen nagy víznyelésű és vízvezető képességű, gyenge vízraktározó képességű, igen gyengén víztartó talajok a jellemzőek.

Vízföldtani szempontból a **talajvíztároló kőzetek** a területen a pleisztocén és holocén kiváló vízvezető képességű homok rétegek.

A **rétegvíz tárolók** a pleisztocén fluvioeolikus homok, kavicsrétegek.

Fülöpháza közigazgatási területén az alábbi **vízháztartású talajok** találhatóak:

- A közigazgatási terület taljai egyöntetűen az „áteresztő” típusba tartoznak.

Termőföld jellemzők:

Az Unió irányelvek és különböző programok, valamint az erre vonatkozó jogszabályok egyik legfontosabb alapelve az egyre csökkenő **mezőgazdasági termőterületek, termőföldek** védelme. Ezen belül az átlagosnál jobb minőségű termőföldek védelme (művelési ágának megfelelő hasznosítása) élvez prioritást.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. tv. értelmében termőföldet más célra csak kivételesen – elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevételével – lehet használni.

Külterületen termőföld igénybevételekor a takarékos terület felhasználást kell megvalósítani.

A település területén **sem kiváló, sem pedig jó termőhelyi adottságú szántóterületek nem találhatók az Országos Területrendezési Tervről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben és a Megyei Területrendezési Tervben foglaltak szerint.**

A község termőföldet érintő fejlesztései során a termőföld védelmi szempontokat – ennek ellenére – fontos figyelembe venni.

A közigazgatási terület Ny – i és K – i részén kisebb területek **erdőterület övezetbe** soroltak az Országos Területrendezési Tervről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben és a Megyei Területrendezési tervben foglaltak szerint.

A termőföld minőségének védelme érdekében a földhasznosítás során a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást kell folytatni.

A termőföldön történő beruházások építés engedélyezési eljárásába a talajvédelmi hatóságot is be kell vonni. Az építés engedélyezési tervdokumentációban külön munkarészben kell foglalkozni a területen található humuszvagyon védelmével, a letermelés, deponálás és felhasználás módjával.

A mezőgazdasági termőterületeken előnyben részesítendő, támogatandó a környezetkímélő termelési módszerek, a szárazodást és a klímaváltozást figyelembe vevő termelési szerkezetek és technológiák, valamint az ezt elősegítő innovatív módszerek alkalmazása (szárazságtűrő növényfajok telepítése, víztakarékos öntözési módok alkalmazása, stb.) – különös tekintettel arra, hogy Fülöpháza területe is a klímaváltozással fokozottan érintett térség övezetébe sorolt a Megyei Területrendezési Tervben foglaltak szerint.

A földmozgással járó munkavégzések során:

- A felső humuszos szintet külön kell letermelni és deponálni;
- A földmozgatás, majd a végleges elhelyezés során a külön tárolt humuszos szintet a kiporzás ellen védeni kell (takarással, füvesítéssel, nedvesítéssel);
- Az építési tevékenység befejezésekor a humuszos feltalajt helyben kell legfelső réteggként elteríteni;
- A feleslegben maradó humuszos feltalajt a területről elszállítani csak a talajvédelmi hatóság nyilatkozata alapján szabad.

Földtani képződmények:

Fülöpháza közigazgatási területén **kiemelt védettségű geológiai képződmény, védendő földtani érték** nem található.

A településen esetlegesen található **korábban felhagyott anyaggyödröket (homok- és agyagbányákat)** a területek későbbi hasznosításának megfelelően rekultiválni szükséges.

A térség talaj- és talajvízszennyezésének jellemzése:

A település területén egyes bezárt kommunális létesítmények területének a kivételével várhatóan örökölt talaj- és talajvízszennyezéssel nem kell számolni.

A **település egyes kommunális létesítményeinek** talajra és felszín alatti vízre gyakorolt hatása **a bezárt szilárd hulladéklerakó telep** esetében felmérésre került. Ezen létesítmény rekultivációja mintegy 10 éve megtörtént. A környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációban és a rekultivációs tervben foglaltak szerint a létesítmény üzemelési ideje alatt nem jelentős talaj- és talajvízszennyezést okozott, mely miatt a hatóság nem tartotta szükségesnek külön műszaki beavatkozás elvégzését, azonban kármentesítő monitoringot előírt.

A településnek **kijelölt települési folyékony hulladék leürítő helye** nincs és a korábbiakban sem volt, így ehhez kapcsolódóan talaj- és talajvízszennyezéssel nem kell számolni.

A településnek **állati hulladék elhelyező, ártalmatlanító létesítménye (dögtér, állati hulladék-temetője, stb.)** nincs és a korábbiakban sem volt, így ehhez kapcsolódóan talaj- és talajvízszennyezéssel nem kell számolni.

A fenti felszámolt létesítmények területe újra hasznosításának feltételei a teljes körű környezeti felülvizsgálati dokumentációban kerültek megállapításra. A felülvizsgálati dokumentációkban foglaltak szerint a talajvízben tapasztalható nem jelentős szennyezettség ellenére műszaki beavatkozás nem szükséges, illetve kármentesítési műszaki beavatkozás nem indokolt a lerakó és a leürítő hely esetében sem.

Egyéb a település területén meglévő, megmaradó létesítmények üzemeléséhez kapcsolódóan ismereteink szerint talajszennyezéssel nem kell számolni.

További talajvédelmi szempontú előírások:

- A termőföld minőségének védelme érdekében a földhasznosítás során a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást kell folytatni.
- A termőföldön történő beruházások építés engedélyezési eljárásába a talajvédelmi hatóságot is be kell vonni. Az építés engedélyezési tervdokumentációban külön munkarészben kell foglalkozni a területen található humuszvagyon védelmével, a letermelés, deponálás és felhasználás módjával.
- A földmozgással járó munkavégzések során:
 - A felső humuszos szintet külön kell letermelni és deponálni;
 - A földmozgatás, majd a végleges elhelyezés során a külön tárolt humuszos szintet a kiporzás ellen védeni kell (takarással, füvesítéssel, nedvesítéssel);
 - Az építési tevékenység befejezésekor a humuszos feltalajt helyben kell legfelső réteggként elteríteni;
 - A feleslegben maradó humuszos feltalajt a területről elszállítani csak a talajvédelmi hatóság nyilatkozata alapján szabad.
- A művelés alóli kivonásokat a beépítés ütemének megfelelően, szakaszosan kell végrehajtani és a munkák megkezdéséig a területet az eredeti művelési ágnak megfelelően kell hasznosítani.

Ásványi nyersanyag lelőhely:

A település közigazgatási területén nincs **legális, működő építőipari, illetve szilárd ásványi nyersanyag lelőhely (működő külszíni bánya, illetve bányászati célt szolgáló létesítmény)** információink szerint.

A település közigazgatási területén nincs **meddőhányó, célkitermelő hely, valamint bányászati módszerekkel kialakított föld alatti térség, illetve föld alatti tároló térség.**

A település területét **koncessziós előkészítési terület, valamint egyéb kutatási terület nem érinti.**

A közigazgatási területen **nincs egyéb bányászati joggal érintett terület.**

Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Tervében foglaltak szerint a közigazgatási területet **az ásványi nyersanyagvagyon terület övezete nem érinti.**

A korábban végzett földtani kutatások eredményei alapján összeállításra került **Állami Ásványi Nyersanyag és Geotermikus Energiavagyon Nyilvántartásban nem szerepelnek** Fülöpháza közigazgatási területéhez tartozó földrészek.

A korábban végzett földtani kutatások eredményei alapján összeállításra került **Állami Ásványi Nyersanyag és Geotermikus Energiavagyon Nyilvántartásban nem szerepelnek** Fülöpháza közigazgatási területéhez tartozó földrészek.

1.11.2. felszíni és a felszín alatti vizek

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben foglaltak szerint Fülöpháza közigazgatási területe az **Országos vízminőség-védelmi terület övezetével nem érintett.**

Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 (a továbbiakban: VGT3) szerint Fülöpháza közigazgatási területe az **1-10 számú Duna-völgyi-főcsatorna tervezési alegységre** esik.

Fülöpháza közigazgatási területén 1 db vízfolyás víztest található (minősítése a VGT3 7-1. melléklete alapján):

Víztest neve	Víztest kategóriája	Típus kódja	Ökológiai minősítés	Hidrológiai minősítés	Kémiai állapot	Ökológiai célkitűzés / elérése	Kémiai célkitűzés / elérése
Kurjantó-Kondortói-összekötő csatorna (VOR: AEP732)	mesterséges	6M	méréselt	kiváló	jó	a jó potenciál elérendő / 2027+	a jó állapot fenntartandó

Fülöpháza közigazgatási területén a VGT3 szerint állóvíz víztest nem található.

Fülöpháza közigazgatási területét 3 db felszín alatti víztest érinti (minősítésük a VGT3 7-1. melléklete alapján):

Víztest neve	Víztest jele	Víztest típusa	Mennyiségi állapot	Kémiai állapot	Mennyiségi állapot célkitűzés / elérése	Kémiai állapot célkitűzés / elérése
Duna-Tisza közti hátság – Duna-vízgyűjtő északi rész (VOR: AIQ531)	sp.1.14.1	sekély porózus	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (FAVÖKO)	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (NH ₄)	a jó állapot fenntartandó, a kockázat csökkentendő / 2027	a jó állapot fenntartandó, a kockázat csökkentendő / 2027
Duna-Tisza közti hátság – Duna-vízgyűjtő északi rész (VOR: AIQ530)	p.1.14.1	porózus	jó	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (NO ₃)	a jó állapot fenntartandó	a jó állapot fenntartandó, a kockázat csökkentendő / 2027
Nyugat-Alföld (VOR: AIQ623)	pt.1.2	porózus termál	jó	jó	a jó állapot fenntartandó	a jó állapot fenntartandó

Mindegyik felszín alatti víztest a teljes közigazgatási területet lefedi.

A szükséges főbb – a TRT. szempontjából releváns – intézkedéseket a VGT3 tartalmazza.

A Fülöpháza közigazgatási területét érintő víztestenként megfogalmazott célok, intézkedések településrendezési tervben kezelendő releváns részleteit az alábbi fejezetek tartalmazzák.

ÁLTALÁNOS VÍZGAZDÁLKODÁSI SZEMPONTÚ BESOROLÁSOK:

Szennyeződéserzékenységi besorolás:

Fülöpháza közigazgatási területének **szennyeződéserzékenységi besorolása: Érzékeny – felszín alatti vízminőség-védelmi – területek** a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló módosított 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet mellékletében foglaltak szerint (a felszín alatti víz védelme szempontjából).

Nitrátérzékenységi besorolás:

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről szóló módosított 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet 2013. szeptember 1-én hatályba lépett módosítása értelmében Fülöpháza közigazgatási területén több fizikai blokk került **nitrát-érzékeny** besorolásba.

A fenti rendelet 5. § (1) bekezdés bd) pontja értelmében nitrátérzékeny az olyan terület, „ahol a fő porózus-vízadó összlet teteje a felszíntől számítva 50 m-nél kisebb mélységben van”, míg be) pontja értelmében a település belterülete nitrátérzékeny területnek minősül „kivéve, ha a felszín alatti víz nitrát tartalma bizonyítottan nem haladja meg az 50 mg/l értéket és ahol a településrendezési terv alapján állattartás folytatható.”

Nitrát-érzékeny továbbá az 5. § (1) bekezdés d), illetve e) pontja értelmében a nagy létszámú, valamint az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás alá tartozó állattartó telepek, valamint az állattartó telephez tartozó trágyatárolók területe.

Megjegyezzük, hogy 2013. augusztus 31-ig ezen rendelet mellékletének B) RÉSZ-ében szerepelt Fülöpháza, így közigazgatási területe nitrát-érzékeny területnek minősült.

A nitrát-érzékeny területeken mezőgazdasági tevékenységet folytatóknak mezőgazdasági tevékenységeit a rendelet szerinti cselekvési program, valamint a helyes mezőgazdasági gyakorlatnak a cselekvési programban meghatározott előírásai szerint kell végeznie.

A felszíni vizek befogadó kategóriái:

A vizsgált térség – a felszíni vizek tekintetében – **a csatornák (nem állandó vízfolyások) a 3. időszakos vízfolyás befogadók területi kategóriába tartoznak** a hatályos többször módosított 220/2004. (VII. 21.) Korm. és a 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet előírásai szerint a szennyvizek befogadóba való közvetett és közvetlen bevezetésére vonatkozóan.

(Időszakos vízfolyás: olyan állandó vízhozammal, illetve vízborítással nem rendelkező vízfolyás (így különösen ér, patak, belvízcsatorna), amely időszakosan kiszárad tisztított szennyvíz, illetve használt víz bevezetése nélkül.)

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásai szerinti technológiai és országos vízminőség-védelmi területi kibocsátási határértékeket, valamint a közcsonnába bocsátható szennyvizek szennyező anyag tartalmának küszöbértékeit a KvVM rendelet mellékletei tartalmazzák.

A település közigazgatási területén **nincs állandó vízfolyás**.

A **települési szennyvíztisztítás szempontjából** érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtő területek kijelöléséről szóló 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltak szerint Fülöpháza közigazgatási területe **nem tartozik az érzékeny felszíni vízfolyások vízgyűjtő területéhez**.

A felszíni vizek jellemzése:

A terület felszíni vizeinek mennyiségét döntően a csapadékviszonyok és a felszíni viszonyok határozzák meg.

A felszíni vizek minőségét a települési infrastruktúra, a csatornázottság színvonala, illetve a működő ipar befolyásolja. Hatással van a vízminőségre a mezőgazdasági művelés alatt álló területekről bejutó diffúz szennyezés, illetve a települési hulladékgazdálkodás is.

A belterületi csapadékvizek fő befogadója a XIX/k. csatorna.

A vízrendezés és vízhasznosítás kérdéseit külön munkarész tárgyalja részletesen.

A felszín alatti vizek jellemzése:

A felszín alatti vizek minőségi szempontból veszélyeztetettek.

A talajvízkészletek a térségben a 15-30 m vastag holocén és pleisztocén korú laza összletben találhatóak, mely alatt a pleisztocén, a felső pliocén, majd a Felső-pannóniai és Levantei agyagos-homokos üledéksor következik.

A terület vízföldtani adottságai a kinyerhető víz mennyisége szempontjából elsősorban a pleisztocén üledékekben kedvezőek.

A *talajvízszintek* az utóbbi évtizedekben tendenciózusan csökkennek.

A település közigazgatási területén a talajvíz-tükör terep alatti becsült átlagos mélysége (a korábban végzett talajmechanikai fúrások során, valamint az ásott kutakban észlelt vízszintek, illetve Magyarország talajvíztérképe) alapján – a magasabb területeken -8,00 - -10,00 m, míg a mélyebb területeken -1,00 - -3,00 m (nyugalmi talajvízszint).

A rendelkezésre álló adatok, információk alapján megállapítható tehát, hogy a térségben az átlagos talajvízszint változó mélységekben helyezkedik el a változatos terepszintek miatt. A talajvízjárásra jellemző, hogy a vízszint sokéves ingadozása közepes, általában 1-3 m közötti.

Ezen – kb. 15-30 m mélységig – kitermelhető *talajvizek minősége* a térségben többek között magas ammónia-, vas- és mangántartalma miatt kifogásolható.

A térségben a *talajvizek áramlásának fő iránya* ismereteink szerint K-DK –ról Ny-ÉNy – i irányba mutat.

A rétegvizek Fülöpháza közigazgatási területén a 15 – 30 m alatt kezdődő mintegy 150-250 m vastag pleisztocén fluvioeolikus homok és kavicsrétegekben találhatók.

A *rétegvízárólók vízvezető képessége* a közigazgatási területen általában jó.

A kitermelhető *rétegvizek (minősége)* vas-, mangán-, ammónia-, arzén- és egyes helyeken metántartalma haladja meg általában a rendeletben előírt értékeket (II. osztályú).

A térségben a **rétegvizek áramlásának fő iránya** K-ÉK –ról Ny-DNy – felé mutat.

A felszín alatti vizek szennyező forrásai a felszíni vizeknél ismertetteken túl a házi szennyvizek és az állati trágya helytelen gyűjtése, a palástcementezés nélkül létesített csöktutak, stb.

A *vízellátás (települési vezetékes és egyedi kutas), vízbázis-védelem, valamint a szennyvízcsatornázás, szennyvíztisztítás, szennyvízelhelyezés kérdéseit külön munkarész tárgyalja részletesen.*

A vízvédelem érdekében tett további javaslatok:

Az egyéb *szennyező anyagok* elhelyezésére, földtani közegbe történő közvetlen, valamint felszín alatti vízbe történő közvetlen, illetve közvetett bevezetése a vízügyi hatóság által kiadott engedély, illetve szakhatósági állásfoglalásával más hatóság által kiadott engedély alapján történhet.

(Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a módosított 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdés c., pontja értelmében a közigazgatási területen folytatott egyes tevékenységek nem eredményezhetnek kedvezőtlenebb állapotot, mint amit a felszín alatti víz, a földtani közeg (B) szennyezettségi határértéke, vagy az annál magasabb (Ab) bizonyított háttér-koncentráció, továbbá az (E) egyedi szennyezettségi határérték, illetve kármentesítés esetén a (D) kármentesítési célállapot határérték jellemez. Ezen határértékek külön rendeletben kerültek meghatározásra.)

Mezőgazdasági területen történő szennyvíz, szennyvíziszap, hígtrágya és egyéb szennyező anyagok (nem veszélyes hulladékok) elhelyezéséhez a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály engedélye szükséges a módosított 27/2006. (II. 7.) és a módosított 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendeletek előírásai szerint. (A szennyvíz, szennyvíziszap és hígtrágya kihelyezéssel érintett erdő művelési ágú területeket ki kell vonni művelés alól.)

Az *elkészült regionális szilárdhulladék lerakó telepek* üzemeltetéséhez kapcsolódó társulás keretein belül készülő különböző hulladékkezelő és -elhelyező létesítmények megvalósulásával párhuzamosan – a program ütemezése szerint – **rekultiválásra kerültek** a Társuláshoz kapcsolódó települések rendezetlen hulladéklerakói, így Fülöpháza **szilárd hulladék lerakó telepe is, mely magába foglalja a törmeléklerakót is.**

A létesítmények talajra és talajvízre gyakorolt hatásai a *teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációban, majd az azt követő rekultivációs tervben* kerültek feltárássra, mely dokumentációkban foglaltak szerint a talajvízben tapasztalt nem jelentős szennyezettség ellenére műszaki beavatkozás nem szükséges, kármentesítés nem indokolt. A talajvíz minőségének észlelésére *monitoring rendszer került kiépítésre.*

A településnek ezen kívül **kijelölt települési folyékony hulladék leürítő helye** nincs és a korábbiakban sem volt, így ehhez kapcsolódóan felszín alatti víz szennyezéssel nem kell számolni.

A településnek **állati hulladék elhelyező, ártalmatlanító létesítménye (dögtér, állati hulladék-temetője, stb.)** nincs és a korábbiakban sem volt, így ehhez kapcsolódóan felszín alatti víz szennyezéssel nem kell számolni.

Az üzemek technológiai szennyvizei – ha szükséges előtisztítás után – az üzemeltető fogadónyilatkozata birtokában szállítással a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz fogadó helyre (jelen esetben a kecskeméti szennyvíztisztító telep fogadó műtárgya) kerülhet.

A közsatornába és szennyvíz fogadó helyre bocsátható szennyvizek szennyezőanyag tartalmának küszöbértékeit a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 4. számú melléklete tartalmazza, valamint a rendelet előírásait kell alkalmazni a szennyvízcsatornába és szennyvíz fogadó helyre bocsátott szennyvizek kibocsátóinak az egyéb rendelkezések figyelembevételével.

(Ezen rendelet – csatorna és szennyvíztisztító befogadó esetén – időszakos vízfolyás és egyéb befogadó közt tesz különbséget.)

Csapadékvíz és szennyvíz felszíni vízbe vezetésének minőségi kritériumait 2004. augusztus 5-től a módosított 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, valamint a 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet előírásai tartalmazzák. Egyes technológiákra technológiai, míg a technológiai határértékekkel nem szabályozottakra országos vízminőség-védelmi területi kibocsátási határértékek vonatkoznak.

Felszíni víz befogadóba előtisztítás nélkül kizárólag tiszta csapadékvíz vezethető.

További vonatkozó előírások:

A közműves ivóvízellátás és a közműves szennyvízelvezetés tekintetében a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény és ezen törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet előírásait kell figyelembe venni a korábbiakon túl. Vízvédelem tekintetében a fentiekben túl be kell tartani a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. számú törvény, valamint a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet, valamint a vízgazdálkodás egyes szakmai követelményeiről szóló rendeletek előírásait is.

1.11.3. levegőtisztaság és védelme

Fülöpháza település közigazgatási területén a **levegőterheltségi szint** – 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 1. mellékletében meghatározott – **egészségügyi határértékei** az irányadók az ökológiai rendszerek védelmében meghatározott területek kivételével, ahol ezen rendelet 4. mellékletében szereplő az **ökológiai rendszerek védelmében meghatározott kritikus levegőterheltségi szinteket** kell alkalmazni.

A település közigazgatási területét érintő Nemzeti Parki, Natura 2000 területek, ex-lege védett lápok és szikes tavak, valamint természeti területek, továbbá az országos ökológiai hálózat övezetébe tartozó mag- és folyosó területek – a természet- és tájvédelmi munkarészben részletezettek szerint –, melyek esetében releváns lehet az ökológiai rendszerek védelmében meghatározott kritikus levegőterheltségi szint.

A térségben **az uralkodó szélirány** Ny-ÉNy – i.

Immissziós helyzetkép:

A település – levegőjének minőségét tekintve – a térség egyik legkevésbé szennyezett, legkevésbé terhelt levegőjű részéhez tartozik – az *Országos Immissziómérő Hálózat korábbi adatai szerint* –, azaz az alap légszennyezettség nem számottevő.

(A település a Környezetvédelmi Értesítő 2001. március 30-án megjelent az évi 3. számában található „A KAC 2001. évi pályázati felhívásai” című anyag 1. mellékletében foglaltak szerint sem a „szennyezett”, sem a „mérsékelt szennyezett levegőminőségű települések” között nincs felsorolva.)

Ezen túlmenően a **légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről** szóló többször módosított 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. számú melléklete szerint Fülöpháza közigazgatási területe olyan levegőterheltségi zónába esik, ahol a szén-monoxid, kén-dioxid, nitrogén-oxidok és a benzol légszennyező anyagok tekintetében a levegőterheltségi szint nem haladja meg az alsó vizsgálati küszöböt, a szilárd légszennyező anyagok (PM₁₀) esetében pedig a levegőterheltségi szint a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van, míg a szilárd légszennyező anyagok (PM₁₀) arzén, kadmium, nikkel és ólom tartalma tekintetében a levegőterheltségi szint nem haladja meg az alsó vizsgálati küszöböt, a policiklikus aromás szánhidrogének (benz(a)pirén) esetében pedig a levegőterheltségi szint a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van.

Szennyező anyag	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol
Zóna kategóriák	F	F	F	E	F
Koncentráció (µg/m ³)	50	40 - 60	3000	40	5

Szennyező anyag	Talajközeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)-pirén (BaP)
Zóna kategóriák	O-I	F	F	F	F	D
Koncentráció (µg/m ³)	*	0,01	0,005	0,025	0,3	0,00012

Ez köszönhető a település és környéke adottságainak: viszonylag nagy területen elhelyezkedő település, kevés és jelentős levegőterhelést nem okozó ipari üzem, jelentős közúti közlekedés, viszonylag kevés parlagon hagyott mezőgazdasági terület, azonban egyes helyeken deflációra érzékeny talajminőséggel.

Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózatnak jelenleg a településen és környezetében nem találhatók mérőhelyei, a szmoghelyzet kialakulásával pedig nem kell számolni, így füstköd-riadó terv kidolgozására sincs szükség.

A településen a légszennyező anyagok koncentrációi a 80-s évektől napjainkig csökkenő tendenciát mutatnak a kén-dioxidra és a nitrogén-oxidokra vonatkoztatva.

Ez jórészt a vezetékes gázhálózat kiépülésének és a visszaszoruló, illetve átalakuló ipari termelésnek az eredménye. (A település és közvetlen környezetének adottságai kedvezőek.)

A kémiai légszennyező komponensek tekintetében a település levegője tisztának mondható.

A szilárd légszennyező komponensek (üledő- és szálló por beleértve a növényi polleneket is) aránya időnként számottevő, a növényi pollen esetében pedig a térségben a helyenként burkolatlan útfelületeknek és a nem megfelelően karbantartott zöldfelületeknek, az egyes helyeken elhanyagolt, parlagon hagyott mezőgazdasági területeknek, valamint a csökkenő mennyiségű és kedvezőtlen eloszlású csapadéknak köszönhetően. A zöldterületeken törekedni kell az allergiát okozó pollenű növények visszaszorítására.

Az állattartó telepek környezetében a bűzterhelés időnként nem elhanyagolható.

Mindezen adottságokat együttevén várhatóan tarthatók és tartandók is a fenti rendelet előírásai szerinti immissziós határértékek.

Levegőminőségi követelmények (4/2011. (I. 14.) VM rendeletet)

Légszennyező anyag	Levegőterheltségi szint egészségügyi határértékei (µg/m ³)			Veszélyességi fokozat
	órás	24 órás	éves	
Szén-monoxid	10.000	5.000*	3.000	II.
Nitrogén-dioxid	100	85	40	II.
Szálló por (PM10)	-	50	40	III.
Kén-dioxid	250	125	50	III.
Ózon	-	120*	-	I.
Benzol	-	-	5	I.

* napi 8 órás mozgó átlagkoncentrációk maximuma

Emissziós helyzetkép:

A község légtérébe kerülő légszennyező anyagok döntően a közlekedésből, a fűtésből és az üzemi, technológiai tevékenységekből erednek.

A fűtési és üzemi eredetű kibocsátások jellemzően 10 m alatt, néhány esetben pedig 10-20 m közötti magasságban történnek, így e terület nem játszik számottevő szerepet a nagy távolságba eljutó légszennyezés

kialakításában. A település átszellőzöttsége megfelelőnek mondható. A közlekedésből adódó levegőterhelés mértéke számottevő, a helyi és az átmenő forgalom is megnövekedett (52. sz. főút, 5214, 5215, 5301 jelű közút) az utóbbi években. A fűtési módok megoszlása a településen kedvező képet mutat: a központi belterületen gyakorlatilag teljesen kiépített a gázhálózat és a gázzal fűtő lakások aránya is magas, azonban nem elhanyagolható – de várhatóan átmenetileg jelentősebb lesz – a vegyes tüzelésű kazánokban fával és egyéb szilárd tüzelőanyagokkal fűtő lakások aránya sem a külterületen és a belterület egyes részein.

Kellemetlen szagok a nagyobb állattartó telepek környezetében jelentenek időszakonként problémát.

Az *allergiára hajlamos* személyek számára gondot jelenthet a parlagon fekvő, illetve gondozatlan, gyomos, bolygatott külterületek nem elhanyagolható kiterjedése. A község belterületére ez nem jellemző. Száraz időszakokban *jelentős porszenyezés* forrása lehet a néhány keskeny burkolatú és burkolatlan település széli út a község belterületén és annak közelében. Emellett mezőgazdasági munkák idején okozhat problémát a mezőgazdasági földterületekről származó porszenyezés.

Légszennyező anyag kibocsátás szempontjából jelentős ipari üzemek, illetve termelő, vagy szolgáltató tevékenységet végző létesítmények Fülöpháza közigazgatási területén belül – néhány kivételtől eltekintve – nem találhatóak. Ezen, illetve az egyéb kisebb levegőterhelést okozó üzemek, telephelyek a település belterületének a DK – i szélén, a belterület ÉK – i közelében, illetve a külterület ÉK – i szélén lévő gazdasági területein üzemelnek döntően.

A település gazdasági területei – az uralkodó szélirány szempontjából általában kedvező elhelyezkedéssel – a belterületi lakóterületek közelében, attól ÉK – re, illetve a belterülettől távolabb a közigazgatási terület ÉK – i szélén találhatóak.

Ezen üzemek, telephelyek általában a község gazdasági területein húzódnak döntően, egyes esetekben a belterületi lakóterületek mellett és közelében, valamint távolabb lévő majorokban, gazdasági területeken üzemelnek döntően.

Jelenleg a gazdasági területeken üzemelő jelentősebb levegőterhelést okozó üzemek, tevékenységek a következők:

Baromfitelepek, szarvasmarha telepek, nyúltelep

A településen található egyéb termelő, szolgáltató tevékenységek telephelyein sem jelentősebb pontforrás, sem pedig jelentősebb helyhez kötött diffúz légszennyező forrás nincs és várhatóan nem is létesül az alábbiak szerint.

A meglévő és kialakítandó gazdasági területeken belül kereskedelmi, szolgáltató és általános gazdasági területek a belterületen, a belterület DK – i szélén, illetve ÉK – i közelében meglévő gazdasági (kereskedelmi, szolgáltató) területeken *találhatóak*, melyek egy része jelenleg is beépítetlen, így nem tervezett bővítésük, valamint új területek kijelölése – legfeljebb a gazdasági területi kategóriákon belüli átsorolása történik (Gksz-ből Gá).

A meglévő iparterületek a település – fentebb nem említett – gazdasági területein, majorjaiban (a közigazgatási terület ÉK – i szélén) találhatóak, ilyen üzemek, tevékenységek a későbbiekben is ezen területeken alakíthatóak ki – a lakóterületek felőli területek esetében – lehetőség szerint ültetési kötelezettséggel.

Ezen gazdasági területek – a belterület széli gazdasági területek kivételével – a belterületi lakóterületektől viszonylag távol találhatóak, ahol lehetőség van rá zöldterületek védelmében.

A fentieket összefoglalva megállapítható, hogy a külterületi állattartó telepek üzemelésével járó bűzterhelés a belterületi lakóterületeken – a lakóterületekhez közeli állattartó telepek kivételével – gyakorlatilag nem érzékelhető és – a vonatkozó állattartási előírások szigorú betartása mellett – várhatóan a majorok közelében is tovább enyhül.

Ezt segíti az a tény is, hogy a belterületi háztáji állattartás sem számottevő (néhány sertés, valamint baromfik).

A település a haszonállatokra vonatkozó **helyi állattartási rendelettel** nem rendelkezett, melynek megalkotása már nem is lehetséges, ugyanis az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 6. §

(6) bekezdése értelmében 2012. október 01. óta mezőgazdasági haszonállat tartása önkormányzati rendeletben nem korlátozható.

Az új, bűz kibocsátással járó környezeti hatásvizsgálat köteles, vagy egységes környezethasználati engedély köteles tevékenységek, illetve létesítmények esetében a bűzterhelőnek **védelmi övezetet** kell kialakítania a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 5. és 29. §-a szerint.

Fülöpháza közigazgatási területét érintően 3 db állattartó (baromfinevelő) telep és bűzforrása (állattartó épületek, trágyatárolók) körül került kijelölésre levegővédelmi szempontú védelmi övezet az egységes környezethasználati engedélyekben.

Ezen telephelyek az alábbiak:

- Kaldenek Bt.
- Porvan Kft.
- Baracska Attila e.v.

A védelmi övezetek kiterjedése 6-125 m közötti az egységes környezethasználati engedélyekben részletezettek szerint.

A védelmi övezetek határait feltüntettük a rajzi munkarészben.

A védelmi övezeteken belüli területekre vonatkozó korlátozásokat a vonatkozó jogszabályban és az egységes környezethasználati engedélyekben foglaltak szerint kell figyelembe venni.

A 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 5. § (6) bekezdése szerint: „A védelmi övezetet úgy kell kijelölni, hogy abban nem lehet lakóépület, üdülőépület, oktatási, nevelési, egészségügyi, szociális és igazgatási épület, kivéve a telepítésre kerülő, illetve a már működő légszennyező források működésével összefüggő építményt.”

A bűzös tevékenységeken túl közlekedési vonalforrások létesítése esetében is védelmi övezet jelölendő ki.

A védelmi övezet határa az egy- és kétszámjegyű országos közút, valamint vasút vonalforrás létesítése esetén a közlekedési létesítmény tengelyétől számított 25 m.

Az avar és növényi hulladék nyílttéri égetésének helyi szabályairól szóló 7/2014. (VI. 30.) Ök. számú rendelet előírásait figyelembe kell venni **az avar és növényi hulladék nyílttéri égetésének vonatkozásában**, esetleg módosítani a hatályos előírásoknak megfelelően. Ezen túlmenően javasoljuk a jogszabályt kiegészíteni **a tarló, legelő, nád égetésére (ártalmatlanítására) vonatkozó szabályokkal** a hatályos előírásoknak megfelelően.

Ezen túlmenően javasoljuk a jogszabályt kiegészíteni **a háztartási fűtési tevékenységgel okozott légszennyezés, valamint a porképződés megelőzésére és a bűzös anyagok kezelésére vonatkozó szabályokkal** a hatályos előírásoknak megfelelően.

Vonatkozó előírások:

A telepítendő üzemeknek és technológiáknak légszennyező anyag kibocsátás szempontjából meg kell felelniük a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet, valamint a végrehajtására kiadott egyes rendeletek (4/2011. (I. 14.) VM rendelet, 26/2014. (III. 25.) VM rendelet, stb.) előírásainak.

A **település egyes kommunális létesítményeinek bűz és egyéb légszennyező anyag kibocsátása** elhanyagolható.

A belterületi lakóterületek szélétől ÉK – re mintegy 2000 m-re található **szilárd hulladéklerakó telep** több mint 20 éve bezárásra, majd mintegy 10 éve rekultiválásra került, így ehhez kapcsolódóan levegőterheléssel nem kell számolni.

A településnek **kijelölt települési folyékony hulladék leürítő helye** nincs és a korábbiakban sem volt, így ehhez kapcsolódóan levegőterheléssel nem kell számolni.

A településnek **állati hulladék elhelyező, ártalmatlanító létesítménye (dögtér, állati hulladék-temetője, stb.)** nincs és a korábbiakban sem volt, így ehhez kapcsolódóan levegőterheléssel nem kell számolni.

A **közúti és vasúti forgalomból adódó levegőterhelés** kérdéseit a zajterhelés kérdéseivel együtt a zaj- és rezgésvédelmi tervfejezet tárgyalja.

A **települési környezet levegőminőségét** a gépjárműforgalom (ezen belül is a nehéz járművek arányának) növekedése és a szilárd tüzelés – várhatóan átmeneti – terjedése kedvezőtlenül befolyásolja. A belterület széli

ingatlanok egy részének, valamint a külterületi tanyák, majorok, illetve egyéb gazdasági területek gazdasági épületeinek fűtése esetenként hagyományos tüzelőanyagokkal (vegyes tüzelésű kazánokban fa, illetve egyéb szilárd tüzelőanyag) történik. Javasoljuk ezen területeken is a gázfűtéses, vagy megújuló energiát használó megoldások alkalmazásának szorgalmazását.

A belterületi porszennyezés csökkentését a telkeken és közterületeken növénytelepítéssel, illetve az utak burkolásával lehet elérni. A gazdasági területeken belül és a mezőgazdasági területek dűlőútjai mellé védőfásítás javasolt.

A növényi pollen szennyezés a gyomnövények (elsősorban a parlagfű) megfelelő irtásával és a zöldterületek karbantartásával szorítható vissza.

A terület felhasználásban tervezett változtatások levegővédelmi szempontból általában kedvezőek. Jelentős légszennyezőanyag kibocsátással járó tevékenység a településen a továbbiakban sem várható.

A levegő minőségében hosszabb távon javulást eredményezhet még a jelen terv keretein kívül eső, tőle függetlenül megvalósuló fejlesztések (pld. az újabb hőtermelő berendezések hatásfokának és kibocsátási értékeinek javulása, a motorhajtó anyagok minőségének javítása, a gépjármű motorok káros anyag kibocsátásának csökkenése).

A település levegőminőségének romlásával (a település területén történő kibocsátásokat figyelembe véve) hosszabb távon sem kell számolni, hiszen a környezetre jelentős hatást gyakorló jelentős levegőterhelő ipari létesítmények/technológiák tömeges üzembe helyezése, illetve további állattartó telepek létesítése a lakóterületek közelében nem várható.

Települési klíma:

Fülöpháza Magyarország területén belül a klímaváltozás hatásainak leginkább kitett térségek közé tartozik, melyre többek között a forró napok és a hóhullámos, illetve hőségiadós napok számának a növekedése, illetve a csapadékos napok számának a csökkenése mellett a rövid idejű csapadékok intenzitásának és a viharos napok számának a növekedését prognosztizálják a klíamodellek.

A község döntően elszennvedője a klímaváltozásnak, annak előidézésében elhanyagolható szerepet játszik.

A klímaváltozás hatásaival szemben a települési éghajlat-változási programokban részletezett **megelőzési (mitigációs) és alkalmazkodási (adaptációs) lehetőségek** állnak.

A település közigazgatási területére megfogalmazható célok a kibocsátás-csökkentés és a várható változásokhoz való alkalmazkodás terén:

Kibocsátás-csökkentési cél:

- optimális közlekedési hálózatok kialakítása, közösségi közlekedés optimalizálása, kerékpárút-hálózat fejlesztése, fenntartható települési mobilitás
- előnyben részesítendő a nagy energiahatékonysággal üzemelő létesítmények, technológiák, valamint a megújuló energiák minél nagyobb arányú használata
- a község területén belüli, valamint a telephelyeken belüli megfelelő hulladékgyűjtés és kezelés
- a racionális gazdasági elrendezés / térbeli szerkezet (előnyben részesítendő az egymáshoz kapcsolódó tevékenységek)
- intenzív zöldfelületek kialakítása a telephelyeken és a közterületeken

Alkalmazkodási célok:

- aszály és belvizek okozta mezőgazdasági károk mérséklése;
- fenntartható, vízvisszatartásra irányuló települési csapadékvíz gazdálkodási gyakorlat kialakítása;
- épületek és építmények viharkárok általi károsodásának megelőzése;
- épületek árnyékolása, megfelelő növénytelepítés;
- nyári hőhullámok közegészségügyi kockázatainak csökkentése;
- biológiai sokféleség megőrzése a változó éghajlati feltételek mellett.

A fenti célok elérése érdekében javasoljuk, hogy a település készítsen **Fenntartható Energia és Klíma Akciótervet (SECAP) legalább 2030-ig szóló időtávra**. Ebben meghatározandók a célok eléréséhez szükséges

intézkedések és azok ütemezése. Ezek olyan fejlesztési irányokként, beruházási tervekként definiálhatók, amelyek megvalósításának részletei a mindenkorai pénzügyi és egyéb lehetőségek mentén pontosíthatók.

A településrendezési terv szempontjából releváns intézkedések beépítendő a következő településrendezési tervbe.

1.11.4. zaj- és rezgésterhelés

A község lakóinak nyugalma leginkább zavaró környezeti hatás a monoton zajterhelés, vagy impulzus szerűen jelentkező erős zajhatás.

A kibocsátó tevékenységek szerint a zajforrások az alábbiak: ipari, üzemi tevékenység, közlekedés (közúti, vasúti, légi), szabadidős tevékenységek (vendéglátás, szórakoztatás). A negyedik kategória pedig az építési kivitelezési tevékenységből származó zajterhelés.

Ezen különböző létesítményektől és tevékenységektől származó zaj védendő területeken érvényes terhelési határértékeit a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet mellékletei tartalmazzák.

Zaj- és rezgésvédelmi szempontú területi funkciók:

A település lakóterületeit, valamint a különleges területek közül az oktatási létesítmények területét, a temetőt és a zöldterületeket zaj- és rezgésvédelmi szempontból **„Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias beépítésű), valamint a különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők és a zöldterületek”** területi funkcióba szükséges sorolni.

A település településközponti és intézményi vegyes területeit zaj- és rezgésvédelmi szempontból **„Vegyes terület”** területi funkcióba szükséges sorolni.

A kereskedelmi, szolgáltató gazdasági, az ipari gazdasági és az általános gazdasági, valamint a különleges mezőgazdasági üzemi területek –, azaz a bel- és külterületi gazdasági területek és majorok – zaj- és rezgésvédelmi szempontból **„Gazdasági terület”** területi funkcióba sorolandók.

Gazdasági terület területi funkcióba soroljuk továbbá a különleges területek közül a mezőgazdasági üzemi, agrárlogisztikai, megújuló energia hasznosítására szolgáló területeket is.

Ezen besorolást a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet vonatkozó előírásai indokolják. A fentiek szerint a vizsgált területen 4 különböző zajterhelési határértékkel szabályozott területi funkció különíthető el, melyekhez kapcsolódó zajterhelési határértékeket az alábbi táblázatok tartalmazzák:

1. melléklet a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelethez

Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken

	A	B	C
1	zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) nappal 06–22 óra	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) éjjel 22–06 óra
2	Üdülőtér, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
3	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
4	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
5	Gazdasági terület	60	50

A rendelet 1. sz. mellékletében adott határértékek vonatkoznak a szolgáltató tevékenységet ellátó létesítményektől, azok szabadban, vagy zárt térben működtetett hangosító berendezéseitől, vagy bármely más hangforrástól származó zajterhelésekre is.

2. melléklet a 27/2008. (XII. 3.) KvVM–EüM együttes rendelethez**Építési kivitelezési tevékenységből származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken**

1	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre (dB)					
		ha az építési munka időtartama					
		1 hónap vagy kevesebb		1 hónap felett 1 évig		1 évnél több	
		nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra	nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra	nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra
5	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi terület	60	45	55	40	50	35
6	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, a temetők, a zöldterület	65	50	60	45	55	40
7	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	70	55	65	50	60	45
8	Gazdasági terület	70	55	70	55	65	50

Értelmezése az MSZ 18150–1 szabvány szerint.

3. melléklet a 27/2008. (XII. 3.) KvVM–EüM együttes rendelethez**A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken**

1	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} kö megítélési szintre (dB)					
		kiszolgáló úttól, lakóúttól származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó mellékutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő gyűjtőutaktól és külterületi közutaktól, a vasúti mellékvonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelyektől származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, belterületi elsőrendű főutaktól és belterületi másodrendű főutaktól, az autóbusz-pályaudvartól, a vasúti fővonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelytől származó zajra	
		nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra	nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra	nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra
4	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi terület	50	40	55	45	60	50
5	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei és a temetők, a zöldterület	55	45	60	50	65	55
6	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	60	50	65	55	65	55
7	Gazdasági terület	65	55	65	55	65	55

Megjegyezzük, hogy a már meglévő, üzemelő zaj- és rezgésbocsátással járó tevékenységek, vállalkozások környezetében majdani beépítésre kerülő területek kijelölésénél, elhelyezésénél ugyancsak a 27/2008. (XII. 3.) KvVM–EüM együttes rendeletben előírt zajterhelési határértékek teljesülését kell figyelembe venni.

Zaj- és rezgésvédelmi szempontú övezetek, területek:

A 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet szerinti – a rendeltetése miatt fokozott védelmet igénylő létesítmény (egészségügyi, oktatási, művelődési, stb.) körül kialakítható – **csendes övezetek**, valamint **zajvédelmi szempontból fokozottan védett területek** –, azaz a zajvédelmi zónáknál megadott zajterhelési határértékeknel szigorúbb határértékekkel védett területek – Fülöpháza közigazgatási területén nem találhatók, illetve kialakítását a terv sem javasolja az önkormányzat szándékaival összhangban, ugyanis az egyéb zajterhelési határértékek is elegendően szigorúak és betartásuk jelenleg is egyes helyeken nehézséget okoz.

A közigazgatási területen olyan közüzemi létesítmény, ahol a zajszint nem csökkenthető határértékre, azaz **fokozottan zajos terület** nem található, illetve a környezetvédelmi hatóság ilyet nem jelölt ki, illetve folyamatban lévő kijelölésről sincs tudomásunk.

A zajforrások és a zajterhelés vizsgálata:

Üzemi zaj:

A belterületi lakóterületekbe ékelődve, valamint a lakóterületek melletti és közeli gazdasági területeken található egyes üzemek (állattartó telepek) tevékenységük során számottevő zajkibocsátással járnak, azonban határérték feletti zajkibocsátással üzemelésük során valószínűsíthetően nem kell számolni.

A meglévő és kialakítandó gazdasági területeken belül kereskedelmi, szolgáltató, általános és ipari gazdasági területek találhatóak és kerülnek kialakításra.

A kereskedelmi, szolgáltató, általános, egyéb ipari és az ipari gazdasági területek esetében, ahol lehetőség van rá, a belterületi lakóterületek felé min. 30 m széles – esetleg ültetési kötelezettséggel biztosítandó – többszintes, örökzöldeket is tartalmazó védő zóldsáv, véderdősáv védelmében létesülhetnek, üzemelhetnek, illetve bővíthetnek, azonban javaslatunk szerint a rendeletek előírásainak megfelelő „zajosabb” tevékenységek az ipari gazdasági területek lakóterületektől távolabb eső területeire települhetnek. Szükség esetén a lakó- és gazdasági területek határán hangárnyékoló létesítménnyel (zajárnyékoló fal) biztosítható a gazdasági területeken kibocsátott üzemi zajtól származó lakóterületre előírt zajterhelési határértékek teljesülése.

A gazdasági (kereskedelmi, szolgáltató és ipari) területek több helyütt meglévő lakóterületi és egyes különleges területi funkcióval (zöldterületek), illetve mezőgazdasági és erdőterületekkel közvetlenül határosak.

A különleges, mezőgazdasági és erdő területeken – a gazdasági területek zajvédelmi funkcióba sorolt területek kivételével – üzemi zajforrások nincsenek és nem is létesülnek.

Az állattartó telepek üzemelése nem jár jelentős üzemi zajkibocsátással.

A Kerekegyháza gázátadó állomás területén jelentős zajkibocsátású létesítmények üzemelnek – beleértve az állomáshoz kapcsolódó fáklyát is.

Az FGSZ Zrt. adatszolgáltatása szerint a gázátadó állomás vélelmezett **zajvédelmi hatásterülete** is min. 100 m a zajforrást magába foglaló telekingatlan telekhatártól, illetve a fáklyától, mely a Gázellátás, gázközművek tervlapon feltüntetésre került.

Kedvező, hogy a zajvédelmi hatásterületen belül és közelében védendő épületek nem találhatóak és a későbbiekben sem létesülhetnek.

A fasorok, valamint a véderdősávok hangcsillapító hatása, továbbá az övezeti besorolások biztosítják a gazdasági területekről származó zaj – a lakó- és egyes különleges területekre előírt zajterhelési határértékekre történő csillapítását.

A lakóterületekbe ékelődött – gazdasági területekbe nem sorolt – kisebb termelő, kereskedelmi, szolgáltató tevékenységeket zajvédelmi szempontból a lakóterületi funkcióba soroljuk. (Ezen létesítményeknek a lakóterületre előírt zaj- és rezgésterhelési határértékeket kell biztosítaniuk üzemelésük során.)

A vegyes, illetve a lakó- és egyéb különleges területi funkció között 5 dB a zajhatárérték különbség. Ezen területek esetében az üzemi és szabadidős létesítményekben folytatott tevékenységekből származó zaj- és rezgésterhelési határértékek túllépése nem várható, ugyanis a lakóterületekkel szomszédos településközpont és intézményi vegyes területen lévő létesítményekben zajos tevékenységek nincsenek és nem is létesülhetnek.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a magasabb zajterhelési határértékkel rendelkező övezetekből származó zajterhelés, a szomszédos alacsonyabb zajterhelési határértékkel rendelkező területeken lévő védendő létesítményekre vonatkozó ezen alacsonyabb zajterhelési határértékeket sem haladhatja meg, mely miatt tettük a fentebbi javaslatokat az egymással közvetlenül határos különböző zajterhelési határértékkel rendelkező övezetek esetében.

Szabadidős tevékenységtől származó zaj:

A község területén néhány szabadidős jellegű (kulturális, szórakoztató, vendéglátó és sport) zajforrás üzemel, amelyek általában szezonálisan, vagy állandó jelleggel működő vendéglátó egységeket jelentenek.

A kulturális, szórakoztató, vendéglátó, sport-, reklámcélú, közösségi, továbbá minden hangosítást igénylő rendezvénytől – a közterületi rendezvény kivételével – és egyéb helyhez kötött külső zajforrástól származó szabadidős zaj terhelési határértékei a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. számú mellékletében foglalt: az üzemi és szabadidős létesítményekben folytatott tevékenységektől származó zaj terhelési határértékeinek felelnek meg. Ezen túlmenően azonban tárgyi tevékenységek megengedett üzemeltetési helyére, idejére, stb. vonatkozóan az önkormányzat helyi zaj- és rezgésvédelmi szabályokat állapíthat meg (önkormányzati rendelet formájában) jelenleg a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendeletben kapott felhatalmazás alapján.

(Az Önkormányzat jelenleg erre vonatkozóan nem rendelkezik helyi szabályokkal.)

Ehhez kapcsolódó probléma Fülöpháza közigazgatási területén jelenleg nincsen és a későbbiekben sem várható – adatszolgáltatás szerint.

Közlekedéstől származó zaj- és levegőterhelés:

Közúti közlekedési zaj- és levegőterhelés:

A környezeti zaj- és légszennyező források közül a közúti közlekedés az, amely a legnagyobb mértékben és a legnagyobb területet terhel zajjal és légszennyező anyagokkal. Ez elsősorban a jelentős átmenő forgalmú utakra vonatkozik.

Az 52. sz. főút az igazgatási terület D – i részét Ny – K – i irányban szeli át, a belterületi lakóterületektől D – re legközelebb mintegy 1,45 km-nél nagyobb távolságban, jelenleg beépítetlen és lakóépületekkel a későbbiekben is csak igen korlátozottan beépíthető területeken, így a település belterületén érzékelhető zaj- és levegőterhelést nem okozva ezzel.

Az 5215 jelű közút az igazgatási területet DK – ÉNy – i irányban szeli át, illetve érinti és a belterület egy részén lakó- és vegyes területeken vezet keresztül, általában nagy közterületi szélességű szakaszokon és az uralkodó szélirány ezen légszennyező anyagokat a lakóterületek egy része felé továbbítja számottevő levegőterhelést nem okozva ezzel. A csekély forgalom miatt zajhatárérték túllépést nem okoz jelenleg és várhatóan a későbbiekben sem az ezen úton haladó forgalom.

Az egyéb közutak (5214, 5301 jelű) belterületi lakóterületeket nem érintenek, külterületen csekély beépítettségű területeken vezetnek, így jelentős zajterhelést, ezáltal zajhatárérték túllépést nem okoz jelenleg és várhatóan a későbbiekben sem az ezen utakon haladó forgalom. A levegőterhelés sem jelentős, hatásai a belterületi lakóterületeken nem érzékelhetőek.

Egyéb közút jelenleg nem érinti a település közigazgatási területét.

A település közigazgatási területén található önkormányzati utak, illetve magántulajdonú utak forgalma jelenleg és a későbbiekben sem lesz jelentős, így a zajhatárértékek minden esetben teljesülnek a távlati forgalom esetén is és jelentős levegőterhelést sem okoz a forgalom.

A közigazgatási területtől É – re tervezett M8 gyorsforgalmi út Dunavecse-Kecskemét közötti szakaszának az elkészülte után az 52. sz. főút Fülöpházát érintő szakaszán várhatóan jelentősen le fog csökkenni a forgalom, így az ebből adódó közlekedési eredetű zaj- és levegőterhelés is.

A közigazgatási területet érintő kettő és négy számjegyű közutak mentén a zajvédelmi funkciójuk mellett levegő- és talajvédelmi okokból is ajánlott védő zöldsávok, fasorok kialakítása és fenntartása.

Egyéb utakra nem áll rendelkezésre forgalomszámlálási adat, de a forgalmuk olyan csekély, hogy határérték túllépés a fejlesztésekből adódó távlati forgalmukat figyelembe véve sem várható.

Ezen utak (önkormányzati mellékutak és az egyéb utak) jelenleg tulajdonképpen csak célforgalmat bonyolítanak – külterületen általában beépítésre nem szánt területek mellett haladnak, ennek ellenére ezen utak mellett is indokolt a levegő- és talajvédelmi szempontokon túl zajvédelmi szempontokat is figyelembe vevő fasorok telepítése a tájlesztettkai szempontokra is figyelemmel.

A meglévő beépítetlen gazdasági- és lakóterületek beépítése és majdani üzemelése sem okoz a korábbi feltételek alapján akkora forgalomnövekedést a település útjain, hogy ebből adódóan zajhatárérték túllépésre és számottevő levegőterhelés növekedésre kelljen számítani.

A tervezett és meglévő belterületi önkormányzati *lakóutakon* a közlekedés csekély, így zajhatárérték túllépés a későbbiekben sem várható.

Vasúti közlekedési zaj- és levegőterhelés:

A közigazgatási terület vasútvonal és vasúti létesítmény nem érinti, így ehhez kapcsolódóan a településen zaj- és levegőterheléssel nem kell számolni.

Vonatkozó előírások:

Zaj- és rezgésvédelmi szempontból a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet, a 93/2007. (XII. 18.) KvVM és a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet előírásai az irányadók a terület beépítésével és a technológiák üzemeltetésével kapcsolatban.

1.11.5. sugárzás védelem

A község közigazgatási területén sugárzásveszélyes létesítmények, tevékenységek (meddőhányó, bánya, zagytározó, stb.) nincsenek.

1.11.6. hulladékkezelés

Fülöpháza közigazgatási területén keletkező **települési (kommunális) szilárd hulladékok a közigazgatási területen kívüli (kecskeméti) regionális rendezett szilárd hulladéklerakóra** kerülnek mintegy 20 éve (azaz a községi hulladéklerakó bezárása) óta.

A **települési szilárd hulladékok szállítását** a DTkH Nonprofit Kft. (6000 Kecskemét, Kisfái tanya 248. 0737/12 hrsz.) végzi **közszolgáltatás keretében**.

A település **(mintegy 20 éve bezárt) szilárd hulladék lerakója** a belterületi lakóterülettől ÉK – re mintegy 2000 m-re a 090/74 hrsz.-ú ingatlanon található.

A lerakó felszíni szennyeződésre erősen érzékeny területen került kialakításra az 1987-ben történt hatósági helykijelölést követően ismereteink szerint bármiféle hatósági engedélyek és műszaki védelem nélkül (potenciális talaj- és talajvízszennyező forrás).

A lerakóra – adatszolgáltatás szerint – döntően kommunális és némi ipari nem veszélyes termelési hulladék – az építési és bontási hulladékokat is beleértve – került gyakorlatilag kizárólag Fülöpháza közigazgatási területéről.

Az ide érkező hulladékot időnként dózerrel rendezték, tömörítették és réteges takarással törmelékkel fedték. A talajvíz minőségét a rekultiváció során kialakított talajvíz-megfigyelő kutakkal ellenőrzik.

A Fülöpházát is érintő **Duna-Tisza közti Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer** keretén belül elkészült **kecskeméti regionális szilárdhulladék lerakó telep** és a hozzá kapcsolódó különböző hulladékkezelő és -elhelyező létesítmények megvalósulásával párhuzamosan vizsgálták felül, zárták le és **rekultiválják** a Programban résztvevő települések) rendezetlen hulladéklerakóit, így a fülöpházi lerakó rekultiválására is sor került mintegy 10 éve.

Első lépésként elkészült a bezárt települési szilárd hulladéklerakó telep *teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációja*, majd a *rekultivációs terve*.

Ez alapján a fülöpházi lerakó **rekultivációs munkálatai** mintegy 10 éve befejeződtek. Ennek keretében a hulladék tömeg összegyűjtése és rendezett depóniába történő áthalmazása történt meg az ingatlan D – i részére, a lezáráshoz előírt rétegrendet kialakították, a növénytelepítést elvégezték, majd kialakították a terület

vízvezetését és elkészült a monitoring rendszer is. Végül pedig a rekultiváció megvalósulásáról záró dokumentáció készült. A létesítmény ezt követően utógondozásra visszakerült az önkormányzathoz.

A lerakó közvetlen területe a későbbiekben sem építhető be (beépítésre nem szánt terület).

"A hulladéklerakás, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről" szóló 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendeletben foglaltak szerint kell a *hulladéklerakót lezárni és az utógondozást folytatni*.

A bezárt települési hulladéklerakót a **kecskeméti regionális szilárdhulladék lerakó telep váltotta ki**, – a Duna-Tisza közti Regionális Hulladékgazdálkodási Programban foglaltak szerint, – ahová azóta szállítják a település területéről a szilárd hulladékot. A rendezett hulladéklerakó a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő műszaki védelemmel került kialakításra.

A településnek **kijelölt települési folyékony hulladék leürítő helye nincs és a korábbiakban sem volt**, így ehhez kapcsolódóan felszín alatti víz szennyezéssel nem kell számolni.

A település **építési törmeléklerakója** a bezárt, rekultivált szilárd hulladéklerakó telep területén volt található, gyakorlatilag építési törmelékkel fedték a hulladékrétegeket időszakonként a keletkező nem jelentős mennyiségű törmelékek beszállítását követően azonnal.

A lerakó rekultivációjával ezen tevékenységeket is megszüntették – a korábbiak szerint.

A 45/2004. (VII. 26.) BM-KvVM együttes rendelet értelmében az **építési-bontási hulladékok** elhelyezésével az építetőnek kell elszámolnia. Az ilyen típusú hulladékokat engedéllyel rendelkező kezelőnek kell átadni és ezt a használatbavétel során igazolni kell, vagy a kecskeméti hulladékgyűjtő udvarba is beszállítható.

A településnek **állati hulladék elhelyező, ártalmatlanító létesítménye (dögtér, állati hulladék-temetője, stb.)** nincs és a korábbiakban sem volt.

A település közigazgatási területén keletkező állati tetemeket bejelentés esetén az ATEV házhoz menve azonnal elszállítja feldolgozó, megsemmisítő telephelyére, így elhelyező, tároló létesítmény kialakítására nincs szükség.

A *kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetője*, valamint a 45/2012. (V. 8.) VM rendelet szerinti *állati melléktermék gyűjtő-átrakó telep, valamint egyéb települési állati melléktermék gyűjtőhely, továbbá állati mellékterméket kezelő és feldolgozó üzem* Fülöpháza közigazgatási területén nem kerül kialakításra, illetve ilyen létesítményeknek a rendezési terv nem kíván helyet biztosítani.

A településen a **biológiailag lebomló hulladékokat**: kerti hulladékokat (fű, virág, lágyszárú növény, falevél, ágnyesedék) a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés keretében gyűjti a DTkH Nonprofit Kft., melyet aprítás és komposztálás után komposztként értékesítenek.

A településen egyéb biológiai (udvari hulladék (fűrészpör, faforgács, száraz szalma), valamint konyhai hulladék (zöldség- és gyümölcsmaradvány, tojáshéj, növényi származék, ételmaradék) gyűjtés nem történik.

A **Regionális Hulladékgazdálkodási Programban foglaltak szerint** a rendszert alkotó különböző hulladékkezelő és -elhelyező létesítmények közül (a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés mellett) Fülöpháza területén **1 db hulladékgyűjtő sziget (gyűjtőpont) üzemel** a település központjában Petőfi u. 1. alatt a volt iskola udvarán, ahol papír, műanyag, üveg, használt zsiradék és olaj, illetve a külterületi lakosok kommunális hulladékaik helyezhetők el.

A **hulladékgyűjtő sziget** úgy került, kerülhet elhelyezésre lakóövezetben közterületen, kereskedelmi egységek közelében, hogy alkalmas legyen a gyalogosan történő megközelítésre.

A gyűjtősziget egy olyan nyílt terület, ahol az újrahasznosítható hulladék szelektív gyűjtéséhez konténerek állnak rendelkezésre, amelyek az itt összegyűjtött hulladék rövid idejű tárolására is szolgálnak.

A konténerek eltérő színei és jelölései elősegítik a behelyezhető hulladék azonosítását.

Az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól szóló 246/2014. (IX. 29.) Korm. rendeletben, valamint a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és kapcsolódó rendeleteiben foglalt előírásokat kell figyelembe venni ezen, illetve a további esetlegesen kialakítandó hulladékkezelő létesítmények létesítésével, kialakításával és üzemeltetésével kapcsolatban.

Egyéb hulladékkezelő, illetve -gyűjtő létesítmény a tárgyi témához kapcsolódó tanulmányok és szóbeli tájékoztatás elképzelései szerint nem létesül Fülöpháza közigazgatási területén.

A közszolgáltatói hatáskörbe tartozó települési hulladékkezeléssel, hulladékgazdálkodással kapcsolatos előírásokat a hulladékról szóló törvényben foglaltak alapján a *közszolgáltatói hulladékgazdálkodási terv* tartalmazza.

A település területén bevezetésre került a **házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés rendszere** a vonatkozó törvény és rendeletek előírásai szerint, mely a szigetes rendszernél várható nagyobb hatékonysága miatt az újrahasznosítható hulladékok visszaforgatásával, a lerakásra kerülő hulladék mennyiség csökkenésével a környezetkultúra fejlődését elősegíti.

Ezen túlmenően évente 2 alkalommal rendelhető **házhoz menő lomtalanítás** a közszolgáltatótól.

Fülöpháza területén a kommunális hulladék **szervezett gyűjtése (a hulladékszállítás)** megoldott. A településen a *DTkH Nonprofit Kft.* (6000 Kecskemét, Kisfái tanya 248. 0737/12 hrsz.) végzi a hulladék elszállítását.

Ezen cég a kecskeméti lerakóra szállítja a település szilárd hulladékait – a hulladékgyűjtésre vonatkozó – közszolgáltatás keretében.

A szervezett hulladékgyűjtést (hulladékszállítást), közszolgáltatás keretében a település egészére (tervezett bővítési területeire is) ki kell terjeszteni.

Ipari termelési hulladékok a településen jelenleg nem jelentős mennyiségben keletkeznek a kevés és nem jelentős termelési hulladékot előállító termelő üzem miatt.

A gazdasági területeken ennek megtartása érdekében továbbra is a hulladékszegény és fajlagosan kevesebb alapanyagot felhasználó technológiák üzemelését és telepítését szorgalmazzuk esetleg az újra felhasználás és újrahasznosítás arányának növelésével.

A csomagolási hulladékok kezelésére, hasznosítására vonatkozó előírásokat „a hulladékról” szóló 2012. évi CLXXXV. törvényben kapott felhatalmazás alapján „a csomagolásról és a csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről” szóló 442/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet tartalmazza jelenleg.

Ipari veszélyes hulladékok jelenleg Fülöpháza területén számottevő mennyiségben ugyancsak nem keletkeznek.

A közigazgatási területen sem veszélyes hulladék lerakó, -kezelő, -ártalmatlanító létesítmény, sem pedig veszélyes hulladék égető nem működik.

A veszélyes hulladékok keletkezésével, gyűjtésével, szállításával, ártalmatlanításával kapcsolatos előírásokat, a hulladékok jegyzékét, valamint a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségeket, stb. országos jogszabályok (a 225/2015. (VIII. 7.) Korm., a módosított 72/2013. (VIII. 27.) VM, a 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet, stb.) tartalmazzák.

Hulladékkezelési tevékenység – ha törvény, kormányrendelet vagy miniszteri rendelet ettől eltérően nem rendelkezik – kizárólag a környezetvédelmi hatóság engedélyével végezhető.

A néhány mezőgazdasági üzem ellenére, illetve a csökkenő állatlétszám miatt a **mezőgazdasági hulladékok** mennyisége nem jelentős a területen.

A település állattartó telepein keletkező **döntően száraz, illetve almos baromfi trágyát** a mezőgazdasági területeken hasznosítják. Ugyancsak mezőgazdasági területeken hasznosítják a település **egy nyúlnevelő telepén keletkező hígtrágyát** is.

A távlatban létesülő üzemek kapcsán felhívjuk a figyelmet a következőkre: A hígtrágyával szemben – annak potenciális környezetkárosító volta miatt – az almos tartási mód élvez prioritást.

A hulladékgazdálkodási tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó előírásokat jelenleg a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és a végrehajtására kiadott rendeletei tartalmazzák.

A fentiekben túl be kell tartani Fülöpháza Község Önkormányzatának képviselő testülete által elfogadott **helyi rendeleteket** (a hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló 20/2013. (XI. 29.) Ök. számú a köztisztaságról szóló 18/2023. (XII. 20.) Ök. számú, a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatás helyi szabályairól szóló 16/2014. (XI. 28.) Ök. számú, stb., valamint a hulladékról szóló törvény

előírásai szerint az **Országos Hulladékgazdálkodási Terv és Országos Megelőzési Programban** foglalt előírásokat is.

1.11.7. vizuális környezetterhelés

A község vizuális környezetterhelését *leginkább a különböző méretű, elhelyezkedésű és tartalmú reklámtáblák* okozzák. Legjelentősebben érintett területek a belterület közelében a közutak melletti gazdasági területek környezete. Nem elhanyagolhatóak továbbá a belterület belsőbb részein a kereskedelmi, szolgáltató létesítmények portáljain, kerítéseken megjelenő, időnként a község táji, településképi harmóniáját megzavaró reklámtáblák sem.

A vizuális környezetterhelés második csoportját, *a leromlott állapotú, illetve a félbehagyott épületek, építmények* (pl. foghíj telkek, stb.), továbbá *a településképhe nem illeszkedő színvilágú és formájú homlokzatok és épületszerkezetek* látványa jelenti.

A vizuális környezetterhelés harmadik csoportját a főként a leromlott állapotú épületeken, építményeken, illetve a vasútvonalak melletti területeken időszakonként megjelenő *falfirkák, graffitik*, továbbá – a szervezett hulladékszállítás ellenére időszakonként egyes területeken megjelenő – *illegális szemétkupacok* alkotják.

A problémát részben a község Helyi Építési Szabályzata (HÉSZ), valamint a község településképi védelméről szóló önkormányzati rendeletének megfelelő alkalmazása kezeli. A vizuális környezetterhelés elleni harcot másrészt a község a településképi véleményezési eljárás keretében biztosítja.

Az illegális lerakóhelyek felderítése és a felderített területekről a hulladékok elszállítása folyamatosan történik az önkormányzat és a DTkH Nonprofit Kft. együttműködésével a bejelentések, illetve a felderítések üteméhez igazodóan. Ezt a folyamatot segítik elő a civil kezdeményezések, a közterületek rendszeres ellenőrzése. Az összegyűjtött hulladékok összetételétől függően történik azok kezelése/ártalmatlanítása.

A vizuális környezetterhelés témakörbe sorolható a *fényszennyezés* is, melynek fogalmát az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) 2012 évi módosítása definiálta, valamint megalkotta a fényszennyezés kivédésére szolgáló építési szabályrendszert. Az élhetőbb és egészségesebb környezet megteremtése érdekében javasolt a fényszennyező létesítmények és források felmérése és azok, az új szabályozásnak megfelelő, korszerűbb és hatékonyabb eszközökkel való kiváltása, egyúttal a fényszennyezés kiváltó okainak a megszüntetése.

1.11.8. árvízvédelem

Fülöpháza közigazgatási területe és térsége *árvízzel nem veszélyeztetett terület*. A település területét a folyók mértékadó árvízszintjeiről szóló 74/2014. (XII. 23.) BM rendeletben felsorolt folyószakaszok mértékadó árvízszintjéhez rendelt *nagyvízi meder nem érinti*.

Mivel a község területét *árvízvédelmi szakasz nem érinti*, így a 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet szerinti árvízvédekezési terv készítésére nem kötelezett.

1.11.9. Fennálló környezeti konfliktusok, problémák

A község környezeti konfliktusai nagy részének a hátterében a lakó, illetve a termelő, szolgáltató gazdasági funkciók térbeli elrendezésének problémái állnak. Ehhez kapcsolódnak az egyéb hatótényezők (közúti közlekedés levegő- és zajterhelése, stb.).

Az egészséget befolyásoló környezetszennyezés, környezeti konfliktusok egyes tényezői csökkentek, míg mások növekedtek, összességében azonban továbbra is csekély terhelést jelentenek.

Az üzemi tevékenységekből származó zajterhelés ott okoz jelentős problémát, ahol a gazdasági területek rátelepültek a lakóterületekre, illetve bizonyos utak egyik oldalán gazdasági terület, másik oldalán lakóterület található mindenféle védő zöldsávok megléte nélkül, valamint a gazdasági területek között is találhatóak nem elhanyagolható kiterjedésű lakóterületek. A kedvezőtlen környezeti hatások csökkentésére vonatkozó településtervi intézkedéseket az egyes környezeti elemek javaslatainál ismertettük részletesen.

A környezeti konfliktust a lakóterületek közvetlen közelében lévő állattartó telepek jelentik elsősorban a szaghatás miatt:

- a belterületől ÉK – re a 064/207 hrsz.-ú ingatlanon lévő szarvasmarha telep

Fülöpháza közigazgatási területén egységes környezethasználati engedéllyel (EKHE) rendelkező telephelyek a következők (adatszolgáltatás szerint):

- PORVAN Kft. (087/35, 087/21 hrsz.):	baromfitenyésztés (brojlercsirke)
- KALDENÉK Bt. (084/33, 084/6, 084/4, 087/33, 082/19, 082/17 hrsz.):	baromfitenyésztés (jérce, tojótyúk)
- Baracska Attila e.v. (080/13, 080/14 hrsz.):	baromfitenyésztés (brojlercsirke)

A telephelyek és levegővédelmi szempontú védelmi övezetük:

1.12. A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat

1.12.1. Természeti adottságok

Földtani adottságok

A Duna-Tisza közti Hátság az ország legnagyobb homokvidéke. A homok az Ős-Duna hordalékkúpjának maradványa. A Hátság legnagyobb részét borító futóhomok a szél által többszörösen áthalmazott és osztályozott dunahordalék, amely pleisztocén kori eolikus löszös üledékekkel változatosan rétegződött és keveredett. A felszínen vagy a futóhomok vagy a lösz vagy ezeknek különböző átmenetei jelennek meg (homokos lösz, löszhomok, löszös futóhomok). Jellemző a szél szállította üledéksor felhalmozódása a mai hátság területén, így Fülöpháza térségében is.

A felszín közelében több tíz méter vastagságban szél szállította üledékeket találhatunk: futóhomok-és löszrétegek települtek egymásra váltakozó vastagságban – ez a rétegeképződés a földtörténeti negyedidőszak klímaingadozásainak ritmusát tükrözi. A pleisztocén jégkorszak száraz, hideg periódusaiban lösz, a felmelegedési szakaszok száraz időszakaiban futóhomok rakódott le. A futóhomokot a szél az uralkodó széliránynak megfelelően Ény-Dk-i irányban buckasorokba rendezte. A legfiatalabb homokmozgások már a társadalom természetátalakító tevékenységének következményei.

Domborzat, tájbesorolás, tájjelleg

Fülöpháza földrajzi tájbeosztása alapján a Duna – Tisza közti síkvidék középtájban, azon belül a Kiskunsági-homokhát kistájába tartozik.

A homokmozgások eredményeként ma a Hátság jelentős területét morfológiai formákban igen gazdag homokbuckás vidék foglalja el. A Kiskunsági-homokhátság enyhén hullámos síkság, jellemzően ÉNY-DK irányú buckasorokkal és löszvonulatokkal. Az egyes buckák közötti, talajvízhez közeli mélyedésekben buckaközi semlyékek, illetve a csoportokba rendeződött buckák vidékei között (jelenleg kiszáradóban levő) vizes laposok, szikesedő rétek, időszakos szikes tavak alakultak ki. Változatos futóhomokformák jellemzik. A térség 30-50 m-rel magasabban helyezkedik el a Duna és a Tisza árterénél.

A Fülöpházi-buckavidék felszínalaktani szempontból Közép-Európa egyedülálló térsége. Itt vannak Magyarország utolsó mozgó homokbuckái, ahol még mai is figyelemmel kísérhetjük a szél felszínformáló munkáját.

A magas, nyílt felszínű buckák jellemzőek, sztyepprétek nagyobb kiterjedésben inkább csak a lankásabb peremeken és a síkokon fordulhattak elő.

A terület tájtípusai:

A közigazgatási terület nyugati részén (amely többszörös természetvédelmi oltalom alatt áll):

- Félig kötött buckás homokvidék homokpusztarétekkel, borókásokkal
- Keletebbre négy, ma jobbra száraz szikes tómeder (Kondor-tó, Szappan-szék, Szívós-szék és a Hattyú-szék).

a keleti részén (amely részben természetvédelmi oltalom alatt áll):

- Buckaközi mélyedések, csatornák menti mélyebb fekvésű területek lápokkal, szikes legelőkkel
- Homoksíkság gyep- és szántóföldi növénytermesztéssel

a központi részen található a települési táj, és az egész területet jellemző tanyavidék.

Talaj

A talajtípusok kialakulásában a természeti tényezőknek és a Duna által lerakott hordalékanyagnak meghatározó szerepe volt. A talaj jellemző mechanikai összetétele tekintetében a mélyártéri területen a középkötött vályog, a löszös üledék, míg a fennsíki területen homok és kisebb részben homokos vályog, löszös üledék a jellemző. A hátsági homokon gyenge víztartó képességű csernozjomos-, humuszos homok-, helyenként futóhomok talajok találhatók. A mélyedésekben, laposokban szikesek képződtek.

Éghajlati jellemzők

Mérsékelt meleg – száraz éghajlati körzetbe tartozik. Ez az ország egyik legmelegebb tájegysége. A térség éghajlata szélsőségesen kontinentális, amely mind a hőmérséklet-ingadozásban, mind a csapadékeloszlásban megnyilvánul.

A hőmérséklet sokévi átlagos középértéke 10,5°C, a tenyészidőszak alatti (április-szeptember) sokévi átlagos hőmérséklet 17,4 C fok, az évi átlagos hőingadozás 50 C fok körüli, a fagyos napok száma 80-90 nap évente.

A sokévi átlagos csapadékmennyiség 521 mm, melyből a tenyészidőszakra átlagosan 301 mm jut. Az utóbbi években az átlagos csapadék mennyisége mindössze 200 mm körüli, a csapadék eloszlása szeszélyes.

A nyári félévben a párolgás mértéke meghaladhatja a lehulló csapadék mennyiségét, ami tovább fokozza a szárazodás mértékét. Az Alföldön a párolgás éves mértéke a 700 mm-t is elérheti, nagy a légköri aszály. Az utóbbi évtizedekben egyre gyakoribbá váló örvíz szerű esőzések, amelyek hirtelen nagymennyiségű esővel járnak, de a homoktalaj a rossz víztartású tulajdonságának köszönhetően nem képes befogadni a többlet vizet.

A szélerősség országos viszonylatban nem magas (3-4 m/s), de a homokos vidékeken ez is jelentős széleróziót okoz, ezért szükséges a talajfelszín növényzettel történő fedettsége (gyeptakaró).

Az uralkodó szélirány nyugati, északnyugati, ritkábban északkeleti.

Vízföldtani adottságok

A Duna-Tisza közti hátság erei a Duna menti síkságra futnak le, amelyeket a Duna-völgyi főcsatorna gyűjt össze. A terület a Duna vízgyűjtő területébe tartozik. A homokhátsági terület K-i határa (Duna-Tisza vízválasztó) mentén a 125,00 mBf-i szintről Ny felé viszonylag egyenletesen lejt a 95,00 m Bf-i magasságú Duna-völgyi főcsatorna szintjéig. A Homokhát kifejezetten száraz, gyér lefolyású, vízhiányos terület. Régebben sok volt a kisebb-nagyobb állóvíz, de mára nagy részük kiszáradt, helyükön ma jobbra száraz, szikes tómeder található.

Élővilág

Kerekegyháza környezetének természetes növénytakarója az Alföld flóraidékébe tartozik (Eupannonicum), ezen belül a Duna-Tisza köze (Praematricum) flórajárásába tartozik.

A Kiskunsági-homokhátság utolsó természetes növénytakarója a holocénben folyamatosan erdőssztyepp vegetáció volt. A buckások egyes helyein kisebb-nagyobb foltokban nyárasok, gyöngyvirágos tölgyesek, zombéklápok és láprétek is voltak. Az egykor nagy kiterjedésű hátsági nedves területek mára jelentősen visszaszorultak.

A homokvidék növényzete a szélsőséges klímaviszonyokhoz és a magas mésztartalmú talajokhoz alkalmazkodott.

A legjellemzőbb és a legnagyobb területet uraló növénytársulás a nyílt homoki gyepp, ami a legszárazabb és tápanyagban legszegényebb helyek növénytakarója.

Jellemző tájalkotók a hullámzó árvalányhajmezők, és speciális túlélési stratégiákat alkalmazó állat- és növényfajok is láthatók.

A nyílt homoki gyepeken az egymástól viszonylag távol, laza csomókban növekvő homoki csenkesz (*Festuca vaginata*) tövei között zuzmók és mohák borítják a talajt. Májusban virágzik a homoki árvalányhaj (*Stipa sabulosa*), mely az összes buckát beborítja. Később bontja szirmait a kék virágú báránypirosító (*Alkanna tinctoria*), a homoki vértő (*Onosma arenaria*), a szalmagyopár (*Helichrysum arenarium*) és az apró termetű, sárga virágú homoki varjúháj (*Sedum hillebrandtii*). Nyár derekán virít a kék szamárkönyér (*Echinops ruthenicus*), a mezei iringó (*Eringium campestre*) és a királydinnye (*Tribulus terrestris*), melynek szúrós termései augusztus derekától érnek be.

A nedvesebb buckaközi mélyedésekben a serevényfűz (*Salix rosmarinifoliae*) jellemző. A napsütötte buckaoldalakon a naprózsa (*Fumana procumbens*) és a napvirág (*Helianthemum ovatum*) sárga virágai nyílnak.

A mélyebben fekvő buckaközöket valaha a magasabban álló talajvíz elöntötte így itt kisebb láprétek alakultak ki. A buckák tövében valamikor meghúzódó szikes tavak mára már jobbára csak nevükben őrzik tő-mivoltukat. Medrükben mostanra szikes gyepek alakultak ki.

A buckavidéken fás szárú növények is megjelentek: az egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), a sóska borbolya (*Berberis vulgaris*) és a közönséges boróka (*Juniperus communis*) hódítja meg meg a csupasz homokot. A fákat elsősorban a nyárfa fajok - a fehér- és a szürke nyár (*Populus alba*, *P. canescens*), és a fehér

akác (*Robinia pseudo-acacia*) képviseli. Nagyrészt itt a tájképileg is különösen látványos borókás-nyarasokat és homoki gyepeket találunk.

A homokterületek állatvilágának fajösszetételét alapvetően az extrém környezeti feltételek határozzák meg. Nem ritka a 60 °C-nál is magasabb nyári talajfelszíni hőmérséklet, ezért a sivatagihoz hasonló életmódot folytató rovarokat találhatunk, többek között a hosszúlábú homoki sáskát, vagy a hangyalesőket, a ragadozó alföldi homokfutrinkát, számos talajlakó hangyafajt is. A gazdag rovarvilág ad bőséges táplálékot a kételtűeknek, hüllőknek, a barna ásóbékának, a homoki-, a fűgő és a zöld gyíknak. A rovarvilág sok madarat is vonz a homoki gyepekre és erdőkbe (pl. sárgarigó, búbosbanka, mezei pacsirta, szalakóta, gyurgyalag). A hajdani szikes tavak gazdag madárvilága a tavak eltűntével mára már a múlté.

A fülöpházi vidék a védett területein őrzi az egykori természetes élővilág emlékeit.

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1. Tájérténeti vizsgálat

Az Alföld egyik legjellemzőbb, ősi flórájú vegetációtípusa, a Duna-Tisza közti nyílt, száraz homoki gyepek jellemezték Fülöpháza környezetét is. Az elmúlt századokban az emberi tájhasználat változásának következtében átalakult a térség tájképe, növényzete. Az ember tájtalakító tevékenysége, az erdőirtások, az egyre nagyobb területek mezőgazdasági művelésbe vonása, és a mind szélesebb körű szilaj legeltető állattartás következtében a török hódoltság utánra a Duna-Tisza közti táj túllegettetett vagy sivár homokbuckákká vált, nagy területeken degradálódott vagy megszűnt a természetközeli növényzetet. A sztyepp-vidéken a XVII-XVIII. század felfokozott legeltető állattenyésztése és részben klimatikus okok miatt újból megindult homokmozgás emlékei a Fülöpházi -homokbuckák. A homoksivatagok terjedésének megállítása céljából fásítások kezdődtek. Többféle fafaj és cserje kipróbálása ellenére mégis a fekete nyár adta a homoki erdők főállományát.

A 19. század közepétől felvirágzott a tanyasi gazdálkodás, egyre nagyobb területek kerültek mezőgazdasági művelés alá. A sík területeken fekvő legelők nagy részét szántóföld, takarmánytermelés vagy tarlólegelő céljára feltörték, a szelídebb homokbuckákon pedig virágzó szőlő- és kertkultúra alakult ki, amely különösen a filoxéra járvány után terjedt el. A fásítás újabb lendületet vett, ekkor már egyre többfelé akác volt az uralkodó fafaj. A homokkötés legnagyobb akadálya a továbbra is külterjes jellegű legeltetés volt.

Az 1950-es évektől számíthatjuk az intenzív fásítások korszakát, amikor is a futóhomokos területek megkötésére elsősorban már fekete és erdei fenyőt használtak. A tanyavilág felszámolására tett törekvésekkel fokozatosan nőtt a tanyáról faluba történő vándorlás, tanyaközségek alakultak ki. Fülöpháza 1948-ban alakult önálló községgé. A meginduló nagytáblás, nagyüzemi gazdálkodás a homokháton ütközött a legtöbb nehézségbe, így ott maradtak meg legtovább a tanyák, s velük a homoki gyepek legeltetéssel való használata. A Hátság lecsapolása következtében a mocsarak és lápok egy része fokozatosan eltűnt. A Homokhátság hajdani arculatát ma leginkább a Kiskunsági Nemzeti Park részeként a Fülöpházi-buckavidék őrzi.

Az elmúlt időben a növénytermesztés vesztett gazdasági jelentőségéből (aszály, talajvízszint süllyedése, szél pusztító hatása stb.) helyette a takarmánytermesztésen alapuló állattenyésztés, a baromfi, vízi szárnyas, tojótyúk tartása és feldolgozása került előtérbe. Az 1980-as évektől napjainkig tartó korszakban a növényzeti változások fő okozói a klimatikai változások, a talajvízszint süllyedése és a társadalmi átalakulás. Csökkent a csapadék évi átlaga (különösen a téli félévé). A talajvízszint süllyedése egyre kritikusabb. A folyamat ma is tart, megállítása igen nehéz. A süllyedés oka az éghajlati aszályon kívül a rétegvíztermelés, a talajvíztermelés, a vízrendezés, a földhasználatban bekövetkezett változások (pl. erdősítés) és a szénhidrogén-termelés stb. Ezek a vizes élőhelyek szinte teljes eltűnését eredményezték. Eltűnőben vannak az utolsó zsombékosok és szikes tavak is a Hátságon. A buckaközök üdőbb élőhelyeinek kiszáradásával a táj fajgazdagsága csökkent.

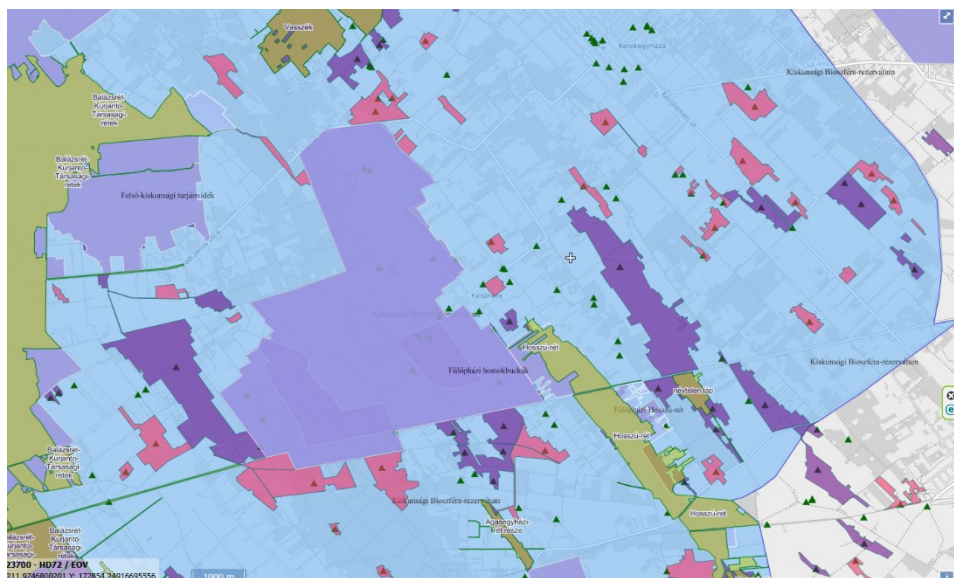
1.12.2.2. tájhasználat értékelése

A szabályos szerkezettel, lazán beépített település körül a külterületen a környezet természetszerű megjelenése dominál ott, ahol a gazdálkodásra kevésbé alkalmas, gyenge minőségű földek húzódnak. Itt, a nyugati térrészen kisebb mértékű az emberi beavatkozás megjelenése, de éppen emiatt, és felszínalaktani, aktuálgeológiai és ökológiai egyedülálló értékei megmaradtak és alapot nyújtottak természetvédelmi oltalom alá vonásához.

A csekély gazdasági potenciállal rendelkező homokvidéken az emberi tevékenység az életkörülményeinek megteremtésére, a táj nyújtotta adottságok lehetséges kihasználására törekedett évszázadok óta. A 18. század tájtipusai és a mai tájhasználati típusok jól megfeleltethetők egymásnak. A tájhasználat a geológiai, domborzati adottságok felhasználásán alapul. Jól látható a tájhasználat szerkezetében az északkeleti – délnyugati irányultság, amely a kialakult homokbuckák és mélyedések vonalát követik. A keleti területrészekben a legmagasabb térszíneken elsősorban erdőket, a lankás, jobb talajú tájakon kisparscellás szántóföldi kultúrát és néhol a peremeken szőlő- és gyümölcskultúrát, a buckaközi mélyedésekben réteket, nádasokat, illetve védett lápokot találunk.

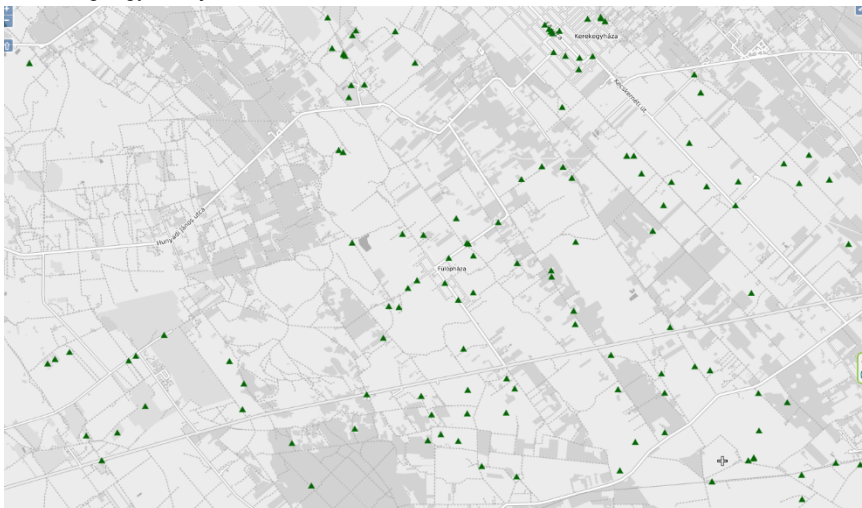
1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

Kerekegyháza
természetvédelmi
területei (forrás:
Természetvédelmi
Információs Rendszer
térképe – OKIR Map)

világoskék:	UNESCO bioszféra-rezervátum (MAB) – Kiskunsági Bioszféra Rezervátum
halványlila:	Natura 2000 különleges természetmegőrzési területek (SAC) – Fülöpházi homokbuckák
lila, rózsaszín:	Országos Ökológiai Hálózat
zöld:	Ex lege védett lápok

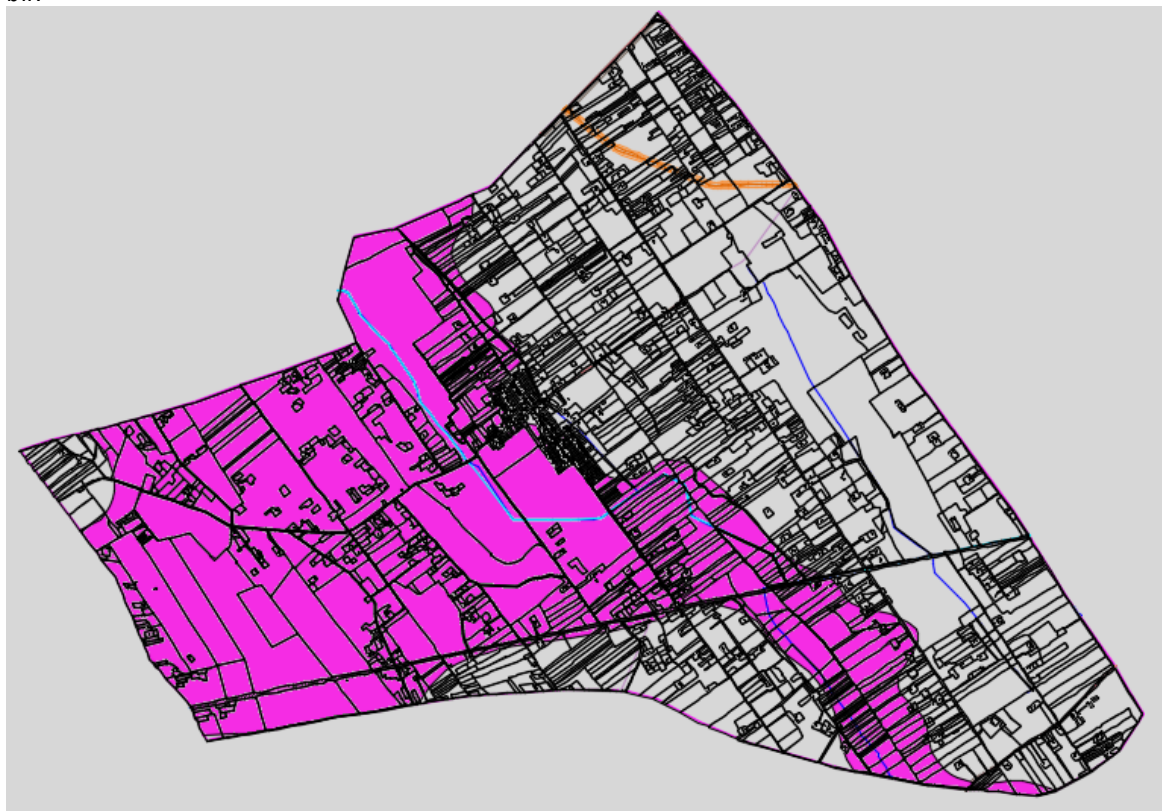
sötétzöld háromszög: egyedi tájértékek

Fülöpháza közigazgatási területének nagyobb része, amely őrzi az eredeti természeti táj jellegét, természetvédelmi oltalom alatt áll. A térségében többféle védettségi kategória megtalálható, amelyek jórészt át is fedik egymást. Az UNESCO bioszféra-rezervátum (MAB) térségébe tartozik Fülöpháza egész területe.

1.12.3.1. tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

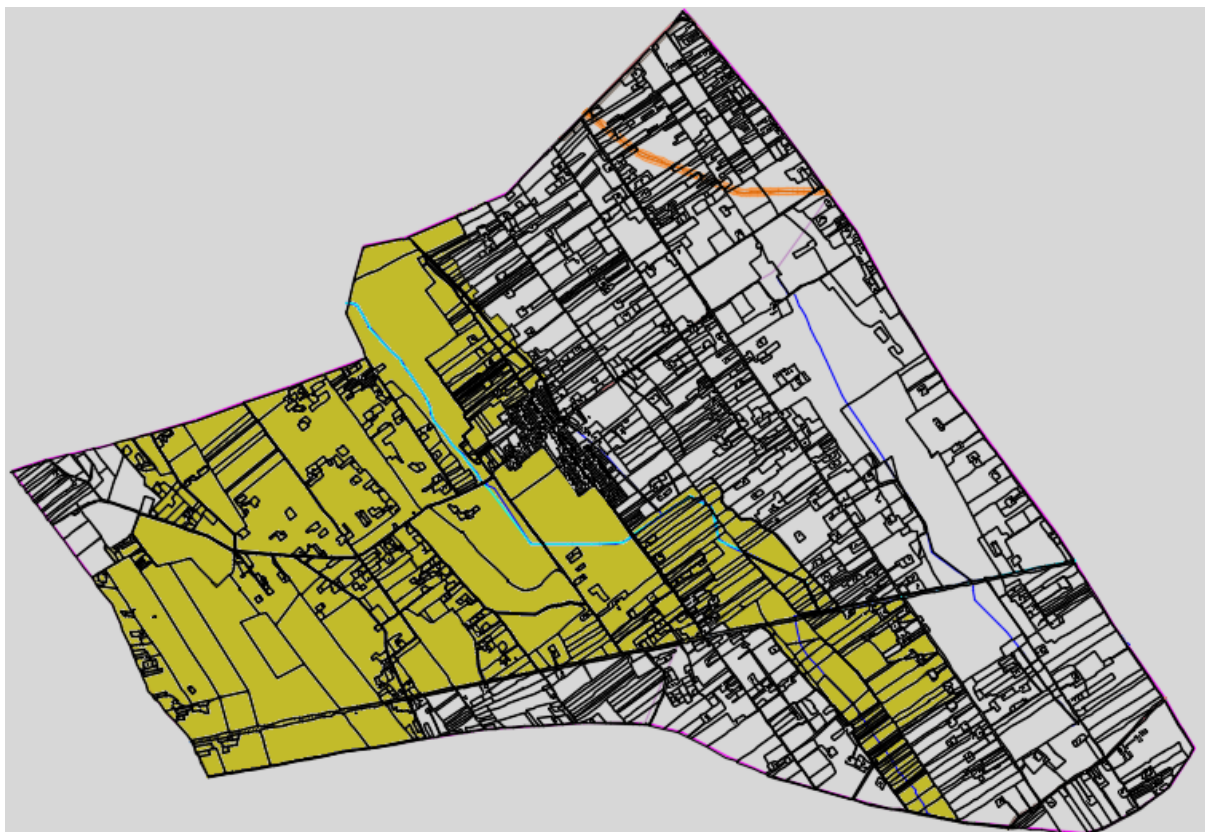
Tájképvédelmi övezetbe sorolt terület a településtől Ny-ra és délre fekvő Fülöpházi homokbuckák és a Fülöpházi Hosszú-rét Különleges Természetmegőrzési Területeket magába foglaló tájegység, ahol a természeti adottságok, a táj látványa sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bír.

Tájképvédelmi övezet (lila felületi színezés)

1.12.3.2. nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Natura 2000 terület

különleges természetmegőrzési (natura sac) területek (adatszolgáltatás szerint)

Natura 2000 egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmében keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megővését és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához.

Fülöpházán található Különleges Természetmegőrzési Területek:

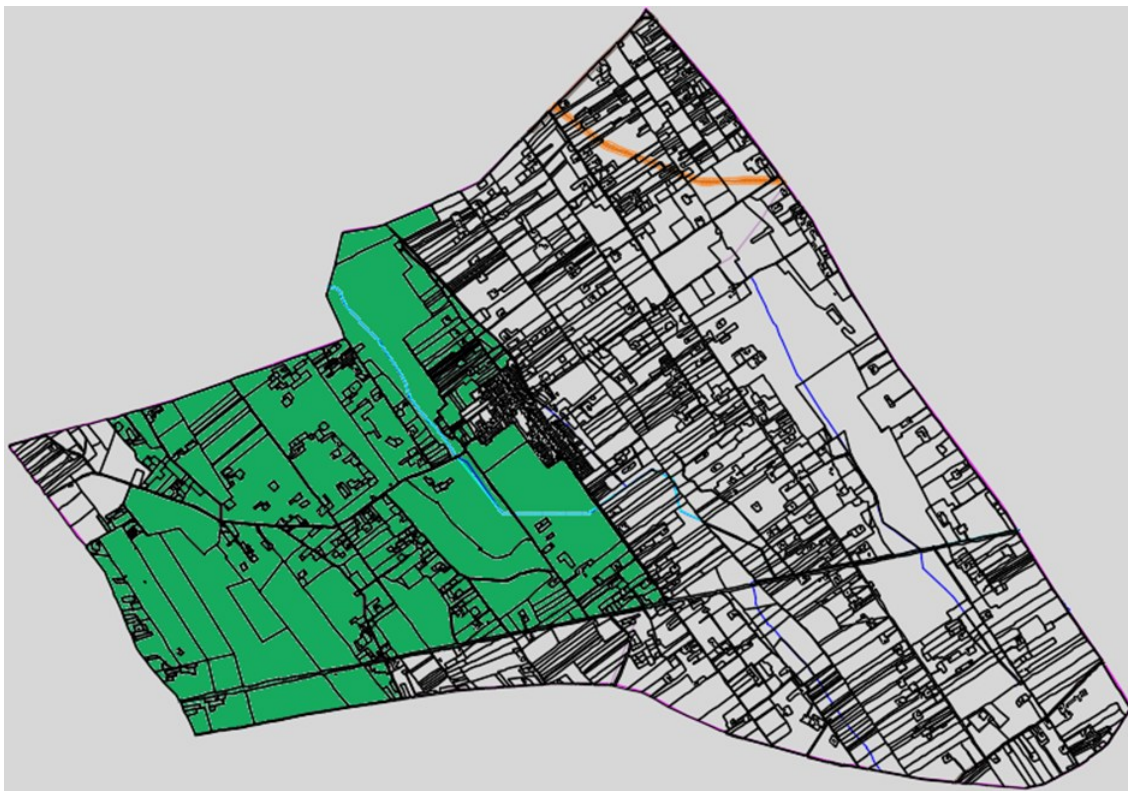
Fülöpházi homokbuckák (HUKN20011)

Kiterjedése 2117.13 ha. A Kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek: pannon homoki borókás-nyárasok 25ha, pannon szikesek 616ha, pannon homoki gyepek 707ha.

Fülöpházi Hosszú-rét (HUKN20025) (mocsárrétek, láprétek)

Kiterjedése 466.73 ha. Kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek: kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon 30 ha, télisásosok 60ha, ártéri mocsárrétek 50ha.

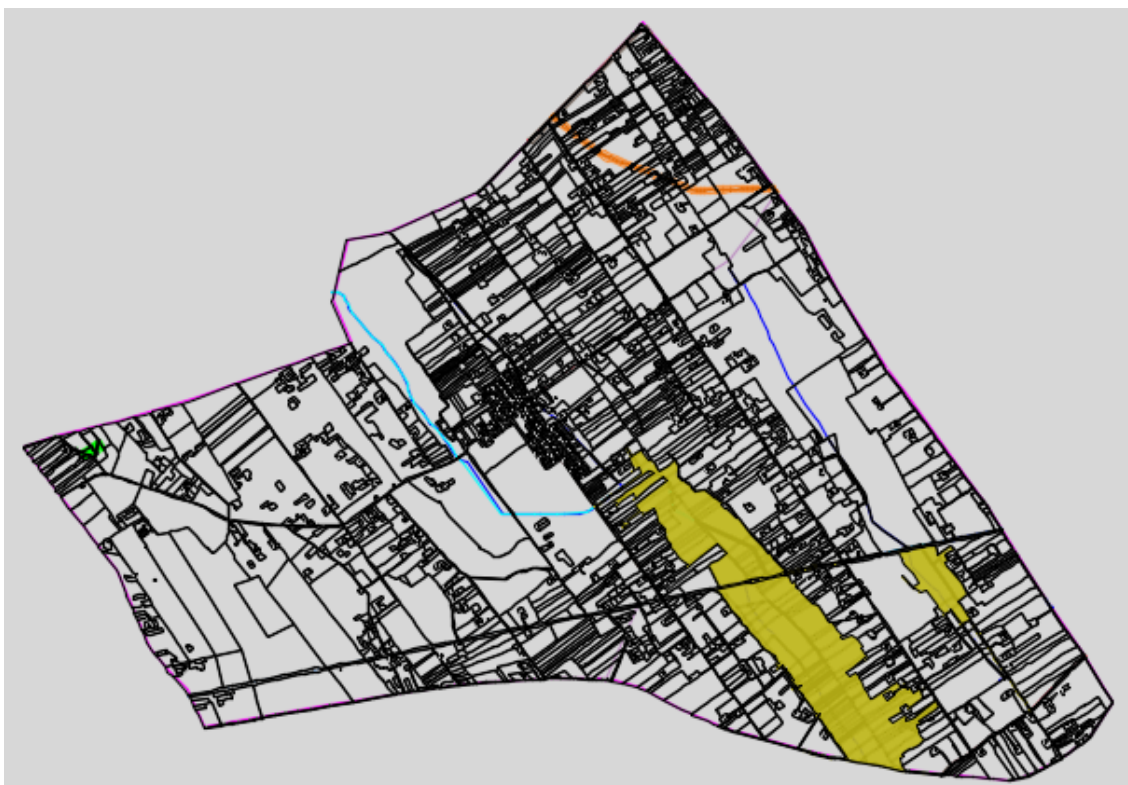
Nemzeti parki terület

A Kiskunsági Nemzeti Park „Fülöpházi buckavidék” egységébe tartozó 1992 ha nagyságú térség. A nemzeti parki területet jórészt egyúttal a Natura 2000 Különleges Természetmegőrzési Terület (SAC) és az Országos Ökológiai Hálózat révén is érintett védettségben.

Ex lege láp

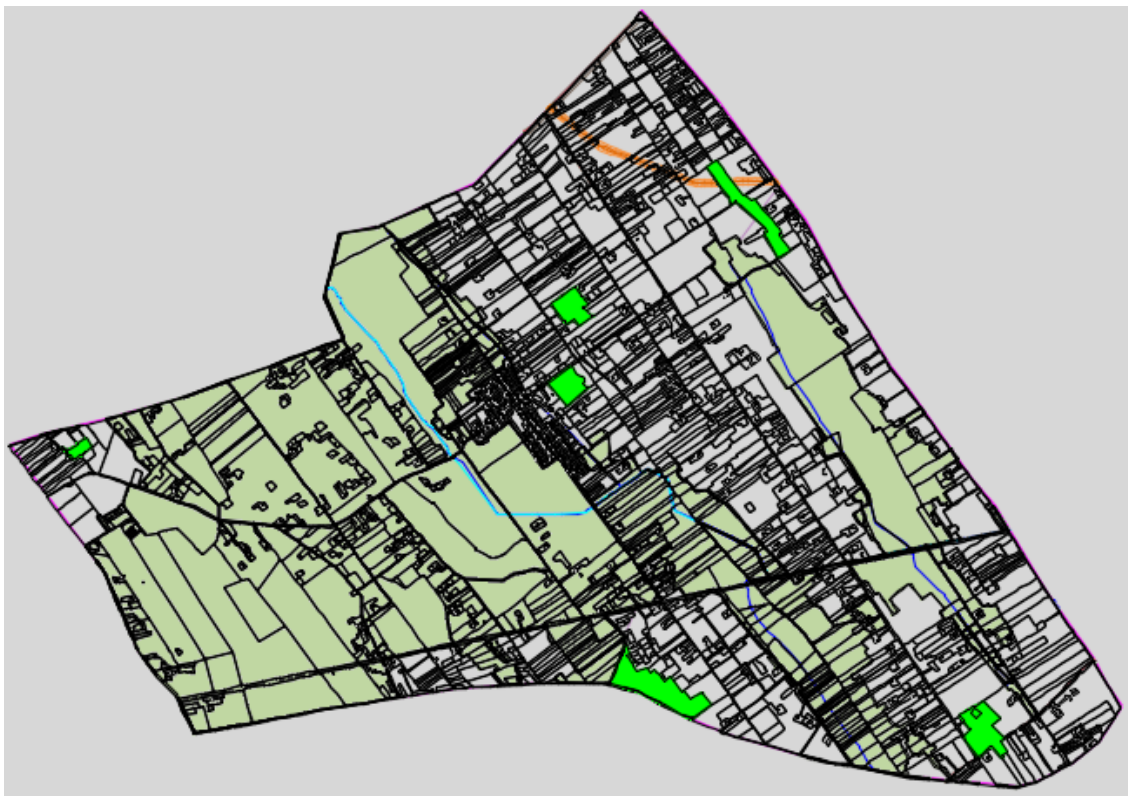
A törvény ereje általi védettség alatt állnak-

Ex-lege láp: Hosszú rét, névtelen láp (fenti ábrán világoszölddel jelölve)

1.12.3.3. ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózathoz az országos jelentőségű természetes, illetve természetközeli területek és az azok között kapcsolatot teremtő ökológiai folyosók egységes, összefüggő rendszere tartozik. Részei a magterületek, az ökológiai folyosók és a puffertérületek. Fülöpháza igazgatási területén adatszolgáltatás szerint magterület és ökológiai folyosó van kijelölve. Magterületbe tartozik a homokbuckás terület, a buckavonulat keleti oldalán négy, ma jobbára száraz szikes tómeder (Kondor-tó, Szappan-szék, Szívós-szék és a Hattyú-szék) és nedves rétek, lápok.

Nemzeti ökológiai hálózat magterület (világoszöld sraff), ökológiai folyosó (élénkzöld sraff)

1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

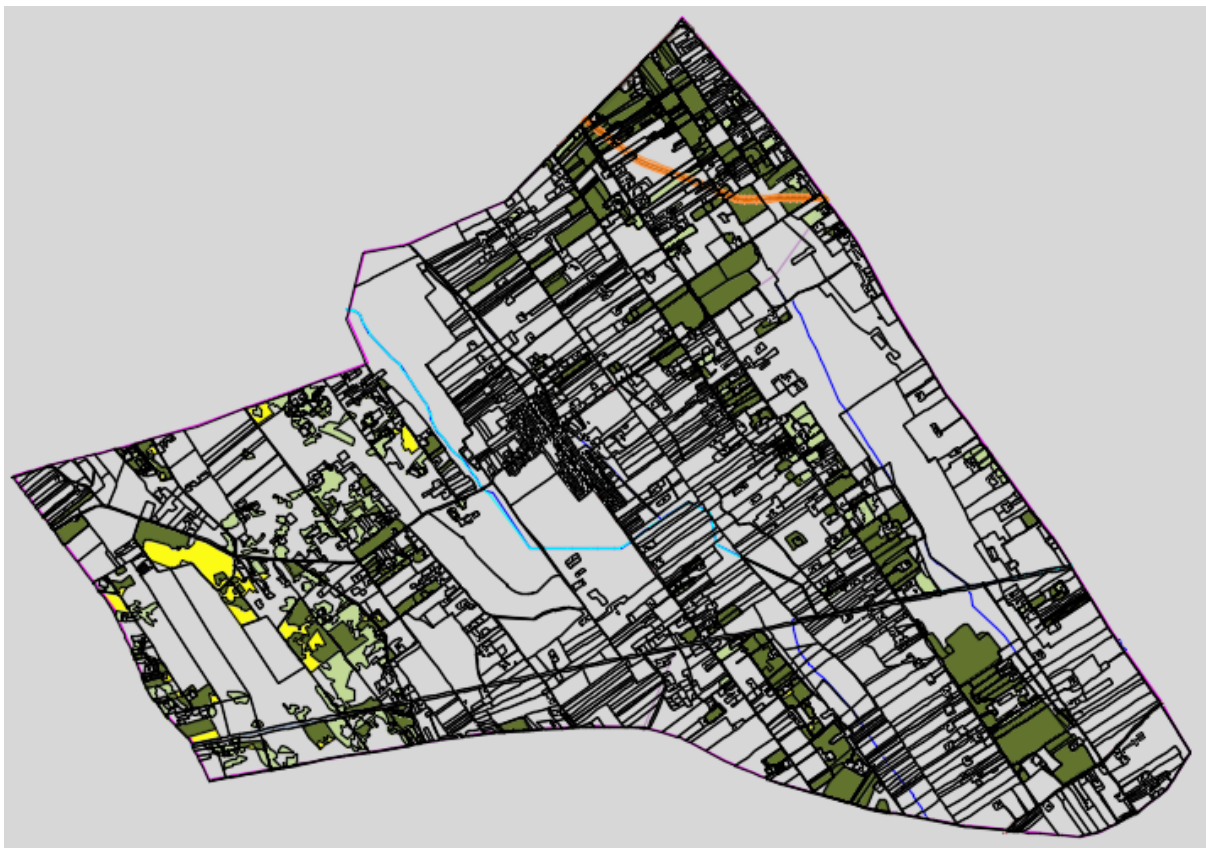
A Homokhátság vízháztartási problémái Fülöpházán is egyszerre ökológiai, vízügyi, környezet- és természetvédelmi, táj- és mezőgazdálkodási, települési (tanyai) és társadalmi problémaként jelentkeznek, amely nemcsak lokális, időszakos vízhiány pótlást, hanem az egész térséget érintő, globális megoldást kíván.

A területek tanyasi gazdálkodás és a szőlő-gyümölcsös visszaszorulásával csökken a tájpotenciál kihasználtsága, nehezebb a tájjelleg és a sokszínűség megőrzése.

A szántóterületeken - a kedvezőtlen talajszerkezeteknek (homoktalajok), valamint egyes helyeken a parlagon hagyott termőföldeknek köszönhetően defláció (szélelhordás) jelentkezhet.

Az idők folyamán a tanyákhoz tartozó területekre erdőket telepítettek, feltörték és művelés alá fogták, gyakran túllegeltették. Ezen emberi tevékenység következtében a térségben megtelepedtek az inváziós növényfajok, mint a selyemkóró, a kaukázusi medvetalp és az akác gyorsan szaporodnak, kártevők nincsenek, megváltoztatják a talaj eredeti tulajdonságait, a területre jellemző őshonos fajok pedig kiszorulnak.

1.13. A zöldfelületi rendszer vizsgálata

sötétzöld: országos erdőállomány adattárban szereplő erdők világosabb zöld: szabad rendelkezésű erdők, sárga: vármegyei területrendezési tervben erdők övezetébe tartozó területek, amelyek nem tartoznak az előbbi 2 területbe

1.13.1. A települési zöldfelületi rendszer elemei

A település zöldfelületi infrastruktúrája szoros kapcsolatban áll a tágabb települési környezet táji-természeti elemeivel, és azok adottságaitól is függ. A település növényzete, a parkok, utcafásítások, kertek, erdők, természetű felületek együttesen alkotják a község zöldfelületi rendszerét, amely döntően természeti alkotó elemek együttese. A táj és a zöldfelületi rendszer egyes elemei között fennálló ökológiai, térszerkezeti és funkcionális kapcsolat szorosabbá tételét, vagyis a zöldfelületek folyamatos, összefüggő hálózattá fejlesztését az indokolja, hogy ezáltal felerősödik a településre ható kondicionáló szerepük is. A település növényzettel tartósan vagy időszakosan fedett térségei különböző típusú építési övezetekben jelennek meg: belterületen zöldterülethez (közpark, közkert), különleges területhez, közlekedési területhez és a lakótelkek zöldfelülettel borított felületéhez tartoznak; amihez külterületen az erdők és gyepek, mezőgazdasági és természetközeli térségek biológiailag aktív felületei kapcsolódnak. A települési zöldterületek csak közterületek lehetnek.

1.13.1.1. szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

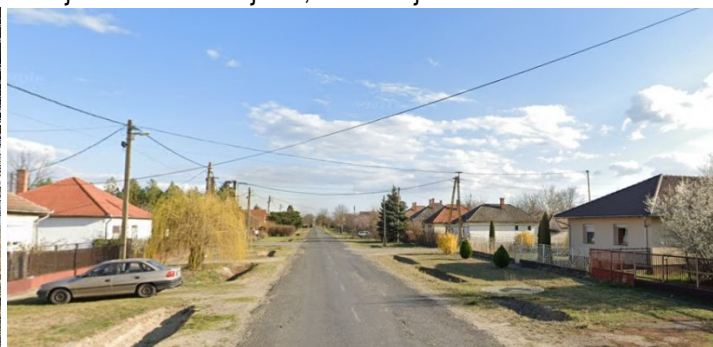
Közhasználatú zöldfelületek

A zöldfelületi rendszer legfontosabb elemei, mivel kondicionáló, rekreációs és esztétikai hatásukat a község minden lakója élvezheti: a közparkok és közterek, és a rendszer fontos vonalas összekötő elemei, a fasorok, úmenti zóldsávok.

Közpark

A településközpontban, a két főutca kereszteződése mellett helyezkedik el a település egyetlen közparkja. Jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények veszik körül, amely kedvező módon egy zöld tömb kialakulását eredményezte a településközpontban, amely városképi szempontból is meghatározó. A park közvetlen szomszédságában álló intézmények nincsenek kerítéssel elválasztva, szabadon átjárható.

A közpark elsősorban díszkerti funkcióval rendelkezik, de a szomszédos művelődési ház kertjében játszó- és sport (fitness) és egyéb közösségi funkció is megjelenik. Szép, koros növényállománya, emlékművei, felszereltsége számottevő esztétikai és ökológiai szereppel is felruházza. Növényállományának felújítása időszerű: a fenyőfajok lecserélendők a klímaváltozást jobban elviselő fajokra, és a cserjeszint bővítésre szorul.

Fasorok, utcák közterületi zöldfelületei

A településen nem jellemzőek a hosszú, egyenes fasorok. Rövidebb szakaszokon találhatók szép, egységes faültetések. A hajdani gyümölcsfa-sorok kipusztultak, helyettük csak gyéren, ritkábban ültetnek fákat az utcákra. Egyes szakaszokon, főként a központban fiatal fasortelepítések láthatók. Az főbb utcák zóldsávjai elég szélesek, kétoldalt szikkasztó árkok húzódnak bennük, gyepesítettek, egy-egy fával, cserjecsoportokkal. Az utcakép rendezett.

Korlátozott közhasználatú zöldfelületek

A jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények kertjei tartoznak ide.

Ezek egyedi funkciójú, korlátozottan látogatható, de jelentős mérettel bíró kertek, melyek jelentős, értékes vagy nagyméretű zöldfelületekkel rendelkeznek, ezért a zöldfelületi infrastruktúrában betöltött szerepük jelentős.

A területeket a nagy méret, alacsony beépítettség és a meghatározó arányú zöldfelületi fedettségéből adódó jelentős kondicionáló szerep jellemzi.

A Kossuth utcán a felfűződő intézmények szép növényállománnyal, némelyikben kerti bútorokkal, eszközökkel ellátott kertjei (művelődési ház, sportterület, református templom, volt iskola, polgármesteri hivatal, orvosi rendelő) térszerkezeti kapcsolódnak a közparkhoz, jelentős zöldfelületekkel rendelkező településközpontot hozva létre. Ide tartoznak még a központi magtól távolabb elhelyezkedő katolikus templom, az óvoda, a víztorny és a vízműutak telke, a temető.

Közhasználat elől elzárt zöldfelületek

A kertes, családi házas beépítés következtében a lakóterületek magántulajdonú kertjei - a biológiailag aktív felületük nagy mérete miatt - jelentős arányt képviselnek a település zöldfelületi rendszerében, és mennyiségük és minőségük befolyásolja a településképet.

1.13.1.2. zöldfelületi ellátottság értékelése

A település zöldfelületei gondozottak. Növényállományuk fajban, korban elég változatos, mennyiségi és minőségi állapotuk különböző. Jellemző a főbb utcáknál a széles zóldsáv, melynek felülete jelentős, de beültetettséjük növelésével kihasználható lenne zöldfelületi potenciáljuk, és a zöldfelületi rendszer tömörszerű elemei közötti összeköttetést megeremthetnék, javítva a település ökológiai helyzetét.

A település közterületein játszótér-, sport- és közösségi funkciók nincsenek, de a központi elhelyezkedésű, könnyen megközelíthető különféle intézmények zöldterületei a kis lakósszámú települést ellátnak (a játszótér, a fitnesspark a művelődési ház udvarán és a sportterület pályái szabadon látogathatók).

A zöldfelületi ellátottság alacsony - a közpark viszonylag kis méretéből és alacsony számából, a közterületek hiányából adódik. A település külső részein, az újonnan kialakítandó lakóövezetek körzetében szükséges lesz új közterületek, közparkok kijelölésére.

1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

Probléma a településen a kevés és kisméretű közpark. A központi elhelyezkedő park és intézményi zöldfelületek a község távolabbi részét nem tudják ellátni, onnan nehezebb a zöldfelületek elérhetősége.

Az utcafásítás hiányosságai miatt a távolabbi, mozaikosan elhelyezkedő zöldfelület jellegű egységek közötti összeköttetés nem teljes, vagyis nem alakult ki a zöldfelületi elemek teljes rendszerré szerveződése.

A klímaváltozás kedvezőtlen hatásai mutatkoznak a belterületi növényzetben és a mezőgazdasági térségben. Ezek mérséklésében a helyi és klimatikus adottságoknak megfelelő növényválasztás, fásítás, és a mezőgazdasági területeken a környezettudatos, ökológiailag fenntartható termesztéstechnológia elterjedése jelent segítséget.

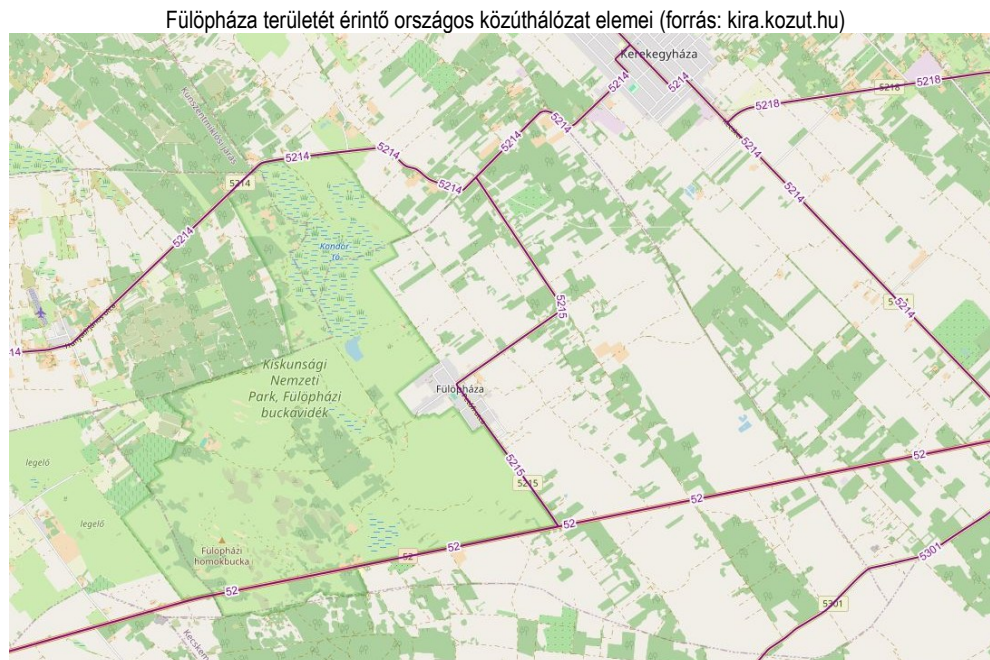
1.14. Közlekedés

1.13.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

A település közúti közlekedési szempontból jól megközelíthető. A települést érintő országos közutak:

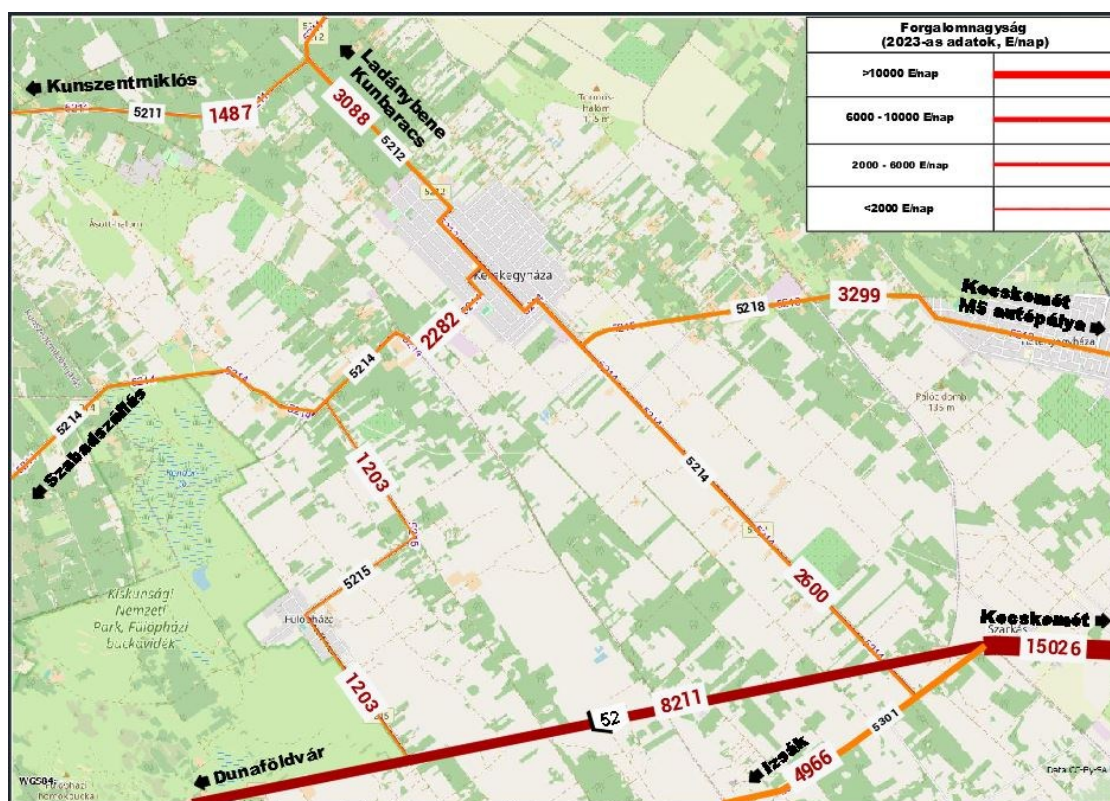
- 52 sz. Kecskemét – Solt – Dunaföldvár másodrendű főút,
- 5214 j. Kerekegyháza - Szabadszállás összekötő út,

- 5215. j. Kerekegyháza - Fülöpháza összekötő út

Gyorsforgalmi úthálózati kapcsolattal a város jelenleg nem rendelkezik, ugyanakkor folyamatban van az M200 (M9) jelű autót tervezése, amely az M5-ös és az M6-os autópálya közötti kapcsolatot fogja biztosítani. Jelenleg a legközelebbi gyorsforgalmi út az M5 jelű Budapest-Szeged-Röszke autópálya, amelynek a 81-es számú csomópontja (445 jelű Kecskemét elkerülő út – Hetényegyházi bekötőút) a településközponttól 20 perces autótúra fekszik az 5215. jelű mellékúton és az 52. számú főúton keresztül. Az autópályán keresztül Budapest és Szeged egyaránt 1-1 órán belül elérhető. Az M5 jelű autópálya közelségének köszönhetően Fülöpházáról a megyeszékhely mellett a főváros és a régióközpont is rövid időn belül elérhető személygépkocsival.

Az 5215. jelű út – 52. sz. főút útvonalon Kecskemét a reggeli és a délutáni csúcsidőben egyaránt fél órán belül megközelíthető Fülöpháza irányából. Az 52. sz. főút nyugati irányba haladva a Dunántúllal, valamint az M6 jelű Budapest – Bóly autópálya felé ad közvetlen kapcsolatot. A Fülöpházán átmenő 5215. jelű összekötő út átlagos napi keresztmetszeti forgalma (2023-as adatok alapján) 1203 E/nap, a nehézforgalom aránya 10 százalék alatti. Az 52. sz. főút Fülöpháza külterületét érintő szakaszán 8211 E/nap a keresztmetszeti forgalom nagysága, itt az átmenő teherforgalom is jelentős, ez ugyanakkor nincs hatással a település belső úthálózatának forgalmára. Az 5215. jelű út belterületi szakaszán a településen belüli közlekedésen felül a szomszédos nagyobb települések felé irányuló ingázó forgalom jelenik meg, a településen átmenő forgalom nem számottevő. A közúti forgalom nagyobb része az 52. sz. főút irányából közelíti meg, illetve arra hagyja el a települést.

Országos közutak forgalmi terhelése 2023-as adatok alapján (forrás: VEZÉRVONAL Bt. szerkesztés KIRA adatok alapján)

Az 52. sz. főút forgalma az 5301. jelű mellékút csatlakozását követően emelkedik 10000 E/nap érték fölé, itt már az Izsák, illetve Kerekegyháza irányából érkező ingázó forgalom is megjelenik az átmenő távolsági forgalom mellett.

A meglévő közúthálózat megfelelő közlekedési kapcsolatokat ad a településnek, ugyanakkor az elsődleges főúthálózati kapcsolatot biztosító 52. sz. főút Fülöpháza környékén a magas forgalmi terhelés, illetve a jelentős arányú teherforgalom miatt kapacitáshiányos.

Közforgalmú vasút a települést nem érinti, így a közösségi közlekedési hálózatot a VOLÁNBUSZ üzemeltetésében lévő helyközi autóbuszok adják.

1.13.2. Közúti közlekedés

A település fő közlekedési útvonala az 5215. jelű Kerekegyháza – Fülöpháza összekötő út. Az országos közút Petőfi utcai szakasza tekinthető Fülöpháza főutcájának, ennek mentén találhatóak a főbb intézmények, illetve kereskedelmi-szolgáltató egységek. A település északi végén az 5215. jelű út keleti irányba fordulva halad tovább Kerekegyháza felé (Kossuth utca), ezen a szakaszon lakóházak szegélyezik az országos közút mindkét oldalát. A lakóterületeket feltáró utcák az országos közúthoz csatlakoznak, így a Kossuth utca és a Petőfi utca az átmenő forgalom kiszolgálása mellett helyi gyűjtőútként is funkcionál.

Az országos közút a Petőfi utcai szakaszon 26, a Kossuth utcai szakaszán pedig 21 méteres szabályozási szélességgel rendelkezik. A Petőfi utca mentén kétoldali járda került kiépítésre a meglévő telekhatárok mentén, a járdák és az útterület között mindkét oldalon beépítetlen zöldsáv található. A Kossuth utcán az útburkolaton kívül mindkét irányban zöldterület található a meglévő telekhatárokig. Az országos közút víztelenítését a meglévő zöldterületeken kialakított szikkasztó árkok biztosítják.

A falusias övezetbe sorolt lakóterületeket feltáró lakóutcák változó, 12-16 méteres szabályozási szélességgel rendelkeznek, a meglévő aszfalt útburkolat szélessége 4-5 méter között változik. A lakóutcákban az útburkolat és a telekhatárok között zöldterületek találhatók szikkasztó árkokkal. A lakóutcák jellemzően célforgalmat bonyolítanak le, az országos közút részét képező Petőfi és Kossuth utcákon jelenik meg a települést érintő közúti forgalom.

A délkeleti részen meglévő lakóterületet a Petőfi utca mellett az azzal párhuzamos Ady Endre utca tárja fel, a két É-D-i irányú út között két lakóutca (Rózsa utca, Arany János utca) ad kapcsolatot. A délnyugati településrészt a József Attila utca tárja fel, illetve köti össze az 5215. jelű országos közúttal. Az 5215. jelű országos közút északi irányú folytatásában lévő Rákóczi utca 24 méteres szabályozási szélességű helyi gyűjtőút, az országos közúttal megegyező keresztmetszeti kialakítással (úttal párhuzamosan kétoldali zöldterület és kétoldali járda a telekhatárok mentén). A település északnyugati részét a Rákóczi utca és a Kossuth utca önkormányzati kezelésű útszakasza köti össze az országos közúthálózattal.

A lakott területen meglévő úthálózat a meglévő beépített területeket megfelelően kiszolgálja, a kisebb (10-12 méteres) szabályozású lakóutcák kiépítettsége is megfelelő. A nagyobb forgalmú utak (5215. jelű út belterületi szakaszai, Rákóczi utca, Kossuth utca nyugati szakasza) nagy területtel rendelkeznek, a beépítetlen zöldterületeken sok hely áll rendelkezésre későbbi közúti infrastruktúrafejlesztésekhez (csapadékvíz-elvezetés, közművek, gyalogjárdák és kerékpárutak). Az 5215. jelű országos közút részét képező közúthálózati elemek jó állapotú, 7 méteres szélességű aszfalt burkolattal rendelkeznek. A településen belüli egyéb utcák burkolatának minősége változó, helyenként a szilárd burkolat is hiányzik.

1.13.3. Községi közlekedés

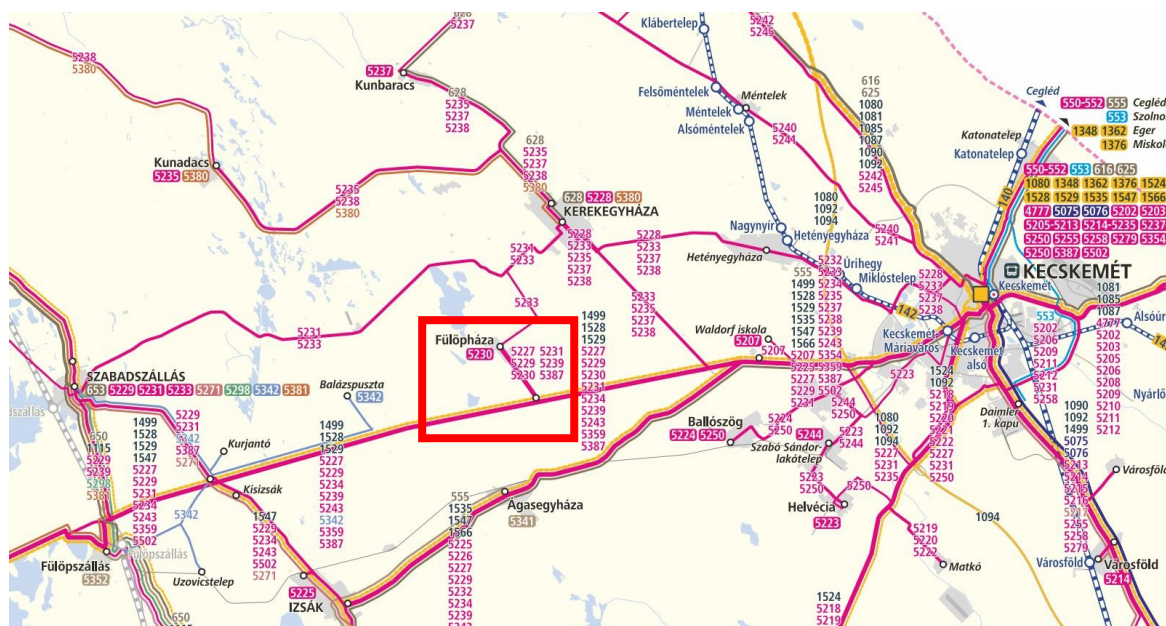
1.13.3.1. közúti

Fülöpháza közúti községi közlekedését a MÁV Személyszállítási Zrt. (korábban VOLÁNBUSZ Zrt.) üzemeltetésében lévő menetrend szerinti autóbuszok biztosítják. A települést érintő járatok a következők:

- 5227 Kecskemét-Solt-Dunaújváros-Székesfehérvár/Kalocsa
- 5229 Kecskemét-Fülöpszállás-Szabadszállás/Csengőd
- 5230 Kecskemét-Fülöpháza
- 5231 Kecskemét-Fülöpháza-Szabadszállás/Dunaegyháza-Dunaföldvár
- 5233 Kecskemét-Kerekegyháza-Szabadszállás
- 5239 Kecskemét-Kerekegyháza-Kunszentmiklós
- 5387 Kecskemét, Daimler 1. kapu-Szabadszállás-Kunszentmiklós

A felsorolt viszonylatok közül a távolsági forgalomban közlekedő járatok (5227, 5231) esetében nem mindegyik autóbusz megy be a településre, egy részük csak az 52. sz. főút mentén, az 5215. jelű út csomópontjánál lévő megállópárt (Fülöpháza, bejáratú út) érinti. A településen belül az autóbuszok csak az 5215. jelű úton közlekednek, egyéb utakat nem érintenek. A legtöbb autóbusz Kecskemét, illetve a kisebb szomszédos települések (Kerekegyháza, Szabadszállás) irányába biztosít átszállásmentes kapcsolatot.

Fülöpháza belterületén 5 buszmegálló található, ebből 3 darab a településközpontban, az 5215. jelű út – Kossuth utca – Rákóczi utca csomópontban található. A településközpontban lévő megállók beton burkolatú autóbuszöböllel, valamint fedett utasváróval rendelkeznek. Az 5215. jelű út mentén a település külterületi szakaszán összesen 6 (3 pár) buszmegálló található, itt az út mentén állnak meg az autóbuszok, a fel- és leszállás peron hiányában az útpadkán történhet. Az 52. sz. főút és az 5215. jelű út csomópontjának környezetében lévő megállópár 2022-ben az 52. sz. főút korszerűsítése során felújításra került, itt aszfalt burkolatú buszöblök kerültek kialakításra. A külterületi buszmegállók forgalma minimális, a településen lakók legnagyobb része a központban lévő megállót használja.

A Fülöpházát érintő menetrend szerinti autóbusz viszonylathálózat (forrás: volanbusz.hu)

Buszpályaudvar, illetve autóbusz-forduló Fülöpházán nem található, ezek kialakítását a település nagysága, illetve lakosságszáma nem indokolta. Az 5215. jelű országos közúton közlekedő járatok a teljes települést feltárják, a lakott területen lévő buszmegállók gyalogosan is könnyen megközelíthetők.

1.13.3.2. kötöttpályás

Üzemelő vasútvonal a települést nem érinti, kötöttpályás közösségi közlekedés nem működik. A legközelebbi vasútvonal a 142. sz. Budapest – Lajosmizse – Kecskemét vonal, a Hetényegyházi vasútállomás a településközponttól 18 kilométeres távolságra fekszik. A Budapest és Szeged felé közvetlen kapcsolatot biztosító 140. számú vasútvonal a kecskeméti vasútállomáson keresztül érhető el a leggyorsabban Fülöpházáról, ez nagyjából 25 kilométerre fekszik a település központjától.

1.13.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Meglévő gyalogos infrastruktúra az 5215. jelű országos közút mentén, a Petőfi utca mindkét oldalán, valamint az annak folytatásában fekvő Rákóczi út mentén épült ki. A meglévő járdák burkolata változó (aszfalt, beton, valamint térkő burkolat egyaránt előfordul), szélességük jellemzően 1,00 – 2,00 méter. A településközpont környezetében, a meglévő buszmegállóhoz csatlakozva épültek szélesebb, térkő burkolatú járdaszakaszok.

A településen belüli egyéb utak, valamint az 5215. jelű országos közút Kossuth utcai szakaszán nem épült ki gyalogos infrastruktúra, a gyalogosok a meglévő zöldterületen közlekedhetnek. A lakóutcákban helyenként épültek járdaszakaszok, ezek azonban nem alkotnak összefüggő hálózatot, jellemzően az ingatlanulajdonosok építették a kerítések védelme, illetve a lakóházak könnyebb megközelíthetősége érdekében Kijelölt gyalogos átkelőhely nem került kialakításra, ez ugyanakkor az alacsony gyalogos és gépjárműforgalom miatt nem okoz problémát.

Kerékpáros infrastruktúra Fülöpházán jelenleg nem található, a kerékpárosok a meglévő közutakon, illetve a járdán a gyalogosokkal együtt közlekedhetnek. Mivel a településen belüli közutak forgalma nem jelentős, a kerékpáros forgalom biztonságosan használhatja a gépjárműforgalommal együtt a meglévő közúti infrastruktúrát. Településeket összekötő (regionális, illetve távolsági) kerékpáros hálózat Fülöpházát nem érinti.

1.13.5. Parkolás

A településen belül közterületi parkolási igények jellemzően a településközpontban, az 5215. jelű út belterületi szakaszának mentén jelentkeznek az itt lévő intézményekhez (művelődési ház, orvosi rendelő), illetve kereskedelmi-szolgáltatóegységekhez (élelmiszerbolt, posta) kapcsolódóan. Kiépített közterületi parkolók az

orvosi rendelő, illetve a művelődési ház előtt található, ezeken kívül a közterületi parkolás a meglévő zöldterületeken lehetséges. A jelentkező parkolási igények a nagy méretű beépítetlen zöldterületeknek köszönhetően azokon a helyeken is megoldottak, ahol nem kerültek kiépítésre várakozóhelyek.

A lakóházak esetében a parkolás telken belül jellemzően megoldott. A lakóutcák egy részében a nagy keresztmetszeti szélesség lehetővé teszi a házak előtti közterületeken való parkolást is. A lakóterületek esetében a telken belüli parkolás miatt ugyanakkor nem jelentkezik jelentős közterületi parkolási igény.

1.15. Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás

1.15.1. Víziközművek

1.15.1.1. vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)

A település vízellátása (közműves vízellátás)

Fülöpháza község közműves vízellátása a **Kerekegyháza Kistérségi Regionális Vízellátó Rendszerről** és az ahhoz kapcsolódó vízbázis kútjairól biztosított.

A Kerekegyháza Kistérségi Regionális Vízellátó Rendszer Fülöpháza és Kerekegyháza mellett Kunbaracs vízellátását is biztosítja.

A vízmű üzemeltetője a BÁCSVÍZ Zrt. (6000 Kecskemét, Izsáki út 13.)

A vízellátás főbb adatai:

A vízellátás vízigény üzemeltetési engedéllyel rendelkezik, melynek száma:

Az utoljára a 35300/4108-7/2021.ált. számú határozattal módosított 35300/6091-26/2015.ált.

Vízikönyvi szám: V/735

Érvényes: 2026. november 30.

A vízmű éves lekötött vízigénye: 400.000 m³/év

A vízmű mértékadó kapacitása: 1250 m³/nap (az órai névleges kapacitás: 127 m³/h)

A 2024-ben Fülöpháza vízfelhasználása (azaz a kistérségi rendszerből átvett vízmennyiség): 21.942 m³/év,
átlagos napi vízigénye 2024-ben: 60 m³/nap volt.

A vízellátó rendszer (vízbázis, illetve vízmű) szabad kapacitással rendelkezik, vízigény növekedést ki tud elégíteni.

A vízbeszerzés létesítményei:

Kerekegyháza, továbbá Kunbaracs és Fülöpháza vízellátása a Kerekegyháza területén lévő 4 db mélyfúrású kútból történik, melyek a 99-306 m közötti mélységközben található vízáadó rétegekre települtek.

Ezen kutak Fülöpháza közigazgatási területét nem érintik. (A kutak a Kerekegyháza, 1119, 1117/1 hrsz.-ú vízmű telepen, illetve a 0215/12 hrsz.-ú ingatlanon helyezkednek el.)

A Kerekegyháza Kistérségi Vízellátó Rendszerhez kapcsolódóan Fülöpháza közigazgatási területén is található 2 db mélyfúrású kút, melyek azonban üzemben kívül vannak helyezve, a regionális rendszer tartalék vízbázisát jelentik.

A Fülöpháza közigazgatási területén található (üzemben kívüli) kutak adatai:

Kút száma	Kataszteri száma	Helye	Fúrás éve	Talp-mélység	Szűrőzés	Üzemi vízhozam	Megjegyzés
1.	B-3	126/20 hrsz.	1982	192,5 m	151,0-180,0 m között	580 l/p létesítéskor	Üzemben kívül
2.	K-4	126/20 hrsz.	1990	150,0 m	104,8-124,0 m és 128,0-135,3 m között	1200 l/p létesítéskor	Üzemben kívül

A vízbázis: rétegvíz, II. kategória

A vízbázis fejlesztésének tervezéséről nincs tudomásunk.

Üzemelő kút mellett vízmű telep sem található Fülöpháza közigazgatási területén.

A vízkezelés létesítményei:

A Kerekegyháza Kistérségi Regionális Vízellátó Rendszer Kerekegyházán rendelkezik vízkezelővel.

Az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 5/2023. (I. 12.) Korm. rendelet hatályba lépésével hatályát veszített 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet 6. számú mellékletében, azaz a szolgáltatott ivóvíz vonatkozásában nyilvántartott minőségi kifogással érintett települések listájában 2013. februárjáig Kerekegyháza szerepelt a víz határérték feletti ammónium- ($>0,5$ mg/l), vas- ($>0,2$ mg/l) és mangánion tartalma ($>0,05$ mg/l) miatt. Fülöpháza ugyancsak szerepelt ezen listában, de csak a víz határérték feletti ammónium- ($>0,5$ mg/l) és vasion ($>0,2$ mg/l) tartalma miatt.

A rendeletben foglalt vízminőségi követelményeknek minden tekintetben megfelelő minőségű víz a kerekegyházi vízkezelő technológia (vas-, mangán-, ammóniummentesítés, mely biztosítja az 1. kút vizének arzénmentesítését is, fertőtlenítés klórozással) segítségével biztosított és a későbbiekben is biztosítható.

A technológia fő folyamatai: Légoxidáció → légviválasztás → vegyszeradagolás → törésponti klórozás → vas-, mangántalanítás → aktív szén szűrés → fertőtlenítés → víztárolás → nyomásfokozás → öblítővíz ülepítés.

A kezelt víz a szűrőkről klórozást követően a tisztított víz tárolóba kerül, ahonnan hálózati szivattyúk segítségével jut a hálózatra. A szivattyúk üzeme a víztorony szintjéről van vezérelve. A szivattyúk által nyomásfokozott víz a hálózatra, illetve a víztoronyba kerül.

A szolgáltatott ivóvíz minőségi paramétereit a BÁCSVÍZ Zrt. akkreditált laboratóriuma rendszeresen ellenőrzi. Az ivóvíz minősége a jelenleg hatályos jogszabály előírásainak minden tekintetben (kémiai és bakteriológiai szempontból) 100 %-ban megfelel.

Vízkezelő technológia Fülöpháza közigazgatási területén nem található.

Ivóvízminőség-javítás:

A Dél-Alföldi Régió Ivóvízminőség-javító Program, ezen belül a „Kék-Víz” Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás keretében EU-KEOP forrásból valósult meg Kerekegyháza, Kunbaracs és Fülöpháza vízminőség javítása is.

A fejlesztés keretében Fülöpházán hálózatrekonstrukció (csomópontok felújítása, gerincvezeték-szakaszok, házi bekötővezetékek és szerelvények cseréje), mosatási csomópontok kiépítése valósult meg.

Az elkészült beruházások hosszú távon biztosítják a megfelelő vízminőséget a településen.

A Kerekegyháza Kistérségi Regionális Vízellátó Rendszer üzemeltetője a BÁCSVÍZ Zrt. (6000 Kecskemét, Izsáki út 13.)

A vízelosztó hálózat létesítményei:

A község vízvezeték hálózatának hossza (a bekötővezetékek nélkül): 9,3 km (a vízgazdálkodási engedélyben foglaltak szerint)

A bekötések száma: 200 db (az üzemeltető adatszolgáltatása szerint)

Vezetékes vízzel ellátott: A belterület, valamint a közigazgatási terület ÉK – i szélén lévő gazdasági területek a Vízellátás, víziközművek tervlapon ábrázoltak szerint.

A település területén NÁ 100 ac. és Ø 110 KPE csőből épült ki a vízvezeték hálózat. Az üzemelő belterületi hálózat nagy része ac. csőből épült.

A fejlesztésre kijelölt területeken az ivóvízellátás Ø 110 KPE cső vízvezeték kiépítésével biztosítható.

A település vízellátása Kerekegyháza felől történik távvezetéken és Kerekegyháza közigazgatási területén lévő nyomásfokozón keresztül, a településen belüli elosztó hálózat körvezetékes rendszerű.

A hálózati nyomást és a tűzivíz igényt a belterület É – i részén a Radnóti u.-ban lévő 1/13, 1/14 hrsz.-ú ingatlanon található 50 m³-s AK 50/18/2 típusú aquaglóbusz biztosítja.

Térszíni tározó és nyomásfokozó nem üzemel a településen.

A település fejlődésével szükségessé váló vízigény növekedést az előírt minőségben a vízmű, illetve a vízbázis kapacitása – a tisztító technológiával megfelelő minőségben – a fentiek szerint biztosítani tudja.

A Kerekegyháza Kistérségi Regionális Vízellátó Rendszer üzemelő kútjai védett felszín alatti vízbázisra telepített vízkivételi műnek számítanak, szennyeződése nem tapasztalható.

A vízmű vízbázisára a különböző pontszerű és diffúz szennyező forrásokon kívül a felhagyott és szabályszerűen meg nem szüntetett mélyfúrású kutak jelentik a legnagyobb potenciális veszélyforrást, ezért eltömedékelésük a rétegvíz készlet védelme érdekében elsősorban indokolt az üzemelő vízbázis védőidomainak védelme érdekében.

A vezetékes ivóvízhálózat a település belterületén gyakorlatilag teljesen kiépített (95 % feletti az ellátottság). A belterület és a belterület melletti, illetve a távvezeték melletti gazdasági területek a *meglévő hálózat bővítésével elláthatóak és ellátandóak* vezetékes ivóvízzel.

Külterületen a vízellátás egyedi fúrt kutakból biztosított és biztosítható a későbbiekben is.

A szükséges oltóvíz biztosítására vonatkozóan a lehetőségek és megoldások tekintetében az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról szóló 54/2014. (XII. 5.) BM rendeletben foglaltakat kell betartani.

A településekre vonatkozó fontosabb előírások az alábbiak:

- Egyirányú táplálás (ágvezeték) esetén a vízhálózati gerincvezeték legalább NA 100, körvezeték esetén pedig legalább NA 80 kell legyen.
- Az oltóvizet szállító vízvezeték-hálózatban a vízkivétel szempontjából legkedvezőtlenebb tűzcsapnál, fali tűzcsapnál 200 mm²-es kiáramlási keresztmetszetenél legalább 2 bar kifolyási nyomást kell biztosítani.
- A tűzcsapokat a védendő szabadtéri éghető anyag tároló területétől, építménytől a megközelítési útvonalon mérten 100 m-nél távolabb és – a tűzcsapcsoportok kivételével – egymáshoz 5 m-nél közelebb elhelyezni nem szabad.
- A településen és a létesítményekben az oltóvizet – vezetékes vízellátás létesítése esetén – földfeletti tűzcsapokkal kell biztosítani.
- Az elsőfokú tűzvédelmi hatóság engedélyével oltóvízellátásra 200 m-en belül figyelembe vehető természetes, vagy mesterséges víznyerő helynek kell lennie, vagy a szükséges oltóvizet más műszaki megoldással kell biztosítani.
- A tűzcsapokat állandóan hozzáférhetően kell tartani, azokat eltorlaszolni még ideiglenesen sem szabad.
- A tűzcsapoknál a tűzoltó gépjárművek részére úgy kell felállási helyet biztosítani, hogy azok mellett legalább 2,75 m közlekedési út szabadon maradjon.

Vízbázis védelem

Üzemelő vízbázis:

A Kerekegyháza Kistérségi Regionális Vízellátó Rendszer kerekegyházi kútjai ivóvízbázisának védőterülete, védőidoma kijelölésre került a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást biztosító vízlétesítmények védelméről rendelkező 123/1997. (VII. 31.) Korm. rendelet értelmében.

Ezen védőterületek és védőidomok azonban Fülöpháza közigazgatási területét nem érintik.

A Kistérségi Rendszer részét képező Fülöpháza közigazgatási területén található 2 db üzemben kívüli kút vízbázisának védőövezete, védőterülete határozattal nem került kijelölésre, azonban az adatszolgáltatásként kapott védőterületeket a rajzi munkarészekben ábrázoltuk:

- A védőterület belső védőövezetének felszíni határai mindkét kútnál a kútpalást körüli 10 m sugarú kör, mely mindegyik esetben a kutak ingatlanain belüli területek.
- Adatszolgáltatásként feltételezhetően az 50 éves elérési idejű hidrogeológiai „B” védőidom felszíni vetületének határa kerültek megadására, mely a kutak körüli ~197-245 m sugarú ovális idom

Az ivóvíztermelő kutak **belső védőövezete** (közegészségügyi védőterülete) mindkét esetben kialakított. Továbbá ezen területek körül mindkét esetben vízmű (véd)területek találhatóak. A védőterületek gondozása, karbantartása megoldott, nem történik rajtuk vízkészletet veszélyeztető tevékenység – az üzemeltető adatszolgáltatása szerint.

A védőterületek és védőidomok által érintett ingatlanokra vonatkozóan az önkormányzatnak javasolt betartani a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendeletben szereplő ingatlanhasználati korlátozásokat, amelyekkel megakadályozható a vízkészletet veszélyeztető tevékenységek betelepülése a védőterületekre, valamint megakadályozható a vízkészletek jelenlegi állapotának (mennyiségi, minőségi) romlása.

A vízbázis meghatározott védőterületének és védőidomának védelmére vonatkozó előírásokat a rendezési tervben, valamint a helyi építési szabályzatban érvényesíteni javasolt.

- A belső védőövezetben csak a vízkivétel létesítményei helyezhetők el és csak a vízlétesítmény üzemeltetésével kapcsolatos tevékenység végezhető.
- A hidrogeológiai védőövezet „B” zónáján belül bányászat, fúrás, új kút létesítése, valamint a fedő- vagy vízvezető réteget érintő egyéb tevékenység környezeti hatásvizsgálat, illetőleg a környezetvédelmi felülvizsgálat, továbbá az ezeknek megfelelő tartalmú egyedi vizsgálat eredményétől függően végezhető.

Feltételezhetően hidrogeológiai „B” védőidom felszíni vetület határa

Távlati vízbázis:

Fülöpháza település közigazgatási területét távlati ivóvízbázis, valamint az ehhez kapcsolódó védőterületek nem érintik.

Egyedi kutas vízellátás

A bel-, illetve külterületen előforduló **egyedi kutas vízellátás** létesítéséhez, üzemeltetéséhez, fennmaradásához és megszüntetéséhez az 1995. évi LVII. törvény 28/A. § 1c) bekezdése szerinti háztartási kút létesítéséhez, üzemeltetéséhez vagy megszüntetéséhez elegendő a vízügyi hatósághoz történő előzetes bejelentés. Nem szükséges sem vízjogi engedély, sem bejelentés az 1995. évi LVII. törvény 28/A. § 1d) bekezdése szerinti háztartási kút létesítéséhez, üzemeltetéséhez vagy megszüntetéséhez, ha a kút a vízkészletvédelmi országtérképen vízkészletvédelmi szempontból kockázatmentesként meghatározott területen helyezkedik el. A vízjogi engedélyezési eljárásokban a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló módosított 72/1996. (V. 22.) Korm. és a 101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet előírásai az irányadók.

Öntözővíz igény a vezetékes vízen kívül – a felszín alatti vizek közül – talajvízből elégíthető ki és csak felszíni vízbeszerzési lehetőség hiányában – az öntözött növénykultúra víznormája alapján a meghatározott vízkontingensen belül.

Ennek értelmében ilyen célra (pl: öntözés) csak maximum 30 m mélységű kutak létesíthetők (az első vízzáró réteg feletti vízkészlet igénybevételeivel) korlátozott számban és korlátozott időtartammal.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a **halastavak, horgásztavak, látványtavak és jóléti tavak** feltöltésére és táplálására csak megfelelő minőségű felszíni vizet lehet használni.

Javasolt az egyedi vízszennyezési lehetőségek, szakszerűtlenül, **engedély nélkül fúrt csőkutak** ellenőrzési rendszerének kimunkálása.

További vonatkozó előírások:

Egyedi kutas vízellátás esetén a fentiekén túl a módosított 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, a módosított 41/2017. (XII. 29.) BM és a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet, valamint a 101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet előírásai is betartandók a létesítés, üzemeltetés és a védőtávolságok tekintetében.

A víz minőségére vonatkozó követelményeket "Az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről" szóló 5/2023. (I. 12.) Korm. rendelet előírásai szerint kell alkalmazni a különböző átmeneti rendelkezések figyelembe vételével.

1.15.1.2. szennyvízelvezetés

A településen **jelenleg szennyvízcsatorna hálózat és szennyvíztisztító telep, valamint egyedi szennyvízkezelő nincs kiépítve** és kiépítését a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programról szóló többször módosított 25/2002. (II. 27.) Korm. rendeletben foglaltak sem

indokolják, ugyanis Fülöpháza 2000 lakosegyenértéknél (LE) kisebb terheléssel jellemezhető szennyvízkibocsátású, normál területen lévő agglomerációba nem tartozó település. (Fülöpháza nem szerepel a rendelet mellékleteiben.)

A települési szennyvízcsatorna hálózat kiépítésére terv(ek) sem készült(ek), így engedély(ek) sincs(enek) rá.

Jelenleg Fülöpháza település területéről a szippantott szennyvizeket (nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizeket) a kecskeméti szennyvíztisztító telep nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz fogadó műtárgyára szállítják.

A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz szippantását és szállítását a **TORAD MARKET Kft.** (székhely: 6000 Kecskemét, Zsigmond Ferenc u. 67.) **végzi közszolgáltatás keretében** a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatás helyi szabályairól szóló 16/2014. (XI. 28.) Ök. számú rendeletben részletezettek szerint.

A térség települési szennyvízcsatorna hálózatait és szennyvíztisztító telepeit üzemeltető BÁCSVÍZ Zrt. tájékoztatása szerint **Fülöpházáról a kerekegyházi és kecskeméti szennyvízcsatorna hálózaton keresztül a kecskeméti szennyvíztisztító telepre vezethető Fülöpháza települési szennyvíze**, azaz Fülöpháza esetlegesen kiépülő szennyvízcsatorna hálózata csatlakoztatható ezen meglévő szennyvízelvezető víziközmű rendszerhez (mely műszaki és gazdasági szempontból is előnyös lenne).

A közszolgáltató Fülöpháza esetében 45 m³/d települési szennyvízmennyiséggel számol.

Előzetes elképzelés szerint *gravitációs rendszerű szennyvízcsatorna hálózat épülne a településen a szükséges számú átemelővel és a kapcsolódó nyomóvezetékekkel.* A település és a Kerekegyháza, Arany János u.-ban üzemelő gravitációs szennyvízcsatorna végaknája közötti út közterületeken kiépítendő távvezeték nyomóvezetékekkel épül.

A szennyvízcsatornába bocsátható szennyvizek minőségi kritériumait a 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet mellékletei tartalmazzák. Ezen határértékeknek, illetve küszöbértékeknek a szociális (kommunális) szennyvizek megfelelnek, azonban egyes technológiai szennyvizek nem felelnek meg. Ezen szennyvizek települési szennyvízcsatornába vezetése csak előtisztítást követően történhet.

A csatornahálózattal a későbbiekben sem ellátott külterületeken a csatornahálózat kiépítése után is keletkező **nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizeket** továbbra is a Kecskemét városi szennyvíztisztító telepen kialakított nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz fogadó helyre, azaz a települési szennyvíztisztító telep fogadó műtárgyára kell szállítani.

A szennyvízcsatorna hálózat megvalósítása esetén úgy kerül kialakításra, hogy **biztonsággal be tudja fogadni és kezelni** tudja a várható bővüléssel járó – a jelenlegi állapothoz képest – többlet szennyvízmennyiségeket is.

Egyedi szennyvízelhelyezés:

A szennyvízcsatornával el nem látandó – a központi belterülettől távol eső – területeken a szennyvizek elhelyezése részben *zárt gyűjtéssel (vízzáróan kialakított medencékben)*, részben pedig *egyedi szennyvíz előkezelést követően szikkasztással* történik.

A gyakorlati tapasztalatok szerint a valóságban ritka a megfelelő zárt gyűjtő kialakítás és a szakszerű (legalább mechanikai előtisztítást követő megfelelő) szikkasztás is. Általában köztes megoldások találhatók, melyek talaj- és talajvízszennyező források. (A lakóterületek alatti talajvizek legkomolyabb szennyező forrásai a szakszerűtlenül kialakított szennyvízgyűjtő, -elhelyező létesítmények.)

A kizárólag zárt gyűjtők (egyedi zárt szennyvíztárolók) kialakítását tartjuk szükségesnek az alábbi területeken a következő indokokkal:

- A Fülöpháza területén található üzemén kívüli vízmű kutak lehatárolt belső védőterületein belül a jelenleg hatályos 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet, valamint a kijelölt határozat előírásainak a figyelembe vételével, a vízbázis biztonságba helyezése és biztonságban tartása érdekében.
- Azokon a területeken, ahol a teleknagyság nem éri el a 600 m²-t.
- Ahol a talajvíz évi maximális szintje a terepszinthez 1,5 m-nél közelebb van, vagy az elszivárogtatásra igénybeveendő talaj elszivárogtatásra alkalmatlan.

A talajvíz évi maximális szintjének és a talaj szennyvíz elszivárogtatásra való alkalmatlanságának, illetve alkalmasságának bizonyítása a beruházó feladata. A bizonyítás arra jogosult szakember által elkészített talajmechanikai szakvéleménnyel történhet.

A fentieket tovább erősíti az a tény, hogy Fülöpháza térségének mélyebben fekvő részei *közepes, illetve időnként magas talajvíz-állású területek*.

(Egy terület több – fentebb vázolt – szempont alapján is beletartozik az egyedi zárt szennyvíztárolók kötelező alkalmazását indokló területek közé.)

A zárt műtárgyak vízzáróságát – javaslatunk szerint – üzembe helyezés előtt szabványos víztartási próbával kell ellenőrizni, a rendszeres ürtést és szállítást pedig dokumentálni szükséges.

A közigazgatási terület egyéb (magasan fekvő) részein, melyek nem érintenek a fenti pontokban megjelölt területeket, és ahol a talajszerkezeti adottságok és a talajvízszint adatok megfelelőek a szikkasztáshoz (a szikkasztó fenékszintje és a maximális talajvízszint között mindenkor megvan a legalább 1,0 m – s távolság) – ez a közigazgatási terület magasabban fekvő részein általában biztosított, és a telekméretek is megfelelőek **szakszerű egyedi szennyvízkezelő berendezésekkel kell a szennyvizek egyedi gyűjtéséről, tisztításáról és ártalommentes elhelyezéséről gondoskodni.**

Az egyedi szennyvízkezelő berendezések (az egyedi zárt szennyvíztárolók kivételével) az alábbiak lehetnek:

- egyedi szennyvíz-elhelyezési kislétesítmények
elemei a hagyományos mechanikai előtisztító (ülepítő) berendezések (oldómedencék, oldóaknák), valamint a kavics/homokszűrők (szikkasztó akna, szikkasztó alagcsőhálózat, stb.), mint szennyvíz elhelyező létesítmények (a szennyezőanyag lebontás energia bevitel nélkül történik)
- egyedi szennyvíztisztító kisberendezések
egyenértékű környezetvédelmi megoldást biztosít a közműves szennyvízelvezetéssel és -tisztítással (a szennyezőanyag lebontás energia bevitel segítségével történik)

A szakszerű egyedi szennyvíz-elhelyezési kislétesítmények tervezését, kialakítását és üzemeltetését a módosított 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, a vonatkozó hatósági előírások és az MSZ 15287/2000. számú szabvány előírásai szerint kell végezni, vagy ezzel egyenértékű hatásfokot biztosító technológiai megoldást kell biztosítani.

(A módosított 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet hatálya nem terjed ki a magánszemélyek háztartási igényeit meg nem haladó tevékenységekre.)

1.15.1.3. csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

Fülöpháza település felszíne viszonylag egyenletes, a közigazgatási terület középső részén ÉNy-DK – i irányú sávokban a Kondor-tó, szikes tavak, lápok, belvízcsatornák térségében a lápos réti talajok, Ny – on és ÉK – en futóhomok, humuszos homoktalajok, míg az egyéb mélyebb területeken a szolonyeces réti talajok, szolonyeces réti csernozjomok fordulnak elő.

A település területe **nem szerepel** „a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról” szóló módosított 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet Mellékletében, *sem az erősen, sem a közepesen, sem pedig az enyhén veszélyeztetett települések között.*

A település területe a **dr. Pálfi-féle belvíz-veszélyeztetettségi besorolás szerint** a 2., azaz a *belvízzel mérsékelten veszélyeztetett terület* kategóriába tartozik.

Ezen belül a közigazgatási terület ÉK – része, és a Ny – i részén lévő fülöpházi homokbuckák területe a *belvízzel alig veszélyeztetett terület (1. kategória)*, míg a közigazgatási terület középső magasabban fekvő területei a *belvízzel mérsékelten veszélyeztetett terület (2. kategória)*. Ezen belül a mélyebb fekvésű szikes tavak és láprét a *belvízzel közepesen veszélyeztetett terület (3. kategória)*, illetve a Kondor tó területe az *erősen veszélyeztetett (4. kategória) kategóriába* tartozik.

1. kategória esetén az elöntés relatív gyakorisága <0,05, belvíz 20 évnél ritkábban fordul elő.
2. kategória esetén az elöntés relatív gyakorisága 0,05-0,10, belvíz 10-20 év között fordul elő.
3. kategória esetén az elöntés relatív gyakorisága 0,10-0,20, belvíz 5-10 év között fordul elő.
4. kategória esetén az elöntés relatív gyakorisága >0,20, belvíz 5 évnél sűrűbben fordul elő.

A fentieket a korábbi csapadékos évek tapasztalatai is igazoltak a település mélyebben fekvő részein.

A térség a **dr. Pálfi-féle Magyarország Zonális Aszályossági térképe alapján** a **nagyon erősen aszályos** kategóriába tartozik.

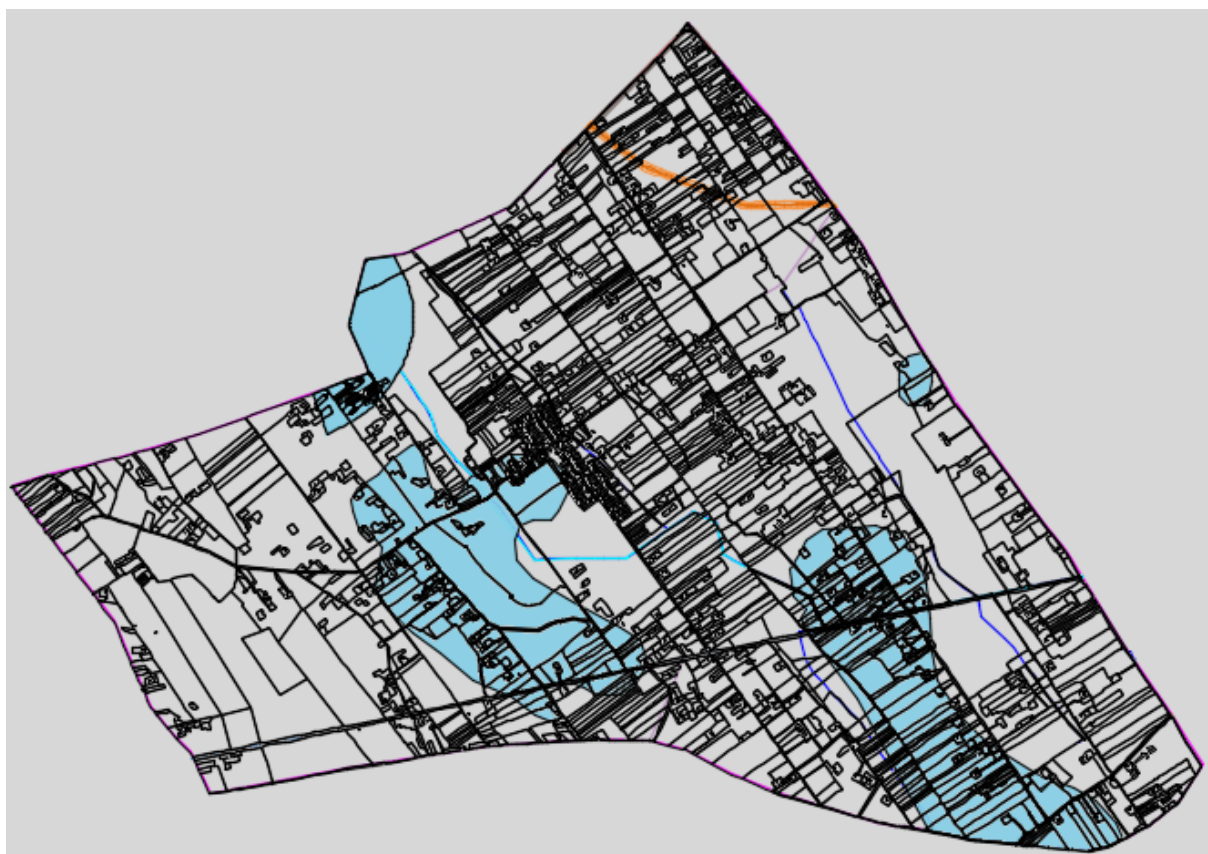
A belvíz által veszélyeztetett területek:

Rendszeresen belvízjárta területek övezete:

Bács-Kiskun Vármegye területrendezési tervében foglaltak szerint a közigazgatási terület középső, É – i, illetve DK – i részén foltokban találhatóak rendszeresen belvízjárta területek.

Ezek a területek egyébként a dr. Pálfi-féle belvíz-veszélyeztetettség besorolás szerinti belvízzel közepesen veszélyeztetett területekkel (3. kategória), illetve az É – i Kondor tó esetében erősen veszélyeztetett (4. kategória) területekkel egyeznek meg.

Ezen területek jó egyezést mutatnak a közigazgatási terület mély fekvésű, szikes, lápos területeivel.

A belvízzel veszélyeztetett területek:

Fülöpháza vízkár-elhárítási tervében foglaltak szerint a belterület belvízzel veszélyeztetett területei az 1999-2000 és a 2010-2011-s rendkívül csapadékos évek tapasztalatai alapján a belterület mély fekvésű területei (Radnóti Miklós u. DK – i része, a József Attila u. óvoda környéke és a Kossuth u. középső része).

A rendezési szinteket, illetve a beépített területek csapadékvíz elvezető rendszerét úgy kell kialakítani, hogy a csapadékvíz maximális tározási vízszint mellett is befogadóba vezethető legyen.

A telkek csapadékvíz-elvezetését úgy kell kialakítani, hogy a víz az építményekben, közterületen kárt ne okozzon, a rendeltetésszerű használatot ne akadályozza. A csapadékvíz a telken belül elszívárgatható, ha ez a szomszédos telkek, építmények állékonyságát és rendeltetésszerű használatát nem veszélyezteti. A telekről csapadékvíz a közterületi nyílt vízelvezető árokba csak zártszelvényű vezetékben és az utcai járdaszint alatt szabad kivezetni. Amennyiben a vízelvezető árok a közút tartozéka, úgy abba a környezetéből - a telkekről - csapadékvíz bevezetése csak az út kezelőjének hozzájárulásával történhet. Csapadékvíz-elvezető árokba szennyvizet még előtisztítás után, vagy tisztítottan sem szabad bevezetni.

A belterületi csapadékvíz elvezető rendszer ismertetése:

A település belterületi csapadékvíz elvezető hálózatának rendszere a település természetes mélyvonulatait követve alakult ki. A jelenleg működő rendszer a belterület vízelvezetésére, -elhelyezésére épült.

A csapadékvíz elvezetés-elhelyezés nyílt árkos rendszerű, illetve egyes helyeken a burkolatok melletti határoló felületeken történik. A belterületen szikkasztó árok épültek, zárt csatornák, illetve nyílt vízelvezető árok gyakorlatilag nem kerültek kialakításra, legfeljebb néhány szikkasztó árok került áttereszéssel összekötésre.

A község nem rendelkezik belvízrendezési tervvel, így erre vonatkozó egységes vízjogi engedély sem került kiadásra.

A község 2015-ben készült vízkár-elhárítási tervében foglaltak szerint:

„Az elmúlt néhány év tapasztalata alapján megállapítható, hogy belterületen a hirtelen nagy esőzések, illetve a kora tavaszi gyors hóolvadás okozott problémát elsősorban a település alacsonyabban fekvő részein, valamint azokon a helyeken, ahol a szikkasztó árkok csak részben voltak kiépítve, illetve a korábban kiépített árkokat a lakosság időközben betömítette. A nagymennyiségű csapadékvíz az alábbi településrészekben követelt beavatkozást:

- Radnóti Miklós utca 5-7 számú lakóházak környezete
- József Attila utca óvoda környezete
- Kossuth utca 9-9/C. számú lakóházak környezete

A belterületen csapadékvíz- illetve belvíz levezető csatornarendszer kiépítése nem történt meg. A talaj adottságokból következően – jellemzően homokos talaj – a közút és lakóházak közötti területsávban szikkasztó árkok kiépítésével történik a csapadékvíz összegyűjtése és szikkasztása.”

„A tavaszi hóolvadás, illetve a hirtelen nagymennyiségű csapadék az alábbi külterületi településrészekben okozott nehézségeket az ott élők számára, illetve igényelt beavatkozást:

- Temető dűlő: mélyebben fekvő mintegy 300 méter hosszú területe. Tanya nem volt veszélyben, mivel azt magasabban fekvő helyre építették.
- II. körzetben az úgynevezett Sójátó részen a dűlő út egyes részei kerülnek víz alá. Tanya épületei nem voltak veszélyeztetve.
- 52. számú útról nyíló úgynevezett Festő dűlő 200 méteres szakasza veszélyeztetett.
- 52. számú útról nyíló úgynevezett Vak dűlő 2.000 méteres szakasza veszélyeztetett.”

A belterületi szikkasztó árokrendszer elemei 1999-2000 óta folyamatosan karbantartásra, felülvizsgálatra, rekonstrukcióra kerültek, kerülnek.

Ezen meglévő vízelvezető, -elhelyező hálózatok általában megfelelően biztosítják és várhatóan a későbbiekben is általában megfelelően biztosítani tudják – a megfelelő karbantartás, a talajok általában nagy víznyelése és gyenge víztartása (ilyen értelemben jó vízgazdálkodási tulajdonságai), az általában közepes talajvízszintek, valamint a megfelelő lejtéviszonyok miatt – a belterületi vízelvezetést, -elhelyezést.

A fentiek miatt és ellenére, illetve ezért a *belterületi vízelvezető, -elhelyező rendszer felülvizsgálatára* – a vízelvezető és szikkasztó árkok teljes kiépülését és karbantartási utasításait is tartalmazó – *integrált települési vízgazdálkodási terv készítését/felülvizsgálatát javasoljuk* a későbbi, a 1999-2000-eshez és a 2010-eshez hasonló esetleges csapadékosabb évek által okozható károk megelőzésére.

Magyarország felülvizsgált Vízyűjtő-gazdálkodási Tervében foglalt célkitűzések értelmében a település területén keletkező csapadékvizek befogadóba vezetése helyett gondoskodni kell a csapadékvizekkel történő gazdálkodásról, ami magában foglalja a csapadékvizek alkalmas módszerekkel történő helyben tartását, tározását és felhasználását – a lehetőségek mérlegelésével.

A település belterületi vízrendezését ennek figyelembevételével szükséges fejleszteni.

Belvíztározás:

A település külterületén a belvízcsatornák medre és közvetlen környezete, valamint a Kondor-tói összekötő csatorna, Kondor III. csatorna és a Kondor III/2. csatorna menti, illetve ezekkel összekötött mély fekvésű, belvízjárta területek (Kondor tó, szikes tavak, Fülöpházi Hosszú-rét), illetve egyéb mély fekvésű időnként vízállásos területek alkalmasak belvíztározás céljára illetőleg a térségi vízmegtartásra.

A Duna-Tisza közti Homokhátság vízhiányos ökológiai állapotának javítását, helyreállítását célzó vízkészlet-gazdálkodási projekt II. ütem 7. részterülete Fülöpházát érintő tervezett beruházásai kapcsán a Duna-völgyi-főcsatornából a tervezett Fülöpszállási vízkivételi mű segítségével a Kurjantó-Kondortói összekötő csatorna, illetve a Kondor III. csatorna műtárgyainak és medrének felülvizsgálatával és fejlesztésével megtörténne a Kondor tó, Szívós-szék és a Hosszú-rét vízpótlása, mely az időszakos felszíni vízborítás tartósságának a növelését és a talajvízszintek emelkedését biztosítaná.

Belvízvédelem:

A csapadékvíz-elvezető hálózatok üzemeltetését az elkészült és rendszeresen felülvizsgált *települési belvízvédelmi (vízkár-elhárítási) tervében* foglaltak alapján kell végezni, illetve ezen tervet a továbbiakban is rendszeresen felül kell vizsgálni. Ezen tervnek összhangban kell lennie a község veszély-elhárítási tervével.

A térség talajainak vízgazdálkodási tulajdonságai, továbbá a nyugalmi talajvízszintek a belterület alatt általában közepes és nagy mélysége, továbbá a nem mindenhol megfelelő lejtéviszonyok miatt a *beépített, illetve beépítésre szánt (fentebb részletezett) mélyebb területek belvizek szempontjából veszélyeztetettek, míg a magasan fekvő területek kevésbé veszélyeztetettek*, melyet a néhány évvel korábbi csapadékos évek tapasztalatai is igazolnak a korábbiak szerint.

A külterületi vízrendezési művek (folyó, belvízcsatornák) és főbb adataik:

Fülöpháza község a Duna-völgyhöz, azon belül pedig az I. övcsatorna vízgyűjtőjéhez tartozik, fő befogadója a Duna-völgyi-főcsatorna.

A külterületen található közcélú csatornák az alábbiak:

Az Állam kizárólagos tulajdonában lévő csatornák (főművek):

(A 83/2014 (III. 14.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdés b) pontja alapján)

-

Egyéb csatornák:

(A 83/2014 (III. 14.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdés c) pontja alapján)

• Az ADUVIZIG, vagy Vízgazdálkodási Társulat, vagy Önkormányzat vagyonkezelésében lévő csatornák:

- Kondor-tói összekötő csatorna
- Kondor III. csatorna
- Kondor III/1. csatorna
- Kondor III/2. csatorna
- Kondor III/3. csatorna
- Kondor III/4. csatorna
- Kondor III/5. csatorna

Fülöpháza közigazgatási területe a Dél-Duna völgyi *belvízrendszer* 03.03 számú Kunszentmiklósi *belvízvédelmi* szakasz területére esik. A terület fő befogadója az I. övcsatorna, melynek befogadója a Duna-völgyi-főcsatorna. A közigazgatási területéről lefolyó csapadékvizek befogadója a Kondor-tói összekötő csatorna és a Kondor III. csatorna.

Ezen csatornák folytatása a Kurjantó-Kondortói összekötő csatorna, melynek befogadója az I. övcsatorna, annak pedig a Duna-völgyi-főcsatorna.

A fentiekén túlmenően létezhetnek még *üzemi csatornák* a közigazgatási területen, melyek Önkormányzati, illetve Mg. Szövetkezeti kezelésbe vannak, ezekről azonban nem rendelkezünk adatokkal.

A település közigazgatási területén található belvízcsatornák mindegyike *időszakos vízfolyásnak minősül*.

További előírások:

A *beépítésre szánt területek kijelölésénél*, illetve az építési (rendezési) szintek meghatározásánál figyelemmel kell lenni a terület talajvíz viszonyaira, valamint arra, hogy a kérdéses területről a csapadékvíz megfelelő eséssel az érintett befogadóba – mértékadó belvízszint mellett is – bevezethető legyen.

Mély fekvésű területen az épületek alapincézése csak komoly műszaki megszorításokkal lehetséges. Természetes korlátot jelentenek a vízjárta területek, melyeknek feltöltését csak abban az esetben javasoljuk, ha vízpuffer szerepüket alternatív záportározó kiváltotta. A fejlesztésbe mély fekvésű terület rész a szükséges mértékű feltöltés és alkalmas pótlólagos vízrendezés nélkül célszerűen nem vonható.

A parti sávokra vonatkozó előírások:

Külterületi beépítés során vízrendezési érdekből az alábbi építési tilalmi területeket kell biztosítani:

A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet értelmében:

- az egyéb – nem kizárólagos állami – tulajdonú (Vízügyi Igazgatósági, Társulati, Önkormányzati és Üzemi kezelésű) csatorna (egyéb csatornák) és tározó partvonalától számított 3,0 m-t

fenntartási célokra szabadon kell tartani, ezen a területen (parti sávon) gyepgazdálkodás, valamint a termőföld művelési ágának megfelelő, a parti sáv rendeltetését és megfelelő használatát, szükség szerinti igénybevételét nem akadályozó, a meder állapotát nem veszélyeztető tevékenység folytatható, ahol csak a meder használatával

és fenntartásával közvetlenül összefüggő megfigyelő, jelző állomás, a meder használatával összefüggő vízelétesítmény, kikötői, rév-, kompátkelőhelyi vagy vízirendészeti építmény helyezhető el a 3. §-ban foglaltak szerint. (Az Országos Vízügytő-gazdálkodási Terv célkitűzéseit figyelembe véve vízminőség-védelmi szempontból előnyben részesítendő a parti sávon folytatott gyepgazdálkodás.)

Továbbá:

- A forgalomképes csatornák partélétől számított 4,0 m-en belül semmilyen, 4,0 - 10,0 m között pedig csak ideiglenes jellegű létesítmény építhető.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 18. §-ban foglaltak szerint természeti területen tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 m-en belül új épületek, mesterséges létesítmények elhelyezése.

Az előzőeken túlmenően a fenti rendelet szerinti vízjárta területek beépítésével és hasznosításával kapcsolatosan is a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet előírásait kell betartani.

A rendelet 1. § 16. pontjában foglaltak értelmében vízjárta területnek minősülnek többek között az időszakosan elöntésre kerülő, vagy vízzel telített talajú területek, így különösen:

- az olyan terepmélyedések, síkvidéki erek, semlyékek, amelyek a területet érintő vízszabályozás, vízrendezés előtt rendszeresen, a szabályozást követően pedig időszakosan vízzel borítottak,
- a természetes állóvizek feltöltődése során kialakult vizenyős, mocsaras területek, amelyek felületének túlnyomó részét növényzet borítja, de a talaj tartósan vízzel telített,
- a folyók elhagyott ösmédrei, a folyókat kísérő, a jelenlegi medertől távolabb elhelyezkedő olyan vonulatok, terepmélyedések, amelyek eredete a folyó egykori medrére vezethető vissza.

A vizek természetes lefolyásának akadályozására alkalmas művek (út, vasút, csatorna, nyomvonalas létesítmények) építtetője, illetve fenntartója a természetes lefolyás biztosításával az illetékes vízügyi hatóság előírásainak megfelelően köteles gondoskodni.

A vizek természetes lefolyását, illetve szabad áramlását csak a vízügyi hatóság engedélyével, az abban foglalt előírások megtartása mellett szabad megváltoztatni.

Vízhasznosítás

Fülöpháza közigazgatási területén jelentősebb **engedélyezett öntözőtelep, öntözőcsatorna, vízügyi érdekből biztosítandó építési tilalmi terület** nincs – adatszolgáltatása szerint. Fejlesztési tervekről nincs tudomásunk.

Halastavak, horgásztavak a település közigazgatási területén nem találhatóak és tervezett létesítményekről sincs tudomásunk.

A térséget érintő – a rendezési terv léptékében is számottevő fentiekén túli – a közeljövőben megvalósítandó **vízrendezési, vízhasznosítási jellegű fejlesztésekről, kezdeményezésekről** nem tudunk. Adatszolgáltatás szerint ilyen jellegű beavatkozáshoz elvi, vagy létesítési engedélyt nem kértek a vízügyi hatóságtól.

1.15.2. Energia

Fülöpháza energiaellátása jelenleg a villamos energiára és a földgázra épül. A fosszilis energiahordozók közül a földgáz felhasználás a leginkább meghatározó, a kilencvenes évek óta a belterületen kiépült a vezetékes gázhálózat a Gázellátás, gázközművek tervlapon ábrázoltak szerint.

A korábbi időszakban azonban a földgáz árának jelentős emelkedése miatt számottevő arányban tértek, térnek vissza a lakóházakban a vegyes tüzelésre.

1.15.2.1. energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

Villamos energiaellátás

Alaphálózat:

A közigazgatási terület DNy – i szélét érinti az ÉNy – ról DK – i irányba vezető Szabadszállás – Kecskemét 132 kV-s villamos energia főelosztó hálózat vonala, melynek leágazása, közvetlen kapcsolata a településsel nincs.

A vezetékek biztonsági övezete a szélső áramvezetőktől mért 13-13 m.

Közép- és kisméretű hálózat:

A község villamos energia ellátása a közép- és kisméretű hálózatokon keresztül biztosított.

A község villamos energia ellátása több oldalról (K – ről Kerekegyháza, D – ről Ágasegyháza, Ny – ről Fülöpszállás) biztosított. A település ellátását a belterületre ÉK – i és DK – i irányból bekötő 22 kV-s elektromos légvezeték hálózatok biztosítják. A közigazgatási terület ÉK – i szélén rövid szakaszokon földkábelrel épültek a középvezetékű hálózatok.

A belterületre bekötő 22 kV-s hálózatokról leágazva épültek a belterületi – általában – oszloptranzformátorok, ahonnan 0,4 kV-s kisfeszültségű – általában – légvezeték hálózatok épültek.

A település belterületén teljesen kiépített a *közvilágítási hálózat*, melynek energiaellátó rendszere vegyes, légvezetékes, illetve földkábeles.

Légvezeték hálózat és a földkábelek védőtávolságait, valamint a biztonsági övezetre vonatkozó tilalmakat és korlátozásokat a 2/2013. (I. 22.) NGM rendelet, illetve az MSz 151/5-86. és az MSz 7487/2-80 tartalmazza.

A bővítéssel érintett területrészek energia igényét az MVM Démász Áramhálózati Kft.-nél (Kecskeméti Üzemeltetési Régió – 6000 Kecskemét, Szultán u. 2.) kell bejelenteni.

Villamos energia hálózat építés és bővítés az MVM Démász Áramhálózati Kft. által jóváhagyott tervek alapján végezhető.

A középvezetékű villamos energia hálózat üzemeltetője az MVM Démász Áramhálózati Kft. Kecskeméti Üzemeltetési Régió (6000 Kecskemét, Szultán u. 2.).

Földgázellátás

Nagynyomású szénhidrogén-szállító távvezetékek:

A település közigazgatási területének ÉK – i részén az FGSZ Földgázz szállító Zrt. alábbi gázipari létesítményei találhatók:

- Városföld- Adony DN 400 nagynyomású földgázz szállító vezeték (biztonsági övezete 28-28 m)
- Városföld-Adony DN 600 nagynyomású földgázz szállító vezeték (biztonsági övezete 25-25 m, 30-30 m)
- a fentebbi gázvezetékek biztonsági övezetében, azokkal közel párhuzamosan haladó bányászati hírközlő kábel (biztonsági övezete 1-1 m)
- Kerekegyháza gázátadó állomás (Kerekegyháza 084/57 hrsz.) és az állomás villamos betápláló kábele (biztonsági övezete 1-1 m)
- Kerekegyháza gázátadó állomáson lévő K-6426 sz. katódállomás anód kábele (biztonsági övezete 1- 1 m)

Zajterhelés szempontjából a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 5. § alapján a gázátadó állomás vélelmezett zajvédelmi hatásterülete min. 100 m a zajforrást magába foglaló telekingatlan határától, mely érinti Fülöpháza közigazgatási területét is.

A gázvezetékek (szénhidrogén-szállító távvezeték) acél nagynyomású (60 bar) vezetékek.

A fentebb felsorolt létesítmények és biztonsági övezetük feltüntetésre került a Gázellátás, gázközművek rajzi munkarészen.

A létesítmények üzemeltetése a jelenleg hatályos 1993. évi XLVIII. tv. és a végrehajtására kiadott 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet, valamint a 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet utasításai szerint történik.

A létesítmények rendeletben meghatározott biztonsági övezetére a Bányatörvény végrehajtásainak egyes szabályairól szóló jelenleg hatályos 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet 37. és 38. §-ban szereplő tiltások és korlátozások vonatkoznak. (A biztonsági övezetben mindennemű építési tevékenység tilos.)

Ezen létesítmények üzemeltetője az FGSZ Földgázz szállító Zrt. Rendszerüzemeltetés (8600 Siófok, Tanácsház u. 5.). Helyi képviselő: Közép-magyarországi Földgázz szállító Régió (6000 Kecskemét, Szolnoki hegy 232.).

Nagyközép-, közép- és kisnyomású hálózat:

Fülöpháza község belterületének – egyes külterületi gazdasági területek, majorok területét is beleértve – a földgázellátását a belterületre É-ÉNy – ről érkező kiépített 8 bar nyomású *nagyközép-nyomású gázvezeték*ről biztosítják.

Fülöpháza gázellátása a Kerekegyháza gázátadó állomástól kiépült nagyközép-nyomású gerincvezetékéről biztosított. Ugyanezen gerincvezetékéről történik Ágasegyháza, Izsák és Kisizsák gázellátása is.

Fülöpháza belterületi lakó és gazdasági területeit ellátó nyomásszabályzóhoz É – ről mezőgazdasági területeken, illetve földutakon érkezik a gerincvezeték, mely a Radnóti Miklós u. ÉNy – i végén köt be a belterület széli

gáznyomás szabályzóba. Ezen Fülöpházát, illetve Ágasegyházát, Izsákot és Kisizsákot ellátó vezeték Ø 160 KPE csővel épült a gázátadó állomástól egészen Ágasegyháza közigazgatási határáig. Ezen gerincvezetékéről leágazva a települési nyomásszabályzóig Ø 63 KPE csővel épült a gerincvezeték. A Ø 160 KPE gerincvezetékéről Szabadszállási közigazgatási terület irányába Ø 32 KPE, míg Fülöpszállás irányába Ø 63 KPE csővel épült a nagyközép-nyomású gázvezeték. A közigazgatási terület ÉK – i szélén lévő gazdasági területek gázellátása ÉNy – ról Kerekegyháza közigazgatási területéről érkező Ø 63 KPE nagyközép-nyomású gázvezetékéről van ellátva. Mindegyik nagyközép-nyomású gázvezeték 8 bar nyomású.

A belterület ÉNy – i szélén a Radnóti Miklós u. ÉNy – i végén lévő 058/130 hrsz.-ú ingatlanon található a község *gázfogadó állomása*, ahonnan 3 bar nyomású gázvezeték hálózat került kialakításra a település gázellátására. A gáznyomás-szabályzó nyomásfokozata 8/3 bar.

A középnyomású gázhálózat gerincvezetéke a belterületen a nyomásszabályzótól indulva létesült, az elosztó hálózat Ø 63 és 32 KPE vezetékkel épült. Megjegyezzük, hogy az 5215 jelű közút mentén egészen az 52. sz. főútig kiépület a középnyomású gázvezeték hálózat a belterület felől.

A létesítmények kisnyomású gázellátását ingatlanonként épített 3/0,03, illetve 8/0,03 bar nyomásszabályozók beépítésével biztosítják.

A háztartások ~ 90 %-a rákötött a hálózatra.

A meglévő gáznyomás-szabályzók és a hálózat rendelkeznek szabad kapacitással, így a beépítésre szánt, de még nem, vagy csak részlegesen beépített területeken jelentkező (többször) gázigény a 3,0 bar nyomású gázhálózat továbbépítésével, illetve nagyobb ipari gázigény esetén a nagyközép-nyomású gázvezetékéről nyomásszabályozó telepítésével biztosítható.

Fülöpháza területén az összes szolgáltatott lakossági gázmennyiség az elmúlt évben 1.649 MWh, míg a nem lakossági 576 MWh volt.

A gázellátó vezetékek védőtávolságait az MSz 7048/1, 2, 3 és az MSz 7487/2 szabvány, valamint a 18/2022. (I. 28.) SZTFH rendelet tartalmazza.

A földgázvezetékek tulajdonosa az MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt. (telephely: 9027 Győr, Puskás Tivadar u. 37.)

A földgázvezetékek üzemeltetője az MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt. Szegedi Üzemegysége (6724 Szeged, Vásárhelyi Pál u. 6.)

Gázvezetékek építése az MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt. által jóváhagyott tervek alapján végezhető.

Táv hőellátás

Fülöpháza közigazgatási területén „közüzemi” távhőellátó rendszer nem üzemel és jövőbeni kialakításáról sincs tudomásunk.

Egyéb ellátórendszerek

Jelentősebb decentralizált energia ellátórendszerek a település területén nem üzemelnek.

A lakások mintegy 15-20 %-a alkalmaz hagyományos tüzelőanyagokat főzés, fűtés és használati melegvíz előállításához (vezeték nélküli hőenergia forrásként). A gáz árának korábbi időszakban történt jelentős növekedésével egyre nagyobb arányban tértek vissza a lakóházakban a vegyes tüzelésre.

A tüzelőanyagok: döntően fa, esetleg szén és háztartási tüzelőolaj, valamint a PB gáz.

A gazdaságosan vezetékes gázzal el nem látható területek, településrészek hőenergia ellátására továbbra is a nem vezetékes hőhordozókat kell alkalmazni, előnyben részesítve a megújuló energiaforrásokat.

1.15.2.2. megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az **energiastratégia alapelveiből** (az ellátásbiztonság, a gazdasági versenyképesség, valamint az energiaellátás hosszú távú fenntarthatósága) következő törekvések között a legfontosabb az energiahatékonyság és energiatakarékosság fokozása, valamint a megújuló energiák részarányának növelése, melyek az új Nemzeti Energiastratégia (NES), illetve Magyarország Nemzeti Energia- és Klímaterve (NEKT), valamint a második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS2) dokumentumokban foglalt célkitűzések érdekében kell, hogy történjenek.

Az EU közösségi szinten előírt célkitűzéseinek elérése érdekében Magyarország számára 2030-ra a bruttó összenergia végfelhasználásban, a megadott ütemezés szerint 21,0 %-os megújuló energiaforrás részarányt kell biztosítani (a közlekedés megújuló energiaforrásait is beleértve).

A NEKT-ben foglaltak szerint a megújuló energia részaránya a fűtés és hűtés vonatkozásában a 2010 évi 9,0 %-ról 2030-ra 30 %-ra növekszik, a közlekedés területén 2030-ra 14 %-ra növekszik, míg a villamos energia előállítás vonatkozásában a 2010 évi 6,7 %-ról 2030-ra 20 %-ra növekszik.

Fülöpháza térségében arányaiban vélhetően a geotermikus és a napenergia felhasználás jelentősebben növekszik, mint az egyéb megújuló energiatípusok alkalmazása – a helyi adottságokhoz igazodóan.

Az Energiastratégiában foglaltak szerint:

- A megújuló energiaforrásokon belül prioritást a kapcsoltan termelő biogáz és biomassza erőművek és a geotermikus energia-hasznosítás formái kapnak, amelyek elsősorban, de nem kizárólagosan hőtermelési célt szolgálnak.
- Emellett a napenergia alapú hő- és villamos energia mennyiségében várható növekedés. 2020 után nyílt lehetőségek a hazai napenergia-potenciál nagyobb mértékű közvetlen áramtermelésre való felhasználására a fotovillamos technológia árcsökkenése révén.
- A bioenergia-hasznosítás szempontjából az energetikai rendeltetésű ültetvényekről származó alapanyaggal, valamint mezőgazdasági és ipari (pl. élelmiszeripari) melléktermékekkel dolgozó decentralizált energiatermelő egységek (pl. biogáz üzemek) kerülnek előtérbe.
- Szintén hangsúlyos kérdés az anyagában már nem hasznosítható kommunális és ipari hulladékok, illetve szennyvizek energetikai felhasználása.

Mindezekkel lehetővé válik a fosszilis energiahordozók részarányának jelentős csökkentése és az energiaellátással kapcsolatos üvegházhatású gáz kibocsátás csökkentése.

Fülöpháza közigazgatási területén mind az önkormányzati, mind pedig az egyéb intézmények és létesítmények energiaellátásában jelenleg **csökkentő arányt képvisel a megújuló energia felhasználása**. Ezek általában kis kapacitású, illetve háztartási méretű napelemek, napkollektorok, szélkerekek, biomassza kazánok.

Az orvosi rendelő, a művelődési ház és az óvoda tetőszerkezetén napelemek kerültek elhelyezésre a felhasznált villamos energia egy részének megújuló forrásból történő fedezésére.

Ezen túlmenően néhány tanyán működik sziget üzemből napelemes áramtermelő rendszer a közigazgatási területen.

A községi intézmények egyéb megújuló energiákat és azokat hasznosító berendezéseket a fentiekén kívül nem használnak. Egyes üzemi gazdasági telephelyek épületeinek tetőszerkezetén működik napelemes áramtermelő rendszer a közigazgatási területen.

Néhány külterületi ingatlanon biomassza felhasználásával apríték kazánnal történik a létesítmények fűtése.

A közigazgatási területen önállóan létesített napelemes kiserőművek (napelem parkok) nincsenek.

Napelemes kiserőmű létesítésére a rekultivált hulladéklerakó 090/74 hrsz.-ú ingatlana kerül kijelölésre a tervben, ahonnan a közeli 22 kV-s hálózatra vezethető vissza a megtermelt elektromos áram.

Ezen létesítmények a Villamos energia ellátás, villamos energia közművek tervlapon kerültek ábrázolásra.

A hatályos Megyei TRT-ben foglaltak szerint Fülöpháza a Napelempark elhelyezésére vizsgálat alá vonható települések övezetében sorolt.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a napelemparkok elhelyezésére jó minőségű mezőgazdasági termőterületek nem használhatók.

Megjegyezzük továbbá, hogy a Megyei TRT-ben Fülöpháza közigazgatási területe nem szerepel a Geotermikus energia hasznosítását szolgáló övezetben.

Szélerőmű park a község közigazgatási területén nem található és tervezett szélerőmű park kialakításáról sincs tudomásunk. Szélerőművek telepítését a terv – az egyéb fentebb részletezett megújuló energia hasznosító létesítményekkel ellentétben – kevésbé preferálja.

A fejezet elején részletezett hazai energiapolitika céljainak eléréséhez a megújuló energiák részarányának növelése mellett igen fontos törekvése az energiatakarékosság és energiahatékonyság növelése.

1.15.2.3. az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az energiatakarékosság és az energiahatékonyság célja a lehető legnagyobb energia-megtakarítás elérése, ami egyszerre szolgál gazdasági és környezetvédelmi célokat egyaránt. A fel nem használt energia ugyanis

nemcsak a legolcsóbb, hanem a leginkább környezetbarát energia. Magyarországon a jelentős energiatülszórás miatt az energiahatékonyság növelése egyszerre egyéni és közösségi érdek is.

Az energiahatékonyság növelésének tekintetében Magyarország célkitűzése, hogy az ország végső energiafelhasználása 2030-ban se haladja meg a 2005-s értéket.

A célok elérése érdekében az ország energiaellátásában az előző fejezetben részletezettek szerint kell növelni a megújuló energiahordozók használatának arányát is.

Az EU 2020 stratégia harmadik klímaváltozást, energiahatékonyságot illető célja, hogy az 1990-es célhoz képest 2030-ra 40 %-al csökkenjen az üvegházhatású gázok kibocsátása, mely csökkentési mértéket Magyarország is vállalt.

A Bizottság által korábban elfogadott Energiahatékonysági cselekvési terv (2007-12) szerint a legnagyobb energia megtakarítás a lakóépületek és kereskedelmi épületek (szolgáltatási ágazat) esetében érhető el (27 %, illetve 30 %); a feldolgozóipar lehetséges megtakarítása 25 %; míg a közlekedésben a fogyasztás csökkenését 26 %-osra becsülték.

A fentiek érdekében elkészült, illetve tervezik egyes községi önkormányzati intézményi épületek hőszigetelését és nyílászáró cseréjét, valamint a fűtőkorszerűsítését.

Az energiahatékonyságot, valamint a – releváns – megújuló energiák (napenergia, geotermikus energia, biomassza, biogáz, esetleg szélenergia) részarányát – a fentiek miatt – a jövőben növelni szükséges mind az önkormányzat intézményeinek, mind a termelő, szolgáltató létesítményeknek, mind pedig a lakóépületeknek az energiaellátásában.

1.15.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

A kiépített vezetékes, illetve vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatók a község teljes közigazgatási területét lefedik. A belterületen kiépültek a vezetékes elektronikus hírközlési hálózatok, míg az egyéb külterületi létesítmények területén a szolgáltatás vezeték nélküli rendszerekkel biztosított.

A közigazgatási területen az alábbi gerinchálózatok (optikai és/vagy réz kábel hálózat) üzemelnek:

Az 52. sz. főút mentén belterületet nem érintve húzódnak az Invitech ICT Infrastructure Kft. országos szerepű gerincvezetéke (földkábel).

Az 5214, 5215 jelű közutak mellett húzódik a Magyar Telekom Nyrt. Kerekegyháza-Fülöpháza helyi elosztó földkábel gerincvezetéke.

Az 5214, 5215 jelű közutak egy szakasza mellett húzódik a Magyar Telekom Nyrt. regionális szerepű gerincvezetéke (körzet légvezeték)

A község belterületén a Magyar Telekom Nyrt. üzemeltetésében lévő elosztó hálózat (optikai és/vagy réz kábel hálózat) üzemel.

A Magyar Telekom Nyrt. települést ellátó gerincvezetéke Kecskemét felől az 5214 és 5215 jelű közúton, majd pedig a Herpay László és Petőfi u.-n épült a Petőfi u.-i telefonközpontig.

A község telefonhálózata kiépült, a távhívó hálózatba bekötötték. A körzetszám: 76.

A telefonhálózat üzemeltetője a Magyar Telekom Nyrt. (6000 Kecskemét, Kálvin tér 10/12.)

A telefonhálózat részben légvezeték, részben földkábel kialakítással épült. A települési hálózat telefonközpont épülete a belterület középső részén a Petőfi u. 4. sz. alatt található. Ezen központhoz a Magyar Telekom Nyrt. gerinchálózatáról a fentebb részletezett utak mentén épült ki a bekötő vezeték.

A község közigazgatási területén 1 db kereskedelmi mobil távközlő erősítő állomás van kiépítve:

- A belterület É – i részén az 1/13, 1/14 hrsz.-ú ingatlanon – a hidroglobuszon

Önálló torony nem található a település közigazgatási területén.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a további mobiltelefon bázisállomás tornyok telepítése előtt be kell szerezni a területileg illetékes földhivataltól az érintett termőföld más célú hasznosítását engedélyező határozatot. Az építési engedély, illetve a bejelentés nélkül végezhető építési tevékenységeket a 20/2020. (XII. 18.) NMHH rendelet 18. §-a tartalmazza.

A községben önálló vezetékes műsorelosztó (kábel TV és internet) hálózat nem épült ki. A belterület vezetékes kábel TV és internet szolgáltatója a Magyar Telekom Nyrt. (1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 36.).

A település jelentősebb vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatást nyújtó cégei: Magyar Telekom Nyrt. (T-home) (1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 36.), One Magyarország Zrt. (volt Vodafone Zrt.) (1112 Budapest, Boldizsár u. 2.), Yettel Magyarország Zrt. (2045 Törökbálint, Pannon út 1.).

Az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének települési szakági tervezésre vonatkozó szabályait a 20/2020. (XII. 18.) NMHH rendelet 26. §-a részletezi.

Fülöpháza közigazgatási területét érintő kormányzati célú, illetve – a fentiekén túl – jelentős elhelyezési igénnyel bíró külön célú elektronikus hírközlési hálózatfejlesztésekről nem rendelkezünk információkkal.

1.16. Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők

1.16.1. építésföldtani korlátok

Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Tervében foglaltak szerint a község közigazgatási területét **földtani veszélyforrás területének övezete nem érinti**.

Fülöpháza közigazgatási területét érintő területek *nem szerepelnek az Országos Felszínmozgás Kataszterben és a gravitációs tömegmozgásokat összegző aktuális nyilvántartásokban*.

1.16.1.1. alábányászott területek, barlangok és pincék területei

Fülöpháza közigazgatási területén *alábányászott területek, barlangok, pincék területei nem találhatók*.

1.16.1.2. csúszás-, süllyedésveszélyes területek

A község területén *csúszás-, és süllyedésveszélyes területek nincsenek*.

1.16.1.3. földrengés veszélyeztetett területei

A Pannon-medencében a földrengés aktivitás a lemezperemi területekhez képest mérsékelt.

A község és térsége az ország *kevésbé földrengésveszélyes területei közé tartozik*.

1.16.2. vízrajzi veszélyeztetettség

1.16.2.1. árvízveszélyes területek

Fülöpháza közigazgatási területe és térsége *árvízzel nem veszélyeztetett terület*. A település területét a folyók mértékadó árvízszintjeiről szóló 74/2014. (XII. 23.) BM rendeletben felsorolt folyószakaszok mértékadó árvízszintjéhez rendelt *nagyvízi meder nem érinti*.

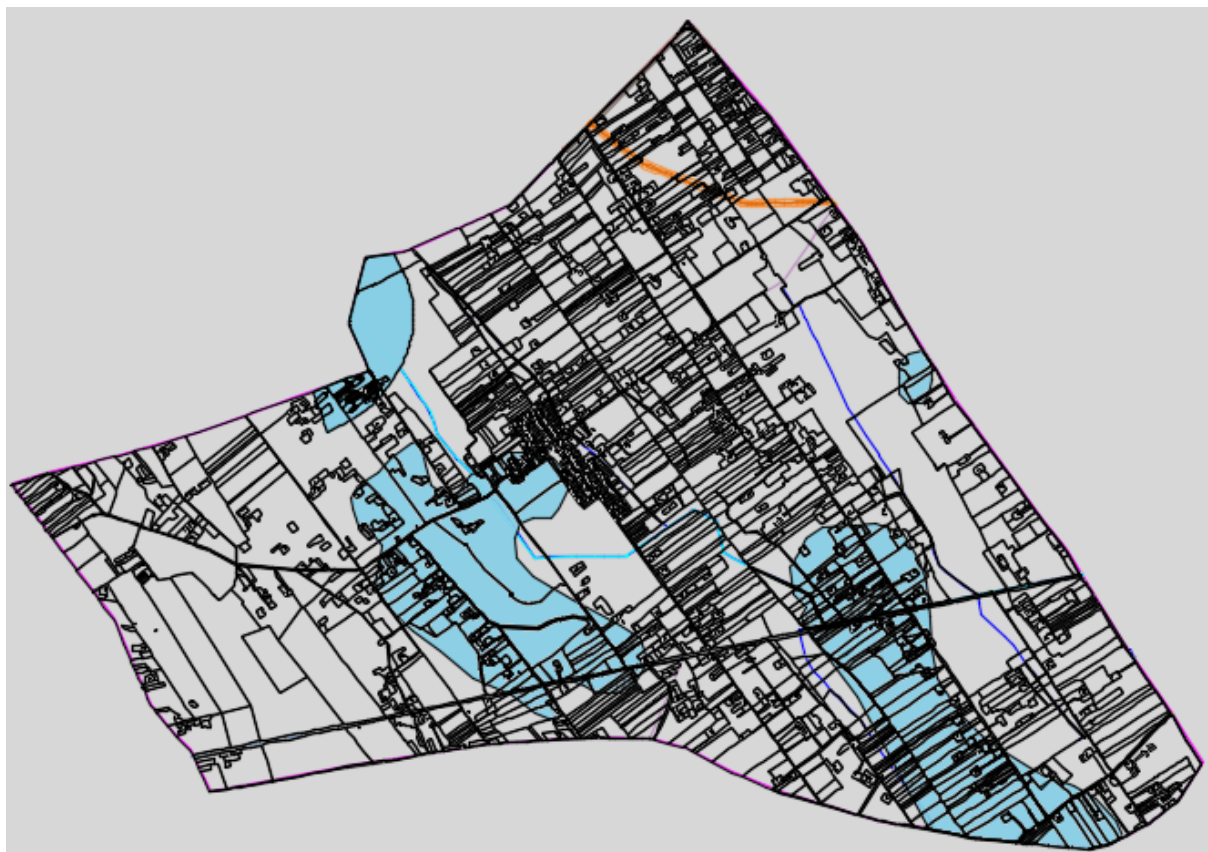
Mivel a község területét *árvízvédelmi szakasz nem érinti*, így a 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet szerinti árvízvédekezési terv készítésére nem kötelezett.

1.16.2.2. belvízveszélyes területek

Bács-Kiskun Vármegye területrendezési tervében foglaltak szerint a közigazgatási terület középső, É – i, illetve DK – i részén foltokban találhatóak rendszeresen belvízjárta területek.

Ezek a területek egyébként a dr. Pálfi-féle belvíz-veszélyeztetettség besorolás szerinti belvízzel közepesen veszélyeztetett területekkel (3. kategória), illetve az É – i Kondor tó esetében erősen veszélyeztetett (4. kategória) területekkel egyeznek meg.

Ezen területek jó egyezést mutatnak a közigazgatási terület mély fekvésű, illetve szikes, lápos területeivel.

Rendszeresen belvízjárta területek

Fülöpháza közigazgatási területe és térsége árvízzel nem veszélyeztetett terület, így árvízvédelem nem releváns. A belvízvédekezés lépéseit és módját a vízkár-elhárítási terv tartalmazza, illetve ezen tervet a továbbiakban is rendszeresen felül kell vizsgálni. Ezen tervnek összhangban kell lennie a község veszély-elhárítási tervével. A belvízrendezési rendszer részletes ismertetését az 1.14.1.3. pont tartalmazza.

A település területe a *dr. Pálfi-féle belvíz-veszélyeztetettség besorolás* szerint a 2., azaz a *belvízzel mérsékelten veszélyeztetett terület* kategóriába tartozik.

Ezen belül a közigazgatási terület ÉK – része, és a Ny – i részén lévő fülöpházi homokbuckák területe a *belvízzel alig veszélyeztetett terület (1. kategória)*, míg a közigazgatási terület középső magasabban fekvő területei a *belvízzel mérsékelten veszélyeztetett terület (2. kategória)*. Ezen belül a mélyebb fekvésű szikes tavak és láprét a *belvízzel közepesen veszélyeztetett terület (3. kategória)*, illetve a Kondor tó területe az *erősen veszélyeztetett (4. kategória) kategóriába* tartozik.

Fülöpháza közigazgatási területe a Dél-Duna völgyi *belvízrendszer* 03.03 számú Kunszentmiklósi *belvízvédelmi szakasz* területére esik. A terület fő befogadója az I. övcsatorna, melynek befogadója a Duna-völgyi-főcsatorna.

A közigazgatási területől lefolyó csapadékvizek befogadója a Kondor-tói összekötő csatorna és a Kondor III. csatorna. Ezen csatornák folytatása a Kurjantó-Kondortói összekötő csatorna, melynek befogadója az I. övcsatorna, annak pedig a Duna-völgyi-főcsatorna.

1.16.2.3. mély fekvésű területek

A település területe enyhe lejtésű a Duna, illetve a belvízcsatornák felé mutató, fő lejtésviszonya DK-K – ről ÉNy-Ny – i irányú. A magasabb területek a közigazgatási terület Ny – i részén találhatóak, a belterület a közép-magas részen (103-105 mBf.) települt. A legalacsonyabb területek a közigazgatási terület É-ÉNy – i szélén a Kondor-tó térségében találhatóak (100-101 mBf. magasságon).

A település mély fekvésű területei általában belvízzel veszélyeztetettek.

Fülöpháza vízkár-elhárítási tervében foglaltak szerint a belterület belvízzel veszélyeztetett területei az 1999-2000 és a 2010-2011-s rendkívül csapadékos évek tapasztalatai alapján a belterület mély fekvésű területei (Radnóti Miklós u. DK – i része, a József Attila u. óvoda környéke és a Kossuth u. középső része).

1.16.2.4. árvíz és belvízvédelem

Fülöpháza közigazgatási területe és térsége árvízzel nem veszélyeztetett terület, így árvízvédelem nem releváns. A belvízvédekezés lépéseit és módját a vízkár-elhárítási terv tartalmazza, illetve ezen tervet a továbbiakban is rendszeresen felül kell vizsgálni. Ezen tervnek összhangban kell lennie a község veszély-elhárítási tervével. A belvízrendezési rendszer részletes ismertetését az 1.14.1.3. pont tartalmazza.

1.16.3. egyéb

1.16.3.1. kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

A község területén kedvezőtlen morfológiai adottságú (pl. lejtés, falszakadás) területek nincsenek.

1.16.3.2. mélységi, magassági korlátozások

A község területét a településtervezési szempontjából releváns mélységi és magassági korlátozások nem érintik.

1.16.3.3. tevékenységből adódó korlátozások

A tevékenységből adódó korlátozásokat az országos jogszabályok, valamint a helyi építési szabályzat tartalmazza.

A tilalmi és korlátozási előírások elsősorban terület-felhasználási, beépítési korlátozások, melyek döntően országos jogszabályokból következő közegészségügyi, környezetvédelmi, természetvédelmi, valamint műszaki biztonsági szempontokból, érdekekből kerültek előírásra az alábbi területeken:

- A szénhidrogén bányászati létesítmények (szénhidrogén vezetékek) védelmi övezetein.
- A nyomvonalas, illetve a területigényes közműhálózatok és építmények védősávjain, védőterületein.

A Bács-Kiskun Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság hatósági nyilvántartása szerint a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény értelmében – a IV. fejezet hatálya alá tartozó – veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek, létesítmények Fülöpháza közigazgatási területét nem érintik.

A hivatkozott törvény, valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet szerinti *alsó és felső küszöbértékű (veszélyességi övezet kijelölését igénylő)* veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, *illetve küszöbérték alatti üzem, valamint kiemelten kezelendő létesítmény* a település közigazgatási területén nem található.

A fentieken túl a településen működő egyik üzemben lévő veszélyes anyagok mennyisége sem éri el a rendelet előírásai szerinti alsó vagy felső küszöbértéket, illetve vélhetően az alsó küszöbérték negyedét sem, így nem kell az üzemek körül veszélyességi övezetet kialakítani. Továbbá a szomszédos települések felső és alsó küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemeinek veszélyességi övezetei sem érintik Fülöpháza közigazgatási területét.

Amennyiben valamely meglévő vagy tervezett további üzem esetében szükségessé válik veszélyességi övezet kijelölése, úgy azt szerepeltetni kell a rendezési tervben a Korm. rendelet 28. §-ban foglaltaknak megfelelően, valamint be kell tartani az övezetre vonatkozó előírásokat.

A település katasztrófavédelmi osztályba sorolása:

A 44/2021. (XII. 16.) BM rendelet szerint Fülöpháza község jelenlegi **katasztrófavédelmi osztálya: III. osztály**. Az ehhez az osztályhoz tartozó elégséges védelmi szint követelmények a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 2. melléklet c) pontja tartalmazza részletesen.

A település besorolásának megfelelően megállapított elégséges védelmi szint alapulvételével, az élet és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme érdekében készül(t) a település veszélyelhárítási terve a Korm. rendelet VI. Fejezetében foglaltak szerint.

2. HELYZETELEMZŐ ÉS HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

A vizsgálatok alapján a tényleges állapotok elemzése, egymásra hatásuk összevetése, folyamataik elemzése

Fülöpháza népessége- ha kis mértékben is- de folyamatosan csökken. A település gazdasága országos és megyei viszonylatban gyenge-közepesnek mondható. Az ingázás a kecskeméti munkahelyekre jelentős, szükség lenne további helyi munkahelyek teremtésére. A helyi infrastruktúra általánosságban jónak mondható, az intézményi ellátás színvonala a lakosság számához viszonyítva megfelelő, bár a vágyott népesség növekedéssel számolni kell kapacitás fejlesztésekkel is.

A kereskedelmi szolgáltatások színvonala a többi közeli, illetve hasonló nagyságrendű településhez képest elfogadható.

Lakóterületi fejlesztésekre egyelőre nincs szükség, de szükséges lakóterületet területcserével kialakítani. Egyébként a már kijelölt lakóterületek megtartandók, függetlenül attól, hogy eddig- bármely okból- nem épültek be. Elsősorban ezen területek infrastrukturális fejlesztésére kell összpontosítani és elősegíteni- akár településrendezési szerződések megkötésével is- a kijelölt területeken a telekalakítást, beépítést.

Nagy problémát jelent, hogy az önkormányzat viszonylag kevés, és helyileg sem mindig megfelelő forgalomképes vagyonnal rendelkezik, így csak közvetve tud hatni a lakóterületi fejlesztésekre.

A meglévő gazdasági területek a település méretéhez képest aránytalanul nagyok. Új gazdasági területek kijelölésére addig nincs lehetőség, amíg a már kijelölt területek be nem épülnek. Esetleg területcserével a település más területére áthelyezhetők, de jelenleg erre nincs igény.

A település beépítésre szánt területei viszonylag kompaktnak tekinthetők, eltekintve a gazdasági területek excentrikus elhelyezkedésétől a kerekegyházi határ mentén, illetve a külterület közepén, ami egy kialakult meglévő állapot. A jelenleg hatályos településrendezési tervben a gazdasági (ipari és kereskedelmi szolgáltató) területek nagysága 122,5 ha, a lakóterület több, mint háromszorosa. Ezek jelentős része mezőgazdasági üzemi terület (állattartó telep), és másik jelentős része beépítetlen, helyenként sűrűn tanyás. (Kerekegyháza határán lévő ipari területek). Ez nagyon aránytalan, ezek egy részét át kell sorolni mezőgazdasági üzemi területbe, más részét mezőgazdasági területbe javasolt visszasorolni, tekintettel arra, hogy a TÉKA különösen kedvező építési feltételeket teremtett a meglévő tanyákra, amelyek, ha ipari területben maradnak, elesnek mindenféle építési lehetőségtől.

Aránytalanul nagy a hatályos tervben szereplő különleges beépítésre szánt területek nagysága, (64,8 ha), melyek jelentős része „K-ttur”, turisztikai, általában lovas turisztika, másik nagyobb része „K-Vt”, különleges vegyes tanyasi terület. A lovas turizmus visszaszorult, ezeknek a területeknek a meglévő beépítettsége 3-7 % közötti, vagyis semmi nem indokolja a 40 % beépíthetőség fenntartását. Beépítésre nem szánt különleges övezetbe visszasorolásuk 10 % beépíthetőséggel még fejlesztést is biztosít. A vegyes tanyasi területek jobbára beépítetlenek, tanyákkal tagoltak. Ennek beépítésre nem szánt különleges területbe visszasorolása is indokolt.

Új lakóterület kijelölése okán csereterület helyett-mivel az új lakóterület kijelölése demográfiai adatokkal nem igazolható- lakóterületek mezőgazdasági vagy zöldterületbe történő visszasorolása javasolható.

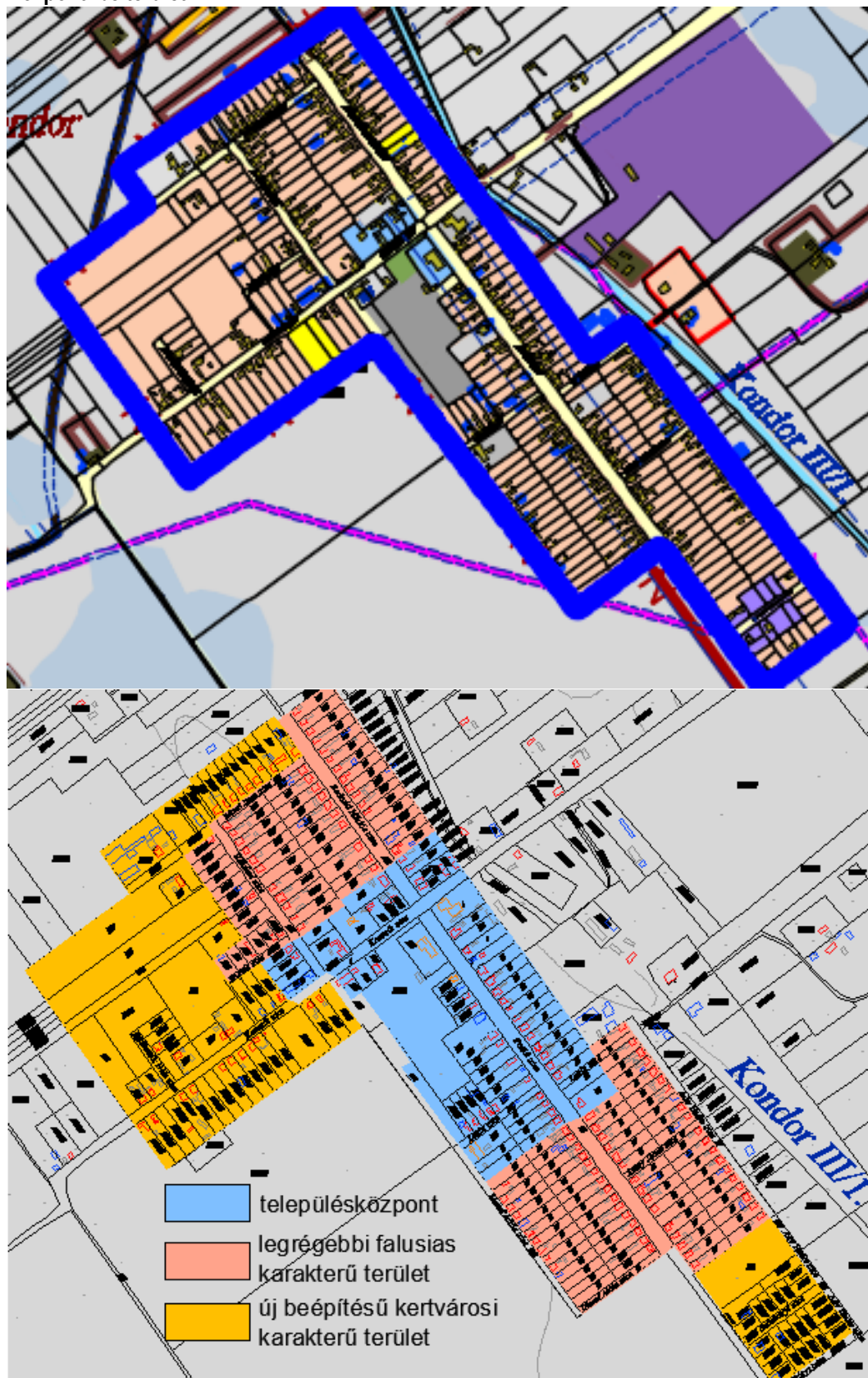
További beépítésre szánt területek kijelölésének korlátai:

A magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény (Méptv.) valamint Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (MaTrT) törvény, valamint ezek végrehajtására kiadott kormány- és miniszteri rendeletek (TÉKA, 9/2019. MvM).

2.2. Egyes általános használat szerinti területek, településrészek ábrázolása

A településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

Központi belterület:

Településközpont: A központ a településrendezési terv szerint településközpont vegyes vagy falusias lakóterületbe sorolt. A közelben, a Petőfi utcán lévő két templom is, (katolikus, református) jelzi a központot.

A település központja a két főtengety (Petőfi utca, Kossuth L. utca) kereszteződésében alakult ki. Itt található Fülöpháza lakosságát kiszolgáló intézmények. A polgármesteri hivatal, orvosi rendelő, művelődési ház településközpont vegyes területbe tartozik. Az igazgatási és társadalmi, szociális és egészségvédelmi, művelődési és kulturális, oktatási, testnevelési és sport, ellátási és szolgáltatási intézmények megfelelő helyen és nagyrészt megfelelő nagyságrendben állnak a lakók rendelkezésére.

Ezek az intézmények határozzák meg a település központi részének karakterét, melyre alapvetően a rendezettség, tágasság, szellősség a jellemző. Közpark ugyan kevés van, de a sportpálya nagykiterjedésű zöldfelületet biztosít.

Beépítési módja földszintes, a vegyes területeken szabadon álló, a környező lakóterületeken oldalhatáron álló.

Natúr cserépfedés jellemzi, az épületek általában nyeregtetűsek, ormfalas vagy kontyolt, részben kontyolt, általában 35-45 fok hajlásúak, de előfordulnak összetett fedéldíomú vagy sátoztetűs házak is.

Régi településrész: A településmagot szegélyező lakóterület. A falusias, telkes, családi házias beépítés a meghatározó. A telekméret 900-1500 m², néhol nagyobb. A lakóházak általában előkerttel épültek, de előfordul utcafronti beépítés is. Oldalhatáros beépítés a jellemző.

Natúr színű cserépfedés az általános, az épületek jellemzően kontyolt vagy sátoztetűsek és 35-45 fok hajlásúak.

Új beépítésű településrész: A régi településrész északnyugati illetve délkeleti irányú folytatásaként alakultak ki. A beépítési mód itt is jellemzően oldalhatáros, a telekméretek itt is 900-1500 m² közöttiek, de a legújabb telekosztás a délkeleti részen már 700-900 m² közötti.

Itt kialakított az úgynevezett "csendes" gazdasági terület 700-900 m² közötti telekterülettel.

Földszintes, tetőtér beépítés nélküli, előkertes beépítés az általános. A terület építészeti karaktere inkább falusias.

Vegyes színű és anyagú cserép fedés jellemzi kontyolt tetődíommal, 30-35 fok körűi tetőhajlással. Terjedőben van a mai korra jellemző, egyébként tájidegen "mediterrán" stílusú építés is.

Gazdasági területek: A gazdasági területek több csoportban helyezkednek el a településen. Lenti ábrán lilával jelöltek, világosabb lilás színnel határoltak a kereskedelmi szolgáltató területek.

Az 52-es út- Fülöpházi bekötőút és Kerekegyháza igazgatási területe által határolt területen helyezkednek el szórányban, de nagy részük a Kerekegyháza határán húzóóó út, a Kukulyzsi dűlő délnyugati oladlán van. Ezek jó része mezőgazdasági üzemi területként működik, de elég nagy terület beépítetlen, mezőgazdasági művelésű terület.

Különleges területek:

A különleges területek szórányban helyezkednek el az igazgatási területen. A sportterület, a különleges egyházi intézményi területek, a különleges oktatási intézményi területek, a különleges településüzemeltetési területek és a különleges vegyes tanyasi terület természeti védettséggel övezetek a központi belterületen helyezkedik el. A különleges vegyes tanyasi terület a központi belterülethez csatlakozóan, a temető terület a Kerekegyházára

vezető út mellett, a különleges tanyasi turizmus terület a külterületen elszórtan helyezkedik el. A K-b különleges beépítésre nem szánt bánya terület a Kukulyási dőlő mentén van, de bányaként ez már megszűnt, az adatszolgáltatás bányatelekként már nem tartalmazza.

sárga: K-T Temető terület építési övezete, K-eint Különleges egyházi intézményi területek építési övezete

kék: K-oikt Különleges oktatási intézményi területek építési övezete

piros: K-ttur Különleges tanyasi turizmus terület

magenta: K-vt Különleges vegyes tanyasi terület övezete, K-vt* Különleges vegyes tanyasi terület természeti védettséggel építési övezete

zöld: K-b Különleges bánya területe (beépítésre nem szánt)

világoskék: K-agl különleges agrárlogisztikai központ

barna: K-tüz Különleges településüzemeltetés területe

lenti ábrán kinagyítva:

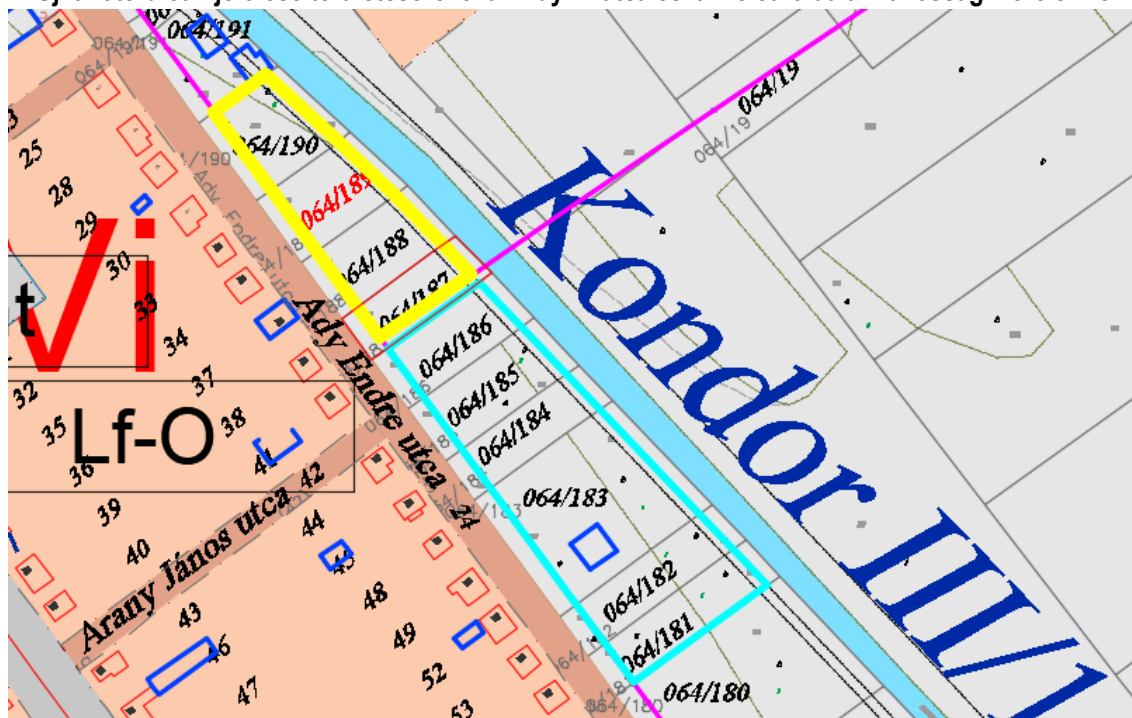
2. 3. Probléma és értéktérkép

mellékletben

2. 4. Intézkedést, beavatkozást igénylő területek

Lakossági kérelmek:

1. Új lakóterület kijelölése területcserével az Ady E. utca északkeleti oldalán lakossági kérelemre

A kérelem méltányolható, az Ady E. utca közművesített, az érintett terület tulajdonosai az utca beépült oldalán lakóké, akik gyermekeik, unokáik helyben maradását, letelepedését szeretnék segíteni azzal, hogy itt lakótelkeket alakítsanak ki. A csereterület javasolt helye

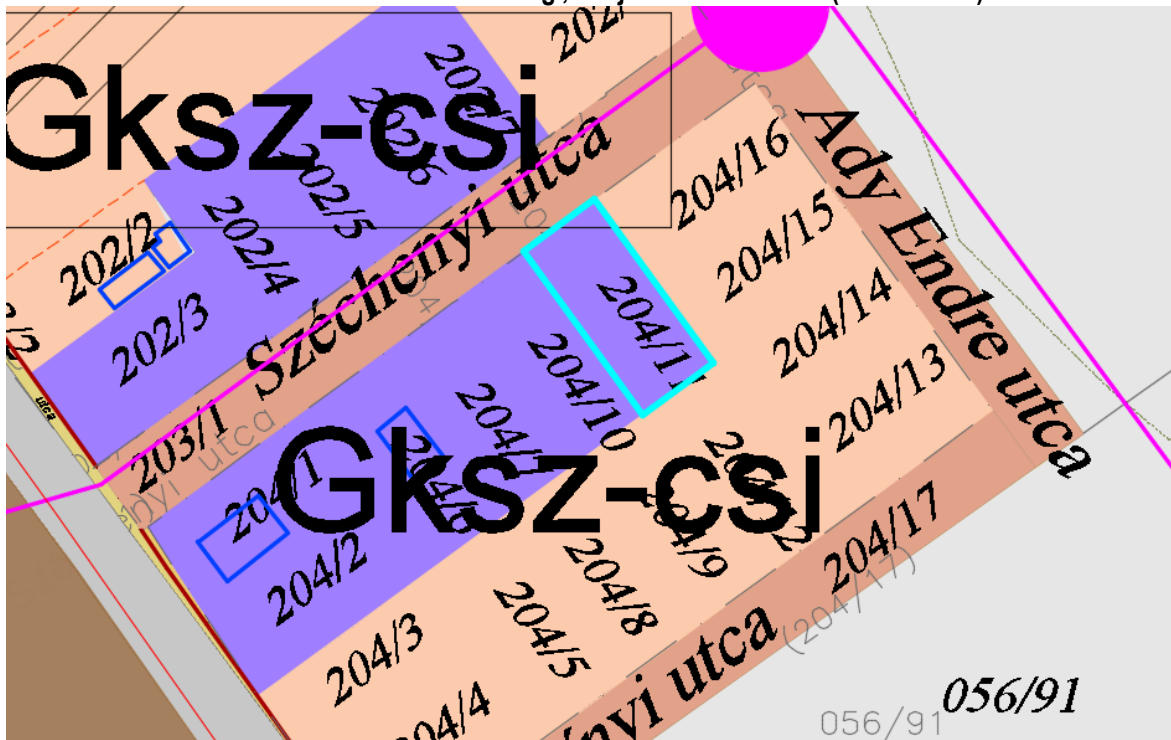

natura 2000 és nemzeti parki terület barna alászínezéssel

A Bartók B. utca még csak rövid szakaszon kiépített, a visszasorolás természetvédelmi érdekeket is szolgál mintegy pufferterület létrehozásával a nemzeti park határán. A közpark kijelölése a rendkívül csekély zöldfelület arányát növeli.

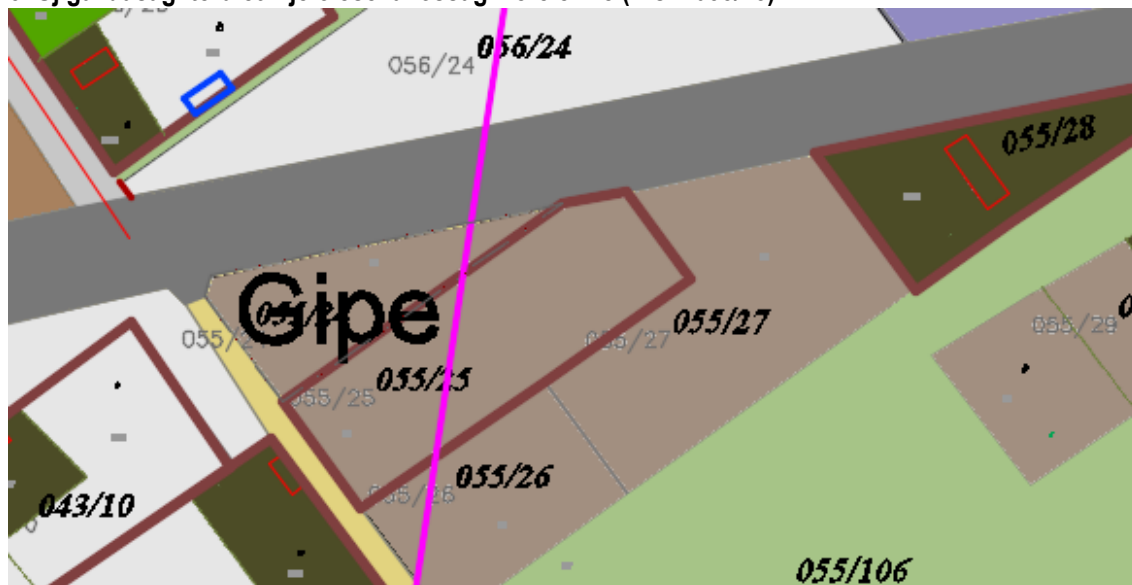
2. Lakóterület kijelölése beépítésre szánt területen belül

Gksz övezet Lf övezetbe átsorolásával lakossági, tulajdonosi kérelemre (hrs: 204/11)

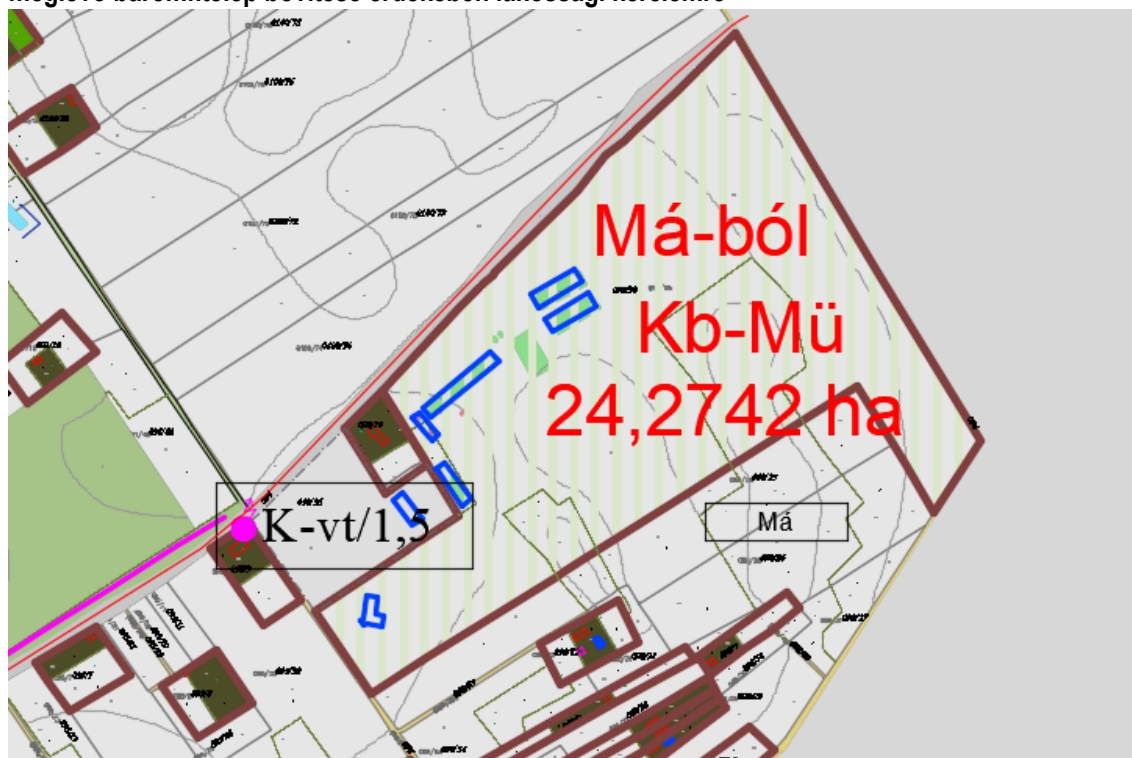
a kérelem méltányolható, a szerencsétlenül beágyazott gazdasági terület méretét csökkenti, ezzel a konfliktusforrás is csökken

3. Új gazdasági terület kijelölése lakossági kérelemre (hrsz: 055/25)

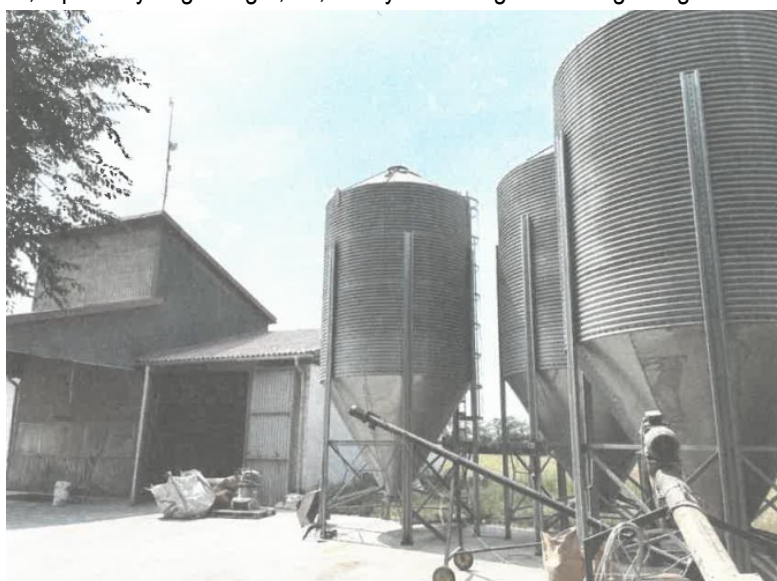
A terület érintett az országos borszőlő kataszter I-II. osztályú területével, az 52-es út 100 m-es távolságán belül van, jelenleg beépítetlen, akárcsak a mellette lévő azonos tulajdonú Gipe besorolású terület. A telket középvezettségű villanyvezeték szeli át. A 055/25 hrsz-ú ingatlan 3 minőségi osztályú, szőlő művelési ágú, 0,4618 ha területű, 14,45AK értékű, 31,29 AK/ha aranykorona értékű terület. A települési átlag 30,01 AK/ha érték. Mivel a terület átlagosnál jobb termőföld, így beépítésre szánt területbe sorolása csak kivételesen lenne lehetséges, mint telephely bővítés. A 055/24 Gipe övezetbe sorolt terület nem telephely, hanem szőlő művelési ágú, 31,29 AK/ha aranykorona értékű termőföld, ezért telephely bővítésről nem beszélhetünk. Mivel a beépítésre szánt területbe sorolás több törvényi előírásba is ütközik, nem hajtható most végre. Még az is kétséges, hogy a 055/24 hrsz-ú telken végezhető-e építési beruházás, vel a termőföld más célú hasznosítását a földvédelmi hatóság valószínűleg nem engedélyezi.

4. A 098/38 hrsz-ú külterületi ingatlan beépíthetőségének 10 %-ra és a beépítési magasság megemlése meglévő baromfitelep bővítése érdekében lakossági kérelemre

A terület igazgatási határon, valamint az 53101 jelű Kecskemét-Kalocsa országos közút mellett fekszik. Azonos tulajdonban, illetve családi tulajdonban van. Beépítésre szánt területként nem jelölhető ki a Trtv előírása okán, de beépítésre nem szánt különleges mezőgazdasági övezetbe átsorolható, ahol a megengedhető beépítettség 10 %, a párkánymagasság 7,5m, amely technológiai szükségességből ennél több is lehet

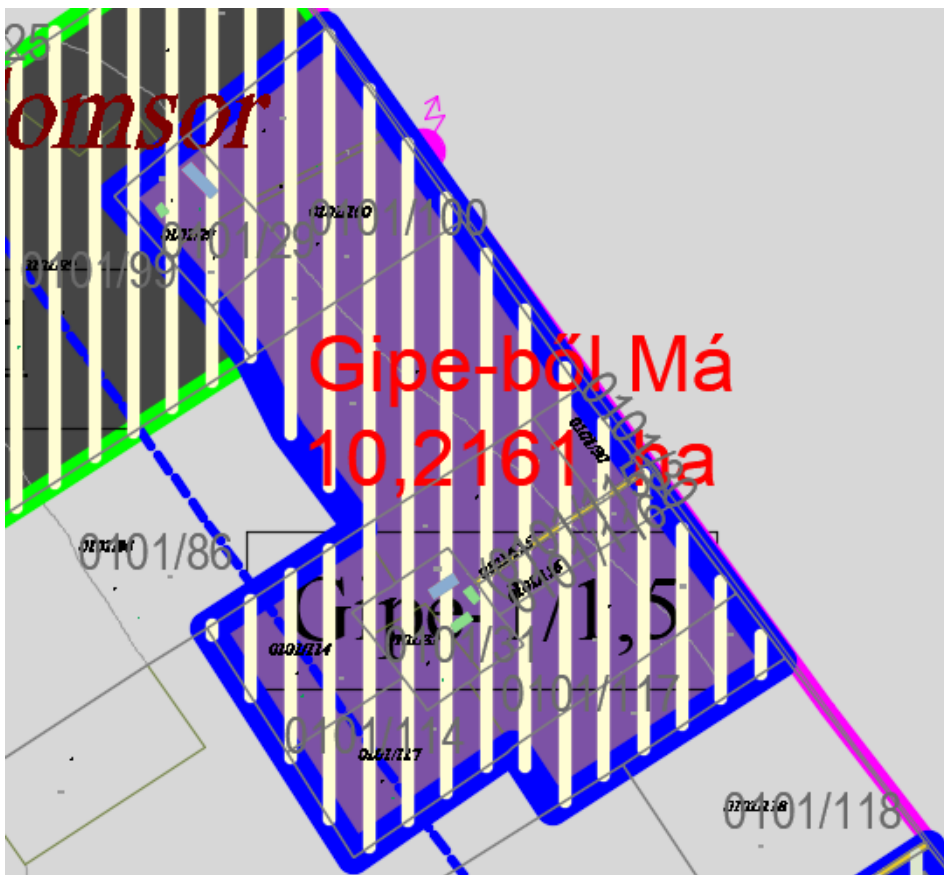

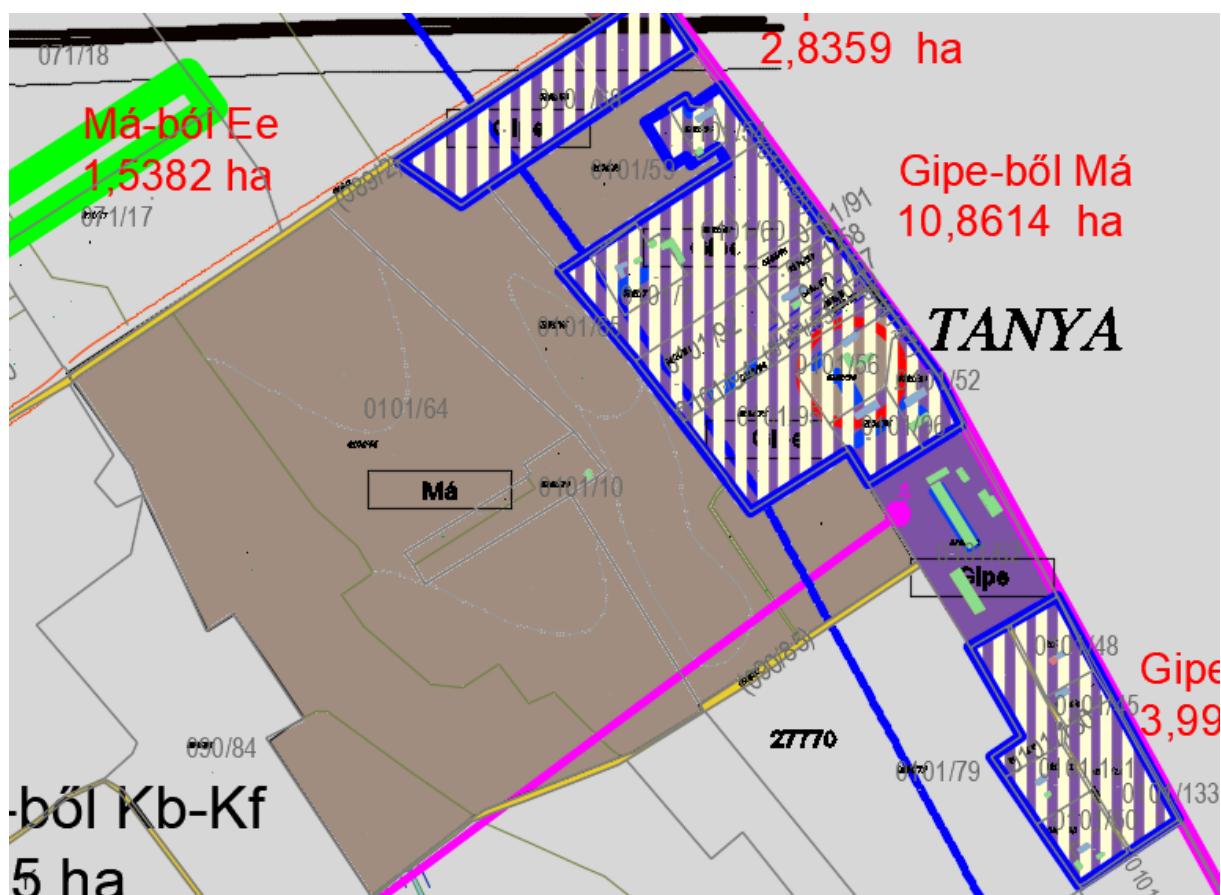
A fotón látszik, hogy már jelenleg is van a telken 7,5 m-t meghaladó építmény.

EGYÉB BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLETEK:

1. Gazdasági területek (ipari, kereskedelmi szolgáltató) felülvizsgálata a tényleges tevékenység alapján:

A jelenleg ipari területen lévő nagyüzemi állattartó telepeket át kell sorolni K-Mű mezőgazdasági üzemi területbe.

Felülvizsgálandó a jelenleg Gipe övezeti besorolású területen lévő tanyák helyzete.

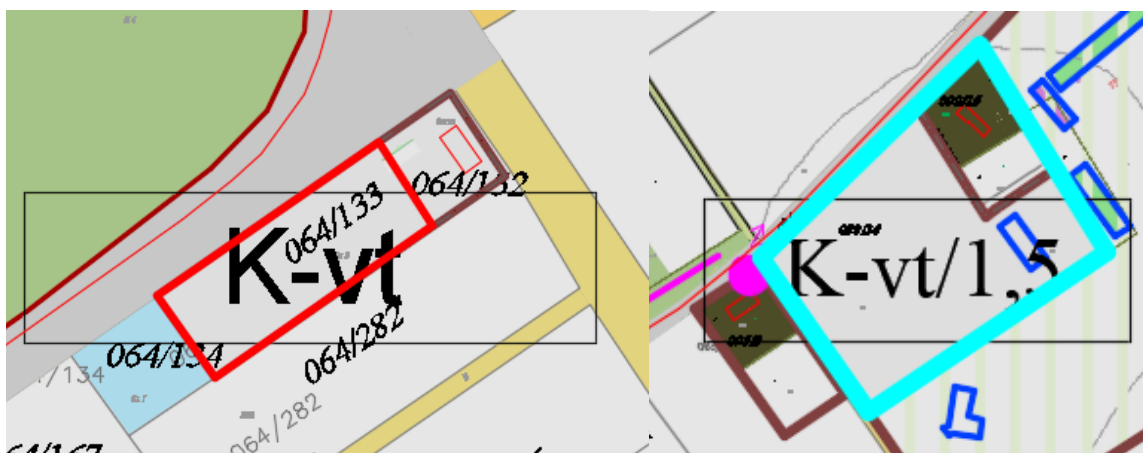
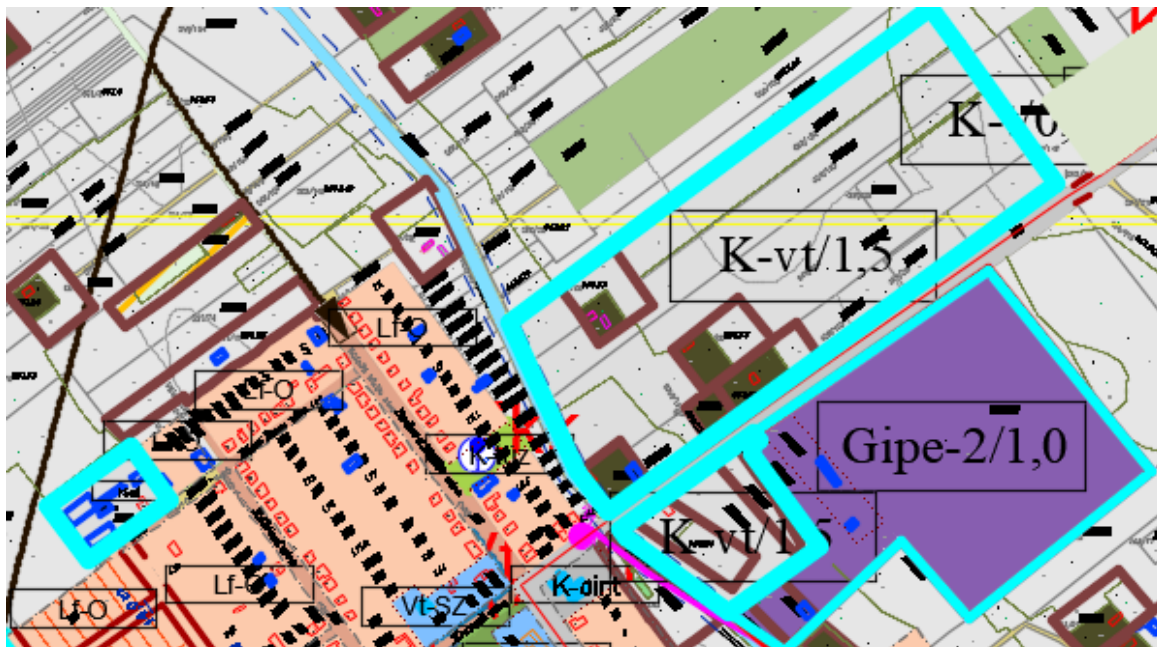
A felső 2 terület egyebekben országos borszőlő kataszter I-II. osztályú területével is érintett.

Mezőgazdasági visszasorolásuk jobb helyzetet teremt a tanyák tulajdonosainak, tekintettel a TÉKA meglévő tanyákra vonatkozó kedvező szabályozására.

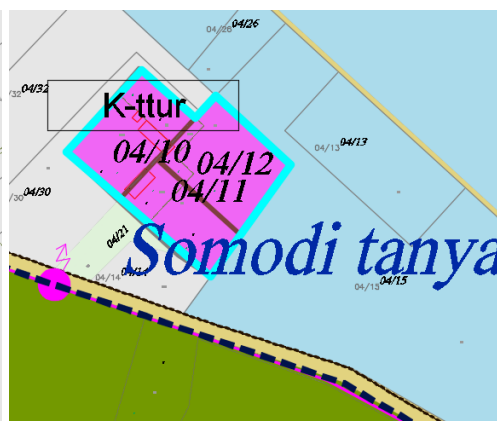
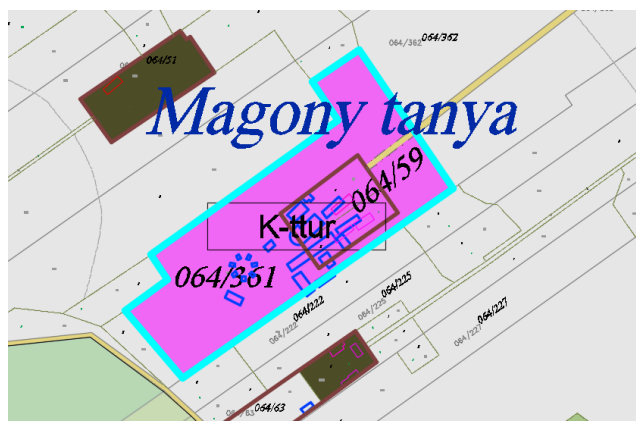

Megfontolandó a Sóhajtó területén korábban Gksz övezetbe sorolt terület mezőgazdasági övezetbe visszasorolása, tekintettel arra, hogy ez szigetszerűen, infrastruktúra nélkül helyezkedik el a külterület közepén, egy meglévő tanya van rajta, a többi beépítetlen.

3. Felülvizsgálandók a különleges vegyes turisztikai területek a tényleges tevékenység alapján figyelemmel a lehetséges konfliktusokra:
- 4.

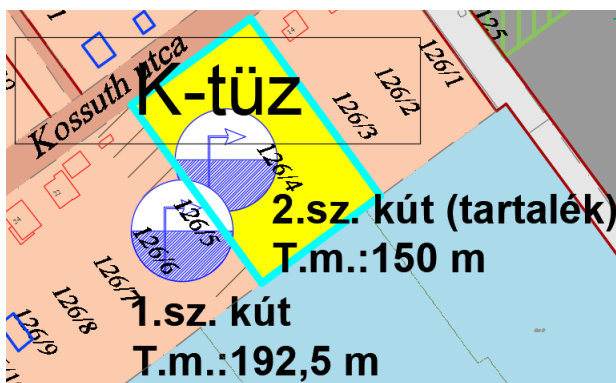

3. Felülvizsgálandók a különleges tanyasi turisztikai területek a tényleges tevékenység alapján

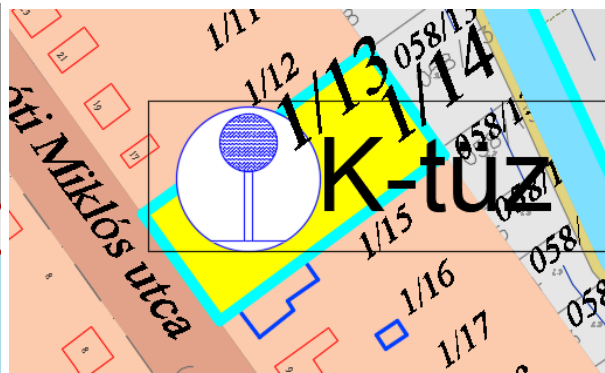

Vizsgálandó, hogy a jelenlegi beépítettségük alapján visszasorolhatók-e beépítésre nem szánt különleges területbe.

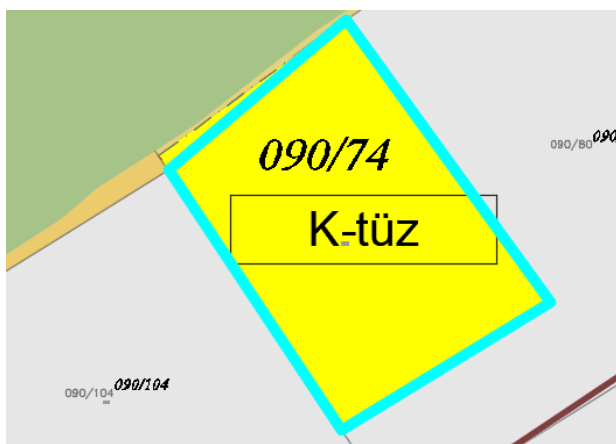
4. Felülvizsgálandók a különleges településüzemeltetési területek

vízműkutak területe és környezete

víztorony és környezete

rekultivált szemetételep